

An Bhruiséil, 23 Meitheamh 2026  
(OR. en)

10746/26

---

**Comhad Idirinstitiúideach:  
2025/0399(COD)**

---

**ENER 413  
TRANS 434  
RELEX 861  
ECOFIN 840  
ENV 770  
CODEC 1234  
IA 172**

**NÓTA**

|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ó:                            | Ardrúnaíocht na Comhairle                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| chuig:                        | An Chomhairle                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Uimh. an doic.<br>roimhe seo: | 10340/26                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Uimh. an doic. ón<br>gCoim.:  | 16772/25 + ADD 1                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Ábhar:                        | Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus<br>ón gCOMHAIRLE maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach<br>fuinnimh, lena leasaítear Rialacháin (AE) 2019/942, (AE) 2019/943 agus<br>(AE) 2024/1789 agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) 2022/869<br>- Cur chuige ginearálta |

**I. RÉAMHRÁ**

1. An 10 Nollaig 2025, thíolaic an Coimisiún togra le haghaidh athbhreithniú ar an Rialachán maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach fuinnimh (an Rialachán maidir le GTE-F)<sup>1</sup> agus togra le haghaidh Treoir leasaitheach a mhéid a bhaineann le dlús a chur le nósanna imeachta um dheonú ceadanna<sup>2</sup> (an Treoir maidir le Deonú Ceadanna). Tá an dá thogra mar chuid den Phacáiste um na hEangacha Eorpacha, a bhfuil Teachtaireacht ón gCoimisiún agus dhá dhoiciméad treoraíochta ag gabháil leis.

---

<sup>1</sup> Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gCOMHAIRLE maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach fuinnimh, lena leasaítear Rialacháin (AE) 2019/942, (AE) 2019/943 agus (AE) 2024/1789 agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) 2022/869 (16772/25 + ADD1 + ADD2)

<sup>2</sup> Togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leasaítear Treoracha (AE) 2018/2001, (AE) 2019/944, (AE) 2024/1788 a mhéid a bhaineann le dlús a chur le nósanna imeachta um dheonú ceadanna (16772/25 + ADD1 + ADD2)

2. Is é is aidhm don Rialachán maidir le GTE-F, atá á bheartú, feabhas a chur ar phleanáil bonneagair fuinnimh trasteorann, dlús a chur le ceadú, sásraí níos éifeachtaí a áirithiú chun costais agus tairbhí tionscadal trasteorann a chomhroinnt, agus lena chois sin bonneagar trasteorann a dhéanamh níos athléimní agus níos sláine.

## **II. STAID NA hIMEARTHA**

3. An 11 Nollaig 2025, chuir an Coimisiún an Rialachán maidir le GTE-F atá á bheartú agus an Treoir maidir le Deonú Ceadanna faoi bhráid na Meithle um Fhuinneamh.
4. An 15 Nollaig 2025, ag an gcuirinní a bhí ag an gComhairle Iompair, Teileachumarsáide agus Fuinnimh (Fuinneamh), bhí díospóireacht bheartais ag na hairí maidir leis an bPacáiste um na hEangacha Eorpacha bunaithe ar dhoiciméad cúlra (15896/25).
5. An 13 Eanáir 2026, sa Mheitheal um Fhuinneamh, chuir an Coimisiún an measúnú tionchair a ghabhann leis seo ar an bPacáiste um na hEangacha Eorpacha i láthair, agus ag an gcuirinní céanna chuir an Mheitheal tús leis an scrúdú ‘airteagal ar airteagal’ ar na tograí.
6. An 16 Márta 2026, ag an gcuirinní a bhí ag an gComhairle Iompair, Teileachumarsáide agus Fuinnimh (Fuinneamh), bhí an dara díospóireacht bheartais ag na hairí maidir leis an bPacáiste um na hEangacha Eorpacha bunaithe ar dhoiciméad cúlra (6281/26).
7. Sna Conclúidí uaithi an 19 Márta 2026, d'iarr an Chomhairle Eorpach ‘ar na comhreachtóirí teacht ar chomhaontú, in 2026, maidir le pacáiste uaillmhianach eangacha chun an bonneagar is gá a thógáil go tapa, chun a áirithiú go gcosnófar é agus go mbeidh sé athléimneach, chun idirnaise a fheabhsú, ar an leibhéal náisiúnta agus ar an leibhéal tras-Eorpach, lena n-áirítear trí dhlús a chur le nósanna imeachta um dheonú ceadanna agus trína gcuíchóiriú, agus, ar an gcaoi sin, rannchuidiú le margadh fuinnimh comhtháite agus níos láidre, agus cur chuige solúbtha á shainiú maidir le hioncam intíre ó phlódú a eascraíonn as criosanna tairisceana inmheánacha lena gcuirtear cúinsí náisiúnta san áireamh’. Tá an Pacáiste um na hEangacha Eorpacha freisin ar cheann de na táirgí insoláthartha tosaíochta sa Treochlár ‘Aon Eoraip Amháin, Aon Mhargadh Amháin’ ó Pharlaimint na hEorpa, ó Chomhairle an Aontais Eorpaigh agus ón gCoimisiún Eorpach.

8. An 20 Bealtaine 2026, chuir Coiste na mBuanionadaithe treoraíocht ar fáil maidir le tuilleadh oibre atá le déanamh ar an bPacáiste um n hEangacha, bunaithe ar phlépháipéar (8469/26) ina ndírítear go príomha ar an gcás lárnach, ar ioncam ó phlódú, ar shlándáil agus athléimneacht an bhonneagair fuinnimh trasteorann, ar fhormheas intuigthe agus ar phleanáil úsáide talún.
9. An 17 Meitheamh 2026, scrúdaigh Coiste na mBuanionadaithe téacs an dréachtchur chuige ghinearálta (10340/26).
10. Ar bhonn na ndíospóireachtaí beartais thuasluaite sa Chomhairle, na mbarúlacha a fuarthas ó na Ballstáit le linn an scrúdaithe ar an togra reachtach ag an Meitheal um Fhuinneamh, thoradh an phlé a rinne Coiste na mBuanionadaithe, agus tar éis na treorach ón gComhairle Eorpach an 19 Márta 2026, tá seacht n-athbhreithniú ullmhaithe ag an Uachtaránacht ar an Rialachán maidir le GTE-F go dtí seo.
11. Leagtar amach an téacs comhréitigh is déanaí (REV 7) ón Uachtaránacht san Iarscríbhinn a ghabhann leis an nóta seo. Is faoi **chló trom** atá an téacs nua i gcomparáid le téacs tosaigh an togra ón gCoimisiún agus marcáiltear scriosadh le [...].

### III. SCRÚDÚ ARNA DHÉANAMH AG NA hINSTITIÚIDÍ EILE

12. I bParlaimint na hEorpa, is é an Coiste um Thionsclaíocht, um Thaighde agus um Fhuinneamh (ITRE) atá i gceannas ar an comhad. Is é an Feisire Tsvetelina Penkova (S &D, BG) an rapóirtéir a ceapadh don Rialachán maidir le GTE-F. Táthar ag súil go nglacfaidh Parlaimint na hEorpa a seasamh i ndáil leis an Rialachán maidir le GTE-F faoi mhí Dheireadh Fómhair 2026 ar a dhéanaí.
13. Ghlac Coiste na Réigiún tuairim maidir leis an bPacáiste um na hEangacha Eorpacha an 5 Márta 2026<sup>3</sup>. Ghlac Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa tuairim maidir leis an bPacáiste um na hEangacha Eorpacha an 18 Márta 2026<sup>4</sup>.

---

<sup>3</sup> 9866/26

<sup>4</sup> 9868/26

#### **IV. PRÍOMHGHNÉITHE AN TOGRA COMHRÉITIGH ÓN UACHTARÁNACHT**

14. Déantar achoimre thíos ar na hathruithe is suntasaí ar an Rialachán maidir le GTE-F atá beartaithe. Measann an Uachtaránacht gur comhréiteach íogair é an t-athbhreithniú is déanaí idir seasaimh éagsúla na mBallstát agus go bhfreagraíonn sé do na hábhair inní agus do na hábhair atá fós gan réiteach a chuir na toscaireachtaí in iúl.

##### **Maidir leis na forálacha um dheonú ceadanna:**

15. Rinneadh athbhreithniú ar na forálacha maidir le heagrú an phróisis um dheonú ceadanna in Airteagal 8 chun leanúnachas a áirithiú i dtaca le hainmniú an údaráis inniúil aonair (dá bhforáiltear cheana sa Rialachán maidir le GTE-F atá ann faoi láthair) agus chun a ról a shoiléiriú mar phointe teagmhála do thionscnóirí tionscadal ar liosta an Aontais. Leasaíodh aithris chomhfhreagrach (39) freisin le tagairtí d'ord bunreachtúil náisiúnta agus do chórais dlí.
16. I ndáil le fad agus cur chun feidhme an phróisis um dheonú ceadanna, mar atá sa Treoir maidir le Deonú Ceadanna, is ar bhonn deonach a rinneadh na forálacha deonacha de na forálacha in Airteagal 10(4) maidir le formheas intuigthe sa nós imeachta um dheonú ceadanna i gcás an chinnidh chuimsithigh agus na gcéimeanna riaracháin idirmheánacha sonracha araon. Rinneadh roghnach freisin tairseach dhigiteach a bhunú le haghaidh an nós imeachta um dheonú ceadanna (Airteagal 10(5)). Rinneadh roinnt sprioc-amanna sa nós imeachta um dheonú ceadanna níos faide.
17. Soláthraíodh soiléirithe áirithe i ndáil le leas poiblí sáraitheach, measúnuithe comhshaoil agus bearta maolaithe sna nósanna imeachta um dheonú ceadanna, inter alia in Airteagal 7 agus in aithris (36).

##### **Maidir leis an gcás lárnach:**

18. Rinneadh roinnt coigeartuithe ar Airteagal 11 agus ar aithrisí comhfhreagracha chun ról iomchuí a áirithiú do na Ballstáit sa phleanáil forbartha gréasáin agus chun foráil maidir leis na nuashonruithe is gá. Go háirithe, soiléiríodh go mbreathnófaí ar shainiúlachtaí náisiúnta agus réigiúnacha sa chás lárnach agus sna hanailísí íogaireachta agus go gcuirfí na Pleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide is déanaí san áireamh.

19. Foráiltear leis an téacs anois freisin go bhfíoródh na Ballstáit sonraí agus toimhdí, go nglacfaí an cás lárnach trí bhíthin gníomh cur chun feidhme, agus go bhforbrófaí íogaireachtaí nó nuashonruithe breise ar an gcás lárnach gach 24 mhí ar a laghad. Chun dubailt a sheachaint agus chun an t-ualach riaracháin a laghdú, foráiltear freisin go gcomhordófaí bailiú sonraí chun na críche sin le cleachtaí bailithe sonraí eile.
20. Foráiltear leis an téacs anois freisin go mbeadh ar anailísí íogaireachta breathnú ar mheascáin mhalartacha soláthair agus patrúin éilimh chomh maith leis na treochtaí agus na réamh-mheastacháin atá ann cheana.

### **Maidir le hioncam ó phlódú:**

21. In Airteagal 19, tugadh isteach roinnt leasuithe chun aghaidh a thabhairt ar ábhair imní na mBallstát maidir le bailiú agus leithdháileadh an ioncaim ó phlódú. Soiléiríodh go leithdháilfear an t-ioncam ó phlódú seachas na hOibreoirí Córais Tarchuir (OCTanna) é a chur i leataobh go fisiciúil. Leis an togra comhréitigh, tugtar isteach sásra céimnithe isteach lena gcuirtear cúig phointe céatadáin in aghaidh na bliana le ráta an ioncaim bhliantúil leithdháilte ó phlódú, ráta a bheidh deich faoin gcéad ar dtús ach a shroichfidh sé 25 faoin gcéad ar deireadh.
22. Soiléiríodh nach gcumhdaítear ioncam ó phlódú a eascraíonn as teorainneacha inmheánacha na gcriosanna tairisceana laistigh de Bhallstát ná ioncam ó phlódú a bailíodh roimh theacht i bhfeidhm an Rialacháin, agus go ríomhfaí an méid ar bhonn bliantúil i gcomhréir leis an modheolaíocht a forbraíodh de bhun Airteagal 19(4) de Rialachán 2019/943. Shonraigh an Uachtaránacht freisin go scaoilfear na cistí leithdháilte ón gcuntas inmheánach ar leith ag deireadh an ochtú bliain féilire tar éis iad a leithdháileadh, chun iad a úsáid i gcomhréir le hAirteagal 19 de Rialachán 2019/943.
23. Shoiléirigh an Uachtaránacht freisin ról na n-údarás rialála náisiúnta agus shonraigh sí a thuilleadh cá bhféadfaí na cistí a chaitheamh. Go háirithe, beifear in ann an t-airgead a chaitheamh anois chun tionscadail mhalartacha a mhaoiniú a shaothraíonn an cuspóir céanna agus a shaothraíonn tionscadail atá ar liosta an Aontais agus a áirítear ar na Pleananna Forbartha Gréasáin Deich mBliana (PFG10B), ar choinníoll nach bhfuil aon tionscadal ar fáil ar liosta an Aontais atá aibí go leor. Foráiltear sa togra comhréitigh freisin do ghníomh cur chun feidhme seachas do ghníomh tarmligthe.

### **Maidir le cuachadh tionscadal:**

24. In Airteagal 18 agus san aithris chomhfhreagrach (71a), soiléirítear le leasuithe nua go bhféadfaidh na Ballstáit a chuireann cuacha tionscadal chun feidhme a cheadú go comhpháirteach d'oibreoirí gréasáin hidrigine leithdháileadh idir-ama costas a chur i bhfeidhm mar a fhoráiltear in Airteagal 5(3) de Rialachán 2024/1789. Ina theannta sin, iarrtar ar an gCoimisiún measúnú a dhéanamh ar éifeachtacht na mbeart atá ann cheana chun tacú le borradh a chur faoi thionscadail bonneagair hidrigine trasteorann.

### **Maidir leis an gcatagóir nua slándála agus athléimneachta:**

25. Arna iarraidh sin do roinnt Ballstát, tugadh isteach in Iarscríbhinn II catagóir nua ar leith dar teideal slándáil, athléimneacht agus deisiúcháin le haghaidh an bhonneagair leictreachais atá ann cheana. Cumhdaítear leis na leasuithe trealamh nó suiteálacha atá deartha go sonrach chun cosaint agus athléimneacht a sholáthar d'eilimintí criticiúla gréasáin atá ann cheana de bhun Rialachán (AE) 2019/943, agus comhpháirteanna criticiúla arna n-ainmniú go sonrach chun críche deisiúcháin éigeandála tar éis teagmhas suaiteach d'aon ghnó a dhéanann difear d'eilimintí criticiúla gréasáin trasteorann atá ann cheana agus a cistíodh roimhe sin leis an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa nó le bonneagair chriticiúla leictreachais faoin bhfarraige atá mar chuid den ghréasán criticiúil leictreachais ardvoltas trasteorann.
26. Tugadh isteach roinnt coimircí maidir leis na comhpháirteanna criticiúla: ní mór iad a bheith beartaithe chun leanúnachas na n-oibríochtaí a áirithiú, chun go mbeidh siad ina gcuid den bhonneagar deisithe, chun go mbeidh siad beartaithe chun críoch deisithe éigeandála, chun nach de chineál lóistíochta amháin iad agus chun go mbeidh siad fíor-riachtanach chun na córais a oibriú go sábháilte, go slán agus go héifeachtach. Soiléiríodh freisin san aithris chomhfhreagrach (8a) gur cheart don Choimisiún úsáid chomhréireach na catagóire sin a áirithiú ionas go mbeidh cistiú leordhóthanach fós ar fáil do chuspóirí beartais uile an Rialacháin, agus, mar a leagtar amach in Airteagal 24, go bhfoilseodh sé tuarascáil maidir le cur chun feidhme na dtionscadal sin.

## **Maidir le hathruithe eile ar an téacs:**

27. A mhéid a bhaineann le tuarascálacha maidir le sainaithint na riachtanas bonneagair (Airteagal 12), rinneadh foráil go mbreithneofaí sna tuarascálacha sin na ceanglais atá ann faoi láthair agus a bheidh ann amach anseo maidir le forbairt eangaí náisiúnta. Rinneadh athbhreithniú freisin ar fhorálacha maidir le ról agus amlíne an Ghrúpa um GTE-F i ndáil leis an tuarascáil maidir le sainaithint riachtanas agus leis an bpróiseas meaitseála riachtanas araon (Airteagal 13).
28. Maidir le **hinfheistíochtaí a bhfuil tionchar trasteorann acu** (Airteagal 17 agus aithris chomhfhreagrach 25a), cuireadh soiléirithe isteach maidir le ról rannpháirtíochta na mBallstát ina dtarlaíonn 10 % de thairbhí measta an tionscadail, gan dochar do na costais a íocann gach oibreoir córais, agus rinneadh foráil maidir le trédhearcacht na hanailíse trastairbhe.
29. Tá sé beartaithe síneadh a chur leis an maolú le haghaidh idirnasca amháin do gach ceann den dá thír an Chipir agus Málta chun a stádas tionscadail leasa choitinn a choinneáil faoin Rialachán seo go dtí an 31 Nollaig 2033 (Airteagal 27).
30. A mhéid a bhaineann le rialacha agus táscairí maidir le critéir le haghaidh tionscadail a leagtar amach in Iarscríbhinn IV, rinneadh athbhreithniú ar **acmhainneacht aistrithe na dtionscadal tarchurtha leictreachais**, agus laghdaíodh **acmhainneacht na leictrealóirí** go 150 MW (mar a dhéantar faoi chatagóirí bonneagair a leagtar amach in Iarscríbhinn II). Cuireadh isteach tagairt don staid shonrach nach mór do na Ballstáit fhorimeallacha agus na Ballstáit oileánacha aghaidh a thabhairt uirthi.

## **V. CONCLÚID**

31. I bhfianaise an mhéid thuas, iarrtar ar an gComhairle teacht ar an gcur chuige ginearálta maidir le téacs an dréacht-Rialacháin ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach fuinnimh mar a leagtar amach san Iarscríbhinn a ghabhann leis an nóta seo é ag an gcruinniú a bheidh aici an 26 Meitheamh 2026.

2025/0399 (COD)

Togra le haghaidh

**RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE**

**maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach fuinnimh, lena leasaítear  
Rialacháin (AE) 2019/942, (AE) 2019/943 agus (AE) 2024/1789 agus lena n-aisghairtear  
Rialachán (AE) 2022/869**

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 172 de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa<sup>1</sup>,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún<sup>2</sup>,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

---

<sup>1</sup> IO C , , lch. .

<sup>2</sup> IO C , , lch. .

- (1) Sa Teachtaireacht ón gCoimisiún an 26 Feabhra 2025 i dtaca leis an ‘gComhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan’<sup>3</sup>, leagtar amach treochlár comhpháirteach don iomaíochas agus don dícharbónú. Tá áirithiú an fhuinnimh inacmhainne ina phríomhchoinníoll d’iomaíochas thionscal an Aontais, go háirithe d’earnálacha dianfhuinnimh. Dá bhrí sin, is bunchloch den Chomhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan agus den Phlean Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inacmhainne í an rochtain ar fhuinneamh inacmhainne<sup>4</sup>. An tráth céanna, tá beartais um dhícharbónú ina spreagadh cumhachtach don fhás nuair a chomhtháthaítear go maith iad le beartais thionsclaíocha, iomaíochta, eacnamaíocha agus trádála mar a leagtar amach sa Teachtaireacht ón gCoimisiún an 29 Eanáir 2025 maidir le ‘Compás Iomaíochais don Aontas Eorpach’<sup>5</sup>. Le Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>6</sup>, tá creat uailmhianach leagtha amach ag an Aontas chun go mbeidh sé ina gheilleagar dícharbónaithe faoi 2050.

- 
- <sup>3</sup> Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún an 26 Feabhra 2025, ‘An Comhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan: Treochlár comhpháirteach don iomaíochas agus don dícharbónú’ (COM(2025) 85 final).
- <sup>4</sup> Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún an 26 Feabhra 2025: ‘An Plean Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inacmhainne - Leas a bhaint as fíorluach ár nAontais Fuinnimh chun fuinneamh glan éifeachtúil inacmhainne a sholáthar do mhuintir uile na hEorpa’, COM(2025) 79 final.
- <sup>5</sup> Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún an 29 Eanáir 2025, ‘Compás Iomaíochais don Aontas Eorpach’ (COM(2025) 30 final).
- <sup>6</sup> Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Meitheamh 2021 lena mbunaítear an creat chun aeráidneodracht a bhaint amach agus lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 401/2009 agus (AE) 2018/1999 (‘An Dlí Aeráide Eorpach’) (IO L 243, 9.7.2021, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (2) Mar chuid d'uailmhian Rialachán (AE) 2021/1119, rinneadh méadú ar an sprioc cheangailteach ar leibhéal an Aontais maidir le fuinneamh in-athnuaite do 2030 go 42,5 % de mheascán fuinnimh an Aontais a bheith ina fhuinneamh in-athnuaite faoi 2030, agus é d'aidhm go mbainfear 45 %<sup>7</sup> amach, agus rinneadh an sprioc cheangailteach ar leibhéal an Aontais maidir le héifeachtúlacht fuinnimh níos uailmhianaí, agus laghdú 11,7 % déanta ar thomhaltas fuinnimh deiridh an Aontais faoi 2030, i gcomparáid le réamh-mheastacháin 2020<sup>8</sup>. I bhfianaise go bhfuil ag éirí go maith leis an dul chun cinn i dtreo na sprice idirmheánaí go ndéanfar laghdú 55 % ar a laghad ar ghlanastaíochtaí gás ceaptha teasa (GCT) i gcomparáid le leibhéil 1990 faoi 2030, an 2 Iúil 2025 mhol an Coimisiún go ndéanfaí leasú ar Rialachán (AE) 2021/1119<sup>9</sup> lena leagfaí sprioc aeráide síos don Aontas do 2040 go mbeidh laghdú 90 % déanta ar ghlanastaíochtaí GCT, i gcomparáid le leibhéil 1990.

---

<sup>7</sup> Treoir (AE) 2023/2413 an 18 Deireadh Fómhair 2023 lena leasaítear Treoir (AE) 2018/2001, Rialachán (AE) 2018/1999 agus Treoir 98/70/CE a mhéid a bhaineann le fuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn, agus lena n-aisghairtear Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle (IO L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

<sup>8</sup> Treoir (AE) 2023/1791 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Meán Fómhair 2023 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2023/955 (IO L 231, 20.9.2023, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

<sup>9</sup> COM(2025) 524 final an 2 Iúil 2025.

- (3) Ní mór bonneagar a bheith i bhfeidhm chun tacú le haistriú fuinnimh an Aontais i gcomhréir leis na spriocanna sin, lena n-áirítear mearleictriú, borradh a chur faoi ghiniúint an leictreachais in-athnuaite agus saor ó bhreoslaí iontaise, úsáid mhéadaithe na ngás in-athnuaite agus ísealcharbóin, an comhtháthú fuinnimh, **leithlisiú fuinnimh a laghdú le haghaidh córais idirnasctha nach bhfuil idirnasctha nó atá fíor-ísealnasctha** agus leibhéil níos airde maidir le glacadh na réiteach nuálach. Is léir gur neamhleor na hinfheistíochtaí atá á ndéanamh i mbonneagar fuinnimh trasteorann faoi láthair chun an bonneagar fuinnimh a chlaohlú agus a thógáil, arb é an bonneagar fuinnimh is gá chun tacú leis na spriocanna sin, agus tá bearna shubstaintiúil idir ár riachtanais maidir leis an mbonneagar leictreachais trasteorann agus luas agus leibhéal na forbartha bonneagair ar leibhéal na heangaí tarchuir agus dáileacháin araon<sup>10</sup>. Maidir le leictreachas, i gcás thart ar leath de na riachtanais leictreachais trasteorann do 2030 (41 GW de 88 GW), ní thabharfar aghaidh orthu, agus meastar go dtiocfaidh méadú ar an mbearna sin sa chéad deacáid eile. Faoi 2040, beidh 108 GW d'acmhainneacht leictreachais trasteorann de dhíth.<sup>11</sup> Dá bhrí sin, is gá infheistíochtaí méadaithe a dhéanamh i mbonneagar fuinnimh, agus i dtuarascáil Draghi<sup>12</sup> cuireadh chun suntais go háirithe gur gá méadú a dhéanamh go mear ar chur in úsáid an bhonneagair fuinnimh thrasteorann chun tionscal na hEorpa a dhícharbónú. Sa Chomhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan<sup>13</sup> agus sa 'Phlean Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inacmhainne'<sup>14</sup> a ghabhann leis, leag an Coimisiún béim ar an ról ríthábhachtach a bhaineann leis an Aontas Fuinnimh a thabhairt i gcrích trí infheistíocht a dhéanamh i mbonneagar fuinnimh agus in eangacha trasteorann chun iomaíochas thionscal an Aontais agus rathúnas daoine a chosaint agus ar mhaithe le hinacmhainneacht agus slándáil an tsoláthair fuinnimh chomh maith.

---

<sup>10</sup> ACER (2024): Bonneagar leictreachais a fhorbairt chun tacú le córas fuinnimh iomaíoch inbhuanaithe (Tuarascáil Faireacháin 2024)

<sup>11</sup> Lónra Eorpach d'Oibreoirí Córais Tarchuir don Leictreachas (LEOCT-L) (2025), Plean Forbartha Gréasáin 10 mBliana (PFG10B) 2024. Deiseanna le haghaidh córas cumhachta Eorpach níos éifeachtúla faoi 2050. Tuarascáil maidir le Bearná sa Bhonneagar.

<sup>12</sup> M. Draghi (2025): 'Todhchaí iomaíochas na hEorpa'.

<sup>13</sup> Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún an 26 Feabhra 2025, 'An Comhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan: Treochlár comhpháirteach don iomaíochas agus don dícharbónú', COM(2025) 85 final.

<sup>14</sup> Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún an 26 Feabhra 2025, 'An Plean Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inacmhainne: Leas a bhaint as fíorluach ár nAontais Fuinnimh chun fuinneamh glan éifeachtúil inacmhainne a sholáthar do mhuintir uile na hEorpa' (COM(2025)79 final).

- (4) Le Rialachán (AE) 2022/869 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>15</sup>, leagadh síos treoirlínte maidir le forbairt agus idir-inoibritheacht thráthúil na gconairí agus réimsí tosaíochta maidir leis an mbonneagar tras-Eorpach fuinnimh chun rannchuidiú le maolú ar an athrú aeráide a áirithiú, go háirithe spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 an Aontais agus an cuspóir aeráidneodrachta a bhaint amach faoi 2050 ar a dhéanaí agus le hidirnáisc, slándáil fuinnimh, comhtháthú margaidh agus córais agus iomaíocht dá dtairbhíonn na Ballstáit uile a áirithiú, chomh maith le hinacmhainneacht na bpraghsanna fuinnimh. Go sonrach, le Rialachán (AE) 2022/869 déantar foráil maidir le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a shainaithint, éascaítear a gcur chun feidhme agus cinntear na coinníollacha maidir le hincháilitheacht na dtionscadal sin do chúnamh airgeadais ón Aontas. Mar sin féin, ós rud é gur tionscadail trasteorann iad, ní hamháin go gcruthaíonn tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh seachtrachtaí suntasacha dearfacha agus go gcothaíonn siad dlúthpháirtíocht, ach baineann dúshlán shonracha leo freisin do thionscnóirí tionscadail, ós rud é gur tionscadail ildlínse iad, mar aon le dúshlán chomhordúcháin agus dáileadh costas agus tairbhí a bhíonn neamhshiméadrach go minic. Dá bhrí sin, tá gá le creat ar leibhéal an Aontais i gcónaí lena n-aghaidh.

---

<sup>15</sup> Rialachán (AE) 2022/869 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2022 maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach fuinnimh, lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 715/2009, (AE) 2019/942 agus (AE) 2019/943 agus Treoracha 2009/73/CE agus (AE) 2019/944, agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 (IO L 152, 3.6.2022, lch. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (5) Cé go bhfuil **dúshláin shonracha roimh Bhallstáit áirithe, go háirithe Ballstáit thalamhiata, sa ghearrthéarma a eascraíonn as cur chun feidhme RepowerEU agus, dá bhrí sin, nach mór dóibh leanúint dá n-iarrachtaí éagsúlaithe lena n-áirítear trí bhonneagar soláthair a neartú agus bealaí soláthair malartacha a fhorbairt**, tá cuspóirí Rialachán (AE) 2022/869 fós bailí den chuid is mó [...], **agus** ba cheart an creat gréasán tras-Eorpach fuinnimh atá ann faoi láthair a choigeartú chun na hathruithe a bhfuiltear ag súil leo ar an gcóras fuinnimh a thiocthaí as an gcomhthéacs beartais nua agus go háirithe cuspóir aeráidneodrachta 2050 agus an sprioc idirmheánach atá beartaithe do 2040 a léiriú go hiomlán. Go sonrach, tá gá le pleanáil eangaí níos comhtháite chun tacú le margadh inmheánach fuinnimh atá ag éirí níos idirspheáiche agus níos díláraithe, le próisis deonaithe ceadanna níos tapúla agus chun a áirithiú go ndéanfar slándáil agus athléimneacht an bhonneagair fuinnimh thrasteorann a léiriú go leormhaith sa chreat athbhreithnithe um ghréasáin fuinnimh thras-Eorpacha. Chomh maith leis an gcomhthéacs polaitiúil nua agus na cuspóirí polaitiúla nua, forbraíodh an teicneolaíocht go mear le 10 mbliana anuas. Ba cheart an fhorbairt sin a chur san áireamh sna catagóirí bhonneagair fuinnimh a chumhdaítear leis an Rialachán seo, agus sna critéir roghnúcháin le haghaidh tionscadail leasa choitinn mar aon leis na conairí agus na réimsí tosaíochta. An tráth céanna, níor cheart forálacha an Rialacháin seo difear a dhéanamh don cheart atá ag Ballstát na coinníollacha a chinneadh maidir lena acmhainní fuinnimh a shaothrú, dá rogha idir foinsí éagsúla fuinnimh agus do struchtúr ginearálta a sholáthair fuinnimh, i gcomhréir le hAirteagal 194 den Chonradh.
- (6) Maidir leis na 13 chonair agus réimse théamacha tosaíochta atá sainaitheanta ó thaobh an bhonneagair thras-Eorpaigh fuinnimh de, tá sé fíor-riachtanach iad a chur chun feidhme chun spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais a bhaint amach, lena n-áirítear an margadh a chomhtháthú a thuilleadh, an tslándáil fuinnimh, cuspóir aeráidneodrachta 2050 chomh maith le hinacmhainneacht na bpraghsanna fuinnimh. Leis na tosaíochtaí sin, cumhdaítear infheistíochtaí atá le déanamh i dtarchur agus i stóráil leictreachais, in eangacha amach ón gcósta le haghaidh fuinneamh in-athnuaite, in eangacha cliste leictreachais, i dtrealamh agus suiteáil a ceapadh chun cosaint agus athléimneacht eilimintí criticiúla na ngréasán atá ann cheana a áirithiú, i dtarchur, stóráil agus críochfoirt hidrigine, i leictrealóirí, agus in iompar agus stóráil na dé-ocsaíde carbóin chomh maith le trealamh agus suiteálacha faireacháin, rialaithe agus digiteála atá fíor-riachtanach le haghaidh gréasáin ardvoltais atá ann cheana agus a mbaineann ábharthacht trasteorann leo.

- (7) Ba cheart bonneagar fuinnimh an Aontais a uasghrádú chun méadú a dhéanamh ar a athléimneacht in aghaidh tubaistí nádúrtha nó tubaistí de dhéanamh an duine, éifeachtaí díobhálacha an athraithe aeráide, gníomhaíochtaí naimhdeacha d'aon ghnó agus bagairtí ar a shlándáil, go háirithe a mhéid a bhaineann le bonneagair chriticiúla Eorpacha de bhun Threoir 2022/2557 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>16</sup>.
- (8) Sa chomhthéacs geopholaitiúil atá ann faoi láthair, tá sé tábhachtach sreabhadh neamhbhriste an leictreachais thar theorainneacha a áirithiú chun slándáil an tsoláthair a áirithiú. Braitheann sé sin ní hamháin ar athléimneacht na n-idirnascairí idir na Ballstáit, ach ar athléimneacht eilimintí criticiúla na ngréasán freisin. Dá bhrí sin, leis an Rialachán seo ba cheart catagóir bonneagair nua a thabhairt isteach i bhfoirm infheistíochtaí a dhéanfar i dtrealamh agus i suiteálacha atá nasctha go díreach le hathléimneacht agus cosaint eilimintí criticiúla na ngréasán agus a ceapadh chun athléimneacht agus cosaint na n-eilimintí sin a fheabhsú. Leis an gcatagóir bonneagair nua sin, ba cheart eilimintí criticiúla na ngréasán a chumhdach, mar a leagtar amach i Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>17</sup>, ar eilimintí iad a thacaíonn le slándáil na ngréasán agus le slándáil an tsoláthair i gcomhréir le cásanna géarchéime agus pleananna riosca-ullmhachta na mBallstát faoi Rialachán (AE) 2019/941 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>18</sup>. **Chun athléimneacht agus cosaint éifeachtach an bhonneagair gréasáin a áirithiú, le roghnú na dtionscadal féadfar aird chuí a thabhairt, i gcás inarb iomchuí, ar réitigh atá bunaithe san Aontas, go háirithe le haghaidh teicneolaíochtaí eangai leictreachais.**

---

<sup>16</sup> Treoir (AE) 2022/2557 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2022 maidir le hathléimneacht eintiteas criticiúil agus lena n-aisghairtear Treoir 2008/114/CE ón gComhairle (IO L 333, 27.12.2022, lch. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

<sup>17</sup> Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir leis an margadh inmheánach don leictreachas (IO L 158, 14.6.2019, lch. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

<sup>18</sup> Rialachán (AE) 2019/941 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir le riosca-ullmhacht in earnáil an leictreachais agus lena n-aisghairtear Treoir 2005/89/CE (IO L 158, 14.6.2019, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

- (8a) Thairis sin, i bhfianaise an mhéadaithe atá ag teacht ar theagmhais shuaiteacha arna dtionscnamh d'aon ghnó, is gá an dlúthpháirtíocht san Aontas a neartú chun tacú go háirithe leis na Ballstáit sin is mó atá neamhchosanta ar an staid gheopholaitiúil, lena n-áirítear tríd an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa don Fhuinneamh. Dá bhrí sin, ba cheart don Aontas tacú freisin le hinfheistíochtaí i gcomhpháirteanna criticiúla arna n-ainmniú go sonrach chun bonneagar criticiúil leictreachais, a bhfuil tábhacht trasteorann ag baint leis, a dheisiú agus a athbhunú ar bhonn éigeandála chun feabhas a chur ar ullmhacht an Aontais le haghaidh deisiúcháin ar mhórtheagmhais shuaiteacha arna dtionscnamh d'aon ghnó a bhaineann le bonneagar fuinnimh. I ndáil leis sin, ba cheart a áireamh freisin, sa chatagóir nua bonneagair, comhpháirteanna deisiúcháin éigeandála a mhéid atá infheistíochtaí den chineál sin teoranta go docht d'áirithiú na ndeisiúchán tapa ar eilimintí criticiúla líonra arb iad teagmhais shuaiteacha arna dtionscnamh d'aon ghnó is cúis leo. D'fhéadfaí a áireamh ann freisin cúlchistí éigeandála réigiúnacha de chomhpháirteanna criticiúla lena n-áiríteofar deisiúchán tapa na gcomhpháirteanna criticiúla gréasáin sin. I bhfianaise an tionchair réigiúnaigh a bheadh ag aon suaitheadh a d'fhéadfadh a bheith ann ar an mbonneagar criticiúil a bhfuil ábharthacht trasteorann ag baint leis agus d'fhonn cur chuige atá níos fearr ó thaobh an chostais de a bhaint amach, ba cheart dhá Bhallstát ar a laghad nó Ballstát amháin ar a laghad agus Páirtí Conarthach de chuid an Chomhphobail Fuinnimh nó tríú tír a bheith rannpháirteach sna tionscadail sin agus d'fhéadfadh stoc-charnadh réigiúnach comhpháirteanna criticiúla a bheith i gceist leo. Ba cheart cistiú le haghaidh gníomhaíochtaí deisiúcháin a bhaineann leis na heilimintí criticiúla líonra tar éis teagmhais shuaiteacha arna dtionscnamh d'aon ghnó a bheith eisceachtúil agus níor cheart é a dheonú ach amháin i gcás nach bhfuil maoiniú malartach leordhóthanach ar fáil.
- (8aa) Ba cheart raon feidhme na catagóire seo a theorannú do bhonneagar leictreachais ardvoltais trasteorann a fuair tacaíocht roimhe sin faoin tSaoráid um Chónascadh na hEorpa (SCE), nó d'idirnascairí criticiúla leictreachais faoin bhfarraige atá mar chuid den ghréasán leictreachais ardvoltais trasteorann. Áirithítear leis sin go leanfaidh tacaíocht an Aontais de bheith spriocdhírthe agus go mbeidh sí comhsheasmhach le cuspóirí Phlean Gníomhaíochta an Aontais maidir le Slándáil Cáblaí, ina sainaithnítear cáblaí leictreachais fomhuirí, go háirithe idirnascairí, mar bhonneagair chriticiúla atá neamhchosanta ar riosca méadaithe suaití arna dtionscnamh d'aon ghnó, go háirithe i Muir Bhailt.

- (8b) Agus na forálacha a leagtar amach sa chatagóir nua seo á gcur chun feidhme, ba cheart teagmhais shuaiteacha arna dtionscnamh d'aon ghnó a thuiscint mar ghníomh naimhdeach nó mar shraith gníomhartha naimhdeacha amhail sabaitéireacht, ionsaithe fisiciúla nó cibirionsaithe, nó meascán díobh sin, a dhéanann damáiste suntasach don bhonneagar nó a fhágann nach féidir leis oibriú.
- (8c) Thairis sin, leagtar amach i Rialachán (AE) 202X/XXX [an Rialachán maidir le Pleananna CNR] an cuspóir sonrach go rannchuideodh Pleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí le slándáil an Aontais a neartú trí fheabhas a chur ar chumais braite bagairtí, cumais maidir le bagairtí a chosc agus a fhreagairt, lena n-áirítear trí bhonneagar criticiúil fuinnimh agus iompair agus an chibearshlándáil a neartú. Faoin gcuspóir sonrach sin, féadfaidh na Ballstáit bearta lena dtacaítear le bonneagar fuinnimh a áireamh ina bPleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí. I gcás géarchéim a dhéanann difear don bhonneagar fuinnimh, féadfaidh na Ballstáit a bPleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí a leasú agus a méid solúbthachta a úsáid chun deisiúcháin agus téarnamh a chothú tar éis an teagmhais.
- (8d) Chun cur chun feidhme cothrom chuspóirí an Rialacháin seo a áirithiú, ba cheart don Choimisiún a áirithiú go mbainfear úsáid chomhréireach as an gcatagóir nua bonneagair lena gcumhdaítear trealamh agus suiteálacha arb é is aidhm dóibh athléimneacht, cosaint agus acmhainneachtaí deisiúcháin an bhonneagair leictreachais trasteorann atá ann cheana a fheabhsú, chun a áirithiú go mbeidh cistiú leordhóthanach fós ar fáil do na cuspóirí beartais uile a shaothraítear faoin Rialachán seo. Ba cheart 5 % ar a mhéad den tacaíocht airgeadais iomlán dá bhforáiltear leis an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa do thionscadail leasa choitinn agus do thionscadail chomhleasa i gcreat airgeadais ilbhliantúil 2028-2034 a chaitheamh ar thionscadail leasa choitinn agus tionscadail chomhleasa sa chatagóir bhonneagair a bhaineann le slándáil, athléimneacht agus deisiúcháin don bhonneagar leictreachais atá ann cheana.

- (9) Cé gur féidir tairbhí a bheith ag baint le hinfheistíocht choigríche amhail roghanna maoiniúcháin méadaithe do thionscadail atá dian ar chaipiteal, is féidir léi neamhchosaint an Aontais ar rioscaí a bhaineann leis an tslándáil fuinnimh a mhéadú freisin, amhail suaití nó iontaofacht laghdaithe na sreafaí trasteorann, go háirithe i gcás ina dtagann na hinfheistíochtaí coigríche sin ó thríú tíortha a bhfuil leasanna geopholaitiúla acu atá éagsúil le leasanna an Aontais. Dá bhrí sin, ó thaobh na trédhearcachta de maidir leis an úinéireacht thairbhíoch deiridh, lena n-áirítear faisnéis faoin infheisteoir deiridh agus rannpháirtíocht sa chaipiteal mar a leagtar amach i Rialachán (AE) 2019/452 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>19</sup>, a bhaineann le bonneagar agus tionscadail fuinnimh trasteorann a bhfuil tionchar trasteorann acu, tá an trédhearcacht sin rithabhachtach mar chosc ionas nach mbeidh an tAontas spleách ar thríú tíortha nach tíortha iontaofa iad agus ba cheart í a chur san áireamh agus tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh á roghnú.
- (10) Chun forbairt costéifeachtúil luathaithe na n-eangach agus rochtain ar eangacha san Aontas a áirithiú, ba cheart ról feiceálach a bheith ag réitigh neamhshreinge chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais na gcóras in éineacht le hathneartú fisiceach eangaí, ós rud é go bhféadfar na réitigh sin a chur in úsáid níos tapúla agus ar chostais níos ísle. Ba cheart cuimhneamh ar theicneolaíochtaí den sórt sin a chur in úsáid sula ndéanfar hinfheistíocht i leathnú an bhonneagair eangaí. Chuige sin, le catagóir bonneagair nua, ba cheart hinfheistíochtaí i dteicneolaíochtaí neamhshreinge agus i réitigh dhigiteacha a chumhdach, lena n-áirítear réitigh bogearraí, i gcás ina gcuirfear in úsáid iad ar eilimintí criticiúla na ngréasán atá ann cheana agus atá ábhartha don trádáil trasteorann, agus i gcás ina mbeidh tairbhí cainníochtaithe ag baint leo ar mhaithe le comhtháthú an mhargaidh i dtéarmaí acmhainneacht trasteorann a mhéadú.

---

<sup>19</sup> Rialachán (AE) 2019/452 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Márta 2019 lena gcuirtear ar bun creat maidir le hinfheistíochtaí díreacha coigríche isteach san Aontas a scagadh (IO L 79I, 21.3.2019, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

- (11) Glacadh pacáiste reachtach maidir le gás agus hidrigin dhícharbónaithe le Rialachán (AE) 2024/1789 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>20</sup> agus le Treoir (AE) 2024/1788 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>21</sup> chun rialacha comhchoiteanna a leagan síos ar leibhéal an Aontais maidir leis an aistriú chuig gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin. Ba cheart na catagóirí bonneagair a leagtar amach sa Rialachán seo a ailíniú go hiomlán le cuspóirí an phacáiste sin agus a áirithiú go mbeidh tionchar mór trasteorann ag tionscadail bonneagair fuinnimh. **Maidir le stóráil fuinnimh, comhfhreagraíonn na tionchair trasteorann ar chobhsaíocht agus ar sholúbthacht an chórais d'acmhainneacht shuiteáilte na saoráidí stórála.** Ba cheart an fhéidearthacht chun athrú a dhéanamh ar chuspóir bonneagair agus trealaimh atá ann cheana a chur san áireamh agus tionscadail den sórt sin á bhforbairt, i gcás inar féidir sin go teicniúil agus inarb éifeachtúla é.
- (12) Ba cheart grúpaí réigiúnacha (Grúpaí) a bhunú chun tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a mholadh agus a athbhreithniú, sa chaoi go mbunófar liostaí réigiúnacha de thionscadail leasa choitinn agus de thionscadail leasa fhrithpháirtigh. Chun comhaontú leathan a áirithiú, ba cheart do na Grúpaí sin dlúthchomhar a áirithiú idir Ballstáit, údaráis rialála náisiúnta, tionscnóirí tionscadail agus geallsealbhóirí ábhartha. I gcomhthéacs an chomhair sin, ba cheart do na húdaráis rialála náisiúnta comhairle a chur ar Ghrúpaí, i gcás inar gá, inter alia, maidir le féidearthacht na ngnéithe rialála náisiúnta de thionscadail atá beartaithe agus maidir le féidearthacht an tráthchláir atá beartaithe i gcomhair formheas rialála.

---

<sup>20</sup> Rialachán (AE) 2024/1789 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Meitheamh 2024 maidir leis na margaí inmheánacha do ghás in-athnuaite, gás nádúrtha agus hidrigine, lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1227/2011, (AE) 2017/1938, (AE) 2019/942 agus (AE) 2022/869 agus Cinneadh (AE) 2017/684 agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 (IO L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

<sup>21</sup> Treoir (AE) 2024/1788 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Meitheamh 2024 maidir le rialacha comhchoiteanna do na margaí inmheánacha do ghás in-athnuaite, do ghás nádúrtha agus do hidrigin, lena leasaítear Treoir (AE) 2023/1791 agus lena n-aisghairtear Treoir 2009/73/CE (IO L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- (13) Chun méadú a dhéanamh ar éifeachtúlacht na bpróiseas pleanála gréasáin agus forbartha tionscadail, ba cheart an comhar idir na Grúpaí a neartú. Is gá ról tábhachtach a bheith ag an gCoimisiún maidir leis an gcomhar sin a éascú d’fhonn dul i ngleic leis an tionchar a d’fhéadfadh a bheith ar réigiúnacha eile ag tionscadail arna bhforbairt laistigh de réigiún amháin.
- (14) Chun na Grúpaí a chomhlánú, tá roinnt fóram um chomhar réigiúnach bunaithe le tacaíocht ón gCoimisiún. Is príomhuirlis é an comhar réigiúnach laistigh de na fóraim agus na Grúpaí agus eatarthu chun a áirithiú go gcomhtháthófar córas fuinnimh na hEorpa ar leibhéal níos doimhne. Cumhdaíonn na ceithre Ghrúpa Ardleibhéil réigiúin Eorpacha éagsúla agus tá rannpháirtíocht ann ó thríú tíortha freisin: an Plean Idirnaisc don Mhargadh Baltach Fuinnimh (BEMIP), Comhar Fuinnimh na Mara Thuaidh (NSEC), an Grúpa Ardleibhéil um Idirnaisc d’Iardheisceart na hEorpa (SWE) agus an Grúpa Ardleibhéil um Nascacht Fuinnimh do Lár agus Oirdheisceart na hEorpa (CESEC). D’éirigh leis an gcomhar réigiúnach sna fóraim sin tacú leis an bhfaireachán ar chur chun feidhme na bpríomhthionscadal bonneagair fuinnimh a bhfuil gné réigiúnach ag baint leo agus ar chur chun feidhme na ngníomhaíochtaí ar mhaithe le comhtháthú an mhargaidh, agus tacú le dlús a chur leis an gcur chun feidhme sin freisin. Dá réir sin, ba cheart na fóraim sin um chomhar réigiúnach a chur in úsáid níos mó agus níos mó chun tacú le cuspóirí an Rialacháin seo a bhaint amach.
- (15) Ba cheart liosta nua de chuid an Aontais de thionscadail leasa choitinn agus de thionscadail leasa fhrithpháirtigh (‘liosta an Aontais’) a bhunú gach 2 bhliain. Tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh atá tugtha chun críche nó nach gcomhlíonann a thuilleadh na critéir agus na ceanglais ábhartha mar a leagtar amach sa Rialachán seo, níor cheart iad a bheith ar liosta an Aontais ina dhiaidh sin.

- (16) Maidir le tionscadail leasa choitinn atá ann cheana agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh atá ann cheana agus atá le cuimsiú ar liosta an Aontais dá éis sin, ba cheart iad a chur faoi réir an phróisis roghnúcháin chéanna chun liostaí réigiúnacha a bhunú agus chun liosta an Aontais a bhunú, arb é sin an próiseas a chuirtear i bhfeidhm maidir le tionscadail atá beartaithe, ach amháin i gcás ina mbeidh formheas ón údarás rialála náisiúnta inniúil faighte acu nó cinneadh infheistíochta críochnaitheach lena soláthraítear dearbhú leormhaith maidir le tógáil na dtionscadal, nó i gcás ina bhfuil an tógáil sin ar siúl faoi láthair agus go léiríonn siad ina dtuarascáil bhliantúil go bhfuil dul chun cinn leormhaith déanta acu, agus sa chás sin ba cheart iad a choinneáil ar liosta an Aontais.
- (17) I gcás ina bhfuil tionscadail leasa choitinn atá ann cheana agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh atá ann cheana agus atá le cuimsiú ar liosta an Aontais seo a leanas faoi réir an phróisis roghnúcháin chéanna, chun liostaí réigiúnacha a bhunú agus chun liosta an Aontais a bhunú, a chuirtear i bhfeidhm maidir le tionscadail atá beartaithe, ba cheart an t-ualach riaracháin a laghdú a mhéid is féidir, mar shampla trí úsáid a bhaint as faisnéis tionscadail a cuireadh isteach roimhe sin sa mheasúnú, má tá sé fós cothrom le dáta.
- (18) Le tionscadail leasa choitinn agus le tionscadail leasa fhrithpháirtigh, ba cheart critéir choiteanna, thrédhearcacha, oibiachtúla, ghinearálta agus shonracha a chomhlíonadh i bhfianaise rannchuidiú na dtionscadal sin le cuspóirí an bheartais fuinnimh. Chun go mbeidh tionscadail leictreachais atá beartaithe incháilithe lena gcuimsiú ar liosta an Aontais, cé is moite d'eangacha cliste leictreachais agus tionscadail a ceapadh go sonrach chun cosaint agus athléimneacht a sholáthar d'eilimintí criticiúla na ngréasán atá ann cheana, ba cheart na tionscadail leictreachais sin a bheith ina gcuid den phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais is déanaí atá ar fáil. Ar an gcaoi chéanna, ba cheart tionscadail hidrigine agus leictrealóra atá beartaithe a bheith ina gcuid den phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais is déanaí atá ar fáil.
- (19) I dtéarmaí **astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú, go háirithe** trí fhoinsí in-athnuaite a chomhtháthú san eangach [...], is príomhchritéar í an inbhuanaitheacht chun a áirithiú go bhfuil an beartas maidir le gréasáin fuinnimh thras-Eorpacha ag teacht le spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus le cuspóirí aeráidneodrachta 2050, agus sainiúlachtaí gach Ballstáit maidir leis an gcuspóir aeráidneodrachta a bhaint amach á gcur san áireamh. Chuige sin, tá an inbhuanaitheacht ar cheann de na critéir mheasúnaithe atá le cur i bhfeidhm maidir leis na catagóirí tionscadail uile.

- (20) Tá méadú ag teacht ar an ngá atá le comhtháthú margaidh níos láidre agus le hidirnasacht ghréasáin an Aontais le margadh agus le gréasáin an Limistéir Eorpaigh Eacnamaíoch (LEE) agus an Chomhphobail Fuinnimh. Dá bhrí sin, maidir le tairbhí agus costais na dtionscadal leasa fhrithpháirtigh idir Ballstát agus tír in LEE nó páirtí conarthach de chuid an Chomhphobail Fuinnimh, ba cheart iad a mheas ar bhonn carnach i gcás an Aontais agus i gcás na tíre lena mbaineann in LEE nó an pháirtí chonarthaigh lena mbaineann sa Chomhphobal Fuinnimh.
- (21) Ba cheart don Aontas tionscadail bhonneagair a éascú lena nasctar gréasáin de chuid an Aontais le gréasáin tríú tíortha go díreach, ar tionscadail iad lena mbaineann leas fhrithpháirteach agus atá riachtanach don aistriú fuinnimh agus chun na spriocanna aeráide a bhaint amach, agus a chomhlíonann critéir shonracha na gcatagóirí bonneagair ábhartha de bhun an Rialacháin seo freisin. Chun an bhéim ar thionscadail trasteorann a athneartú agus chun comhlántacht le beartas seachtrach an Aontais a choinneáil ar bun, i gcás na dtionscadal leasa fhrithpháirtigh, ba cheart Ballstát a nascadh go díreach leis an gcéad phointe nasctha le gréasáin leictreachais nó leis an gcéad phointe nasctha hidrigine nó dé-ocsaíde carbóin sa tríú tír.
- (21a) A mhéid a bhaineann le hidrigin, níl rochtain ag na Ballstáit uile ar fhoirmíochtaí geolaíocha atá oiriúnach do stóráil hidrigine. Mar sin féin, féadfaidh saoráid stórála hidrigine, atá lonnaithe i dtríú tír, tairbhí suntasacha a sholáthar ní hamháin i dtríú tír, ach freisin i mBallstát lena bhfuil sí nasctha trí phíblíne dhíreach hidrigine. Is féidir, i ndáil le píblínte hidrigine den sórt sin, iarratas a dhéanamh ar stádas tionscadail leasa choitinn faoin Rialachán seo, rud a d'fhéadfadh tuilleadh dreasachtaí a chur ar fáil chun láithreáin stórála hidrigine den sórt sin a thógáil sa tríú tír.**
- (22) A mhéid a bhaineann le tionscadail leasa fhrithpháirtigh atá bainteach le gréasáin leictreachais, níor cheart ach tionscadail idirnáise lena nasctar córais fuinnimh a bheith incháilithe, ar choinníoll go bhféadfaí úsáid iomlán a bhaint as a n-acmhainneacht aistrithe fuinnimh le haghaidh malartuithe sa mhargadh. Tá sé de fhreagracht ar na hoibreoirí córais tarchuir (OCTanna) féin measúnú a dhéanamh roimh ré ar thionchair aon tionscadal ar shlándáil agus ar chobhsaíocht na heangaí, chun a dheimhniú gur féidir an tionscadal a chomhtháthú go hiomlán i ngréasáin leictreachais na dtíortha lena mbaineann.

- (23) Maidir le tionscadail leasa fhrithpháirtigh dá ndeonaítear tosaíocht, is gá a áirithiú go ndéanann siad margadh inmheánach an Aontais, slándáil an tsoláthair agus cuspóirí aeráidneodrachta an Aontais a chur chun cinn i ndáiríre. Dá bhrí sin, níor cheart tionscadail leasa fhrithpháirtigh a bheith incháilithe lena gcuimsiú i liosta an Aontais ach amháin i gcás ina bhfuil ardleibhéal cóineasaithe ag an gcreat beartais atá ag an tríú tír lena mbaineann, agus go bhfuil tacaíocht ó shásraí forfheidhmithe ann dó, agus go léiríonn na tionscadail sin go rannchuidíonn siad leis na cuspóirí foriomlána atá ag beartais fuinnimh agus aeráide an Aontais agus na dtríú tíortha, i dtéarmaí shlándáil an tsoláthair agus dícharbónú.
- (24) Ba cheart ardleibhéal cóineasaithe an chreata beartais a thoimhdiú i gcás pháirtithe conarthacha LEE nó an Chomhphobail Fuinnimh, nó is féidir é a léiriú i gcás tríú tíortha eile trí chomhaontuithe déthaobhacha lena n-áirítear forálacha ábhartha maidir le cuspóirí beartais aeráide agus fuinnimh i dtaca le dícharbónú agus féadfaidh an Grúpa iomchuí measúnú breise a dhéanamh air le tacaíocht ón gCoimisiún. Sa bhreis air sin, i gcás an tríú tír lena n-oibríonn an tAontas i gcomhar ó thaobh forbairt tionscadal leasa fhrithpháirtigh de, ba cheart di amlíne den chineál céanna a éascú chun dlús a chur le cur chun feidhme na dtionscadal, agus chun bearta tacaíochta beartais eile a chur i bhfeidhm, faoi mar a fhoráiltear sa Rialachán seo.
- (25) Maidir leis an gcuid sin den tionscadal leasa fhrithpháirtigh atá lonnaithe sa tríú tír agus aon infheistíocht bhreise is gá chun gur féidir tairbhí iomlána an tionscadail leasa fhrithpháirtigh a chur chun feidhme, amhail athneartuithe inmheánacha eangaí, ba cheart don tríú tír lena mbaineann a áirithiú go láimhseálfar ar bhonn tosaíochta iad agus go gcuirfear in úsáid go tráthúil iad chun a áirithiú go mbainfear lánúsáid as an tionscadal.
- (25a) I gcóras leictreachais Eorpach atá ag éirí níos idirnasctha, tiocfaidh tairbhí socheacnamaíocha indíreacha chun cinn sna Ballstáit ina n-aistríonn sreafaí fisiciúla cumhachta trí ghréasáin tríú tíortha. Ba cheart na tionchair thraschárais sin a shainaithint agus a léiriú i modheolaíochtaí anailíse costais is tairbhe. Chun trédhearcacht a áirithiú, ba cheart do na LEOCTanna torthaí na hanailíse costais is tairbhe a fhoilsiú maidir le gach tionscadal lena léirítear conas a dháiltear na tairbhí ar fud tíortha, lena n-áirítear tíortha óstacha agus tíortha nach tíortha óstacha iad araon.**

- (26) Maidir le tionscadail le haghaidh stóráil dé-ocsaíde carbóin ina bhfuil tríú tíortha rannpháirteach, chun a áirithiú go rannchuidíonn siad le hiompar agus stóráil trasteorann na dé-ocsaíde carbóin ar bhealach atá i gcomhréir le ceanglais aeráide agus comhshaoil an Aontais, níor cheart do na tionscadail sin a bheith incháilithe ach amháin más gá iad chun go bhfeidhmeoidh iompar agus stóráil trasteorann na dé-ocsaíde carbóin agus i gcás ina gcoinníonn an tríú tír creat dlíthiúil leormhaith ar bun agus ina bhforfeidhmíonn sí go héifeachtach é. Ba cheart a áirithiú leis an gcreat dlíthiúil sin sa tríú tír go gcuirfear caighdeáin agus coimircí i bhfeidhm lena gcuirtear cosc ar sceitheadh dé-ocsaíde carbóin agus lena ráthaítear sábháilteacht agus éifeachtacht stóráil bhuan na dé-ocsaíde carbóin chun an aeráid, sláinte an duine agus éiceachórais a chosaint. Leis na caighdeáin agus na coimircí sin, ba cheart leibhéal cosanta a sholáthar atá coibhéiseach ar a laghad leis an leibhéal a leagtar síos i ndlí an Aontais. Ba cheart a thoimhdiú go gcomhlíonann LEE nó Páirtithe Conarthacha an Chomhphobail Fuinnimh na caighdeáin agus na coimircí sin.

- (27) Ba cheart tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a chur chun feidhme a thapúla is féidir agus ba cheart do na húdaráis inniúla náisiúnta, don Ghníomhaireacht agus do na Grúpaí dlúthfhaireachán a dhéanamh orthu, agus na ceanglais maidir le rannpháirtíocht pháirtithe leasmhara agus reachtaíocht chomhshaoil á n-urramú go cuí agus an t-ualach riaracháin ar thionscnóirí tionscadail á choinneáil chomh híseal agus is féidir. Ba cheart aird ar leith a thabhairt ar an measúnú ar rioscaí a mhéid a bhaineann leis an oiriúnú don athrú aeráide agus a mhéid a bhaineann leis an tslándáil fhisiceach agus leis an gcibearshlándáil, ag tógáil, i gcás inarb infheidhme, ar cheanglais Threoir (AE) 2022/2557 maidir le hathléimneacht eintiteas criticiúil agus ar cheanglais Threoir 2022/2555 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>22</sup> maidir le bearta le haghaidh ardleibhéal cibearshlándála ar fud an Aontais, agus ba cheart do thionscnóirí tionscadail tuairisciú do na húdaráis inniúla náisiúnta maidir leis na bearta a dhéantar de thoradh na rioscaí a ndearnadh measúnú orthu. Sa bhreis air sin, le linn tionscadail a chur chun feidhme, ba cheart do thionscnóirí tionscadail tuairisc a dhéanamh faoi chomhlíonadh na reachtaíochta comhshaoil agus ba cheart dóibh a léiriú nach ndéanann na tionscadail sin ‘aon dochar suntasach’ don chomhshaoil de réir bhrí Airteagal 17 de Rialachán (AE) 2020/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>23</sup>. I gcás tionscadail leasa choitinn atá ann cheana agus a bhfuil leibhéal leordhóthanach aibíochta bainte amach acu, cuirfear na breithnithe sin san áireamh agus tionscadail á roghnú ag na Grúpaí le haghaidh liostaí eile de chuid an Aontais ina dhiaidh sin.
- (28) Ba cheart an deis a bheith ag an gCoimisiún comhordaitheoirí Eorpacha a ainmniú le haghaidh tionscadail a bhfuil deacrachtaí nó moilleanna ar leith ag baint leo, chun cur chun feidhme tionscadal a bhfuil deacrachtaí rompu a éascú.

---

<sup>22</sup> Treoir (AE) 2022/2555 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2022 maidir le bearta le haghaidh ardleibhéal comhchoiteann cibearshlándála ar fud an Aontais, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 agus Treoir (AE) 2018/1972 agus lena n-aisghairtear Treoir (AE) 2016/1148 (an Dara Treoir NIS) (IO L 333, 27.12.2022, lch. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

<sup>23</sup> Rialachán (AE) 2020/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Meitheamh 2020 maidir le creat a bhunú chun infheistíocht inbhuanaithe a éascú, agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2019/2088 (IO L 198, 22.6.2020, lch. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (29) Maidir leis an bpróiseas um dheonú ceadanna, níor cheart ualaí riaracháin atá ar neamhréir le méid nó le castacht tionscadail ná bacainní ar fhorbairt na ngréasán tras-Eorpach agus ar rochtain ar an margadh a bheith mar thoradh air.
- (30) Ba cheart stádas tosaíochta ar an leibhéal náisiúnta a thabhairt do thionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh chun láimhseáil mhear riaracháin agus láimhseáil phráinneach a áirithiú i ngach nós imeachta breithiúnach nó réitithe díospóide a bhaineann leo.
- (31) Na Ballstáit nach leagann faoi láthair an stádas náisiúnta is airde is féidir ar thionscadail bonneagair fuinnimh a mhéid a bhaineann leis an bpróiseas um dheonú ceadanna, moltar dóibh stádas náisiúnta den chineál sin a thabhairt isteach, go háirithe i gcás ina gcuirfeadh sé sin dlús leis an bpróiseas um dheonú ceadanna. **I gcás inar sannadh an stádas sin, ba cheart do na Ballstáit é a chur san áireamh sa phleanáil spásúlachta agus i gcás ina bhfaighidh tionscadail cearta slí, a mhéid nach mbeidh tionchair dhiúltacha ar an tslándáil agus ar an gcosaint náisiúnta mar thoradh ar an stádas sin.**
- (32) Na Ballstáit nach bhfuil nósanna imeachta breithiúnacha atá brostaithe nó práinneach i bhfeidhm acu faoi láthair, nósanna imeachta a bhfuil feidhm acu maidir le tionscadail bonneagair fuinnimh, ba cheart iad a spreagadh le féachaint ar nósanna imeachta den chineál sin a thabhairt isteach, go háirithe trí mheastóireacht a dhéanamh an rud é sin a chuirfeadh dlús le cur chun feidhme na dtionscadal sin.
- (33) Tionscadail a bhaineann le sócmhainní hidrigine, saoráidí leictrealóra agus sócmhainní dé-ocsaíde carbóin, rannchuidíonn siad le spriocanna fuinnimh agus aeráide, lena n-áirítear maidir leis an ngá atá le dlús a chur leis an bhfuinneamh in-athnuaite a chur in úsáid agus lena chomhtháthú i meascán fuinnimh na dtionscadal **chun spriocanna an Aontais a bhaint amach.** Dá bhrí sin, maidir leis na tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh uile a bhaineann le hidrigin, saoráidí leictrealóra agus sócmhainní dé-ocsaíde carbóin, ba cheart a mheas go mbaineann leas an phobail leo ó thaobh beartas fuinnimh de, agus ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann a mheas go mbaineann leas poiblí sáraitheach leo, cé is moite de chás ina bhfuil leas oidhreachta cultúrtha i gceist agus i gcás ina bhfuil fianaise shoiléir ann go bhfuil éifeachtaí díobhálacha móra ag na tionscadail sin ar an gcomhshaol nach féidir a mhaolú ná a chúiteamh.

- (34) Mar gheall ar an ról atá ag tionscadail bonneagair leictreachais maidir le sócmhainní fuinnimh in-athnuaite, réitigh solúbthachta, stóráil fuinnimh agus leictriú a chomhtháthú i gcoitinne, meastar go bhfuil na tionscadail sin fíor-riachtanach chun an aeráidneodracht a bhaint amach. Dá bhrí sin, go dtí go mbainfear amach sprioc aeráidneodrachta an Aontais, ba cheart a thoimhdiú go mbaineann leas poiblí sáraitheach leis na tionscadail sin agus go bhfuil siad chun leas na sláinte agus na sábháilteachta poiblí i gcás ina bhfuil cothromaíocht le haimsiú idir leasanna dlíthiúla iomaíocha, cé is moite de chás ina bhfuil leas oidhreachta cultúrtha i gceist, agus i gcás ina bhfuil fianaise shoiléir ann go bhfuil éifeachtaí díobhálacha móra ag na tionscadail sin ar an gcomhshaol nach féidir a mhaolú ná a chúiteamh, mar a fhoráiltear dó i dTreoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>24</sup>. **Leis an toimhde sin, ní chuirtear cosc ar na Ballstáit leasanna dlíthiúla iomaíocha a chothromú ar shlí a chuireann san áireamh cineál tosaíochta leasanna eile amhail breithnithe cosanta, ná ní chuirtear cos orthu teacht ar an gconclúid i gcásanna aonair go bhféadfadh na breithnithe sin tosaíocht a bheith acu i ngníomh nithiúil pleanála spásúlachta, i nós imeachta chun cearta slí a fháil nó in aon ghníomh agus nós imeachta nithiúil riaracháin nó dlí eile de réir mar is ábhartha.**

---

<sup>24</sup> Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach don leictreachas agus lena leasaítear Treoir 2012/27/AE (IO L 158, 14.6.2019, lch. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

- (35) I ngeall ar thábhacht na dtionscadal sin chun an aeráidneodracht a bhaint amach, agus a dtábhacht straitéiseach mar thionscadail ar liosta an Aontais, maidir le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a bhaineann le leictreachas<sup>25</sup> agus a cuimsíodh go sainráite i bPlean Forbartha Náisiúnta a bhí faoi réir measúnú straitéiseach comhshaoil i gcomhréir le Treoir 2001/42/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>26</sup>, agus, más dócha go mbeidh tionchar mór ag an tionscadal ar láithreáin Natura 2000, faoi réir an mheasúnaithe iomchuí de bhun Airteagal 6(3) de Threoir 92/43/CEE, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann cead a thabhairt go mbeidh na tionscadail sin díolmhaithe ó mheasúnuithe ar an tionchar ar an gcomhshaol faoi Threoir 2011/92/AE, ó mheasúnuithe ar a n-impleachtaí ar chosaint speiceas de bhun Airteagal 12(1) de Threoir 92/43/CEE agus Airteagal 5 de Threoir 2009/147/CE, agus ó mheasúnuithe ar a n-impleachtaí do láithreáin Natura 2000. Ba cheart na díolúintí sin a bheith indéanta go dtí go mbainfear aeráidneodracht amach.

---

<sup>25</sup> Treoir 2011/92/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Nollaig 2011 maidir le measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí tionscadal poiblí agus príobháideach áirithe ar an gcomhshaol (*IO L 26, 28.1.2012, lch. 1*, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj> [...]).

<sup>26</sup> Treoir 2001/42/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Meitheamh 2001 maidir le measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí pleananna agus clár áirithe ar an gcomhshaol (*IO L 197, 21.7.2001, lch. 30*, <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

- (36) Chun aon tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag na díolúintí sin a mhaolú, **nuair a dhéanann tionscadal a bhfuil sé beartaithe aige tairbhe a bhaint as an díolúine iarratas ar chead, ba cheart do na Ballstáit scagadh a dhéanamh ar cé acu a eascraíonn nó nach n-eascraíonn tionchair shuntasacha ar an gcomhshaol as an tionscadal atá éagsúil leis na tionchair sin a rabhthas ag súil leo cheana agus a bhfuil cuntas déanta orthu i measúnuithe comhshaoil ar an bPlean Forbartha Náisiúnta. Ina theannta sin, ba cheart do na Ballstáit a shainaithint an dócha go mbeidh éifeachtaí móra ag an tionscadal ar an gcomhshaol i mBallstát eile, rud a d'fhágfadh go mbeadh gá le measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaol i gcomhthéacs trasteorann. Tar éis an scagtha sin, [...], agus ar choinníoll nár chinn na húdaráis inniúla gur dócha go mbeadh éifeachtaí gan choinne nó éifeachtaí móra ar an gcomhshaol i mBallstát eile ag an tionscadal, ba cheart do na húdaráis sin a áirithiú go gcuirfear bearta maolaithe iomchuí agus comhréireacha i bhfeidhm, agus cuimhneamh ar na teicneolaíochtaí is fearr atá ar fáil a úsáid. I gcás nach féidir na bearta maolaithe sin a chur i bhfeidhm, ba cheart do na húdaráis inniúla a áirithiú go nglacfaidh tionscnóirí tionscadail bearta cúiteacha iomchuí chun aghaidh a thabhairt ar na héifeachtaí sin, agus mura bhfuil bearta cúiteacha comhréireacha eile ar fáil, d'fhéadfaí íoc cúitimh airgeadaíochta ar mhaithe le cláir cosanta speiceas a chuimsiú leis na bearta sin, i gcás ina gceadaítear sin faoin dlí náisiúnta. [...]** **I gcás ina bhfaightear amach go bhfuil éifeachtaí gan choinne ag tionscadal, rud a fhágann nach bhfuil an t-údarás inniúil in ann an maolú iomchuí comhréireach sin nó, i gcás inarb infheidhme, bearta cúitimh, a shainaithint, ba cheart don údarás a bheith in ann a iarraidh ar an tionscnóir tionscadail measúnú comhshaoil a bhaineann go sonrach leis an tionscadal a dhéanamh lena ndíreofar ar na rioscaí a sainaithníodh agus lena gcumasófar measúnú a dhéanamh ar na bearta is iomchuí a imscaradh. I[...] gcás inar dócha go mbeidh éifeachtaí diúltacha móra ag tionscadal ar chomhshaol Ballstáit eile, ba cheart do na húdaráis inniúla náisiúnta a áirithiú gur oibrigh na Ballstáit lena mbaineann i gcomhar chun bearta a shainaithint chun na tionchair mhóra a sheachaint, nó, i gcás inar gá, chun iad a mhaolú nó a chúiteamh.**

- (37) Chun dlús a chur le cur in úsáid an ghréasáin fuinnimh thras-Eorpaigh, ba cheart na coinníollacha maidir le maoluithe sonracha a chur i bhfeidhm, mar a leagtar amach i reachtaíocht comhshaoil an Aontais, a bheith soiléir. Go sonrach, agus measúnú á dhéanamh ar cé acu atá réitigh mhalartacha shásúla ar thionscadail fuinnimh ann, ba cheart teorainn a chur le raon feidhme an mheasúnaithe sin sa chaoi nach cuimseofar ach réitigh mhalartacha lena n-áiritheofar go mbainfear an cuspóir céanna amach laistigh den tráthchlár céanna nó laistigh de thráthchlár comhchosúil agus gan costais i bhfad níos airde ann dá thoradh sin. Agus comparáid á déanamh idir an tráthchlár agus an costas a bhaineann le réitigh mhalartacha shásúla, ba cheart na húdaráis ábhartha a bheith in ann a chur san áireamh gur gá tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a chur in úsáid ar bhealach luathaithe agus costéifeachtach i gcomhréir leis na tosaíochtaí a leagtar amach ina bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide agus i nuashonruithe na bpleananna sin arna gcur faoi bhráid an Choimisiúin de bhun Rialachán (AE) 2018/1999.
- (38) Ar an gcaoi chéanna, agus an maolú ábhartha dá bhforáiltear i dTreoir 92/43/CEE á chur i bhfeidhm, is iomchuí go bhféadfaidh na húdaráis ábhartha cead a thabhairt bearta cúiteacha a dhéanamh go comhthreomhar le cur chun feidhme an phlean nó an tionscadail, i gcásanna a bhfuil údar cuí leo agus i gcás inar féidir a léiriú go réasúnta nach ndéanfaidh an plan nó an tionscadal difear do-aisiompaithe, sula gcuirtear na bearta i bhfeidhm, do chomhleanúnachas foriomlán líonra Natura 2000, agus go gcaomhnófar sláine comhshaoil an láithreáin agus go n-áiritheofar ardleibhéal cosanta do láithreáin Natura 2000.

- (39) Chun castacht a laghdú, éifeachtúlacht agus trédhearcacht a mhéadú, agus chun cuidiú le comhar idir na Ballstáit a fheabhsú, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go mbeidh aon údarás inniúil **amháin** ann atá freagrach as na próisis um dheonú ceadanna uile a éascú agus a chomhordú i dtreo cinneadh cuimsitheach a eisiúint, a oibríonn i gcomhar le húdaráis eile lena mbaineann agus le húdaráis inniúla náisiúnta na mBallstát eile, a ghníomhaíonn mar phointe teagmhála aonair do thionscnóirí chun a dteagmháil le húdaráis eile a **éascú**, agus **chun faireachán a dhéanamh** ar fhorbairt agus ar mhoilleanna na dtionscadal atá ar liosta an Aontais, **agus an t-ord bunreachtúil náisiúnta á urramú ag an am céanna. Chun solúbthacht a sholáthar, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann an cineál scéime ceadaithe a roghnú, rud atá i gcomhréir le hinniúlacht reatha na n-údarás inniúil náisiúnta ábhartha faoina gcórais dlí. Ba cheart an comhar le húdaráis inniúla náisiúnta na mBallstát eile a bheith gan dochar d'inniúlacht eisiach na n-údarás náisiúnta cinneadh a dhéanamh maidir le tionscadail atá lonnaithe ina gcríoch.**
- (40) Chun éifeachtúlacht na nósanna imeachta a mhéadú, ba cheart do na húdaráis inniúla náisiúnta a bheith freagrach as a áirithiú freisin, i gcás tionscadail tarchuir agus giniúna hibrideacha, go mbeidh an amlíne chun cead a thabhairt ailínithe le sócmhainní uile an tionscadail sa chaoi go mbrostófar an próiseas um dheonú ceadanna le haghaidh na sócmhainní giniúna agus tarchuir.

- (41) Maidir leis an bpróiseas um dheonú ceadanna le haghaidh tionscadail ar liosta an Aontais atá lonnaithe in dhá Bhallstát nó níos mó, chun an próiseas sin a shimpliú agus a bhrostú, ba cheart do na Ballstáit lena mbaineann [...] pointe teagmhála uathúil i measc na n-údarás inniúil náisiúnta a ainmniú go comhpháirteach [...] **chun an próiseas [...] a éascú agus chun [...] [...] cinneadh aonair críochnaitheach cuimsitheach a eisiúint. Leis an gcinneadh cuimsitheach sin, ní mór ceannasacht na mBallstát a urramú agus, dá bhrí sin, inniúlacht na n-údarás náisiúnta cinneadh a dhéanamh maidir le tionscadail ina gcríoch a urramú. Dá réir sin, ba cheart gur i bhfoirm doiciméad neamhcheangailteach lena sainaitheann agus lena dtagraítear don chinneadh ceangailteach ó na húdaráis inniúla náisiúnta agus ó na húdaráis lena mbaineann i ngach Ballstát a bheadh an cinneadh cuimsitheach críochnaitheach arna eisiúint ag pointe teagmhála uathúil. Trí dhoiciméad tagartha aonair a bheith ann, fiú doiciméad neamhcheangailteach, ba cheart an t-ualach riaracháin ar fhorbróirí tionscadail agus castacht a laghdú, éifeachtúlacht a mhéadú agus dlús a chur leis an bpróiseas um dheonú ceadanna, go háirithe i gcás ina ndéanann na Ballstáit foráil maidir le nósanna imeachta comhpháirteacha lena ngabhann amlínte agus measúnuithe ailínithe. Chun comhar éifeachtach trasteorann a áirithiú, ba cheart don Choimisiún díriú ar thionscadail idirnáise atá sainaitheanta mar thionscadail tosaíochta chun comhordú chur chun feidhme agus cheadú na dtionscadal a neartú, chomh maith leis an bhfaireachán ar an gcur chun feidhme agus ceadú sin. Chun na críche sin, ba cheart don Choimisiún tacú leis na Ballstáit nósanna imeachta comhpháirteacha a shainaithint ar mhaithe le próiseas um dheonú ceadanna atá éifeachtach agus éifeachtúil.**
- (42) I gcás inarb iomchuí, ba cheart na Ballstáit a bheith in ann cinntí a chur san áireamh i gcinntí cuimsitheacha, ar cinntí iad a rinneadh i gcomhthéacs caibidlíochta le húinéirí talún aonair maidir le rochtain, úinéireacht nó ceart áitithe a dheonú i gcás maoine i gcomhthéacs pleanáil spásúlachta, lena gcinntear úsáid ghinearálta talún i réigiún sainithe, lena n-áirítear forbairtí eile amhail mórbhealaí, iarnróid, foirgnimh agus limistéir faoi chosaint fiadhúlra, agus ar pleanáil í nach ndearnadh chun críoch shonrach an tionscadail phleanáilte agus chun ceadanna oibríochtúla a dheonú. I gcomhthéacs an phróisis um dheonú ceadanna, ba cheart gurbh fhéidir le bonneagar gaolmhar a bheith mar chuid de thionscadal leasa choitinn a mhéid a bhfuil sé sin fíor-riachtanach do thógáil nó d'fheidhmiú an tionscadail.

- (43) Ba cheart feidhm a bheith ag an Rialachán seo, agus go háirithe ag na forálacha maidir le ceadanna a dheonú, le rannpháirtíocht phoiblí agus le tionscadail leasa choitinn a chur chun feidhme, gan dochar do dhlí an Aontais agus don dlí idirnáisiúnta, lena n-áirítear forálacha chun an comhshaol agus sláinte an duine a chosaint agus forálacha arna nglacadh faoin gComhbheartas Iascaigh agus an Beartas Muirí Comhtháite, go háirithe Treoir 2014/89/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>27</sup>.
- (44) Tá sé fíor-riachtanach go ndéanfaí faisnéis a sholáthar do na páirtithe leasmhara, lena n-áirítear an tsochaí shibhialta, agus go rachfaí i gcomhairle leo, chun rath na dtionscadal a áirithiú agus chun srian a chur le hagóidí ina gcoinne. D’ainneoin go bhfuil caighdeáin sheanbhunaithe ann lena n-áirithítear rannpháirtíocht an phobail i nósanna imeachta cinnteoireachta maidir leis an gcomhshaol, caighdeáin a bhfuil feidhm iomlán acu maidir le tionscadail leasa choitinn, ba cheart gá a bheith ann le bearta breise i gcónaí chun na caighdeáin trédhearcachta agus rannpháirtíochta poiblí is fearr is féidir a áirithiú maidir leis na saincheisteanna ábhartha uile sa phróiseas um dheonú ceadanna le haghaidh tionscadail leasa choitinn. I gcás ina bhfuil sé cumhdaithe cheana féin faoi na rialacha náisiúnta leis na caighdeáin chéanna atá sa Rialachán seo nó le caighdeáin níos airde ná mar atá sa Rialachán seo, ba cheart an réamhchomhairliúchán a dhéantar roimh an bpróiseas um dheonú ceadanna a bheith roghnach agus ba cheart ceanglais dlí dhúbailte a sheachaint leis.

---

<sup>27</sup> Treoir 2014/89/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Iúil 2014 lena mbunaítear creat do phleanáil spásúil mhuirí (IO L 257, 28.8.2014, lch. 135, <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>)

- (45) Le cur chun feidhme ceart comhordaithe Threoracha 2001/42/CE agus 2011/92/AE agus, i gcás inarb infheidhme, Choinbhinsiún Choimisiún Eacnamaíochta na Náisiún Aontaithe don Eoraip maidir le rochtain ar fhaisnéis, rannpháirtíocht an phobail i gcinnteoireacht agus rochtain ar cheartas i gcúrsaí comhshaoil<sup>28</sup>, arna shíniú in Aarhus an 25 Meitheamh 1998 ('Coinbhinsiún Aarhus'), agus an Choinbhinsiún maidir le measúnú tionchair timpeallachta i gcomhthéacs trasteorann<sup>29</sup>, arna shíniú in Espoo an 25 Feabhra 1991 ('Coinbhinsiún Espoo'), ba cheart comhchuibhiú na bpríomhphrionsabal maidir le measúnú ar éifeachtaí comhshaoil agus aeráide a áirithiú, lena n-áirítear i gcomhthéacs trasteorann. Tá treoraíocht eisithe ag an gCoimisiún chun tacú leis na Ballstáit chun na nósanna imeachta measúnaithe comhshaoil le haghaidh bonneagar fuinnimh a chuíchóiriú agus chun cur i bhfeidhm comhleanúnach na nósanna imeachta measúnaithe comhshaoil a cheanglaítear faoi dhlí an Aontais le haghaidh tionscadail leasa choitinn a áirithiú.
- (46) Tá sé tábhachtach an próiseas um dheonú ceadanna a chuíchóiriú agus a fheabhsú, agus urraim á tabhairt, a mhéid is féidir agus le haird chuí ar phrionsabal na coimhdeachta, d'inniúlachtaí agus nósanna imeachta náisiúnta le haghaidh bonneagar nua fuinnimh a thógáil. I bhfianaise a phráinní agus atá sé bonneagair fuinnimh a fhorbairt, nuair a dhéantar simpliú ar an bpróiseas u, dheonú ceadanna, ba cheart teorainn ama shoiléir a shocrú do na húdaráis ábhartha maidir le cinneadh a dhéanamh i leith thógáil an tionscadail. Ba cheart sainiú agus láimhseáil éifeachtúil na nósanna imeachta a spreagadh de thoradh na teorann ama sin. Ba cheart uasteorainneacha ama a bhunú leis an Rialachán seo. Is féidir leis na Ballstáit, áfach, iarracht a dhéanamh teorainneacha ama níos giorra a bhaint amach i gcás inarb indéanta, go háirithe, a mhéid a bhaineann le tionscadail amhail eangacha cliste, nach gá go mbeadh próiseas um dheonú ceadanna ag baint leo atá chomh casta leis an gceann le haghaidh bonneagar tarchuir.

---

<sup>28</sup> IO L 124, 17.5.2005, lch. 4

<sup>29</sup> IO C 104, 24.4.1992, lch. 7

- (47) Rud atá ina scrogall a chuireann moill ar phróisis um dheonú ceadanna, is é easpa acmhainní na n-údarás um dheonú ceadanna agus easpa digiteála na bpróiseas um dheonú ceadanna agus na hinfhaighteachta sonraí. Leis an digiteáil agus le húsáid iomchuí ghnéithe na hintleachta saorga, meastar go gcuirfear dlús le nósanna imeachta agus go méadófar éifeachtúlacht na bpróiseas toisc go mbeifear in ann iarratais a láimhseáil níos tapúla agus trédhearcacht a mhéadú trí bhíthin rochtain níos fearr ar fhaisnéis faoi chéimeanna agus ceanglais nós imeachta. Mar sin féin, tá digiteáil na bpróiseas deonaithe ceadanna ag titim chun deiridh, agus is minic a bhíonn sonraí scaipthe ar fud údaráis inniúla éagsúla gan próisis ná ardáin dhigiteacha aontaithe, agus gan idir-inoibritheacht á háirithiú. Dá dheasca sin, bíonn easpa soiléireachta ann maidir le stádas na n-iarratas agus cuirtear bac ar scrogail a shainaithint. Dá bhrí sin [...] ach **tairseach** digiteach [...] **nó roinnt tairseacha nasctha a chur ar fáil** [...] le haghaidh chéimeanna uile na bpróiseas um dheonú ceadanna le haghaidh **tionscadail bonneagair fuinnimh lena n-áirítear tionscadail leasa choitinn agus leasa fhrithpháirtigh** [...] féadfar a áirithiú go mbeidh digiteáil na nósanna imeachta [...] trédhearcach agus, i gcás inarb iomchuí, idir-inoibritheach, trédhearcach agus go mbainfear an leas is mó is féidir as tairbhí na digiteála ó thaobh dlús a chur leis an bpróiseas um dheonú ceadanna. Leis an **ardán nó leis na hardáin** sin, **d'fhéadfaí** go gcuirfí ar a gcumas do thionscnóirí tionscadail iarratais a chomhdú, a stádas a sheiceáil agus iad a shannadh do na húdaráis inniúla, agus na húdaráis a chumasú lena bpróiseáil trí rochtain a bheith acu ar na sonraí agus ar an bhfaisnéis ábhartha uile, gan an gá le céimeanna idirmheánacha páipéarbhunaithe. Ina theannta sin, **leis an ardán nó leis na hardáin sin, [...] d'fhéadfadh sé go bhféadfaí** staitisticí a asbhaint maidir le dul chun cinn foriomlán na bpróiseas um dheonú ceadanna sna Ballstáit. **I gcás ina mbunaítear níos mó ná tairseach amháin, áirithítear nasacht idir tairseacha ar choinníoll go n-atreoraíonn gach tairseach úsáideoirí nó go n-áirítear léi tagairtí do na tairseacha ábhartha eile. Tá sé de shaoirse i gcónaí ag na Ballstáit céimeanna níos airde idirnasachta, idir-inoibritheachta agus cumarsáide a chur chun feidhme idir tairseacha.** Ba cheart **an t-ardán sin nó na hardáin** [...] sin a bheith ag brath ar mhodhanna slána agus idir-inoibritheacha a sholáthraítear trí Thiachóga Eorpacha Céannachta Digití, i gcomhréir le ceanglais Rialachán (AE) Uimh. 910/2014, i gcás daoine nádúrtha agus, amach anseo, do Thiachóga le haghaidh Ghnó na hEorpa, i gcomhréir le [Rialachán (AE) Uimh. XXX/20YY], i gcás daoine dlítheanacha, chun ríomh-shainaitheantas agus fíordheimhniú leictreonach a chumasú, agus chun doiciméid a shíniú nó a shéalú, chun doiciméid a chur isteach agus chun fógraí idir údaráis inniúla agus oibreoirí eacnamaíocha a sheoladh nó a fháil go leictreonach.

- (48) Ba cheart do na húdaráis inniúla a bheith freagrach as a áirithiú go gcomhlíonfar na teorainneacha ama a bhunaítear sa Rialachán seo. Thairis sin, i gcomhréir leis an bpráinn a bhaineann le bonneagair fuinnimh a chur in úsáid, agus leis an tábhacht straitéiseach a bhaineann le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh chun spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais a bhaint amach agus a mhéid atá coincheap an fhorbairt intuigthe ann faoin dlí náisiúnta, ba cheart na Ballstáit a bheith in ann foráil do chás inarb é an toradh a bheidh ar an easpa freagra ó [...] na húdaráis inniúla náisiúnta faoi cheann an sprioc-ama a leagtar amach sa Rialachán seo, nó an easpa freagra ó údarás lena mbaineann laistigh den sprioc-am arna bhunú ag an údarás inniúil náisiúnta, **nó i gcomhar leis**, go dtiocfadh as sin go ndéanfaí bearta céimeanna riaracháin **idirmheánacha sonracha**, is é sin na céimeanna riaracháin uile arna dtabhairt ag na húdaráis lena mbaineann le linn an nós imeachta deonaithe ceadanna, lena n-áirítear comhairliúcháin a eagrú nó tuairim a iarraidh ó chomhlachtaí nó údaráis éagsúla, nó an cinneadh críochnaitheach cuimsitheach, [...] a fhorbairt go hintuigthe nó freagra dearfach a thabhairt air, cé is moite de chinntí comhshaoil, agus **i gcás ina mbeadh sé mar thoradh ar an bhforbairt sin go bhféadfaí tús a chur le hoibreacha tógála faoin tionscadal**[...]. Ní dochar forálacha an Rialacháin seo don fhéidearthacht atá ag na Ballstáit forbairt intuigthe a chur i bhfeidhm maidir le cinntí comhshaoil i gcás ina bhforáiltear don fhéidearthacht sin ina gcórais dlí. Chun cur i bhfeidhm éifeachtach an bhirt seo a áirithiú agus chun cearta tríú páirtithe ar chosaint bhreithiúnach a ráthú, ba cheart do na húdaráis ábhartha gach cinneadh a glacadh a chur in iúl go poiblí.

- (49) Sa phróiseas um dheonú ceadanna, ba cheart foráil a dhéanamh maidir le dhá nós imeachta, mar atá, an nós imeachta réamhiarratais roghnach i gcás inarb é an t-údarás inniúil náisiúnta a dhéanann an obair i dtreo comhad iarratais iomlán agus a ghlacann leis an gcomhad sin, agus an nós imeachta reachtúil sainordaitheach um dheonú ceadanna, idir an glacadh leis an gcomhad agus an tráth a chuireann na húdaráis cinneadh cuimsitheach ar fáil. Le linn na céime réamhiarratais, ba cheart do na húdaráis inniúla náisiúnta sraith cúraimí a dhéanamh. Ba cheart dóibh an tionscadal a scagadh agus fógra a thabhairt don thionscnóir tionscadail faoi na húdaruithe, na staidéir, na ceadanna agus na measúnuithe a cheanglaítear chun an próiseas um dheonú ceadanna a thabhairt i gcrích, lena n-áirítear na measúnuithe comhshaoil agus na bearta maolaithe nó cúiteacha ba cheart a chur in úsáid. Ba cheart dóibh raon feidhme agus leibhéal mionsonraí na doiciméadachta a shainaithnítear i gconclúidí an scagtha a shainiú, agus é á chinntiú nach n-iarrfar aon doiciméad ar thionscnóir an tionscadail dá éis sin ach amháin i gcás inar tharla athrú ábhartha ar an tionscadal nó ar an gcomhshaol mórthimpeall air, a fhágann nach infheidhme na coinníollacha agus na toimhdí a úsáidtear chun an raon feidhme a chinneadh. Ba cheart dóibh sceideal mionsonraithe a tharraingt suas don phróiseas um dheonú ceadanna. Tar éis dóibh an dréachtchomhad iarratais a fháil, lena n-áirítear na doiciméid ullmhúcháin uile, ba cheart dóibh cinneadh a dhéanamh maidir le cé acu a mheastar an comhad a bheith iomlán nó a theastaíonn an fhaisnéis atá in easnamh air, i gcomhréir leis an méid a sainaithníodh ag an nós imeachta réamhiarratais.
- (50) I gcás ina meastar é a bheith éifeachtúil, féadfaidh na húdaráis inniúla náisiúnta na ceanglais maidir le ceadú don phróiseas um dheonú ceadanna, agus comhairliúcháin phoiblí maidir le tionscadal áirithe, a dhearadh sa chaoi go dtarlódh siad ina gcéimeanna, ar choinníoll go mbeidh an próiseas um dheonú ceadanna simplithe agus luathaithe.
- (51) Níor cheart feidhm a bheith ag an Rialachán seo ach amháin maidir le ceadanna a dheonú le haghaidh tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh, maidir le rannpháirtíocht an phobail sa mhéid sin agus maidir le láimhseáil na dtionscadal ó thaobh na rialála de. Mar sin féin, ba cheart na Ballstáit a bheith in ann forálacha náisiúnta a ghlacadh chun na rialacha céanna nó rialacha comhchosúla a chur i bhfeidhm maidir le tionscadail eile nach bhfuil stádas tionscadal leasa choitinn nó tionscadal leasa fhrithpháirtigh acu de réir raon feidhme an Rialacháin seo.

- (52) Le próiseas an phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, soláthraítear bonn láidir chun tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a shainaithint. Cé go bhfuil ról tábhachtach fós sa phróiseas ag an Líonra Eorpach d'Oibreoirí Córais Tarchuir don Leictreachas (LEOCT don Leictreachas), ag an Líonra Eorpach d'Oibreoirí Córais Tarchuir don Ghás (LEOCT don Ghás), ag Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine (LEOGH) agus ag OCTanna, is gá an próiseas a chuíchóiriú agus a stiúradh a thuilleadh, go háirithe a mhéid a bhaineann leis na cásanna don todhchaí a shainiú, bearnaí fadtéarmacha sa bhonneagar agus scrogaill sa bhonneagar fuinnimh a shainaithint agus aghaidh a thabhairt ar na bearnaí sin leis na réitigh is oiriúnaí, chun meáchan polaitiúil, ábharthacht agus stóinseacht an phróisis a mhéadú. Dá bhrí sin, ba cheart ról méadaithe a bheith ag an nGníomhaireacht agus ag an gCoimisiún sa phróiseas chun na pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais a tharraingt suas de bhun Rialachán (AE) 2019/943 agus (AE) 2024/1789.

(53) De bhrí go bhfuil ról tábhachtach ag an gcás roghnaithe agus ag na toimhdí bunúsacha a bhaineann leis sa phróiseas pleanála forbartha gréasáin uile-Aontais, ba cheart ról lárnach a bheith ag an gCoimisiún maidir lena shainiú, **i ndlúthchomhar leis na LEOCTanna**. Ba cheart é sin a bheith ina chuidiú leis na hionchuir a chuíchóiriú agus lena áirithiú go gcomhlíonfar spriocanna beartais an Aontais ar bhealach níos fearr. **Tá sé tábhachtach go gcuirfí san áireamh sna toimhdí bunúsacha an sprioc uileghabhálach comhtháthú an mhargaidh inmheánaigh a mhéadú, lena n-áirítear trí leithlisiú na mBallstát forimeallach agus oileánach a laghdú.** Is iomchuí freisin go mbeidh na pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais bunaithe ar aon phríomhchás amháin, agus anailísí íogaireachta [...] **a bheith ag gabháil leis an gcás [...] ina bhfiosrófar, mar shampla, meascáin mhalartacha soláthair, patrúin éilimh agus treochtaí córais breathnaithe.** Ba cheart do na híogaireachtaí sin rannchuidiú le raon conairí dícharbónaithe inchreidte a fhiosrú agus, dá bhrí sin, stóinseacht chreat pleanála bonneagair an Aontais a threisiú, agus dinimic iarbhír chóras fuinnimh na hEorpa agus roghanna pleanála na mBallstát **á gcur san áireamh.** [...] Is é príomhchuspóir an cháis bonn coiteann a chur ar fáil chun measúnú a dhéanamh ar bhearnaí sa bhonneagar agus ar thairbhí na dtionscadal leasa choitinn is iarrthóirí agus na dtionscadal leasa choitinn is iarrthóirí **d'fhonn comhtháthú margaidh agus cóineasú praghsanna a bhaint amach.** An **cás comhpháirteach** atá le húsáid le haghaidh an phlean forbartha gréasáin 10 mbliana, de bhun Airteagal 55 de Threoir (AE) 2024/1788 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, ba cheart é a bheith comhsheasmhach leis an gcás lárnach. D'fhéadfaí anailísí íogaireachta arna bhforbairt i gcomhréir le hAirteagal 11 den Rialachán seo, agus cásanna nó anailísí íogaireachta breise a mheas freisin le haghaidh cinntí infheistíochta níos eolaí. Mar gheall ar an tábhacht mhéadaithe a bhaineann leis an bpríomhchás, tá gá le dlúth-rannpháirtíocht LEOCT don Leictreachas, LEOGH, agus LEOCT don Ghás, na mBallstát agus na Gníomhaireachta chun a áirithiú go soláthrófar sonraí agus faisnéis ábhartha, agus go mbeidh an **cás ailínithe le forbairtí náisiúnta agus go léireofar ann na Pleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide agus go gcuirfear sainiúlachtaí náisiúnta agus réigiúnacha san áireamh ann, lena n-áirítear éagothromaíochtaí na bpraghsanna fuinnimh idir na réigiúin.** Ba cheart do na Ballstáit na toimhdí a úsáidtear a fhíorú. Ba cheart do Ghrúpa Tagartha na bPáirtithe Leasmhara leanúint d'ionchur agus de chomhairle chomhordaithe ó pháirtithe leasmhara a sholáthar maidir le forbairt cásanna.

- (53a) **Chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais bhonneagair a bhfuil ábharthacht shuntasach trasteorann ag baint leo, d'fhéadfaí treisithe inmheánacha eangaí laistigh de Bhallstát a bhraisliú, i gcás inarb iomchuí, le hinfheistíochtaí eile lena dtugtar aghaidh ar riachtanas trasteorann chun iad a mheas agus a mheasúnú mar thionscadal aonair faoin Rialachán seo, ar choinníoll go gcomhlíonfadh na braislí tionscadail sin agus na míreanna infheistíochta a áirítear leo na critéir ábhartha maidir le tionscadail leasa choitinn.**
- (54) Ba cheart ról níos láidre a bheith ag an bpróiseas chun riachtanais bhonneagair a shainaithint maidir le hinfheistíochtaí bonneagair atá beartaithe a threorú. I gcomparáid leis an gcleachtas atá ann faoi láthair, ba cheart an próiseas a bheith níos leithne agus ba cheart naisc thrasearnála agus réitigh neamhshreinge a mheas ar bhealach níos lánchúramaí, chun a shainaithint go soiléir cé na réitigh is fearr a fhónann don chóras fuinnimh chun na spriocanna fuinnimh agus aeráide a bhaint amach. Ba cheart an Ghníomhaireacht a bheith níos rannpháirtí leis an gcreat don phróiseas a leagan síos agus lena fhíorú, chun go méadófar an glacadh leis na réitigh dá éis sin is gá chun aghaidh a thabhairt ar na bearnaí. Ba cheart don Ghníomhaireacht modheolaíochtaí a fhorbairt don phróiseas atá le déanamh ag LEOCT don Leictreachas agus LEOGH chun na riachtanais bhonneagair a shainaithint, chun a áirithiú go mbeidh na torthaí sách stóinsithe agus i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach sa Rialachán seo. An formhuiniú deiridh ar an tuarascáil maidir le sainaithint riachtanas ó chomhlacht cinnteoireachta an Ghrúpa um GTE-F, ba cheart é sin a bheith ina chomhartha láidir do thionscnóirí tionscadail sna háiteanna ina bhfuil gá leis na tionscadail fhéideartha.

- (55) Tríd an bpróiseas um shainaithint na riachtanas bonneagair a dhéanamh níos cuimsithí agus níos gráinní, ba cheart meaitseáil níos fearr a chumasú idir tionscadail atá beartaithe agus na riachtanais leis an acmhainneacht tarchuir a mhéadú. Dá thoradh sin freisin, ba cheart próiseas oibre leantaí a chumasú, rud a fhágfaidh go sainaithneofar réitigh nua lena bhféadfaí aghaidh a thabhairt ar riachtanais neamh-mheaitseáilte. Ba cheart OCTanna a bheith ina bpríomheintiteas chun tionscadail fhéideartha a mholadh chun aghaidh a thabhairt ar na bearnaí, ach ba cheart cuimhneamh ar réitigh mhalartacha a thagann ó pháirtithe leasmhara eile freisin. Dá bhrí sin, ba cheart próiseas meaitseála riachtanas a bheith ina thoradh ar chomhar réigiúnach agus ba cheart páirtithe leasmhara ábhartha a bheith rannpháirteach sa phlé. Le ról lárnach an Choimisiúin sa phróiseas, ba cheart an comhar réigiúnach agus rannpháirtíocht na mBallstát, na n-údarás rialála náisiúnta, na dtionscnóirí tionscadail agus na bpáirtithe leasmhara ábhartha eile a fheabhsú san iarracht chun teacht ar na tionscadail is oiriúnaí, bídis sin ina réitigh neamhshreinge nó réitigh bhonneagair chun meaitseáil le haon riachtanas féideartha nár tugadh aghaidh orthu. Mar rogha dheireanach, ba cheart an ceart a bheith ag an gCoimisiún glao ar thograí a sheoladh chun dul chun cinn neamhleor a shárú i dtaobh aghaidh a thabhairt ar bhearnaí atá fós ann. Ba cheart a áirithiú go gcuimseofar tionscadail incháilithe a luaithe agus is féidir sna pleananna forbartha náisiúnta, sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais agus i liosta an Aontais a bheidh ann dá éis sin **agus na nósanna imeachta is infheidhme á leanúint.**
- (56) Tá gá le hanailís uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh chun a áirithiú go léirítear an fhorbairt atá ag teacht ar riachtanais córais chomhtháite agus dhícharbónaithe agus bonneagar á phleanáil, trí mheasúnú comhsheasmhach a dhéanamh ar na costais agus ar na tairbhí ábhartha uile chun na réitigh is éifeachtúla a shainaithint ar mhaithe le cuspóirí fuinnimh agus aeráide an Aontais a bhaint amach. Ba cheart ról níos mó a bheith ag réitigh neamhshreinge, amhail rátáil líne dhinimiciúil agus claochladáin, ardchórais um rialú an tsreafa cumhachta nó ardáin an leathbhric dhigitigh, chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais na ngréasán i dtéarmaí oibríochtúla agus a leathnaithe araon agus, dá bhrí sin, ba cheart iad a chumhdach leis an anailís uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh freisin.

- (57) Leis an bplean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, ba cheart forléargas cuimsitheach a sholáthar ar na tionscadail bhonneagair atá beartaithe a bhfuil tionchair trasteorann acu san Aontas. Ba cheart réitigh neamhshreinge agus solúbthachta a bheith ina gcuid dhílis den phlean chun go soláthróidh sé léargas iomlán ar na hinfheistíochtaí a bheidh riachtanach amach anseo chun na gréasáin leictreachais agus hidrigine a oibriú ar an mbealach is fearr. Ba cheart cuimhneamh go sonrach freisin ar thionscadail lena gcuirtear feabhas ar shlándáil agus athléimneacht an ghréasáin.
- (58) Agus a gcúraimí á gcomhlíonadh acu sula nglacfar na pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, ba cheart do LEOCT don Leictreachas agus LEOGH, don Ghníomhaireacht agus an Choimisiún próiseas comhairliúcháin forleathan a dhéanamh a mbeidh na páirtithe leasmhara ábhartha uile rannpháirteach ann. Ar na páirtithe leasmhara sin, ba cheart an t-eintiteas Eorpach um chomhar idir oibreoirí córais dáileacháin leictreachais san Aontas Eorpach a áireamh, chomh maith le comhlachais atá rannpháirteach sna margaí leictreachais, gáis agus hidrigine, páirtithe leasmhara maidir le téamh agus fuarú, gabháil agus stóráil carbóin, agus gabháil agus úsáid carbóin, comhbhailitheoirí neamhspleácha, oibreoirí freagartha ar éileamh, eagraíochtaí atá rannpháirteach i réitigh éifeachtúlachta fuinnimh, earnálacha tionsclaíocha lena n-áirítear iompar, digiteáil, agus sonraí, chomh maith le comhlachais tomhaltóirí fuinnimh, an Bord Comhairleach Eolaíoch Eorpach um an Athrú Aeráide agus ionadaithe na sochaí sibhialta, de réir mar is ábhartha. Tá sé léirithe gur fóram éifeachtach é Grúpa Tagartha na bPáirtithe Leasmhara le haghaidh comhair le páirtithe leasmhara agus ba cheart tacú le rannchuidiú breise uaidh leis an bplean forbartha gréasáin deich mbliana uile-Aontais. Ba cheart an comhairliúchán a bheith oscailte agus trédhearcach agus ba cheart é a eagrú go tráthúil ionas go mbeidh páirtithe leasmhara in ann aiseolas a thabhairt, agus na príomhchéimeanna de na pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais á n-ullmhú, amhail sainaithe bernaí sa bhonneagar agus modheolaíocht na hanailíse costais is tairbhe le haghaidh measúnú tionscadail. Ba cheart do LEOCT don Leictreachas agus do LEOGH aird chuí a thabhairt ar an ionchur a fhaightear ó pháirtithe leasmhara le linn na gcomhairliúcháin agus ba cheart dóibh míniú a thabhairt ar an gcaoi ar chuir siad an t-ionchur sin san áireamh agus tograí deiridh á gcur isteach acu.

- (59) Ba cheart an chúpláil earnála agus trasnaisc idir iompróirí fuinnimh a léiriú i gceart i bpleanáil an bhonneagair fuinnimh. Ba cheart forbairt na gcásanna, an próiseas chun riachtanais bhonneagair a shainaithint agus na modheolaíochtaí le haghaidh anailís costais is tairbhe a bheith bunaithe ar chur chuige agus samhaltú comhtháite, fadtéarmach agus barrfheabhsaithe arb é ‘córas an aon fhuinnimh amháin’ a bheidh i gceist agus ina n-úsáidtear toimhdí coiteanna agus modheolaíochtaí comhsheasmhacha. Trí phleanáil an bhonneagair a chomhordú níos mó ar fud na n-earnálacha, ba cheart é sin a bheith ina chuidiú le tosaíocht a thabhairt do réitigh bhonneagair nua agus iad a chur in úsáid ar bhealach níos fearr.
- (60) Maidir le tionscadail bhonneagair nach bhfuil aon réiteach malartach réasúnach orthu ann, rud atá i gceist freisin lena thábhachtaí atá sé a áirithiú nach bhféadfadh ach na tionscadail sin stádas tionscadail leasa choitinn nó tionscadail leasa fhrithpháirtigh a fháil, sin é gur cheart ‘bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh’ a chur san áireamh i bpleanáil an bhonneagair fuinnimh agus in obair na ngrúpaí réigiúnacha maidir le liostaí réigiúnacha na dtionscadal atá beartaithe a bhunú. I gcomhréir le bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh, ba cheart cuimhneamh ar na roghanna malartacha ábhartha uile, atá indéanta go heacnamaíoch agus go teicniúil, ar bhonneagar nua chun riachtanais bhonneagair a bheidh ann amach anseo a áirithiú. Ba cheart aird ar leith a thabhairt ar réitigh neamhshreinge nó dhigiteacha, ar fhreagairt don éileamh nó ar sholúbthacht neamhiontaise a úsáid, rud a d’fhéadfadh feabhas a chur ar éifeachtúlacht fhoriomlán na ngréasán. Chuige sin, ba cheart d’oibreoirí córais na réitigh sin a mheas ar bhonn tosaíochta agus measúnú á dhéanamh acu ar thionscadail chun an córas a leathnú. **D’fhéadfadh na réitigh sin a bheith ina gcomhlánú ar na treisithe fisiciúla eangaí a bhfuil gá leo, ach nach leor iad astu féin chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais shainaitheanta an chórais.** Ba cheart úsáid chostéifeachtúil gréasán a dhreasú freisin, go háirithe trí úsáid a bhaint as comharthaí praghaís de réir suímh agus am úsaide i muirir ghréasáin agus i scéimeanna tacaíochta.

- (61) Chun cuspóir aeráidneodrachta an Aontais do 2050 a bhaint amach, is gá don Aontas cur go mór le giniúint an leictreachais in-athnuaite. Ba cheart méadú a dhéanamh ar an infheistíocht a dhéantar san fhuinneamh in-athnuaite amach ón gcósta agus é d'aidhm go mbainfear amach 350 GW ar a laghad de ghiniúint fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta arna suiteáil i gcomhréir le spriocanna carnacha neamhcheangailteacha réigiúnacha na mBallstát maidir le fuinneamh in-athnuaite amach ón gcósta, ar spriocanna iad a tugadh cothrom le dáta i mí na Nollag 2024 agus a dtacaítear leo i dTeachtaireacht ón gCoimisiún an 24 Deireadh Fómhair 2023 dar teideal 'Uaillmhianta an Aontais a bhaint amach maidir le fuinneamh in-athnuaite amach ón gcósta'<sup>30</sup>. Leis na chéad phleananna forbartha gréasáin amach ón gcósta a d'fhoilsigh LEOCT don Leictreachas i mí Eanáir 2024, rinneadh céim thábhachtach chun cinn trí uaillmhianta réigiúnacha na mBallstát amach ón gcósta a dhaingniú sa phleanáil gréasáin amach ón gcósta. Leis sin, ba cheart tacú le tionscadail trasteorann in-athnuaite amach ón gcósta a shainaitheint, lena n-áirítear tionscadail ghathacha hibrideacha nó trasteorann, chun a áirithiú go bhforbrófar gréasáin amach ón gcósta ar leibhéal an imchuach farraige ar bhealach barrfheabhsaithe agus costéifeachtúil. An loighic straitéiseach fhadtéarmach a chuimsítear sna pleananna forbartha gréasáin amach ón gcósta, ba cheart í a leathnú chun eangacha leictreachais ar tír a chuimsiú, chomh maith le gréasáin hidrigine.
- (62) An measúnú ar thairbhí agus ar chostais na gconairí tosaíochta eangaí amach ón gcósta le haghaidh fuinneamh in-athnuaite, ba cheart é a bheith ina thacaíocht leis na Ballstáit réamhanailís a dhéanamh ar an gcomhroinnt costas ar leibhéal na gconairí tosaíochta eangaí amach ón gcósta, chun bheith mar bhonn taca ag na gealltanais pholaitiúla chomhpháirteacha dá éis sin ar son tionscadail trasteorann eangaí amach ón gcósta. Leis an treoraíocht ón gCoimisiún maidir le creataí infheistíochta comhoibríche um thionscadail amach ón gcósta an 27 Meitheamh 2024, ba cheart bonn eolais a chur faoin measúnú ar thairbhí agus ar chostais na gconairí tosaíochta eangaí amach ón gcósta le haghaidh fuinneamh in-athnuaite agus féadfaidh an Coimisiún an treoraíocht sin a thabhairt cothrom le dáta, le rannpháirtíocht na mBallstát, OCTanna ábhartha, na Gníomhaireachta agus na n-údarás rialála náisiúnta, nuair a mheastar é sin a bheith ábhartha.

---

<sup>30</sup> Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún an 24 Deireadh Fómhair 2023, Uaillmhianta an Aontais a bhaint amach maidir le fuinneamh in-athnuaite amach ón gcósta (COM(2023) 668 final).

- (63) Ba cheart, i gcoitinne, d'úsáideoirí an bhonneagair costais tógála, oibrithe agus chothabhála na dtionscadal leasa choitinn a sheasamh. Le leithdháileadh na gcostas, ba cheart a áirithiú nach gcuirfear ualach díreireach ar úsáideoirí deiridh, go háirithe i gcás ina bhféadfadh bochtaineacht fuinnimh teacht as an méid sin. Ba cheart do thionscadail leasa choitinn a bheith incháilithe do leithdháileadh costas trasteorann i gcás ina léiríonn measúnú ar éileamh an mhargaidh nó ar na héifeachtaí ionchasacha ar tharaifí nach féidir a bheith ag súil leis go ndéanfaidh na taraifí a íocfaidh úsáideoirí an bhonneagair na costais a aisghabháil.

**Ba cheart a thabhairt faoi deara nach bhfuil feidhm ag forálacha a bhaineann le leithdháileadh costas trasteorann maidir leis na tionscadail leasa choitinn sin nach dtagann faoi inniúlacht na n-údarás rialála náisiúnta agus, dá bhrí sin, nach féidir leo cinneadh a fháil maidir le leithdháileadh costas trasteorann, amhail tionscadail hidreastórála pumpála nach rialaítear agus nach maoinítear trí na córais taraife náisiúnta.**

- (64) I margadh inmheánach fuinnimh atá ag éirí níos idirnasctha, tá gá le rialacha soiléire trédhearcacha maidir le leithdháileadh costas thar theorainneacha chun dlús a chur le hinfheistíocht i mbonneagar trasteorann agus i dtionscadail a bhfuil tionchar trasteorann acu. De réir mar a bheidh an bonneagar fuinnimh trasteorann níos comhtháite, beidh tuilleadh tionscadal ag soláthar tairbhí lasmuigh de na críocha inar tógadh iad. Fágann sé sin go bhfuil comhroinnt costas atá cothrom agus trédhearcach fíor-riachtanach chun ualaí díreireacha ar thomhaltóirí áitiúla a sheachaint. Ba cheart an plé maidir le leithdháileadh iomchuí na gcostas a bheith bunaithe ar an anailís ar chostais agus tairbhí tionscadail bonneagair, arna déanamh ar bhonn modheolaíocht chomhchuibhithe le haghaidh anailís uile-chórais ar fhuinneamh, agus úsáid á baint as an bpríomhchás agus aon anailís íogaireachta a leagadh síos chun críoch na bpleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais arna n-ullmhú de bhun Rialacháin (AE) 2019/943 agus (AE) 2024/1789, chun gur féidir anailís stóinsithe a dhéanamh ar rannchuidiú an tionscadail leasa choitinn nó leasa fhrithpháirtigh le beartais fuinnimh an Aontais maidir le dícharbónú, comhtháthú margaidh, iomaíochas, inbhuanaitheacht agus slándáil an tsoláthair. Ballstáit agus údaráis rialála náisiúnta ina bhfuil ar a laghad 10 % de **ghlansochair** tionscadail, **a thuigtear mar an difríocht idir tairbhí dearfacha a bhfuil luach airgid curtha orthu agus tairbhí diúltacha tionscadail don tsochaí nó do chodanna den tsochaí**, ba cheart dóibh a bheith rannpháirteach sa phlé maidir le **measúnuithe costais is tairbhe agus measúnuithe comhroinnte costas. Leis an rannpháirtíocht sin, ba cheart trédhearcacht a áirithiú ag céim luath den fhorbairt tionscadail, tacú le dáileadh cothrom costas agus tairbhí, agus cur chun feidhme éifeachtach an tionscadail agus seachadadh a thairbhí a éascú. San am céanna, ní chruthaítear leis an rannpháirtíocht sin aon oibleagáid costais tionscadail a sheasamh.** [...] Thairis sin, ba cheart socruithe ex post a chur san áireamh sna comhaontuithe maidir le leithdháileadh costas trasteorann chun rannpháirtíocht chothrom agus chomhréireach na dtíortha nach tíortha óstacha iad a áirithiú, ar choinníoll go ndéanfar na coigeartuithe sin a shainiú go soiléir agus a struchtúráil ar bhealach lena ndéanfar deimhneacht ó thaobh na hinfheistíochta de a chosaint.

- (65) Tá sé fíor-riachtanach creat maoiniúcháin cobhsaí a áirithiú ar mhaithe le tionscadail leasa choitinn a fhorbairt agus an gá le tacaíocht airgeadais á íoslaghdú, agus an tráth céanna infheisteoirí leasmhara a spreagadh, le dreasachtaí agus sásraí airgeadais iomchuí. Agus cinneadh á dhéanamh maidir le leithdháileadh costas trasteorann, ba cheart do na húdaráis rialála náisiúnta costais infheistíochta, a tabhaíodh go héifeachtúil, a leithdháileadh de réir mar is ábhartha i bhfianaise na gcur chuige agus modheolaíochtaí náisiúnta dá gcuid maidir le bonneagar comhchosúil, thar theorainneacha ina n-iomláine, agus iad a chuimsiú sna taraifí náisiúnta. Ina dhiaidh sin, i gcás inarb ábhartha, ba cheart do na húdaráis rialála náisiúnta a chinneadh cé acu a d'fhéadfadh a dtionchar ar tharaifí náisiúnta a bheith ina ualach díréireach ar thomhaltóirí ina mBallstáit féin, nó nach bhféadfadh. An baol go mbeadh tacaíocht dhúbailte ann do thionscadail, ba cheart do na húdaráis rialála náisiúnta an baol sin a sheachaint trí na muirir agus na hioncaim, idir iarbhrí agus mheasta, a chur san áireamh. Níor cheart na muirir agus na hioncaim sin a chur san áireamh ach amháin a mhéid a bhaineann siad leis na tionscadail agus a mhéid atá siad ceaptha chun na costais lena mbaineann a chumhdach.
- (66) Chun plé a éascú maidir le comhroinnt costas idir na Ballstáit agus tríú tíortha ábhartha, ba cheart deis a sholáthar tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a chuachadh. Trí chead a thabhairt do ghrúpaí Ballstát cuach tionscadal a láimhseáil mar rud lena mbaineann leas frithpháirteach, is féidir réitigh lena bhfágfar bua ag gach taobh a chothú, rioscaí agus costais idirbheart sa chaibidlíocht a laghdú, agus is féidir an dóchúlacht go gcuirfear na tionscadail chun feidhme a mhéadú. Le tacaíocht bhreise ar leibhéal an Aontais, mar shampla tríd an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa, nó ar an leibhéal réigiúnach trí úsáid a bhaint as ioncam ó phlódú, d'fhéadfaí na comhaontuithe sin a éascú a thuilleadh agus soláthar tráthúil an bhonneagair tosaíochta a chur chun cinn. **Chun sainaithint agus plé na gcuaigh tionscadail sin a éascú, féadfaidh na Ballstáit agus na húdaráis rialála náisiúnta obair réigiúnach dheonach ábhartha ar an measúnú costais is tairbhe cuachta tionscadail agus ar an gcomhroinnt costas a chur san áireamh.**

- (67) Leagtar síos i Rialachán (AE) 2019/943, in Airteagal 19(2), trí chuspóir tosaíochta maidir le húsáid na n-ioncam a eascraíonn as leithdháileadh na acmhainneachta traslimistéir, mar atá: (a) infhaighteacht iarbhír na hacmhainneachta leithdháilte a ráthú lena n-áirítear cúiteamh daingne; (b) acmhainneachtaí traslimistéir a choinneáil ar bun nó a mhéadú trí idirnascairí atá ann cheana a bharrfheabhsú nó trí chostais a chumhdach, ar costais iad a eascraíonn as infheistíochtaí gréasáin atá ábhartha don phlódú idirnascairí a laghdú; agus (c) oibreoirí gléasraí giniúna leictreachais in-athnuaite amach ón gcósta a chúiteamh sna himthosca a leagtar amach ann. Ba cheart do OCTanna a áirithiú go gcomhlíonfar gach ceann de na trí chuspóir tosaíochta, lena n-áirítear an cuspóir i bpointe (b). Chun maoiniú tionscadal leasa choitinn agus tionscadal leasa fhrithpháirtigh a éascú, ar tionscadail iad lena laghdaítear an plódú idirnascairí, agus chun intuarthacht agus trédhearcacht a thabhairt isteach sa phlé faoi chinntí maidir le leithdháileadh costas trasteorann de bhun Airteagal 16 den Rialachán seo, is iomchuí é a chur de cheangal ar OCTanna sciar teoranta den ioncam ó phlódú le haghaidh na n-infheistíochtaí sin a chur **ar líne leithleach cuntais inmheánaigh, laistigh nó lasmuigh den leabhar cuntaisaíochta, agus i gcomhréir le forálacha náisiúnta dlíthiúla agus rialála arna sainiú ag an údarás inniúil agus i gcomhréir le modheolaíocht ábhartha ACER.** Tá an ceanglas sin gan dochar don fhreagracht atá ar OCTanna cinneadh a dhéanamh maidir le tosaíochtaí cistiúcháin, faoi mhaoirseacht na n-údarás rialála agus i gcomhréir leis an modheolaíocht a formheasadh de bhun Airteagal 19(4) de Rialachán (AE) 2019/943. Níor cheart feidhm a bheith ag an gceanglas sin i gcás inar féidir a léiriú nach bhfuil aon ghá le hacmhainneacht trasteorann bhreise a thógáil ag teorainneacha an Bhallstáit lena mbaineann, **ar bhonn na tuarascála de chuid an Líonra Eorpach d'Oibreoirí Córais Tarchuir don Leictreachas (LEOCT-L) is déanaí a formhuiníodh maidir le sainaithint riachtanas.**
- (67a) Tá méadú suntasach tagtha ar a n-ioncam ó phlódú i roinnt Ballstát, go háirithe na Ballstáit sin a bhfuil roinnt criosanna tairisceana acu, mar gheall ar a suíomh geografach sonrach. Níor cheart, dá bhrí sin, feidhm a bheith ag an gceanglas sciar den ioncam ó phlódú a leithdháileadh ar thionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh maidir le hioncam ó phlódú a eascraíonn as teorainneacha idir criosanna tairisceana inmheánacha laistigh de Bhallstát.

- (67b) **Ní féidir leis na hidirnaisc leo féin aghaidh a thabhairt go leordhóthanach ar dhúshláin a bhaineann le leordhóthanacht acmhainní. Is féidir le giniúint mhéadaithe leictreachais atá saor ó bhreoslaí iontaise agus a dhéantar i ngaireacht don tomhaltas tacú leis an leictriúchán leanúnach, rannchuidiú le húsáid níos éifeachtúla a bhaint as na heangacha atá ann cheana agus feabhas a chur ar leordhóthanacht acmhainní. Coinníonn na Ballstáit an ceart a meascán fuinnimh agus struchtúr ginearálta a soláthair fuinnimh a chinneadh.**
- (68) I gcás nach bhfuil aon OCT i mBallstát, beidh feidhm mutatis mutandis maidir le hoibreoirí córais dáileacháin (OCD) ag na tagairtí sa Rialachán seo do OCT.
- (69) Ceanglaítear leis an reachtaíocht maidir leis an margadh inmheánach fuinnimh go bhforáiltear le tarairí le haghaidh rochtain ar na gréasáin do dhreasachtaí iomchuí chun infheistíocht a dhéanamh. Mar sin féin, is dócha go mbeadh costais sheachtracha ag baint le roinnt tionscadal leasa choitinn de chineálacha éagsúla, agus d'fhéadfadh sé nach ndéanfaí iad a chumhdach ná a chúiteamh go hiomlán tríd an ngnáthchóras tarairí. Agus an reachtaíocht maidir leis an margadh inmheánach fuinnimh á cur i bhfeidhm acu, ba cheart d'údarais rialála náisiúnta creat rialála agus airgeadais atá cobhsaí agus intuartha a áirithiú le dreasachtaí le haghaidh tionscadail leasa choitinn, lena n-áirítear dreasachtaí fadtéarmacha, atá i gcomhréir le leibhéal riosca shonraigh an tionscadail. Ba cheart feidhm a bheith ag an gcreat sin go háirithe maidir le tionscadail trasteorann, teicneolaíochtaí tarchuir nuálacha le haghaidh leictreachais lena gcumasaítear comhtháthú mórsála an fhuinnimh in-athnuaite, comhtháthú na n-acmhainní fuinnimh leithdháilte nó comhtháthú na freagartha ar an éileamh i ngréasáin idirnasctha, agus tionscadail na teicneolaíochta fuinnimh agus digiteála, tionscadail ar dócha go mbeadh rioscaí níos airde ag baint leo, nó a bhféadfadh tairbhí níos airde don Aontas teacht astu, i gcomparáid le tionscadail den chineál céanna atá lonnaithe laistigh de Bhallstát amháin. Thairis sin, ba cheart rochtain ar dhreasachtaí iomchuí le haghaidh infheistíochta a bheith ag baint le tionscadail a bhfuil costais oibríochtúla airde acu. Go sonrach, i gcás na n-eangach amach ón gcósta le haghaidh fuinneamh in-athnuaite, eangacha défheidhmiúla ar idirnascairí leictreachais iad mar aon le nasc le haghaidh tionscadail amach ón gcósta chun an fuinneamh in-athnuaite a ghiniúint, is dócha go mbeadh rioscaí níos airde ag baint leo ná mar a bheadh ag baint le tionscadail bhonneagair ar tír den chineál céanna, de bharr an cheangail intrigh atá acu le sócmhainní giniúna, rud a bhfuil rioscaí rialála agus airgeadais ag baint leis, amhail an gá atá ann le hinfeistíochtaí oircheallacha, mar aon le rioscaí margaidh agus rioscaí a bhaineann le húsáid na dteicneolaíochtaí nua nuálacha.

- (70) Léiríonn Rialachán (AE) Uimh. 2022/869 an breisluach a bhaineann le cistiú príobháideach a ghíaráil trí chúnamh suntasach airgeadais ón Aontas, d'fhonn an deis a chruthú do chur chun feidhme na dtionscadal sin a bhfuil tábhacht leo ar leibhéal an Aontais. I bhfianaise na staide eacnamaíche agus airgeadais agus na srianta buiséadacha, ba cheart leanúint de thacaíocht spriocdhírthe faoin gcreat airgeadais ilbhliantúil, d'fhonn tionscadail a dhí-rioscú agus infheistíocht phríobháideach a phlódú isteach freisin, chun tionchar an chistithe phoiblí agus a thairbhí do shaoránaigh an Aontais a uasmhéadú agus chun infheistíoirí nua a mhealladh isteach sa chonairí agus réimsí tosaíochta maidir le bonneagar fuinnimh, a leagtar amach in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán seo, agus ranníocaíocht bhuiséadach an Aontais á coinneáil chomh híseal agus is féidir an tráth céanna.
- (71) Ba cheart tionscadail leasa choitinn a bheith incháilithe do chúnamh airgeadais ón Aontas le haghaidh staidéir agus, faoi choinníollacha áirithe, le haghaidh oibreacha de bhun Rialachán (AE) 2021/1153 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>31</sup> i bhfoirm deontas nó ionstraimí airgeadais nuálacha chun a áirithiú gur féidir tacaíocht shaincheaptha a thabhairt do na tionscadail leasa choitinn sin nach bhfuil inmharthana faoin gcreat rialála agus faoi na dálaí margaidh atá ann faoi láthair. Tá sé tábhachtach go ndéanfaí aon saobhadh ar iomaíochas a sheachaint, go háirithe idir tionscadail arb é is aidhm dóibh an chonaire tosaíochta chéanna de chuid an Aontais a bhaint amach. Leis an gcúnamh airgeadais sin, ba cheart a áirithiú go mbeidh na sineirgí riachtanacha ann le cistí eile de chuid an Aontais atá ar fáil chun gréasáin chliste dáileacháin fuinnimh a mhaoiniú, agus le sásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite arna leagan síos le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/1294 ón gCoimisiún<sup>32</sup>.

---

<sup>31</sup> Rialachán (AE) 2021/1153 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 7 Iúil 2021 lena mbunaítear an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa agus lena n-aisghairtear Rialacháin (AE) Uimh. 1316/2013 agus (AE) Uimh. 283/2014 (IO L 249, 14.7.2021, lch. 38, <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

<sup>32</sup> Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/1294 ón gCoimisiún an 15 Meán Fómhair 2020 lena mbunaítear sásra maoiniúcháin an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite (IO L 303, 17.9.2020, lch. 1, [http://data.europa.eu/eli/reg\\_impl/2020/1294/oj](http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1294/oj)).

**(71a) Ní mór an slabhra luacha iomlán a chur san áireamh agus margadh hidrigine á fhorbairt. Leis an bPacáiste maidir leis an Margadh Hidrigine agus Gáis Dhícharbónaithe, bunaítear cheana féin forálacha maidir le taraifí, aisghabháil costas d'oibreoirí gréasáin hidrigine, aistrithe airgeadais idir seirbhísí rialáilte agus an fhéidearthacht do na Ballstáit sásraí leithdháilte costas idir-ama a thabhairt isteach ar an leibhéal náisiúnta, lena n-áirítear an fhéidearthacht bearta a chur i bhfeidhm, amhail ráthaíochtaí Stáit, chun riosca airgeadais na n-oibreoirí gréasáin hidrigine a chumhdach, ar riosca é a bhaineann leis an mbearna aisghabhála costas tosaigh arna heascairt as leithdháileadh costas idir-ama a chur i bhfeidhm. Ceadáítear do na Ballstáit a chuireann tionscadail leasa choitinn chun feidhme i réimse na hidrigine leithdháileadh idir-ama an costas sin a thabhairt isteach i gcásanna a bhaineann le níos mó ná Ballstát amháin. Ba cheart an leithdháileadh idir-ama costas agus a mhodheolaíocht fholuiteach, amhail i gcásanna laistigh de Bhallstát amháin, a bheith faoi réir fhormheas údaráis rialála na mBallstát lena mbaineann. I bhfianaise na féidearthachta ar leibhéal na mBallstát dá bhforáiltear in Airteagal 5(3) de Rialachán 2024/1789, bearta a chur i bhfeidhm amhail ráthaíocht Stáit chun riosca airgeadais na n-oibreoirí gréasáin hidrigine a chumhdach, ar riosca é a bhaineann leis an mbearna aisghabhála costas tosaigh a eascraíonn as leithdháileadh idir-ama costas a chur i bhfeidhm, ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh ar na dúshláin i ndáil le tionscadail trasteorann hidrigine. Ba cheart réitigh mhalartacha ar an tsaincheist a leagan amach sa mheasúnú, lena n-áirítear a dtionchair, a gcostais agus a dtairbhí ar bhealach comhtháite cothrom. Sa chomhthéacs sin, ba cheart don Choimisiún dul i mbun malartú struchtúrtha leis na páirtithe leasmhara ábhartha maidir le héifeachtacht na mbeart atá ann cheana le haghaidh tionscadail trasteorann agus maidir le bearta féideartha lena dtugtar aghaidh ar na dúshláin a bhaineann le tuilleadh riosca a bhaint de thionscadail piblínte hidrigine leasa choitinn a bhfuil ábharthacht trasteorann agus luach straitéiseach an-ard ag baint leo don Aontas, agus, i gcás inarb ábhartha, maidir le treochlár cur chun feidhme a fhorbairt chun tuilleadh tacaíochta a thabhairt do bhorradh na ngréasán hidrigine.**

(71b) Le Rialachán (AE) Uimh. 838/2010 ón gCoimisiún, bunaítear rialacha maidir le hoibreoirí córais tarchuir a chúiteamh as costais a eascraíonn as sreafaí leictreachais trasteorann a óstáil, agus foráiltear le hAirteagal 17 den Rialachán seo do chreat le haghaidh leithdháileadh costas trasteorann do Thionscadail Leasa Choitinn idir na Ballstáit. Mar sin féin, ní léiriú iomlán iad na sásraí sin a thuilleadh ar na costais uile caipitil bonneagair agus oibriúcháin a íocann na Ballstáit a bhfuil sreabha suntasacha idirthurais á n-óstáil acu ar mhaithe leis an margadh inmheánach fuinnimh. Dá bhrí sin, ba cheart don Choimisiún, i gcomhar leis an nGníomhaireacht agus le páirtithe leasmhara ábhartha, athbhreithniú a dhéanamh ar leordhóthanacht na socruithe atá ann cheana i bhfianaise na bpatrún idirthurais atá ann faoi láthair agus na gcostas iarbhir a thabhaítear, agus measúnú a dhéanamh an bhfuil gá le bearta breise ar leibhéal an Aontais chun dáileadh níos cothroime costas a bhaineann le hidirthuras a áirithiú.

(72) Ba cheart loighic trí chéim a chur i bhfeidhm maidir le hinfheistíochtaí i dtionscadail leasa choitinn. Sa chéad dul síos, ba cheart an tosaíocht a bheith ag an margadh chun infheistíocht a dhéanamh. Sa dara dul síos, i gcás ina ndéanann an margadh infheistíochtaí, ba cheart réitigh rialála a lorg, agus ba cheart an creat rialála ábhartha a choigeartú i gcás inar gá, agus feidhmiú iomchuí an chreata rialála ábhartha a áirithiú. Sa tríú dul síos, i gcás nach leor an chéad dá chéim chun na hinfheistíochtaí atá ag teastáil ó thionscadail leasa choitinn a bhaint amach, ba cheart é a bheith indéanta cúnamh airgeadais ón Aontas a dheonú i gcás ina gcomhlíonann an tionscadal leasa choitinn na critéir incháilitheachta is infheidhme agus, i gcás inarb ábhartha, méadú díréireach féideartha ar tharaifí á chur san áireamh, faoi réir mheasúnú na n-údarás rialála náisiúnta ábhartha.

- (73) Níor cheart tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a bheith incháilithe do chúnamh airgeadais ón Aontas i gcás ina bhfuil na tionscnóirí tionscadail, na hoibreoirí nó na hinfheisteoirí i gceann de na cásanna eisiaimh dá dtagraítear in Airteagal 138 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>33</sup>, amhail i gcásanna ina gciontaítear i gcalaois, éilliú nó iompar a bhaineann le heagraíocht choiriúil iad. Ba cheart a bheith in ann tionscadal leasa choitinn a bhaint de liosta an Aontais más rud é gur áiríodh ar an liosta sin é bunaithe ar fhaisnéis mhícheart ar thoisc chinntitheach í lena áireamh, nó mura gcomhlíontar dlí an Aontais leis an tionscadal sin. I gcás tionscadal leasa choitinn atá lonnaithe sna Ballstáit a thairbhíonn de mhaolú faoin Rialachán seo, ba cheart do na Ballstáit sin a áirithiú, agus iad ag tacú le haon iarratais ar mhaoiniú de bhun Rialachán (AE) 2022/869 do na tionscadail sin, nach rachaidh na tionscadail chun tairbhe daoine ná eintiteas, go díreach nó go hindíreach, atá i gceann de na cásanna eisiaimh dá dtagraítear in Airteagal 138 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509.
- (74) Ba cheart deontais le haghaidh oibreacha a bhaineann le tionscadail leasa fhrithpháirtigh a bheith ar fáil faoi na coinníollacha céanna atá ann le haghaidh tionscadail leasa choitinn i gcás ina rannchuidíonn siad le cuspóirí beartais foriomlána fuinnimh agus aeráide an Aontais agus i gcás ina bhfuil cuspóirí dícharbónaithe an tríú tír ag teacht le Comhaontú Pháras.

---

<sup>33</sup> Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Meán Fómhair 2024 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais (IO L, 2024/2509, 26.9.2024, <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (75) Ba cheart don Aontas tionscadail fuinnimh a éascú i réigiúin atá faoi mhíbhuntáiste, nach bhfuil nasctha chomh maith céanna le réigiúin eile, i réigiúin fhorimeallacha nó i réigiúin iargúlta chun rochtain ar na gréasáin fuinnimh thras-Eorpacha a chumasú chun dlús a chur leis an bpróiseas dícharbónaithe agus chun an spleáchas ar bhreoslaí iontaise a laghdú. **Sna réigiúin sin, ina bhféadann idirnasacht íseal a bheith ina saincheist leanúnach, is ríthábhachtach freisin an ról a bhíonn ag réitigh sholúbthachta agus stóráil fuinnimh i gcomhtháthú fuinnimh in-athnuaite agus is mór an tionchar dearfach a bhíonn acu ar spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais. Níor cheart do na tionscadail sin a eisiamh ó chúnamh airgeadais ón Aontas mar gheall ar idirnasctha fisiceach íseal agus mar gheall air sin amháin, agus ba cheart dá dtionchar trasteorann agus dá rannchuidiú le comhtháthú an mhargaidh a ról sistéamach i gcórais fuinnimh dhícharbónaithe scoite nó ísealnasctha a léiriú.**
- (76) I gcomhréir leis na conclúidí ón gComhairle Eorpach an 4 Feabhra 2011 nár cheart d'aon Bhallstát leanúint de bheith scoite amach ó ghréasáin gháis agus leictreachais na hEorpa tar éis 2015 nó go gcuirfí a shlándáil fuinnimh i mbaol de dheasca easpa nasc iomchuí, tá sé mar aidhm ag an Rialachán seo rochtain ar na gréasáin fuinnimh thras-Eorpacha a áirithiú trí dheireadh a chur le leithlisiú fuinnimh na Cipire agus Mhálta, nach bhfuil idirnasctha fós leis an ngréasán gáis tras-Eorpach. Ba cheart an cuspóir sin a bhaint amach trí chead a thabhairt do thionscadail atá á bhforbairt nó á bpleanáil ar tugadh stádas tionscadail leasa choitinn dóibh faoi Rialachán (AE) Uimh. 2022/869 a stádas a choinneáil go dtí go mbeidh an Chipir agus Málta idirnasctha leis an ngréasán gáis tras-Eorpach nó go dtí an 31 Nollaig 2033[...], cibé acu is luaithe. **I bhfianaise a gcúinsí geografacha uathúla, tá nasc píblíne don dá Bhallstát oileánacha sin leis an ngréasán gáis tras-Eorpach fós ina chuspóir tábhachtach don Aontas.** Seachas rannchuidiú le forbairt an mhargaidh fuinnimh in-athnuaite, solúbthacht agus athléimneacht an chórais fuinnimh, agus slándáil an tsoláthair, leis na tionscadail sin, d'áiríteofaí rochtain ar mhargaí fuinnimh amach anseo, lena n-áirítear hidrigin, agus rannchuideofar le cuspóirí beartais foriomlána fuinnimh agus aeráide an Aontais a bhaint amach.

- (77) Chun a áirithiú go mbeidh na hathruithe atá beartaithe faoin Rialachán seo i gcomhréir le creat an Aontais maidir le margaí leictreachais, gáis agus hidrigine, moltar leasuithe comhfhreagracha a dhéanamh ar Airteagail 3 agus 11 de Rialachán (AE) 2019/942 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>34</sup>, ar Airteagal 48 de Rialachán (AE) 2019/943 agus ar Airteagail 60 agus 61 de Rialachán (AE) 2024/1789. Baineann na leasuithe sin le húsáid an phríomhcháis sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, le réitigh neamhshreinge agus roghanna malartacha eile ar leathnú an chórais a mheas agus le raon feidhme ama na bpleananna a shoiléiriú. Dá bhrí sin, ba cheart na Rialacháin sin a leasú dá réir.
- (78) Chun forbairt thráthúil tionscadal bonneagair fuinnimh fíor-riachtanach don Aontas a áirithiú, ba cheart don tríú liosta de chuid an Aontais de thionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh leanúint d'fheidhm a bheith aige go dtí go dtiocfaidh an chéad liosta de chuid an Aontais de thionscadail leasa choitinn agus de thionscadail leasa fhrithpháirtigh arna bhunú de bhun an Rialacháin seo i bhfeidhm. Thairis sin, ionas gur féidir tionscadail leasa choitinn ar an tríú liosta de chuid an Aontais de bhun Rialachán (AE) 2022/869 a fhorbairt, faireachán a dhéanamh orthu agus iad a mhaoiniú, ba cheart feidhm a bheith ag forálacha áirithe de Rialachán (AE) 2022/869 i gcónaí agus ba cheart éifeacht a bheith acu go dtí go dtiocfaidh an chéad liosta de chuid an Aontais de thionscadail leasa choitinn agus de thionscadail leasa fhrithpháirtigh arna bhunú de bhun an Rialacháin seo i bhfeidhm.
- (79) Chun a áirithiú go mbeidh liosta an Aontais teoranta do na tionscadail ar mó a rannchuidiú le cur chun feidhme na gconairí agus réimsí tosaíochta straitéiseacha maidir le bonneagar fuinnimh a leagtar amach in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán seo, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh a tharmligean chuig an gCoimisiún chun na hianscríbhinní a ghabhann leis an Rialachán seo a leasú chun liosta an Aontais a bhunú agus a athbhreithniú, agus ceart na mBallstát chun tionscadail ar liosta an Aontais a bhaineann lena gcéiríoch a fhormheas á urramú an tráth céanna.

---

<sup>34</sup> Rialachán (AE) 2019/942 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 lena mbunaítear Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (IO L 158, 14.6.2019, lch. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>.)

- (80) [...] Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le forálacha an Rialacháin seo a chur chun feidhme i ndáil le príomhchás a fhorbairt, chun na coinníollacha a shonrú faoina bhféadfaidh OCTanna ioncam ó phlódú a úsáid agus chun na coinníollacha a shonrú faoina measfar go ndearnadh cuspóir Airteagal 19(2), pointe (b), de Rialachán (AE) 2019/943 a chomhlíonadh go leordhóthanach, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.
- (81) [...]
- (82) Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfaí na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr<sup>35</sup>. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, faigheann Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus bíonn rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bhíonn ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.

---

<sup>35</sup> Comhaontú Idirinstitiúideach idir Parlaimint na hEorpa, Comhairle an Aontais Eorpaigh agus an Coimisiún Eorpach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr (IO L 123, 12.5.2016, lch. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree\\_interinstit/2016/512/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj)).

- (83) Tá an plé sna Grúpaí rithábachtach chun go nglacfaidh an Coimisiún na gníomhartha tarmlichte lena mbunaítear liosta an Aontais. Dá bhrí sin, is iomchuí, a mhéid is féidir, go gcuirfear Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle ar an eolas faoi na torthaí, agus go bhféadfaidh siad saeolaithe a chur chuig cruinnithe na nGrúpaí i gcomhréir le Comhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr. Agus an gá atá le gnóthú chuspóirí an Rialacháin seo a áirithiú á chur san áireamh agus i bhfianaise an lín tionscadal atá ar liostaí de chuid an Aontais go dtí seo, ba cheart an líon iomlán tionscadal ar liosta an Aontais a bheith fós inláimhsithe agus, dá bhrí sin, níor cheart líon mórán níos mó ná 220 a bheith ann.
- (84) Dá bhrí sin, ba cheart Rialacháin (AE) 2019/942, (AE) 2019/943 agus (AE) 2024/1789 a leasú dá réir, agus ba cheart Rialachán (AE) 2022/869 a aisghairm.
- (85) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí an Rialacháin seo, is é sin forbairt agus idir-inoibritheacht na ngréasán fuinnimh tras-Eorpach agus nascadh leis na gréasáin sin a rannchuidíonn le maolú ar an athrú aeráide a áirithiú, go háirithe spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais a bhaint amach agus a chuspóir aeráidneodrachta a bhaint amach faoi 2050 ar a dhéanaí, agus le hidirnáise, slándáil fuinnimh, comhtháthú margaidh agus córais, iomaíocht a théann chun tairbhe na mBallstát uile agus praghsanna inacmhainne fuinnimh a áirithiú, a ghnóthú go leordhóthanach agus, de bharr fhairsinge agus éifeachtaí na gníomhaíochta atá beartaithe, gur fearr is féidir iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí sin a ghnóthú,

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

# CAIBIDIL I

## Forálacha ginearálta

### *Airteagal 1*

#### *Ábhar agus raon feidhme*

1. Leis an Rialachán seo, leagtar síos treoirlínte maidir le forbairt thráthúil agus idir-inoibritheacht thráthúil na gconairí agus réimsí tosaíochta maidir le bonneagar tras-Eorpach fuinnimh (conairí agus réimsí tosaíochta maidir le bonneagar fuinnimh) a leagtar amach in Iarscríbhinn I a rannchuidíonn le maolú ar an athrú aeráide a áirithiú, go háirithe spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais a bhaint amach agus a chuspóir aeráidneodrachta a bhaint amach faoi 2050 ar a dhéanaí, agus le hidirnaisc, slándáil fuinnimh, comhtháthú margaidh agus córais agus iomaíocht a théann chun tairbhe na mBallstát ar fad agus praghsanna inacmhainne fuinnimh a áirithiú.
2. Go sonrach, déantar na nithe seo a leanas leis an Rialachán seo:
  - (a) déantar foráil maidir le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh atá ar liosta an Aontais a shainaithint;
  - (b) éascaítear cur chun feidhme tráthúil tionscadal ar liosta an Aontais trí na próisis um dheonú ceadanna a chuíchóiriú, a chomhordú níos dlúithe agus a bhrostú, agus trí thrédhearcacht agus rannpháirtíocht phoiblí a fheabhsú;
  - (c) cuirtear rialacha ar fáil maidir le leithdháileadh costas trasteorann agus maidir le dreasachtaí a bhaineann le riosca do thionscadail ar liosta an Aontais;
  - (d) cinntear na coinníollacha faoina mbeidh tionscadail ar liosta an Aontais incháilithe chun cúnamh airgeadais ón Aontas a fháil.

***Sainmhínithe***

Chun críocha an Rialacháin seo, i dteannta na sainmhínithe i Rialacháin (AE) 2018/1999, (AE) 2019/942 agus (AE) 2019/943 agus (AE) 2024/1789, agus i dTreoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>36</sup> agus i dTeoracha (AE) 2019/944 agus (AE) 2024/1788, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (1) ciallaíonn ‘bonneagar fuinnimh’ aon trealamh fisiceach nó saoráid fhisiceach a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach in Iarscríbhinn II agus atá lonnaithe laistigh den Aontas, nó a nascann an tAontas agus tríú tíortha;
- (2) ciallaíonn ‘scrogall bonneagair fuinnimh’ srianadh ar shreafaí fisiceacha i gcóras fuinnimh mar gheall ar acmhainneacht neamhleor tarchuir, lena n-áirítear inter alia easpa bonneagair;
- (3) ciallaíonn ‘cinneadh cuimsitheach’ an doiciméad ceangailteach **arna eisiúint ag an údarás inniúil náisiúnta**, atá ar fáil do thionscnóirí tionscadail i scríbhinn nó i bhfoirm leictreonach comhdhéanta de, nó ina bhfuil, an cinneadh **ceangailteach** nó an tsraith **de chinntí ceangailteacha** a ghlac údarás Ballstáit **ábhartha** nó údaráis Bhallstáit, seachas cúirteanna agus binsí, lena gcinntear cibé acu a údaraítear nó nach n-údaraítear do thionscnóir tionscadail bonneagar fuinnimh a thógáil chun tionscadal leasa choitinn nó tionscadal leasa fhrithpháirtigh a bhaint amach tríd an bhféidearthacht a bheith ann tús a chur leis na hoibreacha tógála nó iad a sholáthar agus tús a chur leo (céim ‘réidh le tógáil’) gan dochar d’aon chinneadh arna nglacadh i gcomhthéacs nós imeachta achomhairc riaracháin;

---

<sup>36</sup> Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn (IO L 328, 21.12.2018, lch. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

- (4) ciallaíonn ‘tionscadal’ ceann amháin nó níos mó de línte, de phíblínte, de shaoráidí, de threalamh nó de shuiteálacha a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach in Iarscríbhinn II;
- (5) ciallaíonn ‘tionscadal leasa choitinn’ tionscadal a bhfuil gá leis chun na conairí agus réimsí tosaíochta maidir le bonneagar fuinnimh a leagtar amach in Iarscríbhinn I a chur chun feidhme agus atá ar liosta an Aontais;
- (6) ciallaíonn ‘tionscadal leasa fhrithpháirtigh’ tionscadal a chuireann an tAontas chun cinn i gcomhar le tríú tír, a fhaigheann tacaíocht ó rialtais na dtíortha a ndéantar difear díreach dóibh, a rannchuidíonn le cuspóir aeráidneodrachta an Aontais do 2050, atá ar liosta an Aontais, agus a thagann faoi cheann de na catagóirí bonneagair maidir le leictreachas a leagtar amach i bpointí (1)(a), (d), [...] (h) **nó (5)** d’Iarscríbhinn II, agus a nascann córas leictreachais an Aontais le heangach leictreachais tríú tír, nó a thagann faoi cheann de na catagóirí bonneagair maidir le hidrigin a leagtar amach i bpointe (2) **(a) nó (d)** d’Iarscríbhinn II, nó a thagann faoi cheann de na catagóirí bonneagair maidir le CO<sub>2</sub> a leagtar amach i bpointí (4)(a) nó (c) [...] **d’Iarscríbhinn II**;
- (7) ciallaíonn ‘tionscadail iomaíocha’ tionscadail lena dtugtar aghaidh go hiomlán nó go páirteach ar an riachtanas bonneagair sainaitheanta céanna;
- (8) ciallaíonn ‘tionscnóir tionscadail’ ceann díobh seo a leanas:
  - (a) oibreoir córais tarchuir (OCT), oibreoir córais dáileacháin (OCD), oibreoir gréasáin hidrigine nó oibreoir nó infheisteoir eile a fhorbraíonn tionscadal atá ar liosta an Aontais;
  - (b) i gcás inarb ann do níos mó ná OCT, OCD nó oibreoir gréasáin hidrigine amháin den sórt sin, oibreoir eile amháin den sórt sin nó infheisteoir eile amháin den sórt sin, nó aon ghrúpa díobh sin, an t-eintiteas a bhfuil pearsantacht dhlítheanach aige faoin dlí náisiúnta is infheidhme a ndearnadh é a ainmniú trí shocrú conarthach eatarthu agus a bhfuil sé d’acmhainneacht aige oibleagáidí dlíthiúla a ghabháil air féin agus dliteanas airgeadais a glacadh chuige thar ceann na bpáirtithe sa socrú conarthach;

- (9) ciallaíonn ‘eangach chliste leictreachais’ gréasán leictreachais, lena n-áirítear ar oileáin nach bhfuil idirnasctha leis na gréasáin fuinnimh tras-Eorpacha, nó nach bhfuil nasctha go leordhóthanach leo, a chumasaíonn comhtháthú ar bhealach costéifeachtach agus rialú gníomhach ar iompar agus gníomhaíochtaí gach úsáideora atá nasctha leis, lena n-áirítear gineadóirí, tomhaltóirí agus táirgeoirí is tomhaltóirí, chun córas cumhachta inbhuanaithe atá éifeachtúil ó thaobh an gheilleagair de a áirithiú ag a bhfuil caillteanais ísle agus ardleibhéil comhtháthaithe foinsí in-athnuaite, slándála soláthair agus sábháilteachta, agus ar gréasán é inar féidir le hoibreoir na heangaí faireachán a dhéanamh go digiteach ar ghníomhaíochtaí na n-úsáideoirí atá nasctha leis, agus teicneolaíochtaí faisnéise agus cumarsáide chun cumarsáid a dhéanamh le hoibreoirí eangaí, gineadóirí, saoráidí stórála fuinnimh agus tomhaltóirí nó táirgeoirí is tomhaltóirí atá nasctha leis, d’fhonn leictreachas a tharchur agus a dháileadh ar bhealach inbhuanaithe, costéifeachtach agus slán;
- (10) ciallaíonn ‘údarás rialála náisiúnta’ údarás rialála náisiúnta arna ainmniú i gcomhréir le hAirteagal 76(1) de Threoir (AE) 2024/1788 nó údarás rialála ar an leibhéal náisiúnta arna ainmniú i gcomhréir le hAirteagal 57 de Threoir (AE) 2019/944;
- (11) ciallaíonn ‘údarás rialála náisiúnta ábhartha’ an t-údarás rialála náisiúnta sna Ballstáit a bhfuil na tionscaddail á n-óstáil acu agus i mBallstáit ar a bhfuil tionchar dearfach nach beag ag an tionscadal;
- (12) ciallaíonn ‘údarás lena mbaineann’ údarás atá inniúil, faoin dlí náisiúnta, ceadanna agus údaruithe éagsúla a eisiúint, ar ceadanna agus údaruithe iad a bhaineann le pleanáil, dearadh agus tógáil sócmhainní dochorraithe is gá chun tionscadal leasa choitinn nó tionscadal leasa fhrithpháirtigh a thabhairt i gcrích, lena n-áirítear bonneagar fuinnimh ann féin, agus an t-údarás atá inniúil chun ceadanna agus údaruithe a eisiúint a bhaineann leis na hoibreacha is gá chun an tionscadal a thabhairt i gcrích;

- (13) ciallaíonn ‘oibreacha’ ceannach, soláthar agus úsáid comhpháirteanna, córas agus seirbhísí lena n-áirítear bogearraí, cur i gcrích gníomhaíochtaí forbartha, athraithe cuspóra, **uasghrádaithe agus** tógála agus suiteála a bhaineann le tionscadal, glacadh le suiteálacha agus seoladh tionscadail;
- (14) ciallaíonn ‘staidéir’ gníomhaíochtaí a bhfuil gá leo chun cur chun feidhme tionscadail a ullmhú, amhail staidéir **mhapála**, ullmhúcháin, féidearthachta, mheastóireachta, thástála agus bhailíochtaithe, lena n-áirítear bogearraí, agus aon bheart tacaíochta teicniúla eile lena n-áirítear réamhghníomhaíocht chun tionscadal a shainiú agus a fhorbairt agus chun cinneadh a dhéanamh maidir lena mhaoiniú, amhail réamhshuirbhéireacht na suíomhanna lena mbaineann agus ullmhú an phacáiste airgeadais;
- (15) ciallaíonn ‘coimisiúnú’ an próiseas a bhaineann le tionscadal a chur i mbun oibríochta ó uair a thógtha;
- (16) ciallaíonn ‘sócmhainní atá tiomnaithe don hidrigin’ bonneagar hidrigine a dearadh le haghaidh **iompar** nó **stóráil** eisiach na hidrigine íne gan gá le haon obair oiriúnúcháin bhreise, lena n-áirítear gréasáin píblínte nó saoráidí stórála atá nuathógtha, ar athraíodh a gcuspóir ó shócmhainní gáis nádúrtha, nó an dá rud;
- (17) ciallaíonn ‘athrú cuspóra’ bonneagar gáis nádúrtha atá ann cheana a uasghrádú go teicniúil nó a mhodhnú chun a áirithiú go bhfuil sé tiomnaithe le haghaidh úsáid eisiach hidrigine;
- (18) ciallaíonn ‘oiriúnú don athrú aeráide’ próiseas lena n-áirithítear go mbaintear amach athléimneacht an bhonneagair fuinnimh i gcoinne dhrochthionchair fhéideartha an athraithe aeráide trí mheasúnú leochaileachta agus riosca a dhéanamh maidir leis an aeráid, lena n-áirítear trí bhearta ábhartha oiriúnúcháin;
- (19) ciallaíonn ‘réitigh neamhshreinge’ infheistíochtaí a dhéantar sa bhonneagar fuinnimh sa leictreachas, rud lenar féidir **an** acmhainneacht **tarchuir** [...] atá ar fáil a mhéadú nó feabhas a chur ar éifeachtúlacht oibriú na heangaí trí theicneolaíochtaí feabhsaithe eangaí a chur in úsáid, lena n-áirítear réitigh dhigiteacha.

## CAIBIDIL II

### Tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh

#### *Airteagal 3*

##### *Liosta an Aontais de thionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh*

1. Bunófar grúpaí réigiúnacha ('Grúpaí') i gcomhréir leis an bpróiseas a leagtar amach i Roinn 1 d'Iarscríbhinn III. Beidh ballraíocht gach Grúpa bunaithe ar gach conair agus réimse tosaíochta agus ar a chumhdach geografach féin mar a leagtar amach in Iarscríbhinn I. Féadfar na Grúpaí éagsúla a chumasc nó teacht le chéile i bhfoirmíochtaí difriúla de réir mar is gá. Is é an Grúpa um GTE-F a bheidh i bhfoirmíocht thrasréigiúnach na nGrúpaí uile le haghaidh cruinnithe. Beidh cumhacht cinnteoireachta sna Grúpaí srianta do na Ballstáit agus don Choimisiún (dá ngairtear le chéile 'an comhlacht cinnteoireachta') agus beidh sí bunaithe ar an gcomhdhearcadh.
2. Glacfaidh an Grúpa um GTE-F rialacha nós imeachta, ag féachaint do na forálacha a leagtar amach in Iarscríbhinn III. Beidh feidhm ag na rialacha nós imeachta sin maidir leis na Grúpaí uile.
3. Glacfaidh comhlacht cinnteoireachta gach Grúpa liosta réigiúnach de thionscadail arna tharraingt suas i gcomhréir leis bpróiseas a leagtar amach i Roinn 2 d'Iarscríbhinn III; rannchuidiú gach tionscadail leis na conairí agus réimsí tosaíochta maidir le bonneagar fuinnimh a chur chun feidhme, arb iad a leagtar amach in Iarscríbhinn I; agus comhlíonadh na gcritéar ag na tionscadail sin, arb iad na critéir a leagtar amach in Airteagal 4.

I gcás ina ndéanann comhlacht cinnteoireachta Grúpa a liosta réigiúnach a tharraingt suas:

- (a) beidh sé riachtanach formheas a fháil ó na Ballstáit a bhfuil baint ag an tionscadal lena geríoch i gcás gach togra aonair le haghaidh tionscadail; i gcás nach ndéanann Ballstát togra a fhormheas, cuirfidh sé a chúiseanna réasúnaithe faoi bhráid an chomhlachta cinnteoireachta;
- (b) cuirfidh sé san áireamh an chomhairle ón gCoimisiún agus é mar aidhm aige líon iomlán inláimhsithe tionscadal a bheith ar liosta an Aontais.

4. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 23 chun an Rialachán seo a fhorlíonadh trí liosta an Aontais a bhunú, faoi réir Airteagal 172, an dara mír, den Chonradh.

Déanfar liosta an Aontais a bhunú gach 2 bhliain, ar bhonn na liostaí réigiúnacha arna nglacadh ag comhlachtaí cinnteoireachta na nGrúpaí arna mbunú de bhun Roinn 1, pointe (1), d'Iarscríbhinn III, i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach i mír 3 den Airteagal seo.

Glacfaidh an Coimisiún an gníomh tarmligthe lena mbunaítear an chéad liosta de chuid an Aontais de bhun an Rialacháin seo faoin 30 Samhain 2029.

Mura féidir le gníomh tarmligthe arna ghlacadh ag an gCoimisiún de bhun na míre seo teacht i bhfeidhm mar thoradh ar agóid arna cur in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle de bhun Airteagal 23(6), tionólfaidh an Coimisiún na Grúpaí láithreach chun liostaí réigiúnacha nua a tharraingt suas, agus na cúiseanna leis an agóid á gcur san áireamh. Glacfaidh an Coimisiún gníomh tarmligthe nua lena mbunaítear liosta an Aontais a luaithe agus is féidir.

5. Agus liosta an Aontais á bhunú trí na liostaí réigiúnacha dá dtagraítear i mír 3 a chur le chéile, déanfaidh an Coimisiún an méid seo a leanas, agus aird chuí á tabhairt aige ar phléití na nGrúpaí:
- (a) a áirithiú nach n-áireofar ach na tionscadail a chomhlíonann na critéir dá dtagraítear in Airteagal 4;
  - (b) comhsheasmhacht thrasréigiúnach a áirithiú;
  - (c) na tuairimí ó na Ballstáit dá dtagraítear i Roinn 2, pointe (10), d'Iarscríbhinn III a chur san áireamh;
  - (d) féachaint lena áirithiú go bhfuil líon iomlán inláimhsithe tionscadal ar liosta an Aontais.
6. Na tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointí (1)(a), (b), (c), (d), (f) agus (h) d'Iarscríbhinn II, de réir mar is ábhartha, beidh siad ina ndlúthchuid de na pleananna infheistíochta réigiúnaí ábhartha arna nglacadh i gcomhréir le hAirteagal 34 de Rialachán (AE) 2019/943 agus ina ndlúthchuid de na pleananna forbartha gréasáin náisiúnta ábhartha 10 mbliana arna nglacadh i gcomhréir le hAirteagal 51 de Threoir (AE) 2019/944 agus **pleananna náisiúnta bonneagair eile [...]**. Na tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (2) d'Iarscríbhinn II, de réir mar is ábhartha, beidh siad ina ndlúthchuid den phlean forbartha gréasáin 10 mbliana le haghaidh hidrigine faoi Airteagal 55 de Threoir (AE) 2024/1788 agus ina ndlúthchuid de phleananna bonneagair náisiúnta eile [...]. Laistigh de gach ceann de na pleananna náisiúnta sin, tabharfar an tosaíocht is airde is féidir do na tionscadail leasa choitinn sin agus do na tionscadail leasa fhrithpháirtigh sin. Ní bheidh feidhm ag an mír seo maidir le tionscadail iomaíocha ná maidir le tionscadail nach bhfuil leibhéal leordhóthanach aibíochta bainte amach acu chun anailís costais is tairbhe thionscadalsonrach a chur ar fáil i gcomhréir le Roinn 2, pointe (1)(d), d'Iarscríbhinn III.

7. Tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointí (1)(a), (b), (c), (d), (f) agus (h) agus pointe (2) d'Iarscríbhinn II, de réir mar is iomchuí, agus ar tionscadail iomaíocha iad nó ar tionscadail iad nach bhfuil leibhéal leordhóthanach aibíochta bainte amach acu chun anailís costais is tairbhe thionscadalsonrach a sholáthar amhail dá dtagraítear i Roinn 2, pointe (1)(d), d'Iarscríbhinn III, féadfar iad a áireamh sna pleananna infheistíochta réigiúnacha ábhartha, sna pleananna náisiúnta forbartha gréasáin 10 mbliana agus i bpleananna náisiúnta bonneagair eile, de réir mar is iomchuí, mar thionscadail atá á mbreithniú.

#### *Airteagal 4*

##### ***Critéir maidir le measúnú ar thionscadail ag na Grúpaí***

1. Le tionscadal leasa choitinn, comhlíonfar na critéir ghinearálta seo a leanas:
- (a) tá an tionscadal riachtanach do cheann amháin, ar a laghad, de na conairí agus réimsí tosaíochta maidir le bonneagar fuinnimh a leagtar amach in Iarscríbhinn I;
  - (b) is mó tairbhí foriomlána féideartha an tionscadail, arna measúnú i gcomhréir leis na critéir ábhartha shonracha i mír 3, ná costais an tionscadail, lena n-áirítear san fhadtéarma;
  - (c) comhlíontar aon cheann de na critéir seo a leanas leis an tionscadal:
    - (i) baineann sé le dhá Bhallstát ar a laghad trí theorainn dhá Ballstát nó níos mó a thrasnú, go díreach nó go hindíreach, trí idirnasc le tríú tír;
    - (ii) tá sé lonnaithe i gcríoch aon Bhallstáit amháin, bíodh sin intíre nó amach ón gcósta, lena n-áirítear oileáin, agus tá tionchar nach beag trasteorann aige mar a leagtar amach i bpointe (1) d'Iarscríbhinn IV.

2. Le tionscadal leasa fhrithpháirtigh, comhlíonfar na critéir ghinearálta uile seo a leanas:
- (a) rannchuidíonn an tionscadal go mór leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 1(1), agus le cuspóirí an tríú tír, go háirithe sa mhéid nach gcuirtear bac ar acmhainneacht an tríú tír deireadh a chur le húsáid sócmhainní giniúna breosla iontaise de réir a chéile dá tomhaltas intíre, agus rannchuidíonn an tionscadal leis an inbhuanaitheacht;
  - (b) maidir le tairbhí foriomlána féideartha an tionscadail, arna measúnú i gcomhréir leis na critéir shonracha ábhartha i mír 3, don Aontas, nó go carnach don Aontas agus do pháirtí conarthach an Chomhphobail Fuinnimh nó don tír LEE atá rannpháirteach go díreach sa tionscadal, is mó na tairbhí sin ná costais an tionscadail don Aontas, nó go carnach don Aontas agus do pháirtí conarthach an Chomhphobail Fuinnimh nó don tír LEE, de réir mar is ábhartha, san fhadtéarma chomh maith;
  - (c) leis an an tionscadal nasctar críoch Ballstáit amháin ar a laghad go díreach le críoch tríú tír tríd an mBallstát ábhartha a nascadh go díreach leis an gcéad phointe nasctha i ngréasán leictreachais an tríú tír nó leis an gcéad phointe nasctha hidrigine nó CO<sub>2</sub> sa tríú tír, agus tá tionchar mór trasteorann aige mar a leagtar amach i bpointe (2) d'Iarscríbhinn IV;
  - (d) maidir leis an gcuid den tionscadal atá lonnaithe i gcríoch an Bhallstáit, tá an tionscadal i gcomhréir le Treoracha (AE) 2019/944 agus (AE) 2024/1788 i gcás ina dtagann sé faoi na catagóirí bonneagair a leagtar amach i bpointí (1) agus (2) d'Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo;
  - (e) tá ardleibhéal cóineasaithe ann i gcreat beartais an tríú tír atá rannpháirteach agus léirítear go bhfuil sásraí forfheidhmithe dlí ann chun tacú le cuspóirí beartais an Aontais, go háirithe chun an méid seo a leanas a áirithiú:

- (i) dea-fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh fuinnimh san Aontas;
  - (ii) slándáil gréasáin agus slándáil an tsoláthair san Aontas bunaithe ar, inter alia, foinsí éagsúla, an comhar agus an dlúthpháirtíocht;
  - (iii) córas fuinnimh, lena n-áirítear táirgeadh, tarchur agus dáileadh, ag bogadh i dtreo chuspóir na haeráidneodrachta, i gcomhréir le Comhaontú Pháras agus spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus a chuspóir aeráidneodrachta do 2050, agus sceitheadh carbóin á sheachaint go háirithe;
- (f) tacaíonn an tríú tír atá rannpháirteach le stádas tosaíochta an tionscadail, mar a leagtar amach in Airteagal 7, agus le hinfheistíochtaí eile sa tríú tír is gá chun go bhfíorófar tairbhí an tionscadail dá dtagraítear i bpointe (b) den mhír seo, agus tugann an tír gealltanais sainráite go gcomhlíonfaidh sí amlíne chomhchosúil le haghaidh cur chun feidhme luathaithe agus bearta tacaíochta beartais agus rialála eile mar a chuirtear i bhfeidhm maidir le tionscadail leasa choitinn san Aontas.

A mhéid a bhaineann le tionscadail le haghaidh stóráil dé-ocsaíde carbóin a thagann faoin gcatagóir bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (4)(c) d'Iarscríbhinn II, beidh gá leis an tionscadal chun go mbeifear in ann dé-ocsaíd charbóin a iompar agus a stóráil ar bhonn trasteorann, agus beidh creat dlíthiúil leormhaith ag an tríú tír ina bhfuil an tionscadal lonnaithe, ar creat é atá bunaithe ar shásraí forfheidhmithe éifeachtacha léirithe, chun a áirithiú go mbeidh feidhm ag caighdeáin agus coimircí maidir leis an tionscadal, lena gcoisctear aon sceitheadh dé-ocsaíde carbóin. Maidir leis an aeráid, sláinte an duine agus éiceachórais, áiritheofar sábháilteacht agus éifeachtacht stóráil bhuan na dé-ocsaíde carbóin, agus bainfear amach an leibhéal céanna ar a laghad ina leith agus a fhoráiltear le dlí an Aontais.

3. Beidh feidhm ag na critéir shonracha seo a leanas maidir le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh, de réir mar is ábhartha, ar tionscadail iad atá laistigh de chatagóirí sonracha maidir le bonneagar fuinnimh:
- (a) maidir leis na tionscadail tarchuir, dáileacháin agus stórála leictreachais a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointí 1(a), (b), (c), (d), (f) agus (h) d'Iarscríbhinn II, leis an tionscadal, rannchuidítear go suntasach le hinbhuanaitheacht **trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú go háirithe** trí fhuinneamh in-athnuaite a chomhtháthú isteach san eangach, agus trí ghiniúint in-athnuaite a tharchur nó a dháileadh chuig mórionaid ídithe agus láithreáin stórála, agus le ciorrú fuinnimh a laghdú, i gcás inarb infheidhme, agus rannchuidítear le ceann amháin ar a laghad de na critéir shonracha seo a leanas:
- (i) comhtháthú margaidh, lena n-áirítear trí dheireadh a chur le leithlisiú fuinnimh ceann amháin de na Ballstáit ar a laghad agus trí scrogaill bonneagair fuinnimh a laghdú, an iomaíocht, an idir-inoibritheacht agus solúbthacht an chórais;
- (ii) slándáil an tsoláthair, lena n-áirítear trí idir-inoibritheacht, solúbthacht an chórais, slándáil fhisiciúil agus an chibearshlándáil, naisc iomchuí agus oibriú slán iontaofa an chórais;
- (b) maidir le tionscadail eangaí cliste leictreachais a thagann faoin gcatagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (1)(g) d'Iarscríbhinn II, leis an tionscadal, rannchuidítear go suntasach le hinbhuanaitheacht trí fhuinneamh in-athnuaite a chomhtháthú isteach san eangach, agus rannchuidítear le dhá cheann ar a laghad de na critéir shonracha seo a leanas:
- (i) slándáil an tsoláthair, lena n-áirítear trí éifeachtúlacht agus idir-inoibritheacht tarchurtha agus dailte leictreachais in oibriú an ghréasáin ó lá go lá, tríd an bplódú a sheachaint, agus trí chomhtháthú agus rannpháirtíocht úsáideoirí gréasáin;
- (ii) comhtháthú margaidh, lena n-áirítear tríd an gcóras a oibriú go héifeachtúil agus idirnascairí a úsáid;

- (iii) slándáil gréasáin, solúbthacht agus cáilíocht an tsoláthair, lena n-áirítear trí ghlacadh méadaithe le nuálaíocht sa chothromú, margáí solúbthachta, an chibearshlándáil, faireachán, rialú an chórais agus ceartú earráidí;
  - (iv) comhtháthú na hearnála cliste, bíodh sé sa chóras fuinnimh trí iompróirí agus earnálacha éagsúla fuinnimh a nascadh, nó ar bhealach níos leithne, trí thús áite a thabhairt do shineirgí agus do chomhordú idir earnálacha an fhuinnimh, an iompair agus na teileachumarsáide;
- (c) maidir le tionscadail a thagann faoin gcatagóir bonneagair a leagtar amach i bpointe (5[...])(a[...]) agus (b) d'Iarscríbhinn II, leis an tionscadal, rannchuidítear leis na critéir shonracha seo a leanas:
- (i) slándáil an tsoláthair, lena n-áirítear trí shócmhainní a chosaint ar rioscaí agus trí rannchuidiú leis na bearta a shainaithnítear de bhun Airteagail 7 agus 11 de Rialachán (AE) 2019/941 maidir le riosca-ullmhacht in earnáil an leictreachais;
  - (ii) slándáil líonra, lena n-áirítear trí bhearta lena n-éascaítear leibhéal níos airde ó thaobh na slándála fisicí agus na cibearshlándála, an fhaireacháin agus rialú córais de;
- (d) maidir le tionscadail iompair agus stórála dé-ocsaíde carbóin a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (4) d'Iarscríbhinn II, leis an tionscadal, rannchuidítear go suntasach le hinbhuanaitheacht trí astaíochtaí dé-ocsaíde carbóin a laghdú sna suiteálacha tionsclaíocha nasctha agus rannchuidítear leis na critéir shonracha seo a leanas:
- (i) astaíochtaí dé-ocsaíde carbóin a sheachaint [...];
  - (ii) athléimneacht agus slándáil iompair agus stórála dé-ocsaíde carbóin a mhéadú;
  - (iii) úsáid éifeachtúil a bhaint as acmhainní, trí nascadh iliomad foinsí agus láithreán stórála dé-ocsaíde carbóin a éascú trí bhonneagar coiteann agus trí ualach agus rioscaí comhshaoil a íoslaghdú;

- (e) maidir le tionscadail hidrigine a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (2) d'Iarscríbhinn II, leis an tionscadal, rannchuidítear go mór le hinbhuanaitheacht, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú, trí fheabhas a chur ar chur in úsáid hidrigine in-athnuaite nó ísealcharbóin, agus béim á leagan ar hidrigin ó fhoinsí in-athnuaite **chun spriocanna an Aontais a bhaint amach**, go háirithe i bhfeidhmeanna úsáide deiridh, amhail earnálacha ina bhfuil sé deacair astaíochtaí a mhaolú, ar earnálacha iad nach féidir réitigh éifeachtúla ó thaobh fuinnimh de a chur i bhfeidhm iontu, agus tacú le giniúint cumhachta in-athnuaite inathraithí trí sholúbthacht, réitigh stórála, nó an dá rud, a thairiscint agus rannchuidítear, leis an tionscadal, go mór le ceann amháin, ar a laghad, de na critéir shonracha seo a leanas:
- (i) comhtháthú margaidh, lena n-áirítear trí ghréasáin hidrigine de chuid na mBallstát atá ann cheana nó atá ag teacht chun cinn a nascadh, nó trí rannchuidiú ar shlí eile le teacht chun cinn gréasáin uile-Aontais chun hidrigin a iompar agus a stóráil, agus trí idir-inoibritheacht córas nasctha a áirithiú;
  - (ii) slándáil an tsoláthair agus solúbthacht, lena n-áirítear trí naisc iomchuí agus trí oibriú slán iontaofa an chórais a éascú;
  - (iii) an iomaíocht, lena n-áirítear trí rochtain ar an iliomad foinsí soláthair agus úsáideoirí gréasáin a cheadú ar bhonn trédhearcach neamh-idirdhealaitheach;
- (f) maidir le leictrealóirí a thagann faoin gcatagóir bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (3) d'Iarscríbhinn II, leis an tionscadal, rannchuidítear go mór le gach ceann de na critéir shonracha seo a leanas:
- (i) an inbhuanaitheacht, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus feabhas a chur ar chur in úsáid hidrigine in-athnuaite nó ísealcharbóin, go háirithe ó fhoinsí in-athnuaite, **chun spriocanna an Aontais a bhaint amach**, chomh maith le breoslaí sintéiseacha ó na foinsí sin;

- (ii) slándáil an tsoláthair, lena n-áirítear trí chur le hoibriú slán éifeachtúil iontaofa an chórais nó trí stóráil, réitigh solúbthachta, nó an dá rud, a thairiscint, amhail freagairt ar an éileamh agus seirbhísí cothromúcháin;
- (iii) seirbhísí solúbthachta amhail freagairt ar an éileamh agus stóráil a chumasú trí chomhtháthú na hearnála fuinnimh cliste a éascú trí naisc a chruthú le hiompróirí fuinnimh eile agus le hearnálacha fuinnimh eile.

4. Maidir le tionscadail a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach in Iarscríbhinn II, déanfar na critéir a leagtar amach i mír 3 den Airteagal seo a mheasúnú i gcomhréir leis na táscairí a leagtar amach i bpointí (3) go (8) d'Iarscríbhinn IV.
5. Chun measúnú ar gach tionscadal a d'fhéadfadh a bheith incháilithe mar thionscadail leasa choitinn agus a d'fhéadfaí a chur san áireamh ar liosta réigiúnach a éascú, déanfaidh gach Grúpa measúnú ar an méid a rannchuidíonn gach tionscadal le cur chun feidhme na conaire tosaíochta céanna nó an réimse tosaíochta chéanna maidir le bonneagar fuinnimh ar bhealach trédhearcach oibiachtúil. Déanfaidh gach Grúpa a mhodh measúnaithe a chinneadh ar bhonn an mhéid chomhiomlánaithe a rannchuidíonn sé leis na critéir dá dtagraítear i mír 3. Mar thoradh ar an measúnú sin, déanfar tionscadail a rangú lena n-úsáid go himheánach ag an nGrúpa. Ní bheidh aon rangú sa liosta réigiúnach ná i liosta an Aontais, ná ní úsáidfear an rangú chun aon chríche dá éis seachas dá dtagraítear i Roinn 2, pointe (15), d'Iarscríbhinn III.

Agus tionscadail á measúnú, chun modh measúnaithe comhsheasmhach i measc na nGrúpaí a áirithiú, tabharfaidh gach Grúpa aird chuí ar na nithe seo a leanas:

- (a) práinn gach tionscadail atá beartaithe agus an méid a rannchuidíonn gach tionscadal atá beartaithe chun spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus a chuspóir aeráidneodrachta do 2050, comhtháthú an mhargaidh, an iomaíocht, an inbhuanaitheacht agus slándáil an tsoláthair a bhaint amach;
- (b) comhlántacht gach tionscadal atá beartaithe le tionscadail eile atá beartaithe, lena n-áirítear tionscadail iomaíocha nó tionscadail a d'fhéadfadh a bheith in iomaíocht le chéile;

- (c) sineirgí féideartha le conairí tosaíochta agus réimsí téamacha a shainithnítear faoi ghréasáin thras-Eorpacha le haghaidh iompair agus teileachumarsáide;
- (d) i gcás na dtionscadal atá beartaithe atá ar liosta an Aontais, tráth an mheasúnaithe, an dul chun cinn atá déanta maidir lena gcur chun feidhme agus maidir le comhlíonadh na n-oibleagáidí tuairiscithe agus trédhearcachta dá bhforáiltear sa Rialachán seo;
- (e) úinéireacht dhíreach nó indíreach aon tríú tír mar thairbhí, mar scairshealbhóir nó mar thairbhí deiridh mar thionscnóir tionscadail in aon cheann de na tionscadail atá beartaithe.

A mhéid a bhaineann le heangacha cliste leictreachais a thagann faoin gcatagóir bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (1)(g) d'Iarscríbhinn II, agus maidir le tionscadail a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (5[...])(a[...]) **agus (b)** d'Iarscríbhinn II, déanfar an rangú i gcás na dtionscadal sin a dhéanann difear don dá Bhallstát chéanna, agus tabharfar aird chuí freisin ar an líon úsáideoirí a ndéanann an tionscadal difear dóibh, ar an tomhaltas fuinnimh bliantúil agus ar sciar na giniúna ó acmhainní nach féidir a sheoladh sa limistéar arna chumhdach ag na húsáideoirí sin.

## *Airteagal 5*

### ***Tionscadail ar liosta an Aontais a chur chun feidhme agus faireachán a dhéanamh orthu***

1. Déanfaidh tionscnóirí tionscadail plean cur chun feidhme a tharraingt suas **nó, i gcás inarb infheidhme, a thabhairt cothrom le dáta** le haghaidh tionscadail atá ar liosta an Aontais laistigh de 2 mhí tar éis dóibh a bheith curtha ar liosta an Aontais **lena fhoilsiú ar an ardán trédhearcachta mar a leagtar amach in Airteagal 26**, in éineacht le tráthchlár lena n-áireofar an méid uile seo a leanas:

- (a) staidéir féidearthachta agus dheartha, lena n-áirítear staidéir measúnaithe riosca a mhéid a bhaineann leis an oiriúnú don athrú aeráide, an tslándáil fhisiceach agus an chibearshlándáil, ag tógáil ar cheanglais Threoracha (AE) 2022/2557 agus (AE) 2022/2555, i gcás inarb infheidhme, chomh maith le comhlíonadh na reachtaíochta comhshaoil, agus an prionsabal ‘gan dochar suntasach a dhéanamh’;
  - (b) formheas ag an údarás rialála náisiúnta nó ag aon údarás eile lena mbaineann;
  - (c) tógáil agus coimisiúnú;
  - (d) an próiseas um dheonú ceadanna dá dtagraítear in Airteagal 10(9), pointe (c).
2. Oibreoidh OCTanna, OCDanna, oibreoirí gréasáin hidrigine agus oibreoirí eile i gcomhar le chéile **agus le tionscnóirí tionscadail i gcás inarb ábhartha** chun forbairt tionscadal atá ar liosta an Aontais ina limistéar féin a éascú.
3. Déanfaidh an Ghníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (‘an Ghníomhaireacht’) agus na Grúpaí lena mbaineann faireachán ar an dul chun cinn a bhaintear amach i gcur chun feidhme na dtionscadal atá ar liosta an Aontais agus, i gcás inar gá, déanfaidh siad moltaí chun a gcur chun feidhme a éascú. Féadfaidh na Grúpaí faisnéis bhreise a iarraidh i gcomhréir le míreanna 4, 5 agus 6, cruinnithe a thionól leis na páirtithe ábhartha agus iarraidh ar an gCoimisiún an fhaisnéis a cuireadh ar fáil a fhíorú ar an láthair.
4. Faoi 31 Nollaig den bhliain ina dtiocfaidh an liosta Aontais ina gcuimsítear an tionscadal i bhfeidhm agus ina gcuirfear tús le héifeachtaí a bheith aige, agus gach bliain dá héis sin, déanfaidh tionscnóirí tionscadail tuarascáil maidir le gach tionscadal leasa choitinn agus gach tionscadal leasa fhrithpháirtigh a chuireann siad chun cinn, a chur faoi bhráid an údaráis inniúil náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 8(1).

Áireofar sa tuarascáil sin mionsonraí maidir leis na nithe seo a leanas:

- (a) an dul chun cinn a baineadh amach i bhforbairt, tógáil agus coimisiúnú an tionscadail mar a leagtar amach sa phlean cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, go háirithe maidir leis an bpróiseas um dheonú ceadanna agus an nós imeachta comhairliúcháin, chomh maith le comhlíonadh na reachtaíochta comhshaoil, comhlíonadh an phrionsabail nach ndéanfaidh an tionscadal ‘aon dochar suntasach’ don chomhshaol, bearta oiriúnaithe don athrú aeráide a rinneadh, agus na bearta maolaithe a rinneadh de thoradh na rioscaí a ndearnadh measúnú orthu a mhéid a bhaineann leis an tionscadal faoi Airteagal 5(1), pointe (a), i gcás inarb ábhartha agus ag tógáil ar cheanglais Threoracha (AE) 2022/2557 agus (AE) 2022/2555 i gcás inarb infheidhme;
- (b) i gcás inarb ábhartha, moilleanna i gcomparáid leis an bplean cur chun feidhme, na cúiseanna le moilleanna den sórt sin agus deacrachtaí eile a tháinig chun cinn;
- (c) i gcás inarb ábhartha, plean cur chun feidhme athbhreithnithe arb é is aidhm dó na moilleanna a shárú.

5. Faoi 28 Feabhra gach bliain tar éis don tionscnóir tionscadail an tuarascáil dá dtagraítear i mír 4 den Airteagal seo a chur isteach, cuirfidh na húdaráis inniúla dá dtagraítear in Airteagal 8(1) an tuarascáil dá dtagraítear i mír 4 den Airteagal seo faoi bhráid na Gníomhaireachta agus an Ghrúpa ábhartha, agus an tuarascáil forlíonta le faisnéis faoin dul chun cinn agus, i gcás inarb ábhartha, faoi mhoilleanna ar chur chun feidhme agus ar phróisis um dheonú ceadanna na dtionscadal ar liosta an Aontais atá lonnaithe ina gcríoch féin, lena n-áirítear na cúiseanna le moilleanna den sórt sin. Déanfar rannchuidiú na n-údarás inniúil leis an tuarascáil a mharcáil agus a dhréachtú go soiléir gan modhnú a dhéanamh ar théacs na tuarascála arna soláthar ag tionscnóirí tionscadail.

6. Faoin 30 Aibreán gach bliain inar cheart liosta nua de chuid an Aontais a ghlacadh, cuirfidh an Ghníomhaireacht tuarascáil chomhdhlúite faoi bhráid na nGrúpaí maidir leis na tionscadail ar an liosta sin de chuid an Aontais atá faoi réir inniúlacht údarás rialála náisiúnta, ina ndéanfar meastóireacht ar an dul chun cinn atá déanta agus athruithe a bhfuiltear ag súil leo maidir le costais tionscadail, agus, i gcás inarb iomchuí, déanfaidh sí moltaí i dtaobh conas na moilleanna agus na deacrachtaí a tháinig chun cinn a shárú. Sa tuarascáil chomhdhlúite sin freisin, déanfar meastóireacht ar chur chun feidhme Airteagal 3(6) agus (7) a mhéid a bhaineann le tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh.

I gcásanna a bhfuil bonn cirt cuí leo, féadfaidh an Ghníomhaireacht faisnéis bhreise a iarraidh ó údaráis inniúla atá riachtanach chun a cúraimí a leagtar amach sa mhír seo a dhéanamh.

7. I gcás ina mbíonn moill ar choimisiúnú tionscadail atá ar liosta an Aontais nuair a chuirtear i gcomparáid é leis an bplean cur chun feidhme, seachas ar chúiseanna sáraitheacha nach bhfuil neart ag an tionscnóir tionscadail orthu, beidh feidhm ag na bearta seo a leanas:

- (a) a mhéid atá feidhm ag bearta dá dtagraítear in Airteagal 55(7), pointí (a), (b) nó (c), de Threoir (AE) 2024/1788 agus Airteagal 51(7), pointí (a), (b) nó (c), de Threoir (AE) 2019/944 i gcomhréir leis an dlí náisiúnta lena mbaineann, áiritheoidh údaráis rialála náisiúnta go ndéanfar an infheistíocht;
- (b) i gcás nach bhfuil feidhm ag bearta údarás rialála náisiúnta de bhun phointe (a) den mhír sin, roghnóidh an tionscnóir tionscadail, laistigh de 12 mhí ón dáta coimisiúnaithe a leagtar amach sa phlean cur chun feidhme, tríú páirtí chun an tionscadal ar fad nó cuid de a mhaoiniú nó a thógáil;
- (c) i gcás nach roghnaítear tríú páirtí i gcomhréir le pointe (b), féadfaidh an Ballstát nó, i gcás ina bhforálann an Ballstát amhlaidh, an t-údarás rialála náisiúnta, laistigh de 2 mhí ó dhul in éag na tréimhse dá dtagraítear i bpointe (b), tríú páirtí a ainmniú chun an tionscadal a mhaoiniú nó a thógáil lena nglacfaidh an tionscnóir tionscadail;

- (d) **i gcás nach roghnaíonn na húdaráis náisiúnta an tríú páirtí i gcomhréir le pointe (c)**, i gcás inar faide ná 26 mhí an mhoill i gcomparáid leis an dáta coimisiúnaithe sa phlean cur chun feidhme, féadfaidh an Coimisiún, faoi réir chomhaontú na mBallstát lena mbaineann agus le comhar iomlán leo, glao ar thograí a sheoladh a bheidh oscailte d'aon tríú páirtí atá i gcumas a bheith ina thionscnóir tionscadail chun an tionscadal a thógáil i gcomhréir le tráthchlár comhaontaithe;
- (e) i gcás ina gcuirtear na bearta dá dtagraítear i bpointe (c) nó (d) i bhfeidhm, tabharfaidh an t-oibreoir córais, a bhfuil an infheistíocht lonnaithe ina limistéar féin, gach faisnéis is gá chun an infheistíocht a réadú do na hoibreoirí cur chun feidhme, do na hinfheisteoirí cur chun feidhme nó don tríú páirtí, **agus cúinsí slándála á gcur san áireamh**; sócmhainní nua a nascadh leis an ngréasán tarchuir; nó, i gcás inarb infheidhme, leis an ngréasán dáileacháin agus déanfaidh sé a dhícheall i gcoitinne cur chun feidhme na hinfheistíochta a éascú mar aon le hoibriú agus cothabháil shlán, iontaofa agus éifeachtúil an tionscadail atá ar liosta an Aontais.

8. Féadfar tionscadal atá ar liosta an Aontais a bhaint de liosta an Aontais i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 3(4) más rud é gur áiríodh ar an liosta sin é bunaithe ar fhaisnéis mhícheart ar thoisc chinntitheach í lena áireamh, nó mura gcomhlíontar dlí an Aontais leis an tionscadal.
9. Tionscadail nach bhfuil ar liosta an Aontais a thuilleadh, caillfidh siad gach ceart agus oibleagáid atá nasctha le stádas tionscadail leasa choitinn nó tionscadail leasa fhrithpháirtigh dá bhforáiltear sa Rialachán seo.

Mar sin féin, maidir le tionscadal nach bhfuil ar liosta an Aontais a thuilleadh ach ar glacadh le comhad iarratais ina leith lena scrúdú ag an údarás inniúil, coimeádfaidh sé na cearta agus na hoibleagáidí a leagtar síos i gCaibidil III, seachas i gcás inar baineadh an tionscadal de liosta an Aontais ar na cúiseanna a leagtar amach i mír 8 den Airteagal seo.

10. Ní dochar an tAirteagal seo d'aon chúnamh airgeadais ón Aontas arna dheonú d'aon tionscadal atá ar liosta an Aontais sula ndéantar é a bhaint de liosta an Aontais.

***Comhordaitheoirí Eorpacha***

1. I gcás ina mbaineann deacrachtaí móra cur chun feidhme le tionscadal leasa choitinn nó le tionscadal leasa fhrithpháirtigh, féadfaidh an Coimisiún comhordaitheoir Eorpach a ainmniú, i gcomhaontú leis na Ballstáit lena mbaineann, ar feadh tréimhse nach faide ná 1 bhliain, a fhéadfar a athnuachan faoi dhó.
2. Déanfaidh an comhordaitheoir Eorpach an méid seo a leanas:
  - (a) na tionscadail, ar ina leith a ainmníodh é mar chomhordaitheoir Eorpach, agus an t-idirphlé trasteorann idir na tionscnóirí tionscadail agus gach geallsealbhóir lena mbaineann a chur chun cinn;
  - (b) cúnamh a thabhairt do nach páirtithe uile agus iad a chomhordú, de réir mar is gá, maidir le dul i gcomhairle leis na geallsealbhóirí lena mbaineann, trí ródú malartach a phlé, i gcás inarb iomchuí, agus na ceadanna is gá a fháil do na tionscadail;
  - (c) i gcás inarb iomchuí, comhairle a chur ar thionscnóirí tionscadail maidir leis an tionscadal a mhaoiniú;
  - (d) a áirithiú go gcuirfidh na Ballstáit lena mbaineann an tacaíocht straitéiseach iomchuí agus an treoraíocht straitéiseach iomchuí ar fáil le haghaidh ullmhú agus chur chun feidhme na dtionscadal;
  - (e) ag tosú ó dháta a ainmnithe, déanfaidh sé gach bliain, agus, i gcás inarb iomchuí, ar chríochnú a sainordaithe dó, tuarascáil a chur faoi bhráid an Choimisiúin maidir le dul chun cinn na dtionscadal agus aon deacracht agus bacainn ar dócha go gcuirfidh siad moill nach beag ar dháta coimisiúnaithe na dtionscadal; i gcás inarb iomchuí, déanfar moltaí sa tuarascáil chun bacainní agus deacrachtaí a shárú.

Tarchuirfidh an Coimisiún an tuarascáil ón gcomhordaitheoir Eorpach dá dtagraítear i bpointe (e) den chéad fhomhír chuig Parlaimint na hEorpa, chuig **an gComhairle** agus chuig na Grúpaí lena mbaineann.

3. Roghnófar an comhordaitheoir Eorpach tar éis próiseas oscailte, neamh-idirdhealaitheach agus trédhearcach agus ar bhonn na taithí atá ag iarrthóir maidir leis na cúraimí sonracha a sannadh dó i dtaca leis na tionscadail lena mbaineann.
4. Sa chinneadh lena n-ainmnítear an comhordaitheoir Eorpach, sonrófar na téarmaí tagartha, ina mionsonrófar fad tréimhse an tsainordaithe, na cúraimí sonracha agus na spriocdhátaí a ghabhann leo, agus an mhodheolaíocht atá le leanúint. Beidh an iarracht chomhordaithe comhréireach le castacht agus le costais mheasta na dtionscadal.
5. Oibreoidh na Ballstáit lena mbaineann i gcomhar iomlán leis an gcomhordaitheoir Eorpach le linn do na cúraimí dá dtagraítear i míreanna 2 agus 4 a bheith á gcur i gcrích.

## CAIBIDIL III

### Ceadanna a dheonú agus rannpháirtíocht phoiblí

#### *Airteagal 7*

##### *Stádas tosaíochta na dtionscadal ar liosta an Aontais*

1. Suífead le liosta an Aontais chun críoch aon chinnidh arna eisiúint sa phróiseas um dheonú ceadanna, an gá atá le tionscadail ar liosta an Aontais ó thaobh beartas fuinnimh agus aeráide de, gan dochar do shuíomh beacht, do ródú beacht nó do theicneolaíocht bheacht an tionscadail.  
  
Ní bheidh feidhm ag an gcéad fhomhír maidir le tionscadail iomaíocha ná maidir le tionscadail nach bhfuil leibhéal leordhóthanach aibíochta bainte amach acu chun anailís costais is tairbhe thionscadalsonrach a chur ar fáil dá dtagraítear i Roinn 2, pointe (1)(d), d'Iarscríbhinn III.
2. Chun próiseáil éifeachtúil riaracháin na gcomhad iarratais a bhaineann le tionscadail ar liosta an Aontais a áirithiú, áiritheoidh tionscnóirí tionscadail agus na húdaráis uile lena mbaineann go láimhseálfar na comhaid sin ar an mbealach is gasta is féidir i gcomhréir le dlí an Aontais agus leis an dlí náisiúnta.
3. Beidh an stádas náisiúnta is airde is féidir ag tionscadail atá ar liosta an Aontais, i gcás ina bhfuil stádas den sórt sin sa dlí náisiúnta agus láimhseálfar amhlaidh iad sa phróiseas um dheonú ceadanna, lena n-áirítear [...] **i ndáil** le measúnuithe comhshaoil, **agus, má fhoráiltear amhlaidh leis an dlí náisiúnta**, sa phleanáil spásúlachta, agus maidir le cearta slí [...] a fháil. **Beidh feidhm ag an mír seo gan dochar do bhreithnithe cosanta náisiúnta.**

4. Gach nós imeachta réitithe díospóidí, dlíthíocht, achomharc agus leigheas breithiúnach a bhaineann le tionscadail ar liosta an Aontais os comhair aon chúirt náisiúnta, aon bhinse náisiúnta nó aon phainéal náisiúnta, lena n-áirítear idirghabháil nó eadráin, i gcás inarb ann dóibh sa dlí náisiúnta, láimhseálfar iad mar ábhair phráinneacha, i gcás ina bhforáiltear, agus a mhéid a fhoráiltear, do nósanna imeachta práinne den sórt sin sa dlí náisiúnta.
5. Maidir leis na tionchair ar an gcomhshaol ar díriodh orthu in Airteagal 6(4) de Threoir 92/43/CEE agus in Airteagal 4(7) de Threoir 2000/60/CE, measfar go bhfuil baint ag na tionscadail sin ar liosta an Aontais a thagann faoi na catagóirí bonneagair dá dtagraítear i bpointí [...] (3) agus (4) d'Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo le leas an phobail ó thaobh beartas fuinnimh de, agus féadfar a mheas go bhfuil leas poiblí sáraitheach ag baint leo, ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha ar fad a leagtar amach sna Treoracha sin.

I gcás ina bhfuil gá le tuairim ón gCoimisiún i gcomhréir le hAirteagal 6(4) de Threoir 92/43/CEE, áiritheoidh an Coimisiún agus an t-údarás inniúil náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 8 den Rialachán seo go ndéanfar an cinneadh maidir le tionscadal lena mbaineann leas sáraitheach an phobail laistigh de na teorainneacha ama a leagtar síos in Airteagal 10(1) agus (2) den Rialachán seo.

Ní bheidh feidhm ag an gcéad mhír ná ag an dara mír maidir le tionscadail iomaíocha ná maidir le tionscadail nach bhfuil leibhéal leordhóthanach aibíochta bainte amach acu chun anailís costais is tairbhe thionscadalsonrach a chur ar fáil i gcomhréir le Roinn 2, pointe (1)(d), d'Iarscríbhinn III.

6. Go dtí go mbainfear aeráidneodracht amach [...], sa nós imeachta deonaithe ceadanna, toimhdeofar go mbaineann leas poiblí sáraitheach le pleanáil, tógáil agus oibriú na dtionscadal atá laistigh den chatagóir bonneagair dá dtagraítear **i bpointí (1) agus (2)** d'Iarscríbhinn II, agus toimhdeofar go bhfuil siad chun leas na sláinte agus na sábháilteachta poiblí nuair atá cothromaíocht le haimsiú idir leasanna dlíthiúla i gcásanna aonair chun críocha Airteagal 6(4) agus Airteagal 16(1), pointe (c), de Threoir 92/43/CEE, Airteagal 4(7) de Threoir 2000/60/CE agus Airteagal 9(1), pointe (a), de Threoir 2009/147/CE. [...]

**Go dtí go mbainfear aeráidneodracht amach**, áiritheoidh na Ballstáit **go dtoimhdeofar**, sa nós imeachta um dheonú ceadanna, **go mbaineann leas poiblí sáraitheach le pleanáil**, tógáil agus oibriú na dtionscadal atá laistigh den chatagóir bonneagair dá dtagraítear i bpointí (1) **agus (2)** d'Iarscríbhinn II, agus **ós é sin an cás**, go dtabharfar tosaíocht dóibh agus cothromaíocht á haimsiú idir leasanna dlíthiúla [...] seachas **na leasanna sin** dá dtagraítear sa chéad fhomhír. **Féadfaidh na Ballstáit cur i bhfeidhm na toimhde sin a eisiamh chun cosaint a thabhairt [...] don** oidhreacht chultúrtha, ar bhonn critéir dhlíthiúla chun [...] cur chun feidhme comhchuibhithe a áirithiú.

[...]

7. Go dtí go mbainfear aeráidneodracht amach [...], maidir le tionscadail ar liosta an Aontais a thagann faoi na catagóirí bonneagair dá dtagraítear i bpointí (1) **agus (2)** d'Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo agus a chuimsítear go sainráite i bPlean Forbartha Náisiúnta a cuireadh faoi réir measúnú straitéiseach comhshaoil i gcomhréir le Treoir 2001/42, agus, i gcás inar dócha go mbeidh tionchar mór aige ar láithreáin Natura 2000, faoi réir an measúnaithe iomchuí de bhun Airteagal 6(3) de Threoir 92/43/CEE, féadfaidh na Ballstáit an méid seo a leanas a dhéanamh, a mhéid a chomhlíonann an tionscadal creat an Phlean Forbartha Náisiúnta measúnaithe agus nach dtéann sé thairis sin:

- (a) na tionscadail sin a dhíolmhú ón measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaol faoi Airteagal 2(1) de Threoir 2011/92/AE, agus
- (b) na tionscadail sin a dhíolmhú ó mheasúnú ar a n-impleachtaí do láithreáin Natura 2000 de bhun Airteagal 6(3) de Threoir 92/43/CEE agus ón measúnú ar a n-impleachtaí don chosaint speiceas de bhun Airteagal 12(1) de Threoir 92/43/CEE agus Airteagal 5 de Threoir 2009/147/CE.

Maidir le tionscadail atá suite i láithreáin Natura 2000 agus i limistéir arna n-ainmniú faoi scéimeanna cosanta náisiúnta le haghaidh chaomhnú an dúlra agus na bithéagsúlachta, nó atá suite trasna na láithreán agus na limistéar sin, ní bheidh na díolúintí dá dtagraítear sa chéad fhomhír ina ndíolúintí is infheidhme ach amháin i gcás nach bhfuil aon rogha mhalartach chomhréireach ann lena gcur in úsáid, agus cuspóirí an láithreáin **agus na limistéar á gcur san áireamh. Ní bheidh feidhm ag na díolúintí dá dtagraítear sa chéad fhomhír maidir leis [...]** na tionscadail dá dtagraítear in Iarscríbhinn II pointe 1(c) agus **atá lonnaithe i láithreáin Natura 2000 agus limistéir arna n-ainmniú faoi scéimeanna cosanta náisiúnta nó atá suite trasna na láithreán agus na limistéar sin.**

8. I gcás ina gcuirfidh na Ballstáit na díolúintí faoi mhír 7 i bhfeidhm, áiritheoidh siad i leith rialacha maidir le bearta maolaithe éifeachtacha atá le glacadh i gcás na dtionscadal ar liosta an Aontais a thagann faoi na catagóirí bonneagair dá dtagraítear in Iarscríbhinn II pointí (1) **agus (2)**, go sainaithneofar na rialacha sin bunaithe ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, chun an tionchar díobhálach ar an gcomhshaol a d'fhéadfadh teacht chun cinn a sheachaint nó, i gcás nach féidir é sin a dhéanamh, chun é a mhaolú go mór. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear na bearta maolaithe iomchuí i bhfeidhm go tráthúil chun a áirithiú go gcomhlíonfar na hoibleagáidí a leagtar síos in Airteagal 6(2) de Threoir 92/43/CEE, **Airteagal 5 de Threoir 2009/147/CE**, agus in Airteagal 4(1), pointe (a)(i), de Threoir 2000/60/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus chun meathlú a sheachaint agus stádas maith éiceolaíoch nó acmhainneacht mhaith éiceolaíoch a bhaint amach i gcomhréir le hAirteagal 4(1), pointe (a), de Threoir 2000/60/CE.

De bharr chomhlíonadh na rialacha dá dtagraítear sa chéad fhomhír den mhír seo, mar aon le cur chun feidhme na mbearta maolaithe iomchuí ag na tionscadail aonair, toimhdeofar nach sáraíonn tionscadail na forálacha a luaitear san fhomhír sin, gan dochar do mhír 10 den Airteagal seo.

9. Áiritheoidh na Ballstáit rannpháirtíocht phoiblí maidir leis an bPlean Forbartha Náisiúnta i gcomhréir le hAirteagail 6 agus 7 de Threoir 2001/42/CE, lena n-áirítear an pobal a ndéantar difear dó nó ar dócha go ndéanfar difear dó a shainaithint chomh maith leis na Ballstáit a bhféadfaí difear a dhéanamh dóibh le cur chun feidhme an Phlean sin agus na dtionscadal ar liosta an Aontais a thagann faoi na catagóirí bonneagair dá dtagraítear i bpointí (1) **agus (2)** d'Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo agus a chuimsítear sa Phlean sin.

10. I gcás tionscadail a gcinnfidh na Ballstáit díolúintí a chur i bhfeidhm maidir leo faoi mhír 7, déanfaidh na húdaráis inniúla scagadh chun an méid seo a leanas a shainaithint:
- (a) más dócha go mbeidh éifeachtaí díobhálacha móra ann de dheasca an tionscadail, ar éifeachtaí iad nár sainaithníodh le linn an mheasúnaithe comhshaoil ar an bPlean Forbartha Náisiúnta a rinneadh de bhun Threoir 2001/42/CE agus, i gcás inarb ábhartha, de bhun Threoir 92/43/CEE.
  - (b) má tá an tionscadal faoi raon feidhme Airteagal 7 de Threoir 2011/92/AE agus Airteagal 2 den Choinbhinsiún maidir le measúnacht tionchair timpeallachta i gcomhthéacs trasteorann mar gheall ar an dóchúlacht go mbeidh éifeachtaí móra aige ar an gcomhshaol i mBallstát eile nó mar gheall ar iarraidh ó Bhallstát ar dócha go ndéanfar difear mór dó.

Tabharfar an scagadh sin dá dtagraítear sa chéad fhomhír chun críche laistigh de 45 lá tar éis an fhógra ón tionscnóir tionscadail dá dtagraítear i mír 5 d'Airteagal 10.

11. I gcás inar dócha go mbeidh éifeachtaí móra ag tionscadal ar chríoch Bhallstáit ar chomhshaol Ballstát eile, áiritheoidh an Ballstát ina bhfuil an tionscadal lonnaithe go gcuirfear Airteagal 7 de Threoir 2011/92/AE agus Airteagail 2 go 7 den Choinbhinsiún maidir le measúnacht tionchair timpeallachta i gcomhthéacs trasteorann i bhfeidhm.

12. I gcás ina sainaitheann le próiseas an scagtha gur rídhócha go mbeidh éifeachtaí díobhálacha móra gan choinne ann de dheasca tionscadail, dá dtagraítear i mír 10 den Airteagal seo as tionscadal, cuirfidh na húdaráis inniúla an tionscnóir tionscadail ar an eolas go gceanglaítear measúnuithe dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) de mhír 7 den Airteagal seo agus áiritheoidh siad, ar bhonn na sonraí atá ann cheana, go gcuirfear bearta maolaithe iomchuí agus comhréireacha i bhfeidhm maidir leis na tionscadail sin chun a áirithiú go gcomhlíonfar Airteagal 12(1) de Threoir 92/43/CEE agus Airteagal 5 de Threoir 2009/147/CE. I gcás nach féidir na bearta maolaithe sin a chur i bhfeidhm, áiritheoidh na húdaráis inniúla go nglacfaidh na tionscnóirí tionscadail bearta cúiteacha iomchuí chun aghaidh a thabhairt ar na héifeachtaí sin, a fhéadfaidh, mura bhfuil bearta cúiteacha comhréireacha eile ar fáil, a bheith i bhfoirm cúitimh airgeadaíochta as clár cosanta speiceas, **i gcás ina gceadaítear faoin dlí náisiúnta é**, chun stádas caomhnaithe na speiceas a ndéantar difear dóibh a áirithiú nó a fheabhsú.
- 12a. **Tá feidhm ag míreanna 7 go 12 gan dochar do cheart na mBallstát na nósanna imeachta um dheonú ceadanna a dhéanamh faoi rialacha as a dtiocfadh formheas níos tapúla ar thionscadail atá ar liosta an Aontais, lena n-áirítear nósanna imeachta i gcomhréir le hAirteagal 15e de Threoir (AE) 2018/2001.**
13. Agus measúnú á dhéanamh ar cé acu atá nó nach bhfuil réitigh mhalartacha shásúla ann ar thionscadail ar liosta an Aontais a thagann faoi na catagóirí bonneagair dá dtagraítear i bpointí (1), (2), (3) agus (4) d'Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo, chun críocha Airteagal 6(4) agus Airteagal 16(1) de Threoir 92/43/CEE, Airteagal 4(7), pointe (d), de Threoir 2000/60/CE agus Airteagal 9(1) de Threoir 2009/147/CE, comhlíonfar an coinníoll maidir le heaspa aon rogha mhalartach shásúil mura bhfuil aon réiteach malartach sásúil ann a d'fhéadfadh cuspóir céanna an tionscadail atá i gceist a bhaint amach, i dtéarmaí fhorbairt na hacmhainneachta céanna tríd an teicneolaíocht chéanna laistigh den tráthchlár céanna nó laistigh de thráthchlár comhchosúil, agus gan costais i bhfad níos airde a bheith ann dá bharr.

14. Agus bearta cúiteacha á gcur chun feidhme i gcás tionscadail ar liosta an Aontais a thagann faoi na catagóirí bonneagair dá dtagraítear i bpointí (1), (2), (3) agus (4) d'Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo chun críoch Airteagal 6(4) de Threoir 92/43/CEE, [...], i gcás inar féidir a léiriú go réasúnta nach ndéanfaidh an plan nó an tionscadal difear do-aisiompaithe do na próisis éiceolaíocha atá fíor-riachtanach chun struchtúr agus feidhmeanna an láithreáin a choinneáil ar bun agus go gcuirfeadh sé comhleanúnachas foriomlán líonra Natura 2000 i mbaoil sula gcuirtear bearta cúiteacha i bhfeidhm, féadfaidh na Ballstáit cead a thabhairt na bearta cúiteacha sin a dhéanamh i gcomhthráth le cur chun feidhme an tionscadail. Féadfaidh na Ballstáit cead a thabhairt, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim, go ndéanfar na bearta cúiteacha sin a oiriúnú le himeacht ama, ag brath ar cibé acu a mheastar nó nach meastar go dtiocfaidh na héifeachtaí diúltacha móra chun cinn sa ghearrthéarma, sa mheántéarma nó san fhadtéarma.
15. [...]

#### *Airteagal 8*

#### *An próiseas um dheonú ceadanna a eagrú*

1. Déanfaidh gach Ballstát a áirithiú, **i gcás inar gá, go n-ainmneofar** údarás inniúil náisiúnta aonair **a bheidh** freagrach **as an méid seo a leanas:**

- (a) **iarratais ar dheonú ceadanna agus na doiciméid ábhartha a fháil i bhfoirm leictreonach** agus teagmhálacha leis na húdaráis lena mbaineann **a éascú chun a áirithiú nach gceanglófar ar an tionscnóir teagmháil a dhéanamh le níos mó ná aon phointe teagmhála amháin le linn an nós imeachta ar fad [...];**
- (b) [...]
- (c) an próiseas um dheonú ceadanna le haghaidh na dtionscadal atá ar liosta an Aontais ina gcríoch a éascú agus a chomhordú le húdaráis eile lena mbaineann, **agus lena sainaitheann** [...] i gcomhar leo, cé na húdaruithe, ceadanna agus measúnuithe a cheanglaítear chun an próiseas um dheonú ceadanna a thabhairt i gcrích agus chun teacht ar chinneadh cuimsitheach i gcomhréir le mír 3. Cuimsítear leis sin raon feidhme agus leibhéal mionsonraí na staidéar, an mheasúnaithe agus na doiciméadachta lena bhfuil coinne go soláthróidh na tionscnóirí tionscadail;
- (d) oibriú i gcomhar agus cumarsáid a dhéanamh le húdaráis inniúla náisiúnta na mBallstát eile chun an próiseas um dheonú ceadanna a éascú agus a chomhordú le haghaidh na dtionscadal ar liosta an Aontais ina gcríoch, agus le húdaráis um cheadú i dtríú tíortha a mhéid a bhaineann le tionscadail leasa fhrithpháirtigh, lena n-áirítear: comhairliúcháin phoiblí le haghaidh tionscadail trasteorann a ailíniú, i gcomhréir le hAirteagal 9(5); faisnéis a chomhroinnt maidir le tionchair mhóra thrasteorann is dócha a bheidh ann, i gcomhréir le hAirteagal 9(6); an amlíne agus na ceanglais, maidir le staidéir, ceadanna nó údaruithe atá le déanamh, a ailíniú; agus, an nós imeachta réamhiarratais a eagrú i gcomhréir le hAirteagal 10(9); **agus**

- (e) faireachán a dhéanamh ar fhorbairt agus ar mhoilleanna na dtionscadal ar liosta an Aontais laistigh de chríoch a bhfreagrachta, lena n-áirítear trí thuarascálacha arna gcur isteach ag tionscnóirí tionscadail a fháil agus a fhorghnó i gcomhréir le hAirteagal 5(4) agus trí thuairisciú don Ghníomhaireacht agus do Ghrúpaí ábhartha maidir le forbairt agus moilleanna na dtionscadal ar liosta an Aontais atá lonnaithe ina gcríoch i gcomhréir le hAirteagal 5(5).

I gcás nuashonrú nó athruithe ar an údarás inniúil náisiúnta ainmnithe, tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún a luaithé a chinnfear an t-athrú agus cuirfidh siad ar an eolas é nuair a bheidh éifeachtaí ag na hathruithe sin.

2. Féadfar freagrachtaí an údaráis inniúil náisiúnta dá dtagraítear i mír 1 nó na cúraimí a bhaineann leis a tharmligean chuig údarás eile, in aghaidh an tionscadail ar liosta an Aontais nó in aghaidh na catagóire áirithe de thionscadail ar liosta an Aontais, nó in aghaidh an limistéir gheografaigh ar choinníoll gur fíor an méid seo a leanas:
  - (a) tugann an t-údarás inniúil náisiúnta fógra don Choimisiún faoin tarmligean sin agus cuirtear an fhaisnéis atá ann ar fáil go héasca go poiblí, lena n-áirítear ar an suíomh gréasáin dá dtagraítear in Airteagal 9(7);
  - (b) nach bhfuil ach údarás amháin freagrach ann, in aghaidh an tionscadail, nó na catagóire tionscadal, ar liosta an Aontais, agus gurb é an t-aon phointe teagmhála é do na tionscnóirí tionscadail, agus na freagrachtaí uile á nglacadh ar láimh aige sa phróiseas as a dtiocfaidh an cinneadh cuimsitheach laistigh den sprioc-am dlíthiúil dá bhforáiltear in Airteagal 10(2) agus go gcomhordaíonn sé cur isteach na ndoiciméad agus na faisnéise ábhartha uile, lena n-áirítear iad a chur faoi bhráid aon údarás eile lena mbaineann;
  - (c) gan beann ar an tarmligean, leanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta de bheith freagrach as comhbhailiú na dtuarascálacha arna gcur isteach ag tionscnóirí tionscadail i gcomhréir le hAirteagal 5(4) agus as tuairisciú don Ghníomhaireacht agus do na Grúpaí ábhartha i gcomhréir le hAirteagal 5(5).

Féadfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta an fhreagracht as bunú teorainneacha ama a choinneáil freisin, gan dochar do na teorainneacha ama a leagtar síos in Airteagal 10(1) agus (2).

3. Áiritheoidh an t-údarás inniúil náisiúnta go n-eiseofar an cinneadh cuimsitheach laistigh de na teorainneacha ama a leagtar amach in Airteagal 10(1) agus (2).

Roghnóidh na Ballstáit as measc na scéimeanna seo a leanas, agus an scéim is éifeachtaí i bhfianaise shainiúlachtaí an dlí náisiúnta, na pleanála náisiúnta agus an phróisis um dheonú ceadanna náisiúnta á gcur san áireamh, agus cé acu is féidir nó nach féidir í a chur chun feidhme ar bhealach a rannchuidíonn leis an gcinneadh cuimsitheach a eisiúint ar an mbealach is éifeachtúla agus is tráthúla:

(a) scéim chomhtháite:

- (i) eiseoidh an t-údarás inniúil náisiúnta an cinneadh cuimsitheach agus is é an t-aon chinneadh ceangailteach ó thaobh dlí de a eascróidh as an bpróiseas reachtúil um dheonú ceadanna;
- (ii) i gcás ina mbaineann údaráis eile leis an tionscadal, féadfaidh siad, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, a dtuairim a thabhairt i ndáil leis an nós imeachta, agus cuirfidh an t-údarás inniúil náisiúnta é sin san áireamh;

(b) scéim chomhordaithe:

- (i) cuimsítear sa chinneadh cuimsitheach an iliomad cinntí aonair atá ceangailteach ó thaobh dlí de, ar cinntí iad a d'eisigh roinnt údaráis lena mbaineann agus a ndéanann an t-údarás inniúil náisiúnta iad a chomhordú;
- (ii) féadfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta meitheal a bhunú ina ndéanfar ionadaíocht thar ceann na n-údarás uile lena mbaineann chun scagadh nó sceideal mionsonraithe a tharraingt suas don phróiseas um dheonú ceadanna i gcomhréir le hAirteagal 10(9), pointe (b), agus chun faireachán agus comhordú a dhéanamh ar a chur chun feidhme;

- (iii) déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta, tar éis dó dul i gcomhairle leis na húdaráis eile lena mbaineann, teorainn ama réasúnta a bhunú ar bhonn cás ar chás a n-eiseofar na cinntí aonair lena linn d'fhonn fad an phróisis a íoslaghdú gan dochar do theorainneacha ama a leagtar amach in Airteagal 10(1) agus (2);
  - (iv) **féadfaidh** [...] an t-údarás inniúil náisiúnta [...] cinneadh aonair a dhéanamh thar ceann údarás eile lena mbaineann **ar a chríoch**, i gcás nach ndéanann an t-údarás sin an cinneadh laistigh den teorainn ama atá socraithe agus i gcás nach féidir údar leormhaith a thabhairt leis an moill. Féadfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta neamhaird a thabhairt ar chinneadh aonair údaráis eile lena mbaineann **ina chríoch** freisin má mheasann sé nach bhfuil an cinneadh sách réasúnaithe maidir leis an bhfianaise fholuiteach a chuir an t-údarás sin lena mbaineann i láthair;
- (c) scéim chomhoibríoch:
- (i) cuimseofar sa chinneadh cuimsitheach an iliomad cinntí aonair atá ceangailteach ó thaobh dlí de, ar cinntí iad a d'eisigh roinnt údarás lena mbaineann agus a ndearna an t-údarás inniúil náisiúnta iad a chomhordú;
  - (ii) féadfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta meitheal a bhunú ina ndéanfar ionadaíocht thar ceann na n-údarás uile lena mbaineann chun an scagadh nó an sceideal mionsonraithe a tharraingt suas don phróiseas um dheonú ceadanna i gcomhréir le hAirteagal 10(9), agus chun faireachán agus comhordú a dhéanamh ar a chur chun feidhme;
  - (iii) déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta, tar éis dó dul i gcomhairle leis na húdaráis eile lena mbaineann, teorainn ama réasúnta a bhunú ar bhonn cás ar chás, a n-eiseofar na cinntí aonair lena linn d'fhonn fad an phróisis a íoslaghdú, gan dochar do na teorainneacha ama a leagtar síos in Airteagal 10(1) agus (2);

- (iv) déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta faireachán ar chomhlíonadh na teorainneacha ama ag na húdaráis lena mbaineann agus, i gcás moilleanna, déanfaidh sé bearta arb é is aidhm dóibh fad an phróisis a íoslaghdú;
- (v) i gcás ina ndéanann Ballstát an scéim chomhoibríoch a roghnú, cuirfidh sé an Coimisiún ar an eolas faoi na cúiseanna atá leis sin.

Déanfaidh na húdaráis lena mbaineann, i gcomhréir leis an scéim um cheadú arna roghnú ag na Ballstáit, na hinniúlachtaí riachtanacha a tharmligean chuig an údarás inniúil náisiúnta nó éascóidh siad comhar agus comhoibriú leis an údarás inniúil náisiúnta chun a áirithiú go n-eiseofar an cinneadh cuimsitheach laistigh de na teorainneacha ama a leagtar síos in Airteagal 10(1) agus (2).

I gcás nach measann údarás lena mbaineann go soláthróidh sé cinneadh aonair laistigh den teorainn ama a leagadh síos, cuirfidh an t-údarás sin an t-údarás inniúil náisiúnta ar an eolas láithreach, agus na cúiseanna leis an moill á dtabhairt aige. Ina dhiaidh sin, leagfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta teorainn ama eile síos faoina ndéanfar an cinneadh aonair sin a eisiúint, i gcomhréir leis na teorainneacha ama foriomlána a leagtar síos in Airteagal 10(1) agus (2).

4. Féadfaidh na Ballstáit na scéimeanna a leagtar amach i mír 3 a chur i bhfeidhm maidir le tionscadail ar tír agus amach ón gcósta atá ar liosta an Aontais.

I gcás na dtionscadal ar liosta an Aontais atá dlúthnasctha le sócmhainní giniúna, amhail na tionscadail a chuimsítear sna catagóirí bonneagair dá bhforáiltear i bpointí (1)(b) nó (h) d'Iarscríbhinn II, beidh an t-údarás inniúil náisiúnta freagrach as próiseas um dheonú ceadanna an tionscadail faoi seach ar liosta an Aontais a chomhordú le ceadú na sócmhainní giniúna chun go mbeidh na hamlínte comhtháite agus go mbeidh an dá phróiseas ag díriú in éineacht le chéile ar na sócmhainní uile a bhaineann leis an tionscadal a cheadú ar an mbealach is éifeachtúla agus is tráthúla.

5. **Údaráis inniúla náisiúnta ábhartha na mBallstát atá rannpháirteach i dtionscadal atá ar liosta an Aontais ar le ceann de na conairí tosaíochta eangaí amach ón gcósta a leagtar amach i Roinn 2 d'Iarscríbhinn I iad, déanfaidh siad pointe teagmhála uathúil do thionscnóirí tionscadail a ainmniú, i gcomhpháirt, as a measc féin in aghaidh gach tionscadail, a bheidh freagrach as an malartú faisnéise a éascú idir na húdaráis inniúla náisiúnta maidir le próiseas deonaithe ceadanna an tionscadail, agus é mar aidhm leis sin an próiseas sin a éascú chomh maith le heisiúint cinntí ag na húdaráis inniúla náisiúnta ábhartha maidir leis an tionscadal.**

I gcás nach le ceann de na conairí tosaíochta eangaí amach ón gcósta a leagtar amach i Roinn 2 d'Iarscríbhinn I tionscadal atá ar liosta an Aontais, ach gur lonnaithe i gcríocha dhá Bhallstát nó níos mó atá sé, **féadfaidh** [...] a n-údaráis inniúla náisiúnta féin ceann amháin díobh a cheapadh go comhpháirteach chun gníomhú mar phointe teagmhála uathúil, a bheidh freagrach as malartú na faisnéise idir na húdaráis inniúla náisiúnta agus údaráis eile lena mbaineann a éascú maidir leis an bpróiseas um dheonú ceadanna, chomh maith le bheith freagrach as na cinntí cuimsitheacha críochnaitheacha a eisiúint i gcomhar leis na húdaráis inniúla náisiúnta eile lena mbaineann, **gan dochar d'inniúlachtaí gach Ballstáit a chinneadh féin a eisiúint.**

I gcás nach ndearnadh pointe teagmhála uathúil a cheapadh go comhpháirteach, déanfaidh na húdaráis inniúla náisiúnta ábhartha na céimeanna is gá chun comhar agus cumarsáid éifeachtúil éifeachtach a áirithiú eatarthu féin, lena n-áirítear na céimeanna dá dtagraítear in Airteagal 10(9).

Féachfaidh na Ballstáit le nós imeachta comhpháirteach a sholáthar lena n-éascaítear an comhar idir a n-údaráis inniúla náisiúnta féin lena mbaineann, le sineirgí nós imeachta a chruthú agus amlínte a ailíniú chun an próiseas um dheonú ceadanna a éascú le haghaidh tionscadal, go háirithe maidir leis an measúnú ar an tionchar comhshaol, agus leis na comhairliúcháin phoiblí a cheanglaítear faoi Airteagal 9.

Arna iarraidh sin do na Ballstáit, glacfaidh an Coimisiún ról an éascaitheora chun tacú leis an gcomhar idir na húdaráis inniúla náisiúnta lena mbaineann. Éascóidh an Coimisiún comhaontú maidir le nós imeachta comhpháirteach aontaithe trí thuairim a sholáthar agus trí mholtaí a dhéanamh maidir le gnéithe nós imeachta.

### *Airteagal 9*

#### ***Trédhearcacht agus rannpháirtíocht phoiblí***

1. **Faoin [6 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo] [...],** déanfaidh an Ballstát nó an t-údarás inniúil náisiúnta, i gcomhar le húdaráis eile lena mbaineann, i gcás inar gá, lámhleabhar nósanna imeachta nuashonraithe a fhoilsiú le haghaidh an phróisis um dheonú ceadanna is infheidhme maidir le tionscadail ar liosta an Aontais chun an fhaisnéis a shonraítear i bpointe (1) d'Iarscríbhinn VI ar a laghad a chur san áireamh. Ní bheidh an lámhleabhar ceangailteach ó thaobh an dlí de, ach déanfaidh sé tagairt d'fhorálacha dlíthiúla ábhartha nó iad a lua. I gcás inarb ábhartha, oibreoidh na húdaráis inniúla náisiúnta i gcomhar le húdaráis tíortha comharsanachta agus aimseoidh siad sineirgí leo d'fhonn amlínte a bhunú agus an próiseas um dheonú ceadanna do thionscadail a éascú, lena n-áirítear chun an lámhleabhar nósanna imeachta a fhorbairt.
2. Gan dochar do cheanglais rannpháirtíochta poiblí faoi dhlí an chomhshaoil, faoi Choinbhinsiún Aarhus, faoi Choinbhinsiún Espoo ná faoi dhlí ábhartha an Aontais, cloífidh na páirtithe uile a bhfuil baint acu leis an bpróiseas um dheonú ceadanna leis na prionsabail maidir le rannpháirtíocht phoiblí a leagtar amach i bpointe (3) d'Iarscríbhinn VI.

3. Déanfaidh an tionscnóir tionscadail, laistigh de thréimhse ama tháscach 3 mhí ó thús an phróisis um dheonú ceadanna de bhun Airteagal 10(5), coincheap maidir le rannpháirtíocht phoiblí a tharraingt suas agus a chur faoi bhráid an údaráis inniúil náisiúnta, tríd an bpróiseas a dtugtar achoimre air sa lámhleabhar dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a leanúint agus i gcomhréir leis na treoirlínte a leagtar amach in Iarscríbhinn VI.
4. Iarrfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta modhnuithe nó formheasfaidh sé an coincheap maidir le rannpháirtíocht phoiblí laistigh de 3 mhí tar éis an coincheap a fháil, agus aird chuí á tabhairt aige, gan gá a bheith le hathrá, ar aon chineál rannpháirtíochta poiblí agus comhairliúcháin phoiblí a rinneadh sular cuireadh tús leis an bpróiseas um dheonú ceadanna, a mhéid a comhlíonadh ceanglais an Airteagail seo le rannpháirtíocht phoiblí den sórt sin agus comhairliúchán poiblí den sórt sin.

I gcás ina bhfuil sé beartaithe ag an tionscnóir tionscadail athruithe móra a dhéanamh ar choincheap formheasta maidir le rannpháirtíocht phoiblí, cuirfidh sé an t-údarás inniúil náisiúnta ar an eolas faoin méid sin. Sa chás sin, féadfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta modhnuithe breise a iarraidh.
5. I gcás nach gceanglaítear é faoin dlí náisiúnta cheana féin, déanfaidh an tionscnóir tionscadail aon chomhairliúchán poiblí luathchéime amháin ar a laghad, sula gcuirfear an t-iarratas deiridh iomlán ar cheadú faoi bhráid an údaráis inniúil náisiúnta de bhun Airteagal 10(10). Féadfar an comhairliúchán poiblí a dhéanamh in éineacht le haon chomhairliúchán poiblí tar éis don iarraidh ar thoiliú don fhorbairt a bheith curtha isteach de bhun Airteagal 6(2) de Threoir 2011/92/AE.
6. Leis an gcomhairliúchán poiblí a cheanglaítear sa mhír roimhe seo, comhlíonfar na híoscheanglais a leagtar amach i bpointe (5) d'Iarscríbhinn VI agus cuirfear na geallsealbhóirí dá dtagraítear i bpointe (3)(a) d'Iarscríbhinn VI ar an eolas faoin tionscadal ag céim luath agus cuideofar leis an suíomh, leis an gconair nó leis an teicneolaíocht is oiriúnaí a shainaithint, lena n-áirítear, i gcás inarb ábhartha, i bhfianaise oiriúnú leormhaith don athrú aeráide agus breithnithe leormhaithe maidir leis an tslándáil don tionscadal, na dtionchar uile atá ábhartha faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta, agus na saincheisteanna ábhartha a dtabharfar aghaidh orthu sa chomhad iarratais.

7. Gan dochar do na rialacha nós imeachta agus trédhearcachta sna Ballstáit, foilseoidh na tionscnóirí tionscadail ar an su iomh gréasáin d  dtagraítear i m r 10 tuarascáil ina ndéanfar achoimre ar thortha  na ngn iomha ochta  a bhaineann le rannpháirtíocht phoiblí a mh id a bhaineann leis an tionscadal, lena n-áirítear aon ghn iomha ocht a rinneadh roimh an gcomhairliúchán poiblí luath, agus ina m neofar an chaoi a ndearnadh na tuairimí a cuireadh in i l sna comhairliúcháin phoiblí a chur san áireamh, agus na leasuithe a rinneadh ar shu iomh, ar chonair agus ar dheardh an tionscadail   léiriú, n  na cúiseanna n r cuireadh na tuairimí sin san áireamh   soláthar.

Cuirfidh an tionscnóirí tionscadail an tuarascáil in éineacht leis an gcomhad iarratais faoi bhráid an údaráis inniúil náisiúnta. Tabharfar aird chu  ar thoradh na tuarascála sin sa chinneadh cuimsitheach.

8. I gc as tionscadail trasteorann ina bhfuil dh  Bhallstát n  n os m  rannpháirteach, na comhairli ch in phoiblí a dhéanfar de bhun mh r 5 i ngach ceann de na Ballstáit lena mbaineann, déanfar iad, a mh id is féidir, laistigh de thréimhse nach faide n  2 mh    chéile, agus, i gc as inar féidir, déanfar iad a chomhcheangal.
9. Maidir le tionscadail ar d cha go mbeidh tionchar m r trasteorann acu i mBallstát comharsanachta amháin n  n os m , a bhfuil feidhm ag Airteagal 7 de Threoir 2011/92/AE agus ag Coinbhinsi n Espoo maidir leo, cuirfear an fhaisnéis ábhartha ar f il d' dar is inni la n isi nta na mBallstát comharsanachta lena mbaineann. Sa phróiseas chun f gra a thabhairt, i gc as inarb iomchuí, cuirfidh  dar is inni la n isi nta na mBallstát comharsanachta lena mbaineann in i l an mian leo, n  an mian le haon údarás eile lena mbaineann, p irt a ghlacadh sna nósanna imeachta ábhartha comhairliúcháin phoiblí.
10. Déanfaidh an tionscnóirí tionscadail su iomh gréasáin tiomnaithe a bhun  agus a nuashonrú go tráthrialta ar a mbeidh faisnéis iomchuí faoin tionscadal leasa choitinn, ar su iomh gréasáin   a bheidh nasctha le su iomh gréasáin an Choimisiúin agus leis an ard n trédhearcachta d  dtagraítear in Airteagal 26 agus a chomhl onfaidh na ceanglais a shonraítear i bpointe (6) d'Iarscríbhinn VI. Seice lfaidh na húdaráis inniúla náisiúnta go gcomhlíonann na tionscnóirí tionscadail an oibleagáid sin agus déanfaidh siad bearta lena n-áiritheofar an chomhl ontacht i gc as inar g .

***Fad tréimhse agus cur chun feidhme an phróisis um dheonú ceadanna***

1. Déanfar foráil sa phróiseas um dheonú ceadanna maidir leis an dá nós imeachta seo a leanas:
  - (a) an nós imeachta réamhiarratais roghnach, lena gcumhdaítear an tréimhse idir tús an phróisis um dheonú ceadanna agus an tráth a ghlacfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta leis an gcomhad iarratais iomlán arna thíolacadh, ar nós imeachta é a sheolfar laistigh de thréimhse 24 mhí ar a laghad;
  - (b) an nós imeachta deonaithe ceadanna sainordaitheach, lena gcumhdaítear an tréimhse idir an dáta a ghlacfar leis an gcomhad iarratais iomlán arna thíolacadh go dtí an dáta a dhéanfar an cinneadh cuimsitheach, nach rachaidh thar 18 mí.

Maidir leis an gcéad fhomhír, pointe (b), i gcás inar féidir, féadfaidh na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le nós imeachta reachtúil deonaithe ceadanna atá níos giorra ná 18 mí.

2. Áiritheoidh an t-údarás inniúil náisiúnta nach rachaidh comhfhad an dá nós imeachta dá dtagraítear i mír 1 thar thréimhse 42 mhí.

Mar sin féin, i gcás ina measann an t-údarás inniúil náisiúnta nach mbeidh ceann amháin de na nósanna imeachta nó an dá cheann acu curtha i gcrích laistigh de na teorainneacha ama a leagtar amach i mír 1, féadfaidh sé síneadh a chur le ceann amháin de na teorainneacha ama sin nó leis an dá cheann acu sula rachaidh siad in éag agus de réir an cháis. Ní chuirfidh an t-údarás inniúil náisiúnta síneadh níos faide ná 6 mhí le comhfhad an dá nós imeachta seachas in imthosca eisceachtúla.

I gcás ina gcuireann an t-údarás inniúil náisiúnta síneadh leis na teorainneacha ama, cuirfidh sé an Grúpa lena mbaineann ar an eolas maidir leis na cúiseanna le síneadh den sórt sin agus cuirfidh sé in iúl dó na bearta a rinneadh nó atá le déanamh chun an próiseas um dheonú ceadanna a chur i gcrích, sa tréimhse is giorra is féidir. Féadfaidh an Grúpa a iarraidh go dtuairisceodh an t-údarás inniúil náisiúnta go tráthrialta ar an dul chun cinn atá déanta i dtaca leis sin agus go soláthróidh sé cúiseanna a bhí le haon mhoill.

3. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh acmhainní teicniúla, airgeadais agus daonna leordhóthanacha ag na húdaráis inniúla náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 8(1) chun cinneadh cuimsitheach a dhéanamh laistigh den tréimhse a léirítear in Airteagal 10(2).
4. [...] **Féadfaidh** na Ballstáit foráil don mhéid seo a leanas , sa nós imeachta deonaithe ceadanna dá dtagraítear i mír 1[...]:
- (a) mura dtugann na húdaráis inniúla náisiúnta freagra laistigh den sprioc-am a bhunaítear i mír 2, go measfar dá bharr sin go bhfuil an cinneadh cuimsitheach formheasta;
  - (b) mura dtabharfaidh na húdaráis eile lena mbaineann freagra laistigh den teorainn ama réasúnta arna bunú ag údarás inniúil náisiúnta i gcomhréir le hAirteagal 8(3), go measfar dá thoradh sin gur tugadh a dtuairim shonrach, nó a n-údarú nó a gcead sonrach **sna céimeanna idirmheánacha riaracháin sin** nó gur tugadh freagra dearfach ina leith [...] **cé is moite de [...]** chinntí comhshaoil, **mura fhoráiltear don fhéidearthacht sin ina gcórais dlí.[...]**

Cuirfear gach cinneadh ar fáil go poiblí, **i gcomhréir leis an dlí is infheidhme [...]**.

5. Agus an iarraidh á déanamh go gcuirfear tús leis an bpróiseas um dheonú ceadanna, tabharfaidh na tionscnóirí tionscadail fógra faoin tionscadal d'údarás inniúil náisiúnta gach Ballstáit ina bhfuil an tionscadal lonnaithe, lena n-áirítear i mBallstáit ina bhfuil an tionscadal suite trasna a limistéir eacnamaíoch eisiach, i scríbhinn nó i bhfoirm leictreonach agus beidh achoimre réasúnta mionsonraithe ar an tionscadal ann freisin.

Laistigh de 1 mhí ón bhfógra a fháil, déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta ceann de na nithe seo a leanas, i bhfoirm leictreonach:

- (a) admháil fála a eisiúint; nó
- (b) mura meastar go bhfuil an tionscadal aibí go leor chun dul isteach sa phróiseas um dheonú ceadanna, diúltú don fhógra, agus na cúiseanna lena chinneadh a sholáthar, lena n-áirítear thar ceann údaráis eile lena mbaineann.

Is é dáta na hadmhála fála an dáta a chuirfear tús leis an bpróiseas um dheonú ceadanna. I gcás ina bhfuil baint ag dhá Bhallstát nó níos mó, is é an dáta a ghlacann an t-údarás inniúil náisiúnta lena mbaineann leis an bhfógra deiridh a mharcálfaidh tús an phróisis um dheonú ceadanna.

**Féadfaidh** na Ballstáit [...] **tairseach digiteach nó tairseacha nasctha** [...] a bhunú chun iarratais ar cheadú a bhainistiú, chomh maith le próisis um dheonú ceadanna, cinntí atá ar siúl faoi láthair maidir le ceadú, agus cinntí arna n-eisiúint i bhformáid atá inrochtana go héasca.

**Féadfar le tairseach nó tairseacha sin** rochtain a thabhairt ar na sonraí agus na cinntí ábhartha comhshaoil agus geolaíocha atá le fáil sa **tairseach aonair dhigiteach atá bunaithe ar an gcóras faisnéise geografai** dá dtagraítear in Airteagal 10(3) de Rialachán [xxxxx]<sup>37</sup> ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.

---

<sup>37</sup> [tagairt don Rialachán maidir le dlús a chur le measúnuithe comhshaoil]

6. Áiritheoidh na húdaráis inniúla náisiúnta go gcuirfear dlús leis an bpróiseas um dheonú ceadanna i gcomhréir leis an gCaibidil seo i gcás gach catagóir tionscadal leasa choitinn agus tionscadal leasa fhrithpháirtigh. Chuige sin, déanfaidh na húdaráis inniúla náisiúnta a gceanglais maidir le tús an phróisis um dheonú ceadanna agus maidir le glacadh leis an gcomhad iarratais iomlán a oiriúnú, i gcomhréir leis an gcatagóir tionscadail ábhartha, cineál an tionscadail, a ghnéithe, an easpa ceanglais maidir le measúnú comhshaoil, nó aon mheasúnú eile faoin dlí náisiúnta, nó i bhfianaise go bhféadfadh sé go dteastódh níos lú údaruithe agus formheasa uathu chun an chéim ‘réidh le tógáil’ a bhaint amach.

**I gcomhar leis an tionscnóir tionscadail agus, de réir mar is gá, le húdaráis eile lena mbaineann nó le húdaráis inniúla náisiúnta eile na mBallstát ina bhfuil an tionscadal lonnaithe, lena n-áirítear más rud é go bhfuil an tionscadal suite trasna a limistéir eacnamaíoch eisiach, féadfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta na ceanglais maidir leis an bpróiseas um dheonú ceadanna a dhearadh i gcás tionscadal áirithe, chomh maith le hamlíne an chomhairliúcháin phoiblí a leagtar amach i bpointe (4) d'Iarscríbhinn VI, i gcéimeanna, ar choinníoll nach gcuirfidh sé moill ar fhorbairt fhoriomlán an tionscadail agus go n-áiritheofar go mbeidh an próiseas um dheonú ceadanna simplithe agus luathaithe dá bharr. Beidh feidhm ag na sprioc-amanna uasta i míreanna 1 agus 2 maidir le gach ceann de na céimeanna.**

Dá réir sin, féadfaidh na húdaráis inniúla náisiúnta a chinneadh nach bhfuil gá leis an nós imeachta réamhiarratais dá dtagraítear i míreanna 1 agus 6 den Airteagal seo i gcás nach bhfuil an tréimhse sin de dhíth ar an tionscnóir tionscadail chun staidéir agus measúnuithe a dhéanamh agus sonraí a bhailiú chun a chomhad iarratais ar cheadú a thabhairt i gcrích.

7. Cuirfidh na húdaráis inniúla náisiúnta san áireamh, sa scagadh chun na ceanglais maidir leis an bpróiseas um dheonú ceadanna a bhunú, aon staidéar a rinneadh agus aon chead nó údarú a eisíodh suas le 5 bliana sular cuireadh an tionscadal isteach sa phróiseas um dheonú ceadanna i gcomhréir leis an Airteagal seo, lena n-áirítear measúnuithe a rinneadh chun tionscadail eile a chur in úsáid, ar tionscadail iad atá ábhartha agus is féidir a athúsáid, agus ní éileoidh siad staidéir, measúnuithe, ceadanna ná údaruithe dúblacha nó nach bhfuil gá leo. **Féadfaidh na húdaráis inniúla náisiúnta sonraí is sine ná 5 bliana a chur san áireamh a mhéid a mheasann siad go bhfuil na sonraí sin ábhartha agus riachtanach chun na ceanglais maidir leis an nós imeachta deonaithe ceadanna a bhunú.**
8. I mBallstáit nach féidir an cinneadh i dtaobh bealaigh nó suímh, arna dhéanamh chun críche sonraí tionscadail phleanáilte agus chun na críche sonraí sin amháin, lena n-áirítear conairí sonracha do bhonneagair eangaí a phleanáil, a chur san áireamh sa phróiseas um dheonú ceadanna sula ndéantar an cinneadh cuimsitheach, déanfar an cinneadh comhfhreagrach laistigh de thréimhse leithleach 6 mhí a thosaíonn an dáta ar a dtíolacann an tionscnóir na doiciméid iarratais chríochnaitheacha agus iomlána.
9. Déanfar an méid seo a leanas mar chuid den nós imeachta réamhiarratais: na staidéir, na tuarascálacha agus na doiciméid riachtanacha lena bhfuil coinne ón tionscnóir tionscadail a scagadh agus a raon feidhme a leagan amach; an sceideal mionsonraithe a tharraingt suas; agus, an dréachtchomhad iarratais a fhíorú, faoi na céimeanna seo a leanas:
- (a) a luaithe agus is féidir agus tráth nach déanaí ná 3 mhí tar éis an fhógra ón tionscnóir tionscadail dá dtagraítear i mír 5, cinnfidh an t-údarás inniúil náisiúnta na húdaruithe, na ceadanna agus na measúnuithe a cheanglaítear chun an próiseas um dheonú ceadanna a thabhairt i gcrích agus tabharfaidh sé fógra don tionscnóir tionscadail fúthu.

Beidh san fhógra a dhéanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta an seicliosta dá dtagraítear i bpointe (1)(e) d'Iarscríbhinn VI, agus i gcás inarb ábhartha, leagfar síos a ábhar i gcomhar leis na húdaráis eile lena mbaineann agus le húdaráis inniúla náisiúnta sna Ballstáit eile ina bhfuil an tionscadal lonnaithe, lena n-áirítear más rud é go bhfuil an tionscadal suite trasna a limistéir eacnamaíoch eisiach.

I gcás inarb infheidhme, sonrófar san fhógra na coinníollacha chun go dtairbheoidh an tionscadal de dhíolúine Airteagal 7(7) agus sainaithneofar an méid seo a leanas ann:

- (i) cé acu is rídhócha nó nach rídhócha go mbeidh éifeachtaí díobhálacha móra gan choinne ann de dheasca an tionscadail i bhfianaise íogaireacht comhshaoil na limistéar geografach ina bhfuil sé beartaithe, ar éifeachtaí iad nár sainaithníodh le linn an mheasúnaithe comhshaoil ar na Pleananna Forbartha Náisiúnta a rinneadh de bhun Threoir 2001/42/CE agus, i gcás inarb ábhartha, de bhun Threoir 92/43/CEE;
- (ii) na bearta maolaithe iomchuí agus comhréireacha, nó an cúiteamh airgeadaíochta iomchuí agus comhréireach ar mhaithe le cláir cosanta speiceas, is infheidhme maidir leis an tionscadal i gcomhréir le hAirteagal 7(8);
- (iii) cé acu is dócha nó nach dócha go mbeidh éifeachtaí móra ag aon chuid den tionscadal ar an gcomhshaoil i mBallstát eile; i gcás den sórt sin, áiritheoidh údarás inniúil náisiúnta an Bhallstáit ina bhfuil an tionscadal lonnaithe go gcuirfear Airteagal 7 de Threoir 2011/92/AE agus Airteagail 2 go 7 den Choinbhinsiún maidir le measúnacht tionchair timpeallachta i gcomhthéacs trasteorann i bhfeidhm;

- (b) tabharfar le fios san fhógra freisin an bhformheasann nó an leasaíonn an t-údarás inniúil náisiúnta an coincheap maidir le rannpháirtíocht phoiblí a chuir an tionscnóir tionscadail isteach i gcomhréir le hAirteagal 9(3). Le linn na tréimhse scagtha, cinnfidh an t-údarás inniúil náisiúnta, i gcomhar le húdaráis eile lena mbaineann, raon feidhme agus leibhéal mionsonraí na staidéar, na dtuarascálacha agus na doiciméadachta, lena n-áirítear measúnuithe a cheanglaítear chun gur féidir an tionscadal a cheadú ó thaobh an chomhshaoil de, ar staidéir, tuarascálacha agus doiciméadacht iad lena bhfuil coinne go ndéanfaidh an tionscnóir tionscadail a sholáthar agus a chur isteach mar chuid den chomhad iarratais iomlán.

Ní iarrfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta, ná aon cheann de na húdaráis lena mbaineann, aon fhaisnéis, staidéar, tuarascáil ná measúnú breise dá éis sin seachas an fhaisnéis, na staidéir, tuarascálacha agus measúnuithe sin a cinneadh sa phróiseas scagtha tosaigh sin, ach amháin i gcás inar tharla athrú ábhartha ar an tionscadal nó ar an gcomhshaoil mórtimpeall air. I gcás ina dtarlaíonn athrú ábhartha den sórt sin, féadfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta faisnéis bhreise a iarraidh ar an tionscnóir tionscadail bunaithe ar údar réasúnaithe;

- (c) déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta, i ndlúthchomhar leis an tionscnóir tionscadail agus le húdaráis eile lena mbaineann agus leis na húdaráis inniúla náisiúnta sna Ballstáit eile ina bhfuil an tionscadal lonnaithe, lena n-áirítear más rud é go bhfuil an tionscadal suite trasna a limistéir eacnamaíoch eisiach, agus torthaí na ngníomhaíochtaí arna ndéanamh faoi phointe (a) den mhír seo á gcur san áireamh, sceideal mionsonraithe a tharraingt suas don phróiseas um dheonú ceadanna i gcomhréir leis na treoirlínte a leagtar amach i bpointe (2) d'Iarscríbhinn VI;
- (d) ar an dréachtchomhad iarratais a fháil, féadfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta iarradh ar a shon féin nó ar son údaráis eile lena mbaineann, ar an tionscnóir tionscadail faisnéis a thíolacadh atá ar iarraidh agus a bhaineann leis na heilimintí a iarradh dá dtagraítear i bpointe (a) laistigh de sprioc-am íosta **45 lá**.

Mar chuid den nós imeachta réamhiarratais, ullmhóidh na tionscnóirí tionscadail aon tuarascáil comhshaoil, de réir mar is gá, lena n-áirítear na doiciméid agus na measúnuithe a bhaineann leis an oiriúnú don athrú aeráide agus leis an gcibearshlándáil agus leis an tslándáil fhisiceach.

[...]

Laistigh de [...] **45 lá** tar éis don fhaisnéis atá in easnamh dá dtagraítear sa chéad fhomhír, pointe (d), a bheith curtha isteach, glacfaidh an t-údarás inniúil leis an iarratas iomlán i scríbhinn nó i bhfoirm leictreonach nó ar ardáin dhigiteacha thiomnaithe, lena scrúdú, rud a chuirfidh tús leis an nós imeachta reachtúil deonaithe ceadanna dá dtagraítear i mír 1, pointe (b).

10. Oibreoidh an tionscnóir tionscadail i gcomhar de mheon macánta leis na húdaráis inniúla náisiúnta agus leis na húdaráis uile lena mbaineann, chun faisnéis iomlán agus cheart a sholáthar dóibh, go háirithe maidir leis an bhfaisnéis a shainaithnítear sa phróiseas scagtha.

Áiritheoidh an tionscnóir tionscadail go bhfuil an comhad iarratais iomlán agus leordhóthanach agus iarrfaidh an tionscnóir tionscadail tuairim an údaráis inniúil náisiúnta maidir leis an ábhar sin a luaithe is féidir le linn an phróisis um dheonú ceadanna.

Oibreoidh an tionscnóir tionscadail go hiomlán i gcomhar leis an údarás inniúil náisiúnta chun na teorainneacha ama a leagtar síos sa Rialachán seo a chomhlíonadh. Aon mhoill ar de locht ar an tionscnóir tionscadail í, arna ghníomhú dó de mheon macánta ina leith sin, ní chuirfear san áireamh í in aghaidh fhad uasta an cheadaithe.

11. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh mar thoradh ar aon leasú ar an dlí náisiúnta go gcuirfear fad le haon phróiseas um dheonú ceadanna ar cuireadh tús leis roimh theacht i bhfeidhm na leasuithe sin. D'fhonn próiseas um dheonú ceadanna brostaithe a chothabháil le haghaidh tionscadail ar liosta an Aontais, déanfaidh na húdaráis inniúla náisiúnta oiriúnú leordhóthanach ar an sceideal arna bhunú i gcomhréir le mír 6, pointe (b), den Airteagal seo chun a áirithiú, a mhéid is féidir, nach sárófar na teorainneacha ama don phróiseas um dheonú ceadanna a leagtar amach san Airteagal seo.
12. Ní dochar na teorainneacha ama a leagtar síos san Airteagal seo d'oibleagáidí a eascraíonn as dlí an Aontais agus as an dlí idirnáisiúnta, agus ní dochar iad do nósanna imeachta achomhairc riaracháin ná leigheasanna breithiúnacha os comhair cúirte nó binse.

Na teorainneacha ama a leagtar síos san Airteagal seo d'aon cheann de na nósanna imeachta um dheonú ceadanna, ní dochar iad d'aon teorainn ama níos giorra arna leagan síos ag na Ballstáit.

## CAIBIDIL IV

### Pleanáil bonneagair trasearnála

#### *Airteagal 11*

##### ***Príomhchás le haghaidh na bpleananna forbartha gréasáin 10 mbliana***

1. Faoin [2 bhliain tar éis teacht i bhfeidhm] agus gach 4 bliana ar a laghad ina dhiaidh sin, forbróidh an Coimisiún príomhchás agus **anailísí íogaireachta** d'earnáil an leictreachais, earnáil na hidrigine agus earnáil an gháis, a bheidh le húsáid le haghaidh na bpleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais dá dtagraítear sna nithe seo a leanas:  
Airteagal 48 de Rialachán (AE) 2019/943 agus Airteagal [...] 60 de Rialachán (AE) 2024/1789, an próiseas chun riachtanais bhonneagair a shainaithint dá dtagraítear in Airteagal 12 den Rialachán seo, an anailís uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh dá dtagraítear in Airteagal 14 den Rialachán seo, agus an leithdháileadh costas trasteorann dá dtagraítear in Airteagal 17 den Rialachán seo.
2. Beidh an príomhchás agus na hanailísí íogaireachta comhsheasmhach le spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus:
  - (a) [...] áireofar iontu peirspictíocht **mheántéarmach agus peirspictíocht** fhadtéarmach go dtí 2050 ar a laghad i gcomhréir le cuspóir aeráidneodrachta an Aontais agus breithneofar **sainiúlachtaí náisiúnta agus réigiúnacha iontu**;
  - (aa) beidh cur chuige trasearnála i gceist lena n-áiritheofar comhsheasmhacht idir earnáil an leictreachais, earnáil na hidrigine agus earnáil an gháis, agus éifeachtúlacht an chórais á barrfheabhsú;
  - (b) [...]

- (b) cuirfidh siad san áireamh na Pleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide is déanaí nó aon chásdoiciméad náisiúnta ábhartha eile arna fhormheas ag an mBallstát nó ag an Údarás Rialála Náisiúnta faoi seach;
- (c) maidir le hanailísí íogaireachta, breithneoidh siad, i measc nithe eile, meascáin mhalartacha soláthair agus patrúin éilimh chomh maith leis na treochtaí agus na réamh-mheastacháin atá ann cheana.

3. Déanfaidh an Líonra Eorpach d'Oibreoirí Córais Tarchurtha Leictreachais (LEOCT don Leictreachas), Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine (LEOGH), an Líonra Eorpach d'Oibreoirí Córais Tarchurtha Gáis (LEOCT don Ghás) agus na Ballstáit, arna iarraidh sin don Choimisiún, na sonraí agus an fhaisnéis is gá a sholáthar chun an príomhchás dá dtagraítear i mír 1 a fhorbairt. Áirítear leis sin sonraí margaidh agus gréasáin, amhail réamh-mheastacháin éilimh agus soláthair, saintréithe giniúna cumhachta, táirgthe hidrigine agus na ngréasán lena mbaineann, foinsí solúbthachta, toimhdí maidir le hallmhairí, chomh maith le sonraí blianta ó thaobh na haeráide de, gan bheith teoranta dóibh sin. Socróidh an Coimisiún teorainn ama réasúnach chun sonraí agus faisnéis a sholáthar, agus castacht na sonraí agus na faisnéise is gá agus an phráinn a ghabhann leo á gcur san áireamh. I gcás nach soláthraíonn seolaí an fhaisnéis a iarrtar laistigh den teorainn ama a shocraíonn an Coimisiún nó i gcás ina soláthraíonn sé faisnéis neamhiomlán, féadfaidh an Coimisiún, le cinneadh, a cheangal go soláthrófar an fhaisnéis. **Áiritheoidh an Coimisiún comhordú idir an cleachtadh bailithe sonraí chun críocha an phríomhcháis agus na n-anailísí íogaireachta agus cleachtaí bailithe sonraí eile, go háirithe faoi Rialachán (AE) 2018/1999, agus déanfar na sonraí arna mbailiú a athúsáid i gcás inarb indéanta, chun dubailt tuairiscithe ag na Ballstáit a sheachaint. Féadfaidh an Coimisiún, i gcás inarb iomchuí, iarraidh ar an nGníomhaireacht na sonraí arna gcur faoi bhráid an Choimisiúin ag na hoibreoirí líonra a fhíorú, lena n-áirítear trí shonraí náisiúnta a fhíorú leis na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha.**

4. Rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis an nGníomhaireacht, leis na húdaráis rialála náisiúnta, le LEOCT don Leictreachas, le LEOGH, le LEOCT don Ghás, leis an eintiteas Eorpach um oibreoirí córas dáileacháin leictreachais san Aontas Eorpach (Eintiteas AE do OCDanna), leis na Ballstáit, le **an Grúpa um GTE-F** agus leis na geallsealbhóirí ábhartha eile maidir leis na sonraí a bhailítear chun críoch phróiseas forbartha an phríomhcháis [...], lena n-áirítear toimhdí agus a n-úsáid i bhforbairt an phríomhcháis. **Iarrfaidh an Coimisiún ar na Ballstáit na sonraí, na toimhdí agus an úsáid a bhaintear astu a fhíorú agus, i gcás inar gá, cruinniú de Ghrúpa GTE-F a thionól chun iad a phlé.**
5. Cuirfidh an Coimisiún an dréacht-phríomhchás faoi bhráid an Ghrúpa GTE-F, mar aon le faisnéis faoin gcaoi a ndearnadh na barúlacha a fuarthas le linn an chomhairliúcháin dá dtagraítear i mír 4 a chur san áireamh. Tabharfaidh comhaltaí an Ghrúpa GTE-F a mbarúlacha, más ann dóibh, laistigh de [...] **2 mhí** tar éis dóibh an dréacht-phríomhchás a fháil.
6. [...] Glacfaidh an Coimisiún an príomhchás clár oibre trí ghníomh cur chun feidhme. **Déanfar an gníomh cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 23a(2).**
7. Tar éis fhoilsiú an **ghnímh cur chun feidhme** [...] maidir leis an bpríomhchás, foilseoidh an Coimisiún na bunsonraí ionchuir agus aschuir don phríomhchás, faoi réir srianta faoin dlí náisiúnta agus comhaontuithe rúndachta ábhartha.

8. [...] **Gach 24 mhí ar a laghad, déanfaidh [...] an Coimisiún, tar éis ghlacadh an príomhcháis agus tar éis dul i gcomhairle leis an nGrúpa um GTE-F, anailísí íogaireachta breise nó nuashonruithe ar an bpríomhchás a fhorbairt más gá [...]** bunaithe ar fhorbairtí sa mhargadh nó ar fhorbairtí beartais. Cuirfidh an Coimisiún an Grúpa um GTE-F ar an eolas maidir leis sin **agus féadfaidh an Coimisiún an gníomh cur chun feidhme** dá dtagraítear i mír 6 den Airteagal seo a leasú chun aon anailísí íogaireachta **breise** den sórt sin nó **nuashonruithe ar an bpríomhchás** a chur san áireamh.

## *Airteagal 12*

### ***Tuarascáil maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint***

1. Forbróidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH faoi seach tuarascáil maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint chun bearnaí sa bhonneagar, lena ndéantar difear do chuspóirí an Aontais a bhaineann le leictreachas agus hidrigin, a shainaithint.
2. I dtaca leis na tuarascálacha sin maidir le sainaithint na riachtanas bonneagair:
  - (a) beidh siad bunaithe ar an bpríomhchás arna fhorbairt ag an gCoimisiún i gcomhréir le hAirteagal 11 agus lena anailísí íogaireachta;
  - (b) comhlíonfaidh siad an mhodheolaíocht arna forbairt ag an nGníomhaireacht de bhun mhír 11;
  - (c) comhlíonfaidh siad na prionsabail a leagtar síos in Iarscríbhinn VII a ghabhann leis an Rialachán seo;
  - (d) áiritheoidh siad cur chuige trasearnála lena n-áiritheofar comhsheasmhacht idir earnáil an leictreachais agus earnáil na hidrigine agus, i gcás inarb infheidhme, earnálacha an gháis, an téimh ceantair agus CO<sub>2</sub>[...];
  - (e) **na ceanglais atá ann faoi láthair agus a bheidh ann amach anseo maidir le forbairt na heangaí náisiúnta a mheas.**

3. Áiritheoidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH, faoi seach, go **rachfar i gcomhairle ar bhealach trédhearcach agus go struchtúrtha** leis na geallsealbhóirí maidir leis na sonraí breise, na toimhdí agus an úsáid a bhainfear astu chun a dtuarascáil a fhorbairt maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint.
4. Laistigh de 6 mhí ó phríomhchás a fhoilsiú de bhun Airteagal 11, ach amháin i gcás nach bhfuil i gceist leis an bhfoilsiú ach anailís íogaireachta a chur isteach, déanfaidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH a ndrúacht-tuarascáil féin maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint, lena n-áirítear an measúnú ar an gcaoi a dtagann tionscadail a chuirtear isteach lena gcuimsiú sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais leis na riachtanais a sainaithníodh, a chur faoi bhráid an Ghrúpa GTE-F. I gcás nach bhfuil i gceist leis an bhfoilsiú ach anailís íogaireachta a chur isteach, féadfaidh an Coimisiún iarraidh ar LEOCT don Leictreachas agus LEOGH tuarascáil nua a fhorbairt maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint, i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar síos san Airteagal seo.
5. Laistigh de 2 mhí tar éis don Ghrúpa GTE-F na drúacht-tuarascálacha a fháil maidir le sainaithint na riachtanas bonneagair, déanfaidh an Ghníomhaireacht measúnú ar chomhlíonadh na modheolaíochta dá dtagraítear i mír [...] **11**, agus na bprionsabal a leagtar amach in Iarscríbhinn VII, sna drúacht-tuarascálacha maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint, lena n-áirítear an measúnú ar a mhéid atá na tionscadail a chuirtear isteach lena gcuimsiú sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais ag teacht leis na riachtanais a sainaithníodh, agus cuirfidh an Ghníomhaireacht an Grúpa um GTE-F ar an eolas.
6. Laistigh de [...] **2** mhí tar éis don Ghníomhaireacht iad a chur ar an eolas faoi chomhlíontacht na ndrúacht-tuarascálacha maidir le sainaithint na riachtanas bonneagair, féadfaidh comhaltaí an Ghrúpa GTE-F, agus ionchur na Gníomhaireachta maidir le comhlíontacht á chur san áireamh acu, a mbarúlacha a thabhairt agus LEOCT don Leictreachas agus LEOGH faoi seach a chur ar an eolas.

7. Laistigh de 2 mhí tar éis dóibh na barúlacha ó chomhaltaí an Ghrúpa GTE-F a fháil, oiriúnóidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH na dréacht-tuarascálacha maidir le sainaitheint na riachtanas bonneagair, agus barúlacha an Ghrúpa GTE-F agus na Gníomhaireachta á gcur san áireamh, chun a áirithiú go gcomhlíonfar na ceanglais i mír 2 go hiomlán, agus cuirfidh siad an **dréacht**-tuarascáil chríochnaitheach maidir le sainaitheint na riachtanas bonneagair faoi bhráid an Choimisiúin.
8. [...] Féadfaidh an Coimisiún nuashonruithe agus feabhsuithe a iarraidh, agus údar cuí leo agus laistigh de thráthchlár réasúnta, i gcás ina gcinntídh sé nach léirítear go hiomchuí sna dréacht-tuarascálacha críochnaitheacha maidir le sainaitheint na riachtanas bonneagair, na barúlacha ó chomhaltaí an Ghrúpa GTE-F, agus chun a áirithiú go gcomhlíonfar na prionsabail a leagtar amach in Iarscríbhinn VII go hiomlán. Tabharfaidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH faoi seach aghaidh ar na hiarrataí sin go hiomlán laistigh de 1 mhí agus cuirfidh siad na dréacht-tuarascálacha críochnaitheacha athbhreithnithe maidir le sainaitheint na riachtanas bonneagair faoi bhráid an Choimisiúin arís.
9. **Cuirfidh an Coimisiún na tuarascálacha críochnaitheacha maidir le sainaitheint na riachtanas bonneagair faoi bhráid chomhlacht cinnteoireachta an Ghrúpa GTE-F lena bhformhuiniú, [...] agus gníomhóidh an comhlacht sin laistigh d'aon mhí amháin tar éis dó iad a fháil.**
10. Laistigh de 2 sheachtain ón bhformhuiniú sin a fháil ar na tuarascálacha maidir le sainaitheint na riachtanas bonneagair, de bhun mhír 9 [...], foilseoidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH iad ar a suíomh gréasáin féin. I gcás inarb ábhartha, tabharfaidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH cothrom le dáta na tuarascálacha maidir le sainaitheint na riachtanas bonneagair, **lena n-áirítear na pleananna forbartha gréasáin amach ón gcósta dá dtagraítear in Airteagal 15**, i gcomhréir leis na hanailísí íogaireachta a glacadh de bhun Airteagal 11(8), arna iarraidh sin don Choimisiún.

11. Faoin [9 mí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo], déanfaidh an Ghníomhaireacht, tar éis di comhairliúchán forleathan a dhéanamh ina raibh an Coimisiún, na Ballstáit, LEOCT don Leictreachas, LEOCT don Ghás, LEOGH, Eintiteas AE do OCDanna agus geallsealbhóirí ábhartha eile rannpháirteach, modheolaíocht cheangailteach a fhoilsiú chun riachtanais bhonneagair a shainaithint.
12. Áiritheofar leis an modheolaíocht go gcomhlíonfaidh an tuarascáil maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint na prionsabail a leagtar síos in Iarscríbhinn VII.
13. Déanfaidh an Ghníomhaireacht ar a tionscnamh féin, nó arna iarraidh sin don Choimisiún, an mhodheolaíocht a thabhairt cothrom le dáta i gcás inar gá.
14. Go dtí an 1 Eanáir 2027, beidh feidhm ag an Airteagal seo faoi réir na bhforálacha idirthréimhseacha a leagtar amach in Airteagal 61 de Rialachán (AE) 2024/1789.

### *Airteagal 13*

#### ***Próiseas meaitseála riachtanas sa chóras leictreachais***

1. Nuair is é conclúid na tuarascála maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint i gcás an leictreachais nach bhfreastalaíonn tionscadail a cuireadh isteach lena gcuimsiú sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais ar na riachtanais bhonneagair iomlána a sainaithníodh de bhun Airteagal 12, féadfaidh an Coimisiún próiseas a sheoladh chun réitigh fhéideartha a shainaithint chun aghaidh a thabhairt ar na riachtanais neamh-mheitseáilte, **i gcomhar leis na Grúpaí ábhartha.**

2. Iarrfaidh an Coimisiún, i gcomhar leis an LEOCT don Leictreachas, leis na Ballstáit agus leis an nGníomhaireacht, ar na hoibreoirí córais sna Grúpaí ábhartha tionscadail a mholadh, laistigh de 6 mhí ón iarraidh sin, ar tionscadail iad lena mbeifear in ann aghaidh a thabhairt ar na riachtanais neamh-mheaitseáilte. Cuirfidh an Coimisiún na tionscadail atá beartaithe faoi bhráid na nGrúpaí ábhartha arna mbunú i gcomhréir le hAirteagal 3 lena bplé. Féadfaidh an Coimisiún rannpháirt a thabhairt do gheallsealbhoirí ábhartha eile agus fóraim eile um chomhar réigiúnach. Tionscnóirí tionscadail atá in ann aghaidh a thabhairt ar na riachtanais neamh-mheaitseáilte, cuirfidh siad tionscadail [...] isteach a luaithis is féidir lena gcuimsiú sna pleananna forbartha náisiúnta, sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais agus i liosta an Aontais a bheidh ann dá éis sin, **faoi réir na gceanglas incháilitheachta is infheidhme.**
3. I gcás nach sainaithnítear sa phróiseas faoi mhír 2 tionscadail lena mbeifear in ann aghaidh a thabhairt ar na riachtanais neamh-mheaitseáilte, féadfaidh an Coimisiún glao ar thograí a sheoladh a bheidh oscailte d'aon tríú páirtí atá in ann a bheith ina thionscnóir tionscadail chun tionscadail a mholadh lena mbeifear in ann aghaidh a thabhairt ar na riachtanais neamh-mheaitseáilte. Tionscnóirí tionscadail atá in ann aghaidh a thabhairt ar na riachtanais neamh-mheaitseáilte, cuirfidh siad tionscadail incháilithe isteach a luaithis is féidir lena gcuimsiú sna pleananna forbartha náisiúnta, sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais agus i liosta an Aontais a bheidh ann dá éis sin, **faoi réir na gceanglas incháilitheachta is infheidhme. Aon tionscadal a shainaithnítear trí phróiseas na meaitseála riachtanas, beidh sé faoi réir na nósanna imeachta roghnúcháin le haghaidh tionscadail leasa choitinn agus tionscadail chomhleasa faoin Rialachán seo.**
4. Déanfaidh an Coimisiún faireachán ar thoradh an phróisis agus ar dhul chun cinn na dtionscadal dá dtagraítear i míreanna 2 agus 3 agus beidh dlúth-rannpháirtíocht ann ag na Grúpaí ábhartha arna mbunú i gcomhréir le hAirteagal 3 agus ag fóraim ábhartha eile um chomhar réigiúnach.

***Anailís costais is tairbhe uile-chórais ar fhuinneamh***

1. Maidir le tionscadail a thagann faoi na catagóirí bonneagair a leagtar amach i bpointí (1)(a), (b), (c), (d), [...] (f) agus (h) agus pointí (2), [...] (3) **agus (5)** d'Iarscríbhinn II, **forbróidh** LEOCT don Leictreachas agus LEOGH **araon** modheolaíochtaí comhsheasmhacha le haghaidh anailís chomhchuibhithe uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh ar leibhéal an Aontais agus bainfidh siad úsáid astu **de réir mar is ábhartha** agus measúnú á dhéanamh acu ar thionscadail lena gcuimsiú sna pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais féin.
2. Beidh an méid seo a leanas i gceist leis na modheolaíochtaí:
  - (a) tarraingeofar suas iad i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos in Iarscríbhinn V;
  - (b) beidh siad bunaithe ar thoimhdí coiteanna lenar féidir comparáid a dhéanamh idir tionscadail;
  - (c) beidh siad i gcomhréir le spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus lena chuspóir aeráidneodrachta do 2050 agus leis an bpríomhchás dá dtagraítear in Airteagal 11, chomh maith leis na rialacha agus na táscairí a leagtar amach in Iarscríbhinn IV;
  - (d) fágfaidh siad go mbeifear in ann measúnú a dhéanamh ar chuacha tionscadal de bhun Airteagal 18 agus, in eanáil an leictreachais, réitigh neamhshreinge a mheas;
  - (e) beidh cur chuige trasearnála i gceist.
3. Forbróidh agus foilseoidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH dréacht-mhodheolaíochtaí tosaigh chun dul i gcomhairle leis an Eintiteas AE do OCDanna, **leis na Ballstáit** agus le geallsealbhóirí ábhartha eile. Beidh an próiseas comhairliúcháin oscailte, tráthúil agus trédhearcach. Ullmhóidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH tuarascáil maidir leis an bpróiseas comhairliúcháin agus cuirfidh siad ar fáil go poiblí í.

4. Foilseoidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH a ndr éacht-mhodheolaíochtaí agus cuirfidh siad faoi bhráid na mBallstát, an Choimisiúin agus na Gníomhaireachta iad. Soláthróidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH cúiseanna i gcás nár chuir siad san áireamh na barúlacha [...] **a fuarthas le linn an phróisis comhairliúcháin de bhun mhír 3**, nó i gcás nár chuir siad san áireamh ach go páirteach iad. Foilseoidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH a gcuid dréacht-mhodheolaíochtaí comhsheasmhacha [...] faoi mhí na Nollag 2027 agus cuirfidh siad faoi bhráid na mBallstát, an Choimisiúin agus na Gníomhaireachta iad.
5. Laistigh de 3 mhí tar éis na dréacht-mhodheolaíochtaí a fháil, féadfaidh na Ballstáit a dtuairimí a thabhairt do LEOCT don Leictreachas agus do LEOGH agus don Choimisiún. Féadfaidh an Coimisiún cruinnithe sonracha de na Grúpaí a eagrú chun na dréacht-mhodheolaíochtaí a phlé.
6. Laistigh de 3 mhí tar éis na tuairimí ón nGníomhaireacht agus ó na Ballstáit a fháil, leasóidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH a modheolaíochtaí faoi seach chun na tuairimí ón nGníomhaireacht agus ó na Ballstáit a chur san áireamh go hiomlán agus cuirfidh siad faoi bhráid an Choimisiúin iad lena bhformheas.
7. Laistigh de 3 mhí tar éis dó na modheolaíochtaí faoi seach a fháil, eiseoidh an Coimisiún a chinneadh.
8. Má dhiúltaíonn an Coimisiún don dréacht-mhodheolaíocht, soláthróidh sé na cúiseanna leis sin. Déanfaidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH faoi seach athbhreithniú ar an dréacht-mhodheolaíocht agus cuirfidh siad faoi bhráid an Choimisiúin arís í lena formheas.
9. Laistigh de 2 sheachtain tar éis an fhormheasa ón gCoimisiún, foilseoidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH a gcuid modheolaíochtaí faoi seach ar a suíomhanna gréasáin.

10. Féadfaidh an Coimisiún agus an Ghníomhaireacht iarraidh ar LEOCT don Leictreachas agus ar LEOGH, de réir mar is infheidhme, a modheolaíochtaí a thabhairt cothrom le dáta agus tráthchlár a leagan síos. Féadfaidh an Ghníomhaireacht gníomhú ar a tionscnamh féin, nó ar iarraidh chuí-réasúnaithe a fháil ó údaráis rialála náisiúnta nó ó gheallsealbhóirí. Foilseoidh an Ghníomhaireacht na hiarrataí a fhaigheann sí agus na doiciméid ábhartha uile nach bhfuil íogair ó thaobh na tráchtála agus ar a bhfuil a hiarraidh bunaithe.
11. I gcás ina n-iarraidh an Ghníomhaireacht nó an Coimisiún air é, déanfaidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH na modheolaíochtaí earnála aonair comhsheasmhacha le haghaidh costais agus tairbhe a thabhairt cothrom le dáta i gcomhréir leis an nós imeachta formheasa de bhun mhíreanna 3 go 9.
12. Foilseoidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH, i gcomhthéacs gach plean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, na sonraí ionchuir nuashonraithe atá ábhartha do chur i bhfeidhm na modheolaíochtaí, lena n-áirítear modhanna an ríofa, samhlacha gréasáin, lód sreafa ábhartha agus sonraí margaidh ábhartha. Foilseofar na sonraí sin i bhfoirm atá sách cruinn faoi réir srianta faoin dlí náisiúnta agus comhaontuithe rúndachta ábhartha. Áiritheoidh an Coimisiún agus an Ghníomhaireacht go ndéanfar na sonraí a gheobhaidh siadsan, agus a gheobhaidh aon pháirtí a dhéanfaidh obair anailíse ar bhonn na sonraí sin thar a gceann, a láimhseáil go rúnda.
13. Déanfaidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH, mar chuid den phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, torthaí na n-anailísí costais is tairbhe ar na tionscadail uile a ríomh agus a fhoilsiú, agus an chaoi a ndáiltear na tairbhí ar fud tíortha á léiriú. Cuimseofar leis sin tairbhí do na tíortha óstacha agus do na tíortha nach tíortha óstacha iad araon a thairbhíonn den tionscadal faoi seach.

14. I gcás tionscadail a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (1)(g) agus i bpointe (4) d'Iarscríbhinn II, áiritheoidh an Coimisiún go bhforbrófar modheolaíochtaí le haghaidh anailís chomhcheuibhithe uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh ar leibhéal an Aontais. Beidh na modheolaíochtaí sin comhoiriúnach, ó thaobh tairbhí agus costas de, leis na modheolaíochtaí arna bhforbairt ag LEOCT don Leictreachas agus ag LEOGH. Forbrófar na modheolaíochtaí ar bhealach trédhearcach, lena n-áirítear comhairliúchán forleathan leis an nGníomhaireacht, na Ballstáit agus na geallsealbhóirí ábhartha uile.
15. Ó [mhí Aibreán 2028] ar aghaidh agus gach 2 bhliain, bunóidh agus foilseoidh an Gníomhaireacht sraith táscairí agus luachanna tagartha comhfhreagracha chun costais infheistíochta aonaid a chur i gcomparáid le haghaidh thionscadail inchomparáide na gcatagóirí bonneagair fuinnimh a áirítear in Iarscríbhinn II. Déanfaidh na tionscnóirí tionscadail na sonraí arna n-iarraidh a sholáthar do na húdaráis rialála náisiúnta agus don Gníomhaireacht. Féadfaidh LEOCT don Leictreachas agus LEOGH na luachanna tagartha sin a úsáid i gcomhair na n-anailísí costais is tairbhe arna ndéanamh le haghaidh pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais ina dhiaidh sin.

## CAIBIDIL V

### Eangacha amach ón gcósta le haghaidh comhtháthú in-athnuaite

*Airteagal 15*

#### *Eangacha amach ón gcósta a phleanáil*

1. Faoin *[laistigh de 6 mhí tar éis an teacht i bhfeidhm]*, déanfaidh na Ballstáit, le tacaíocht ón gCoimisiún, laistigh dá gconairí tosaíochta sonracha eangaí amach ón gcósta, a leagtar amach i Roinn 2 d'Iarscríbhinn I, agus na sainiúlachtaí agus an fhorbairt i ngach réigiún, **lena n-áirítear comhar le tríú tíortha ábhartha**, á gcur san áireamh, an comhaontú neamhcheangailteach a thabhairt cothrom le dáta chun dul i gcomhar maidir le spriocanna do ghiniúint fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta a bheidh le cur in úsáid laistigh de gach imchuach farraige faoi 2030, 2040 agus 2050, i gcomhréir lena bpleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide, agus leis an acmhainneacht in-athnuaite amach ón gcósta a bhaineann le gach imchuach farraige. Beidh spriocanna sa chomhaontú maidir le hidrigin in-athnuaite amach ón gcósta **agus spriocanna sonracha maidir le teicneolaíocht in-athnuaite amach ón gcósta** de réir mar is infheidhme.

Mar chuid de na comhaontuithe neamhcheangailteacha, measfaidh na Ballstáit freisin, le tacaíocht ón gCoimisiún, laistigh dá gconairí tosaíochta sonracha eangaí amach ón gcósta, a leagtar amach i Roinn 2 d'Iarscríbhinn I, cé acu ba cheart nó nár cheart spriocanna trasteorann sonracha, amhail le haghaidh tionscadail ghathacha hibrideacha nó trasteorann, **a bhféadfadh hidrigin a bheith san áireamh iontu freisin**, a leagan síos idir dhá Bhallstát nó níos mó ina bpleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide féin agus é d'aidhm acu na spriocanna maidir leis an nginiúint fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta a bhaint amach, is é sin, go ndéanfar an ghiniúint sin a chur in úsáid laistigh de gach imchuach farraige ar an mbealach is éifeachtúla.

Déanfar an comhaontú neamhcheangailteach sin i scríbhinn a mhéid a bhaineann le gach imchuach farraige atá nasctha le críocha na mBallstát, agus beidh sé gan dochar do cheart na mBallstát tionscadail a fhorbairt ar a bhfarraige theorann agus ina limistéar eacnamaíoch eisiach. Soláthróidh an Coimisiún treoraíocht maidir leis an obair sna Grúpaí.

2. Faoin [laistigh de 12 mhí tar éis teacht i bhfeidhm], agus gach 4 bliana ina dhiaidh sin mar chuid de gach plean forbartha gréasáin 10 mbliana ina dhiaidh sin, le rannpháirtíocht na OCTanna ábhartha, **LEOGH, na n-oibreoirí gréasáin hidrigine, de réir mar is ábhartha**, na n-údarás inniúil ábhartha, na mBallstát agus an Choimisiún, agus i gcomhréir leis an gcomhaontú neamhcheangailteach dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, déanfaidh LEOCT don Leictreachas pleananna comhtháite straitéiseacha ardleibhéil maidir le forbairt gréasáin amach ón gcósta a fhorbairt agus a fhoilsiú, mar thuarascáil ar leithligh ar cuid den phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais í, le haghaidh gach imchuach farraige, i gcomhréir leis na conairí tosaíochta eangaí amach ón gcósta dá dtagraítear in Iarscríbhinn I, agus cosaint an chomhshaoil, **an phleanáil spásúil mhuirí** agus úsáidí eile na farraige á gcur san áireamh.

Agus na pleananna comhtháite straitéiseacha ardleibhéil maidir le forbairt gréasáin amach ón gcósta á bhforbairt laistigh den amlíne dá bhforáiltear i mír 1, **breithneofar** [...] na comhaontuithe neamhcheangailteacha dá dtagraítear i mír 1 chun forbairt a dhéanamh ar phríomhchás an phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais.

Leis na pleananna comhtháite straitéiseacha ardleibhéil maidir le forbairt gréasáin amach ón gcósta, soláthrófar forléargas ginearálta maidir le cumas na n-acmhainneachtaí giniúna amach ón gcósta agus maidir leis na riachtanais in eangacha amach ón gcósta a thagann dá bharr, lena n-áirítear na riachtanais a d'fhéadfadh a bheith le hidirnascairí, tionscadail hibrídeacha, naisc ghathacha, athneartuithe agus bonneagar hidrigine.

3. Beidh na pleananna comhtháite straitéiseacha ardleibhéil maidir le forbairt gréasáin amach ón gcósta i gcomhréir le pleananna infheistíochta réigiúnacha a fhoilsítear de bhun Airteagal 34(1) de Rialachán (AE) 2019/943 agus déanfar iad a chomhtháthú sna pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais chun forbairt chomhleanúnach ar phleanáil eangaí ar tír agus amach ón gcósta agus na hathneartuithe is gá a áirithiú.
4. Gach 4 bliana ar a dhéanaí tar éis don chomhaontú neamhcheangailteach le mír 1 a bheith glactha, déanfaidh na Ballstáit a gcomhaontuithe neamhcheangailteacha dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a thabhairt cothrom le dáta, lena n-áirítear i bhfianaise na dtorthaí de bharr chur i bhfeidhm na hanailíse costais is tairbhe agus na comhroinnta costas is déanaí maidir leis na conairí tosaíochta eangaí amach ón gcósta, **chomh maith le haon anailís ábhartha ón gcomhar réigiúnach deonach**.

5. Tar éis gach nuashonraithe ar na comhaontuithe neamhcheangailteacha i gcomhréir le mír 4, déanfaidh an LEOCT don Leictreachas, i gcás gach imchuach farraige, na pleananna comhtháite straitéiseacha ardleibhéil maidir le forbairt gréasáin amach ón gcósta a nuashonrú laistigh de phleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais eile dá dtagraítear i mír 2.

### *Airteagal 16*

#### ***Treoraíocht maidir le creataí infheistíochta comhoibríche le haghaidh tionscadail fuinnimh amach ón gcósta***

1. Measfaidh an Coimisiún, le rannpháirtíocht na mBallstát, OCTanna ábhartha, na Gníomhaireachta agus na n-údarás rialála náisiúnta, cé acu is gá nó nach gá an treoraíocht maidir le creataí infheistíochta comhoibríche um thionscadail fuinnimh amach ón gcósta a thabhairt cothrom le dáta, ar treoraíocht í lena ndéantar foráil maidir le modh sonrach i leith costas agus tairbhe agus comhroinnt costas i dtaca le cur in úsáid na bpleananna comhtháite maidir le forbairt gréasáin amach ón gcósta le haghaidh imchuach farraige, dá dtagraítear in Airteagal 15(2), i gcomhréir leis na comhaontuithe neamhcheangailteacha dá dtagraítear in Airteagal **15(1)**, agus, i gcás inarb ábhartha, foilseoidh sé leagan nuashonraithe den treoraíocht. Beidh an treoraíocht sin comhoiriúnach le hAirteagal 17(1). Déanfaidh an Coimisiún a threoraíocht a nuashonrú nuair is iomchuí, agus torthaí a cur chun feidhme á gcur san áireamh.
2. Déanfaidh LEOCT don Leictreachas, le rannpháirtíocht na OCTanna ábhartha, na Gníomhaireachta, na n-údarás inniúil náisiúnta agus an Choimisiúin **agus LEOGH, de réir mar is ábhartha**, na torthaí a thabhairt cothrom le dáta, arb iad na torthaí de chur i bhfeidhm an chostais agus tairbhe agus na comhroinnnte costas maidir leis na conairí tosaíochta eangaí amach ón gcósta, lena n-áirítear aon uair a fhoilseoidh an Coimisiún aon nuashonrú ar an treoraíocht maidir le modh sonrach i leith costas agus tairbhe agus comhroinnt costas i dtaca le cur in úsáid na bpleananna comhtháite maidir le forbairt gréasáin amach ón gcósta le haghaidh imchuach farraige, dá dtagraítear in Airteagal 15(2), i gcomhréir leis na comhaontuithe neamhcheangailteacha dá dtagraítear in Airteagal 15(1).

# CAIBIDIL VI

## Creat rialála

### *Airteagal 17*

#### *Infheistíochtaí a bhfuil tionchar trasteorann acu a chumasú*

1. Na costais infheistíochta arna dtabhú go héifeachtúil, nach bhfuil costais chothabhála san áireamh iontu, a bhaineann le tionscadal leasa choitinn a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointí (1)(a), (b), (c), (d), [...] (f) agus (h)[...] **agus** i bpointí (2) **agus (5)** d'Iarscríbhinn II, i gcás ina dtagann siad faoi inniúlacht údarás rialála náisiúnta i ngach Ballstát lena mbaineann, ní mór don OCT ábhartha, don oibreoir gréasáin hidrigine, d'oibreoirí eile nó do thionscnóirí tionscadail an bhonneagair tarchuir sna Ballstáit ina bhfuil glantionchar dearfach ag an tionscadal na costais sin a sheasamh, agus, a mhéid nach gcumhdaítear le cíosanna ó phlódú ná le muirir eile, íocfaidh úsáideoirí gréasáin astu trí tharaifi a ghearrfar as rochtain ar an ngréasán sa Bhallstát sin nó sna Ballstáit sin.
2. Beidh feidhm ag forálacha an Airteagail seo maidir le tionscadal leasa choitinn a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach in Airteagal 27 agus pointí (1)(a), (b), (c), (d), [...] (f) agus (h) agus pointí (2) **agus (5)** d'Iarscríbhinn II, i gcás ina n-iarrann aon tionscnóir tionscadail amháin ar a laghad ar na húdaráis náisiúnta ábhartha iad a chur i bhfeidhm le haghaidh chostais an tionscadail.

Féadfaidh tionscadail a thagann faoin gcatagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (1)(g) d'Iarscríbhinn II tairbhiú d'fhorálacha an Airteagail seo i gcás ina n-iarrann aon tionscnóir tionscadail amháin ar a laghad ar na húdaráis náisiúnta ábhartha iad a chur i bhfeidhm.

I gcás ina mbeidh roinnt tionscnóirí tionscadail ag tionscadal, iarrfaidh na húdaráis rialála náisiúnta gan mhoill ar na tionscnóirí tionscadail uile an iarraidh ar infheistíocht a thíolacadh go comhpháirteach i gcomhréir le mír 4.

3. I gcás tionscadal leasa choitinn a bhfuil feidhm ag mír 1 maidir leis, coinneoidh na tionscnóirí tionscadail gach údarás rialála náisiúnta ábhartha ar an eolas go tráthrialta, uair amháin in aghaidh na bliana ar a laghad ón uair a chuimsítear an tionscadal ar liosta an Aontais, agus go dtí go gcoimisiúnófar an tionscadal, maidir le dul chun cinn an tionscadail agus maidir le sainaithint na gcostas agus an tionchair a bhaineann leis.
4. A luaithe a bheidh tionscadal leasa choitinn den sórt sin tar éis aibíocht leordhóthanach a bhaint amach, agus a mheasfar é a bheith réidh le tús a chur leis an gcéim thógála laistigh de na chéad 36 mhí eile, déanfaidh na tionscnóirí tionscadail, tar éis dóibh dul i gcomhairle leis na OCTanna **nó leis na hoibreoirí gréasáin hidrigine** ó na Ballstáit a fhaigheann glantionchar dearfach nach beag uaidh, iarraidh ar infheistíocht a thíolacadh. Cuirfear san áireamh san iarraidh sin ar infheistíocht iarraidh ar leithdháileadh costas trasteorann agus cuirfear faoi bhráid na n-údarás rialála náisiúnta ábhartha uile lena mbaineann í, mar aon leis an méid seo a leanas:
- (a) anailís costais is tairbhe atá cothrom le dáta, sonrach don tionscadal agus i gcomhréir leis an bpríomhchás dá dtagraítear in Airteagal 11 agus le haon **anailísí íogaireachta** [...] dá dtagraítear in Airteagal 11, agus leis an modheolaíocht le haghaidh anailís chomhchuibhithe uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh dá dtagraítear in Airteagal 14 agus tairbhí lasmuigh de theorainneacha na mBallstát a bhfuil an tionscadal lonnaithe ina gcóir á gcur san áireamh;
  - (b) plean gnó ina ndéantar meastóireacht ar inmharthanacht airgeadais an tionscadail, lena n-áirítear an réiteach maoinithe a roghnaíodh agus, i gcás tionscadal leasa choitinn a thagann faoin gcatagóir bonneagair fuinnimh dá dtagraítear i bpointe (3) d'Iarscríbhinn II, torthaí na tástála margaidh;
  - (c) i gcás ina bhfuil tionscnóirí tionscadail ar aon intinn faoi, togra réasúnaithe le haghaidh leithdháileadh costas trasteorann.

I gcás ina bhfuil tionscadal á chur chun cinn ag roinnt tionscnóirí tionscadail, tiolacfaidh siad a n-iarraidh ar infheistíocht go comhpháirteach.

Tar éis dóibh í a fháil, déanfaidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha cóip de gach iarraidh ar infheistíocht a tharchur chuig an nGníomhaireacht, gan mhoill, chun críoch faisnéise.

Coinneoidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha agus an Ghníomhaireacht aon fhaisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de faoi rún.

5. Laistigh de 6 mhí ón dáta a fhaigheann an ceann deireanach de na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha an iarraidh ar infheistíocht, déanfaidh na húdaráis sin cinntí comhpháirteacha comhordaithe, tar éis dul i gcomhairle leis na tionscnóirí tionscadail lena mbaineann, maidir le leithdháileadh na gcostas infheistíochta arna dtabhú go héifeachtúil agus atá le seasamh ag gach oibreoir córais le haghaidh an tionscadail, agus maidir leis na costais sin a áireamh sna taraifí, nó maidir le diúltú don iarraidh ar infheistíocht, go hiomlán nó go páirteach, má chinntear san anailís choiteann a dhéanfaidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha nach n-éiríonn leis an tionscadal nó le cuid de glantairbhe shuntasach a sholáthar in aon cheann de Bhallstáit na n-údarás rialála náisiúnta ábhartha.

Déanfaidh na húdaráis rialála náisiúnta na costais infheistíochta ábhartha arna dtabhú go héifeachtúil a áireamh i dtaraifí, mar a shainmhínítear sa mholadh dá dtagraítear i mír 14, i gcomhréir le leithdháileadh na gcostas atá le seasamh ag gach oibreoir córais le haghaidh an tionscadail.

Maidir le tionscadail atá ar chríocha a mBallstát faoi seach, measfaidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha, ina dhiaidh sin, i gcás inarb iomchuí, an bhféadfadh aon saincheist inacmhainneachta teacht chun cinn mar gheall ar na costais infheistíochta a bheith san áireamh i dtaraifí.

6. Agus na costais á leithdháileadh acu, cuirfidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha an méid seo a leanas san áireamh:

- (a) cíosanna iarbhír nó measta ó phlódú nó muirir iarbhír nó mheasta eile;
- (b) ioncaim iarbhír nó mheasta a eascraíonn as an sásra um chúiteamh idir oibreoirí córais tarchuir arna bhunú faoi Airteagal 49 de Rialachán (AE) 2019/943.

Le leithdháileadh na gcostas thar theorainneacha, cuirfear san áireamh costais agus tairbhí eacnamaíocha, sóisialta agus comhshaoil na dtionscadal sna Ballstáit lena mbaineann agus an gá le creat maoinithe cobhsaí a áirithiú le haghaidh fhorbairt na dtionscadal leasa choitinn fad atá an gá le tacaíocht airgeadais á íoslaghdú ag an am céanna. Agus costais á leithdháileadh thar theorainneacha, féachfaidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha, tar éis dóibh dul i gcomhairle leis na OCTanna **nó na hoibreoirí gréasáin hidrigine** lena mbaineann, le comhaontú frithpháirteach a bhaint amach a bheidh bunaithe ar an bhfaisnéis a shonraítear i mír 4, an chéad fhomhír, pointí (a) agus (b), den Airteagal seo, ach nach mbeidh teoranta di. Beidh a measúnú bunaithe ar an bpríomhchás agus ar aon **anailísí íogaireachta** dá dtagraítear in Airteagal 11, rud a fhágfaidh gur féidir anailís stóinsithe a dhéanamh ar rannchuidiú an tionscadail leasa choitinn le beartas fuinnimh an Aontais maidir le dícharbónú, comhtháthú margaidh, iomaíochas, inbhuanaitheacht agus slándáil an tsoláthair.

7. Agus na costais á leithdháileadh, cuirfidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha na prionsabail ghinearálta seo a leanas i bhfeidhm:

- (a) i gcás inar i mBallstáit a tharlaíonn 10 % ar a laghad de **ghlansochair mheasta** tionscadail i mBallstát, **bunaithe ar an bhfaisnéis arna soláthar ag LEOCT don Leictreachas agus LEOGH de bhun Airteagal 14 mír 13**, glacfaidh an Ballstát sin agus an t-údarás rialála náisiúnta ábhartha páirt sa phróiseas leithdháilte costas trasteorann **chun críche anailíse agus comhairliúcháin, gan dochar do na costais a bheidh le híoc ag gach oibreoir córais, agus mura gcinnfidh na Ballstáit ina bhfuil an tionscadal á bhreithniú a mhalairt;**

- (b) i gcás inarb iomchuí, beidh leithdháileadh na gcostas i measc na mBallstát bunaithe ar dháileadh na nglantairbhí, lena n-áirithítear go léireofar an dáileadh sin in eochair an leithdháilte costas;
- (c) beidh an leithdháileadh costas trasteorann bunaithe ar chomhaontú *ex-ante* maidir le leithdháileadh costas arna cheapadh chun deimhneacht ó thaobh na hinfheistíochta de a áirithiú, agus beidh an comhaontú trédhearcach agus intuartha agus d'fhéadfaí foráil a dhéanamh leis an leithdháileadh costas trasteorann maidir leis an bhféidearthacht coigeartuithe *ex post* a dhéanamh, ar choinníoll go mbeidh na coigeartuithe sin sainithe go sainráite sa chinneadh maidir le leithdháileadh costas agus leagtha amach go soiléir, lena n-áirítear a mhéid a bhaineann le tráthchláir, **imthosca** agus catagóirí na gcostas a chumhdaítear.

I gcás ina maolaíonn tionscadal leasa choitinn seachtrachtaí diúltacha, amhail lúbshreabha, agus i gcás ina gcuirtear an tionscadal leasa choitinn sin chun feidhme sa Bhallstát arb é is bunphointe don tseachtracht dhiúltach, ní fhéachfar ar mhaolú den sórt sin mar thairbhe trasteorann agus, dá bhrí sin, ní bheidh sé ina bhonn le costais a leithdháileadh ar OCT na mBallstát a ndéanann na seachtrachtaí diúltacha sin difear dóibh.

8. Costais iarbhír arna dtabhú ag OCT, ag oibreoir gréasáin hidrigine nó ag tionscnóir tionscadail eile i ngeall ar infheistíochtaí, déanfaidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha, ar bhonn an leithdháilte costas trasteorann dá dtagraítear i mír 5 den Airteagal seo, na costais sin a chur san áireamh agus taraifí á socrú nó á bhformheas acu i gcomhréir le hAirteagal 78(1), de Threoir (AE) 2024/1788 agus Airteagal 59(1), pointe (a), de Threoir (AE) 2019/944, a mhéid a fhreagraíonn na costais sin do chostais oibreora atá éifeachtúil agus atá inchomparáide ó thaobh struchtúir de.

9. Tabharfaidh na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha fógra don Ghníomhaireacht, gan mhoill, faoin gcinneadh maidir le leithdháileadh costas, mar aon leis an bhfaisnéis ábhartha uile i dtaca leis an gcinneadh sin. Go sonrach, leagfar amach sa chinneadh maidir le leithdháileadh costas cúiseanna mionsonraithe maidir le leithdháileadh costas i measc na mBallstát, lena n-áirítear na nithe seo a leanas:

- (a) meastóireacht ar an tionchar sainaitheanta ar gach ceann de na Ballstáit lena mbaineann, lena n-áirítear iadsan a bhaineann le taraifí gréasáin;
- (b) meastóireacht ar an bplean gnó dá dtagraítear i mír 4, an chéad fhomhír, pointe (b);
- (c) seachtrachtaí dearfacha réigiúnacha nó uile-Aontais, amhail slándáil an tsoláthair, solúbthacht an chórais, dlúthpháirtíocht nó nuálaíocht, a ghinfadh an tionscadal;
- (d) toradh an chomhairliúcháin leis na tionscnóirí tionscadail lena mbaineann.

Foilseofar an cinneadh maidir le leithdháileadh costas ar shuíomhanna gréasáin na n-údarás rialála náisiúnta ábhartha agus comhroinnfear é leis an nGníomhaireacht agus leis an gCoimisiún.

Faoin *[laistigh de 6 mhí tar éis teacht i bhfeidhm]*, bunóidh an Ghníomhaireacht lárstóras de na **leaganacha neamhrúnda de na** cinntí trasteorann uile maidir le leithdháileadh costas arna ndéanamh ag na húdaráis rialála náisiúnta agus déanfaidh sí é a óstáil ar a suíomh gréasáin.

10. I gcás nach dtagann na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha ar chomhaontú maidir leis an iarraidh ar infheistíocht laistigh de 6 mhí ón dáta a fhaigheann an ceann deireanach de na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha an iarraidh, cuirfidh siad an Ghníomhaireacht ar an eolas faoin méid sin gan mhoill.

Sa chás sin, nó ar iarraidh chomhpháirteach ó na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha a fháil, déanfaidh an Ghníomhaireacht, laistigh de 3 mhí ón dáta a rinneadh an tarchur chuig an nGníomhaireacht, an cinneadh faoin iarraidh ar infheistíocht lena n-áirítear an leithdháileadh costas trasteorann dá dtagraítear i mír 5.

Sula ndéanfar cinneadh den sórt sin, rachaidh an Gníomhaireacht i gcomhairle leis na húdaráis rialála náisiúnta ábhartha agus leis na tionscnóirí tionscadail. Féadfar síneadh breise 2 mhí a chur leis an tréimhse 3 mhí sin dá dtagraítear sa dara fomhír i gcás ina n-iarrann an Gníomhaireacht tuilleadh faisnéise. Tosóidh an tréimhse bhreise sin ar an lá tar éis an fhaisnéis iomlán a fháil.

Beidh measúnú na Gníomhaireachta bunaithe ar an bpríomhchás arna leagan síos faoi Airteagal 11 agus ar aon **anailísí íogaireachta** [...], rud a fhágfaidh gur féidir anailís stóinsithe a dhéanamh ar rannchuidiú an tionscadail leasa choitinn le spriocanna bheartas fuinnimh an Aontais maidir le dícharbónú, comhtháthú margaidh, iomaíochas, inbhuanaitheacht agus slándáil an tsoláthair.

Ina cinneadh maidir leis an iarradh ar infheistíocht lena n-áirítear leithdháileadh costas trasteorann, fágfaidh an Gníomhaireacht faoi na húdaráis náisiúnta ábhartha é tráth chur chun feidhme an chinnidh sin i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, cinneadh a dhéanamh faoin mbealach a ndéantar costais infheistíochta a áireamh sna taraifí i gcomhréir leis an leithdháileadh costas trasteorann a forordaíodh.

Foilseofar an cinneadh maidir leis an iarraidh ar infheistíocht lena n-áirítear leithdháileadh costas trasteorann. Beidh feidhm ag Airteagal 25(3) agus Airteagail 28 agus 29 de Rialachán (AE) 2019/942.

11. Tabharfaidh an Gníomhaireacht cóip de na cinntí uile maidir le leithdháileadh costas, i dteannta na faisnéise ábhartha uile maidir le gach cinneadh, don Choimisiún gan mhoill. Foilseoidh an Gníomhaireacht leaganacha neamhrúnda de na cinntí uile ar a suíomh gréasáin. Féadfar an fhaisnéis sin a thíolacadh i bhfoirm chomhiomlán. Caomhnóidh an Gníomhaireacht agus an Coimisiún rúndacht na faisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de.
12. Ní dhéanfaidh cinntí maidir le leithdháileadh costas difear do cheart OCTanna muirir a chur i bhfeidhm ná do cheart na n-údarás rialála náisiúnta muirir a fhormheas lena ngearradh ar an rochtain ar ghréasáin i gcomhréir le Rialacháin (AE) 2019/943 agus (AE) 2024/1789 agus Treoracha (AE) 2019/944 agus (AE) 2024/1788.

13. Ní bheidh feidhm ag an Airteagal seo maidir le tionscadail leasa choitinn a thairbhíonn de cheann amháin nó níos mó de na nithe seo a leanas:
- (a) díolúine ó Airteagail 31, 32, 33 agus ó Airteagal 78(7) [...] **de** [...] Threoir (AE) 2024/1788, de bhun Airteagal 78 de Rialachán (AE) 2024/1789;
  - (b) maolú ó Airteagal 19(2) agus (3) de Rialachán (AE) 2019/943 nó ó Airteagal 6, Airteagal 59(7) agus Airteagal 60(1) de Threoir (AE) 2019/944 de bhun Airteagal 63 de Rialachán (AE) 2019/943;
  - (c) maolú ó rialacha maidir le díchuachadh nó rochtain tríú páirtí, de bhun Airteagal 17 de Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>38</sup> nó de bhun Airteagal 64 de Rialachán (AE) 2019/943 agus Airteagal 66 de Threoir (AE) 2019/944.
14. Faoin [6 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo], glacfaidh an Ghníomhaireacht moladh maidir le dea-chleachtais a shainaithint i leith iarrataí infheistíochta ar thionscadail leasa choitinn a láimhseáil i gcomhréir leis na prionsabail dá dtagraítear i mír 7 den Airteagal seo.
- Déanfaidh an Ghníomhaireacht an moladh sin a thabhairt cothrom le dáta go tráthrialta de réir mar is gá. Cuirfidh sí sainiúlachtaí earnála san áireamh, agus áiritheoidh sí comhsheasmhacht leis na prionsabail maidir le comhroinnt costas trasteorann na n-eangach amach ón gcósta le haghaidh fuinneamh in-athnuaite dá dtagraítear in Airteagal 16(1). Agus an moladh á ghlacadh nó á nuashonrú aici, déanfaidh an Ghníomhaireacht próiseas comhairliúcháin forleathan a mbeidh na geallsealbhóirí ábhartha uile páirteach ann. Áireofar sa mholadh sin teimpléad neamhcheangailteach leithdháilte costas trasteorann freisin chun obair na **n-údarás** [...] rialála náisiúnta a éascú.

---

<sup>38</sup> Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le coinníollacha rochtana ar an ngréasán um malartuithe trasteorann sa leictreachas agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1228/2003 (IO L 211, 14.8.2009, lch. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/714/oj>).

15. I gcás tionscadail leasa fhrithpháirtigh, gheofar leithdháileadh costas trasteorann faoi na rialacha agus na coinníollacha céanna dá dtagraítear san Airteagal seo a mhéid a bhaineann leis na tairbhí a thugann na tionscadail don Aontas. Eiseoidh údaráis rialála náisiúnta ábhartha na mBallstát is tairbhí é ar bhealach comhordaithe.
16. Beidh feidhm *mutatis mutandis* ag an Airteagal seo maidir le cuacha tionscadal faoi Airteagal 18.

### *Airteagal 18*

#### ***Cuachadh na dtionscadal bonneagair fuinnimh a chumasú chun críche comhroinnte costas***

1. Féadfaidh tionscnóirí tionscadail dhá thionscadal nó níos mó atá ar liosta an Aontais a chuachadh chun an plé maidir le comhroinnt costas idir na Ballstáit ábhartha agus tríú tíortha ábhartha a éascú, de réir mar is iomchuí, agus i dtaca leis na cinntí trasteorann maidir le leithdháileadh costas idir údaráis **rialála** [...] na mBallstát lena mbaineann nó idir údaráis **rialála** [...] na mBallstát agus na dtríú tíortha, de réir mar is iomchuí.
2. Féadfaidh an Coimisiún cuireadh a thabhairt do thionscnóirí tionscadail togra le haghaidh cuach amháin nó roinnt cuach de dhá thionscadal nó níos mó atá ar liosta an Aontais a chur faoi bhráid na nGrúpaí ábhartha lena phlé [...] **lena n-áirítear an réasúnaíocht maidir leis an gcuachadh agus na tairbhí a mheastar a bheidh ag baint leis.** Féadfar tionscadail ag céimeanna difriúla ó thaobh na haibíochta de a chuimsiú i gcuach tionscadal, ar choinníoll nach gcuireann cuachadh na dtionscadal sin moill ar chur chun feidhme na dtionscadal is aibí. **Déanfar na hanailísí costais agus tairbhe agus na tograí maidir le comhroinnt costas trasteorann le haghaidh na gcuach a chuireann tionscnóirí tionscadail faoi bhráid na nGrúpaí ábhartha a mheasúnú trí phróiseas arna chomhordú go réigiúnach idir na húdaráis rialála mar bhonn don anailís costais agus tairbhe cothrom le dáta agus don togra le haghaidh leithdháileadh costas trasteorann dá dtagraítear faoi mhír 5 den Airteagal seo.**

3. Tar éis an phlé sna Grúpaí, féadfaidh an Coimisiún iarraidh ar LEOCT don Leictreachas nó ar LEOGH anailís choiteann costais is tairbhe a sholáthar le haghaidh na gcuach atá beartaithe de dhá thionscadal nó níos mó atá ar liosta an Aontais. Beidh an anailís choiteann costais is tairbhe i gcomhréir leis an bpríomhchás agus leis na **hanailísí íogaireachta** [...] dá dtagraítear faoi Airteagal 11, agus leis an modheolaíocht arna tarraingt suas de bhun Airteagal [...] **14**. Soláthróidh LEOCT don Leictreachas nó LEOGH an anailís choiteann costais is tairbhe don Choimisiún laistigh de 2 mhí ón iarraidh a fháil.
4. Tiocfaidh na Ballstáit ábhartha, le rannpháirtíocht na n-údarás rialála náisiúnta ábhartha, agus le tacaíocht ón gCoimisiún, ar chonclúid maidir le cuach na dtionscadal agus, i gcás inarb iomchuí, tabharfaidh siad cuireadh do thionscnóirí tionscadail, tionscadail a chur leis an gcuach nó tionscadail a scriosadh ón gcuach, má éascaíonn sé sin plé maidir le comhroinnt costas, ar choinníoll go mbeidh an líon tionscadal ar liosta an Aontais a chuimsítear sa chuach fós inbhainistithe.
5. Féadfaidh na Ballstáit ábhartha cinneadh a dhéanamh na cuacha a fhormhuiniú agus cuireadh a thabhairt do thionscnóirí tionscadail iarraidh ar infheistíocht chomhpháirteach a chur isteach faoi Airteagal 17(4). Comhroinnfear an cinneadh sin leis na Grúpaí ábhartha agus leis an gCoimisiún. Chun críoch Airteagal 17(4), ní chuimseofar san iarraidh ar infheistíocht ach aon anailís amháin costais is tairbhe, a bheidh cothrom le dáta, agus aon togra amháin le haghaidh leithdháileadh costas trasteorann, d'fhonn iarratas féideartha ar chúnamh airgeadais ón Aontas de bhun Airteagal 21 **nó ar shásraí tacaíochta ábhartha eile** a éascú.

6. Féadfaidh na Ballstáit a chuireann cuacha tionscadal chun feidhme dá dtagraítear san Airteagal seo ina bhfuil tionscadail leasa choitinn a liostaítear in Iarscríbhinn II (2)(a), a cheadú go comhpháirteach d'oibreoirí gréasáin hidrigine leithdháileadh costas idir-ama a chur i bhfeidhm mar a fhoráiltear in Airteagal 5(3) de Rialachán 2024/1789 ar na cuacha tionscadal sin faoi mhodheolaíocht choiteann, faoi réir fhormheas na n-údarás rialála ábhartha. Déanfaidh an Coimisiún, laistigh de [6 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo], measúnú ar éifeachtacht na mbeart atá ann cheana chun tacú le dí-rioscú agus borradh a chur faoi thionscadail bonneagair hidrigine trasteorann lena mapáiltear bearta malartacha féideartha, lena n-áirítear ráthaíochtaí airgeadais ar leibhéal an Aontais. Rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis an nGníomhaireacht agus le páirtithe leasmhara ábhartha eile agus cuirfidh sé an obair a dhéanann siad e san áireamh.

***Ioncam [...] ó phlódú a chur i leataobh le haghaidh tionscadail atá ar liosta an Aontais***

1. **Ón [1 Eanáir 2028[...], leithdháilfidh OCTanna [...] 10 % den ioncam bliantúil ó phlódú [...] nár caitheadh [...] chun infhaighteacht iarbhír na hacmhainne leithdháilte a ráthú de bhun Airteagal 19(2), pointe (a), de Rialachán (AE) 2019/943, ná le haghaidh cúitimh d'oibreoirí gléasraí giniúna leictreachais in-athnuaite amach ón gcósta de bhun Airteagal 19(2), pointe (c), de Rialachán (AE) 2019/943, [...] ar infheistíochtaí gréasáin a dhéanfar i dtionscadail ar liosta an Aontais atá ábhartha don phlódú idirnascairí a laghdú de bhun Airteagal 19(2), pointe (b), de Rialachán (AE) 2019/943. **Tiocfaidh méadú 5 phointe céatadáin in aghaidh na bliana ar sciar an ioncaim bhliantúil leithdháilte ó phlódú, go dtí go sroichfidh sé 25 %, ón [1 Eanáir 2031[...]].** Ní dochar an méid sin d'inniúlachtaí na n-údarás rialála náisiúnta maidir le húsáid an ioncaim ó phlódú de bhun Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2019/943.**

**Ní bheidh feidhm ag an Airteagal seo maidir le hioncam ó phlódú a eascraíonn as teorainneacha idir criosanna tairisceana inmheánacha laistigh de Bhallstát ná maidir le hioncam ó phlódú a bailíodh roimh theacht i bhfeidhm an Airteagail seo.**

2. **I gcás nach féidir na cistí dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a leithdháileadh ar thionscadail ar liosta an Aontais, cuirfidh OCTanna [...] iad ar líne inmheánach ar leithligh sna cuntais[...] de bhun Airteagal 19(3) de Rialachán (AE) 2019/943, [...] go dtí gur féidir iad a chaitheamh chun tionscadail a mhaoiniú atá ar liosta an Aontais atá ábhartha don phlódú idirnascairí a laghdú, nó i gcás nach bhfuil aon tionscadal ar fáil atá aibí go leor ar liosta an Aontais, chun tionscadail mhalartacha a mhaoiniú a bhfuil an cuspóir céanna acu agus atá san áireamh in PFG10B, nó go dtí go mbeidh sé léirithe ag [...] OCTanna, ar bhonn na tuarascála sainaitheanta ar riachtanais an bhonneagair is déanaí a formhuiníodh de bhun Airteagal 12 de chuid LEOCT-L, nach bhfuil [...] aon ghá le hacmhainneacht bhreise trasteorann [...] ag teorainneacha an Bhallstáit[...] lena mbaineann chun plódú idirnascairí a laghdú agus ag an bpointe sin féadfar na cistí a úsáid chun críoch eile faoi Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2019/943. Léireoidh OCTanna é sin, i gcás inarb infheidhme, mar chuid dá dtuarascálacha de bhun Airteagal 19(5) de Rialachán (AE) 2019/943.**
- 2a. **Is ar bhonn bliantúil, i gcomhréir leis an modheolaíocht a forbraíodh de bhun Airteagal 19(4) de Rialachán (AE) 2019/943 a dhéanfar méid na gcistí atá le leithdháileadh i gcomhréir le mír 1 den Airteagal seo a ríomh. Beidh na cistí arna gcur ar an gcuntas inmheánach ar leithligh dá dtagraítear faoi mhír 2 den Airteagal seo, inaitheanta, agus tabharfar ar aghaidh iad ó bhliain féilire amháin go dtí an bhliain dár gcionn i gcomhréir leis an modheolaíocht a forbraíodh de bhun Airteagal 19(4) de Rialachán 2019/943.**
- 2b. **I gcás nach mbeidh cistí a leithdháiltear tar éis an 1 Eanáir 2031 caite ar thionscadail ar liosta an Aontais nó ar thionscadail mhalartacha a bhfuil an cuspóir céanna acu agus a áirítear in PFG10B i gcomhréir le mír 2, déanfar na cistí a chuirtear i leataobh i mbliain féilire ar leith ag deireadh an ochtú bliain féilire tar éis iad a chur i leataobh, a chur ar fáil lena n-úsáid i gcomhréir le hAirteagal 19 de Rialachán 2019/943. Maidir le cistí a leithdháiltear de bhun mhír 2 roimh an 1 Eanáir 2031, tosóidh an tréimhse 8 mbliana chun iad a scaoileadh an 1 Eanáir 2031.**

3. Déanfar an méid seo a leanas agus cistí dá dtagraítear i mír 1 á n-úsáid:

- (a) aghaidh a thabhairt ar an mbearna mhaoiniúcháin sna tionscadail atá ar [...] liosta an Aontais agus **atá lonnaithe sa Bhallstát ina mbailítear an t-ioncam ó phlódú, agus aird chuí á tabhairt ar an maoiniú taraife a bhfuiltear ag súil leis. Féadfar na cistí a úsáid freisin chun aghaidh a thabhairt ar an mbearna mhaoiniúcháin sna tionscadail atá ar liosta an Aontais agus atá lonnaithe lasmuigh de theorainneacha an Bhallstáit sin, agus a bhfuil tairbhí suntasacha ag baint leo don Bhallstát sin i gcomhréir leis an gcinneadh maidir le leithdháileadh costas trasteorann an tionscadail sin faoi réir chomhaontú údarás rialála an Bhallstáit lena mbaineann, [...]** agus chun infheistíocht a aisíoc lena gcumhdaítear costais tionscadal a raibh stádas tionscadail leasa choitinn nó tionscadail comhleasa acu roimhe sin, atá curtha i gcrích agus nach n-áirítear a thuilleadh ar liosta an Aontais, a mhéid a leantar d'iarratas a dhéanamh ar ioncam ó phlódú chun na costais infheistíochta ghaolmhara a chumhdach;
- (b) déanfar trédhearcach iad i dtuarascálacha na OCTanna de bhun **Airteagal 19(5) de Rialachán 2019/943**, agus sna cinntí maidir le leithdháileadh na gcostas trasteorann de bhun **Airteagal 17(4) pointe (c)** den Rialachán seo;

- (c) [...] déanfar comhréireacht, trédhearcacht agus neamh-idirdhealú a áirithiú leo;
- (d) ní chuirfear comhlíonadh na gcuaspóirí tosaíochta faoi Airteagal 19(2) de Rialachán (AE) 2019/943 i mbaol; [...]
- (e) **ní chuirfear cosc ar thionscnóirí tionscadail iarratas a dhéanamh ar chúnamh airgeadais ón Aontas.**

4. **Féadfaidh an Coimisiún gníomh cur chun feidhme a ghlacadh lena leagtar síos rialacha cur chun feidhme [...] chun sonrú breise a dhéanamh [...] ar úsáid na gcistí dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo agus ar na coinníollacha faoinar féidir a léiriú, ar bhonn na tuarascála de chuid LEOCT-L is déanaí a formhuiníodh maidir le riachtanais bhonneagair a shainaithint, de bhun Airteagal 12, mar a leagtar síos i mír 3, nach bhfuil aon ghá le hacmhainneacht bhreise trasteorann ag teorainneacha an Bhallstáit lena mbaineann chun plódú idirnascairí a laghdú de bhun mhír 2 den Airteagal seo. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 23a(2). [...]**
5. Laistigh de [6 mhí] tar éis theacht i bhfeidhm [...] **an Rialacháin seo**, tabharfaidh an Ghníomhaireacht an mhodheolaíocht maidir le húsáid na n-ioncam ó phlódú cothrom le dáta de bhun Airteagal 19(4) de Rialachán (AE) 2019/943 **chun críoch an Airteagail seo agus chun na críche sin amháin.** Beidh an mhodheolaíocht nuashonraithe i gcomhréir le míreanna 1, 2, **2a** agus 3 den Airteagal seo agus leis na gníomhartha **cur chun feidhme** [...] arna nglacadh de bhun mhír 4 den Airteagal seo.

***Dreasachtaí rialála***

1. I gcás ina dtabhaíonn tionscnóir tionscadail rioscaí níos airde maidir le forbairt, tógáil, oibriú nó cothabháil tionscadail leasa choitinn atá faoi inniúlacht na n-údarás rialála náisiúnta, nuair a chuirtear i gcomparáid iad leis na rioscaí arna dtabhú i gcás tionscadal bonneagair inchomparáide de ghnáth, féadfaidh na húdaráis rialála náisiúnta, **nó údarás inniúil eile i gcás ina mbeidh foráil déanta amhlaidh ag Ballstát**, dreasachtaí iomchuí a dheonú don tionscadal sin i gcomhréir le Rialachán (AE) 2019/943 agus 2024/1789 agus Treoracha (AE) 2019/944 agus (AE) 2024/1788.

Ní bheidh feidhm ag an gcéad fhomhír i gcás ina dtairbhíonn an tionscadal leasa choitinn de cheann amháin nó níos mó de na nithe seo a leanas:

- (a) díolúine ó Airteagail 31, 32, agus 33, agus Airteagail 78(7) agus (9) de Threoir (AE) 2024/1788, de bhun Airteagal 78 de Rialachán (AE) 2024//1789;
- (b) maolú ó Airteagal 19(2) agus (3) de Rialachán (AE) 2019/943 nó ó Airteagal 6, Airteagal 59(7) agus Airteagal 60(1) de Threoir (AE) 2019/944 de bhun Airteagal 63 de Rialachán (AE) 2019/943;
- (c) díolúine de bhun Airteagal 36 de Threoir 2009/73/CE;
- (d) maolú de bhun Airteagal 17 de Rialachán (CE) Uimh. 714/2009.

2. I gcás cinneadh lena ndéantar na dreasachtaí dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a dheonú, breithneoidh na húdaráis rialála náisiúnta torthaí na hanailíse costais is tairbhe atá i gcomhréir leis an modheolaíocht arna tarraingt suas de bhun Airteagal 14 agus go háirithe na seachtrachtaí dearfacha réigiúnacha nó uile-Aontais arna nginiúint ag an tionscadal. Déanfaidh na húdaráis rialála náisiúnta tuilleadh anailíse ar na rioscaí sonracha arna dtabhú ag na tionscnóirí tionscadail, ar na bearta maolaithe riosca arna ndéanamh agus ar na cúiseanna atá leis an bpróifíl riosca i bhfianaise an ghlantionchair dhearfaigh arna chur ar fáil ag an tionscadal, i gcomparáid le rogha eile lena mbaineann riosca níos ísle. Áireofar go háirithe ar rioscaí incháilithe rioscaí a bhaineann le teicneolaíochtaí nua tarchuir, ar tír agus amach ón gcósta araon, rioscaí a bhaineann le haisghabháil neamhiomlán costas agus rioscaí forbartha.
3. Sa chinneadh chun na dreasachtaí a dheonú, cuirfear cineál sonrach an riosca arna thabhú san áireamh agus féadfar dreasachtaí a dheonú a chumhdóidh, inter alia, ceann amháin nó níos mó de na bearta seo a leanas:
- (a) na rialacha maidir le hinfheistíocht oirchilleach;
  - (b) na rialacha maidir le sainaithint costas arna dtabhú go héifeachtúil roimh choimisiúnú an tionscadail;
  - (c) na rialacha lena ndéantar foráil do thoradh breise a fháil ar an gcaipiteal arna infheistiú le haghaidh an tionscadail;
  - (d) aon bheart eile a mheastar a bheith riachtanach agus iomchuí.

## CAIBIDIL VII

### Maoiniú

#### *Airteagal 21*

#### ***Incháilitheacht na dtionscadal le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas faoi Rialachán (AE) 2021/1153***

1. Beidh tionscadail leasa choitinn a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach in Airteagal 27 agus Iarscríbhinn II incháilithe le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas i bhfoirm deontais le haghaidh staidéir agus ionstraimí airgeadais.
2. Tionscadail leasa choitinn a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach in Airteagal 27 agus i bpointí (1)(a), (b), (c), (d), [...] (f) agus (h) agus i bpointí (2) **agus (5)** d'Iarscríbhinn II agus faoi inniúlacht na n-údarás rialála, beidh siad incháilithe freisin le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas i bhfoirm deontais le haghaidh oibreacha i gcás ina gcomhlíontar na critéir uile seo a leanas leo:
  - (a) leis an anailís costais is tairbhe thionscadalsonrach arna déanamh de bhun Airteagal 17(4), pointe (a), cuirtear fianaise ar fáil maidir le seachtrachtaí suntasacha dearfacha a bheith ann, amhail slándáil an tsoláthair, solúbthacht an chórais, dlúthpháirtíocht nó nuálaíocht;
  - (b) tá cinneadh maidir le leithdháileadh costas trasteorann faighte ag an tionscadal de bhun Airteagal 17;
  - (c) ní féidir an tionscadal a mhaoiniú tríd an margadh nó tríd an gcreat rialála i gcomhréir leis an bplean gnó agus le measúnuithe eile, go háirithe na cinn sin a rinne infheisteoirí ionchasacha, creidiúnaithe nó an t-údarás rialála náisiúnta, agus aird á tabhairt ar aon chinneadh maidir le dreasachtaí agus cúiseanna dá dtagraítear in Airteagal 20(2) tráth a mheastar an gá atá ag an tionscadal cúnamh airgeadais ón Aontas a fháil.

3. Maidir leis na tionscadail leasa choitinn a dhéantar i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 5(7), pointe (d), beidh siad incháilithe freisin le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas i bhfoirm deontais le haghaidh oibreacha i gcás ina gcomhlíonann siad na critéir a leagtar amach i mír 2 den Airteagal seo.
4. Tionscadail leasa choitinn a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach in Iarscríbhinn II seachas iad siúd dá dtagraítear i mír 2, cé is moite den chatagóir bonneagair a leagtar amach i bpointe (3) den Iarscríbhinn sin, beidh siad incháilithe le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas freisin i bhfoirm deontais le haghaidh oibreacha i gcás ina gcomhlíonann siad na critéir uile seo a leanas:
- (a) leis an anailís costais is tairbhe thionscadalsonrach arna tarraingt suas ag an tionscnóir tionscadail agus modheolaíocht ábhartha na hanailíse costais is tairbhe arna forbairt i gcomhréir le hAirteagal [...] 14 á cur i bhfeidhm, soláthraítear fianaise maidir le seachtrachtaí móra dearfacha a bheith ann, amhail slándáil an tsoláthair, solúbthacht an chórais, dlúthpháirtíocht nó nuálaíocht;
  - (b) ní féidir leis an margadh an tionscadal a mhaoiniú i gcomhréir leis an bplean gnó arna tharraingt suas ag an tionscnóir tionscadail ná le measúnuithe eile, go háirithe na measúnuithe sin atá déanta ag infheisteoirí ionchasacha, ag creidiúnaithe nó ag an údarás rialála náisiúnta;
  - (c) tá meastóireacht faighte ag an tionscadal arna déanamh ag an údarás náisiúnta ábhartha nó, i gcás inarb infheidhme, ag an údarás rialála náisiúnta, i gcomhairle leis na OCTanna nó na OCDanna ábhartha ó na Ballstáit ina soláthraíonn an tionscadal glantionchar dearfach mór, lena léirítear go soiléir go bhfuil seachtrachtaí dearfacha móra ann, amhail slándáil an tsoláthair, solúbthacht an chórais, dlúthpháirtíocht nó nuálaíocht, arna nginiúint ag an tionscadal agus meastóireacht ar an méid sin san áireamh, agus soláthraítear fianaise shoiléir ar an easpa inmhharthanachta tráchtála a bhaineann leo, i gcomhréir leis an anailís costais is tairbhe, leis an bplean gnó agus leis na measúnuithe arna ndéanamh ag an tionscnóir tionscadail agus ag infheisteoirí nó creidiúnaithe ionchasacha agus, i gcás inarb infheidhme, ag údarás rialála náisiúnta.

5. Beidh an mheastóireacht dá dtagraítear i mír 4, pointe (c), den Airteagal seo bunaithe ar an gcás arna leagan síos faoi Airteagal 11 agus ar aon anailís íogaireachta air atá ann cheana agus cuimseofar inti meastóireacht agus measúnú cruinn ar na costais a thabhaítear go héifeachtúil, tuairisc chruinn ar thairbhí an tionscadail lena n-áirítear an bealach a dheighltear iad thar theorainneacha i gcás Ballstát nó tríú tíortha aonair lena n-áirítear tíortha nach tíortha óstacha iad, tuairisc ar dheighilt na gcostas thar theorainneacha agus ar na foinsí maoinithe uile atá ábhartha don tionscadal agus atá deimhnithe cheana féin.
6. Beidh feidhm ag an Airteagal seo *mutatis mutandis* maidir le tionscadail leasa fhrithpháirtigh agus cuacha tionscadal de bhun Airteagal 18.

Beidh tionscadail leasa fhrithpháirtigh incháilithe le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas faoi na coinníollacha a leagtar amach i Rialachán (AE) 2021/1153. A mhéid a bhaineann le deontais le haghaidh oibreacha, beidh tionscadail leasa fhrithpháirtigh incháilithe le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas ar choinníoll go gcomhlíonann siad na critéir a leagtar amach i mír 2 nó 4 den Airteagal seo, de réir mar is infheidhme, agus i gcás ina rannchuidíonn an tionscadal le cuspóirí beartais foriomlána fuinnimh agus aeráide an Aontais.

## *Airteagal 22*

### ***Treoraíocht maidir leis na critéir dhámhachtana do chúnamh airgeadais ón Aontas***

Beidh feidhm ag na critéir shonracha a leagtar amach in Airteagal 4(3) den Rialachán seo agus na paraiméadair a leagtar amach in Airteagal 4(5) den Rialachán seo chun critéir dhámhachtana a bhunú le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas faoi Rialachán (AE) 2021/1153. I gcás tionscadal leasa choitinn atá faoi Airteagal 27 den Rialachán seo, sa bhreis ar na ceanglais dá bhforáiltear in Airteagal 21(2), beidh feidhm ag na critéir maidir le comhtháthú margaidh, slándáil an tsoláthair, iomaíocht agus inbhuanaitheacht.

## CAIBIDIL VIII

### Forálacha críochnaitheacha

#### *Airteagal 23*

#### *An tarmligean a fheidhmiú*

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 3(4) [...] a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse 7 mbliana ón 23 Meitheamh 2027. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 7 mbliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligean na cumhachta. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaíthe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 3(4) [...] a chúlghairm aon tráth. Le cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh, cuirfear deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.
4. Sula nglacfaidh sé gníomh tarmligthe, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.

6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagal 3(4) [...] i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Cuirfear síneadh 2 mhí leis an tréimhse sin ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

### *Airteagal 23a*

#### *An nós imeachta coiste*

1. **Tabharfaidh coiste cúnamh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.**
2. **I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.**

### *Airteagal 24*

#### *Tuairisciú agus meastóireacht*

1. Faoi 30 Meitheamh 2032, foilseoidh an Coimisiún tuarascáil faoi chur chun feidhme tionscadal atá ar liosta an Aontais, agus cuirfidh sé an tuarascáil sin faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle. Soláthrófar meastóireacht sa tuarascáil sin ar na nithe seo a leanas:
  - (a) an dul chun cinn atá déanta maidir le pleanáil, forbairt, tógáil agus coimisiúnú tionscadal atá ar liosta an Aontais, agus, i gcás inarb ábhartha, moilleanna ar an gcur chun feidhme agus deacrachtaí eile a tháinig chun cinn;

- (b) na cistí arna n-úsáid agus arna n-eisíoc ag an Aontas le haghaidh tionscadail atá ar liosta an Aontais, i gcomparáid le luach iomlán na dtionscadal arna gcistiú atá ar liosta an Aontais;
- (c) an dul chun cinn atá déanta i dtéarmaí comhtháthaithe foinsí fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear foinsí fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta, agus astaíochtaí gás ceaptha teasa laghdaithe trí phleanáil, forbairt, tógáil agus coimisiúnú tionscadal atá ar liosta an Aontais;
- (d) i gcás na hearnála leictreachais agus na hearnála hidrigine, an fhorbairt ar leibhéal an idirnáisc idir na Ballstáit, agus an fhorbairt chomhfhreagrach ar phraghsanna fuinnimh;
- (e) an próiseas um dheonú ceadanna agus rannpháirtíocht phoiblí, go háirithe:
  - (i) meántréimhse iomlán agus uastréimhse iomlán an phróisis um dheonú ceadanna le haghaidh tionscadail ar liosta an Aontais, lena n-áirítear fad tréimhse gach céime den nós imeachta réamhiarratais, i gcomparáid leis an uainiú a fhoráiltear leis na mór-gharspriocanna tosaigh dá dtagraítear in Airteagal 10(9);
  - (ii) na cleachtais is fearr agus is nuálaí maidir le rannpháirtíocht geallsealbhóirí;
  - (iii) na cleachtais is fearr agus is nuálaí maidir le maolú ar thionchair ar an gcomhshaol, lena n-áirítear oiriúnú don athrú aeráide, le linn próisis um dheonú ceadanna agus cur chun feidhme tionscadal;
  - (iv) éifeachtacht na scéimeanna dá bhforáiltear in Airteagal 8(3) maidir le comhlíonadh na dteorainneacha ama a leagtar síos in Airteagal 10(1) agus (2);
  - (v) ráta digiteála na nósanna imeachta ceadaithe;

- (f) láimhseáil rialála, go háirithe:
  - (i) an líon tionscadal leasa choitinn, nó cuach tionscadal, ar ina leith a tugadh cinneadh maidir le leithdháileadh costas trasteorann de bhun Airteagal 17;
  - (ii) líon agus cineál na dtionscadal leasa choitinn a fuair dreasachtaí sonracha de bhun Airteagal 20;
- (g) a éifeachtaí atá an Rialachán seo maidir le rannchuidiú le spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus maidir le haeráidneodracht a bhaint amach faoi 2050 ar a dhéanaí;
- (h) an feabhas arna chur ar athléimneacht an bhonneagair fuinnimh trasteorann ó thaobh na slándála fisicí agus ó thaobh na cibearshlándála de;
- (i) glacadh na réiteach neamhsreinge i dtéarmaí an lín tionscadal agus an mhéadaithe ar acmhainneacht na n-eangach faoi seach.
- (j) **úsáid cistí leithdháilte i gcomhréir le hAirteagal 19(1), lena n-áirítear comhlíonadh Airteagal 19(2)(b) de Rialachán (AE) 2019/943, agus úsáid cistí le haghaidh tionscadail lena maolaítear an tionchar a bhíonn ag an bplódú sistéamach ar Bhallstáit a ndéantar difear dóibh go hindíreach, bunaithe ar thuarascálacha na n-údarás rialála chuig ACER de bhun Airteagal 19(5) de Rialachán (AE) 2019/943.**

- 2. Faoi 31 Nollaig 2032 [...], foilseoidh an Coimisiún tuarascáil faoi chur chun feidhme tionscadal atá ar liosta an Aontais ón gcatagóir dá dtagraítear in Iarscríbhinn II, mír (5) den Rialachán seo, agus cuirfidh sé an tuarascáil sin faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle. Soláthrófar meastóireacht sa tuarascáil sin ar na nithe seo a leanas:**

- (a) líon na dtionscadal, a leibhéal aibíochta agus a rannchuidiú le feabhas a chur ar shlándáil fhisiceach agus ar chibearshlándáil agus ar athléimneacht an bhonneagair fuinnimh trasteorann;
- (b) impleachtaí buiséadacha na catagóire nua agus na bearta arna nglacadh ag an gCoimisiún chun a áirithiú nach rachaidh an cistiú a leithdháiltear ar thionscadail faoin gcatagóir seo thar 5 faoin gcéad den chistiú atá ar fáil.

#### *Airteagal 25*

#### *Athbhreithniú*

Faoi 30 Meitheamh 2033, déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú ar an Rialachán seo, ar bhonn thorthaí an tuairiscithe agus na meastóireachta dá bhforáiltear in Airteagal 24 den Rialachán seo, agus ar bhonn an fhaireacháin, an tuairiscithe agus na meastóireachta a dhéantar de bhun Airteagail 22 agus 23 de Rialachán (AE) 2021/1153 chomh maith.

#### *Airteagal 26*

#### *Faisnéis agus poiblíocht*

Bunóidh an Coimisiún ardán trédhearcachta a bheidh inrochtana go héasca ar an idirlíon ag an bpobal i gcoitinne agus coinneoidh sé ar bun é. Déanfar an t-ardán a nuashonrú go tráthrialta le faisnéis ó: na tuarascálacha dá dtagraítear in Airteagal 5(4); an suíomh gréasáin dá dtagraítear in Airteagal 9(7); agus faisnéis dhíreach ó na tionscnóirí tionscadail a mhéid a bhaineann le tionscadail nach bhfuil ar liosta an Aontais a thuilleadh. Beidh an fhaisnéis seo a leanas ar an ardán:

- (a) faisnéis ghinearálta nuashonraithe, lena n-áirítear faisnéis gheografach, le haghaidh gach tionscadal atá ar liosta an Aontais;
- (b) an plean cur chun feidhme mar a leagtar amach é in Airteagal 5(1) le haghaidh gach tionscadal atá ar liosta an Aontais, arna chur i láthair ar bhealach lena gceadófar measúnú a dhéanamh tráth ar bith ar an dul chun cinn maidir lena chur chun feidhme;
- (c) na príomhthairbhí a bhfuil coinne leo agus a mhéid a chuireann siad leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 1(1) agus costais na dtionscadal, ach amháin aon fhaisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de;
- (d) liosta an Aontais;
- (e) na cistí arna leithdháileadh agus arna n-eisioc ag an Aontas le haghaidh na dtionscadal uile ar liosta an Aontais;
- (f) na naisc chuig an lámhleabhar náisiúnta nósanna imeachta dá dtagraítear in Airteagal 9;
- (g) nuashonruithe faisnéise agus stádais a mhéid a bhaineann le tionscadail a bhí ar liosta an Aontais, ach nach bhfuil san áireamh a thuilleadh.

## *Airteagal 27*

### ***Maolú maidir le hidirnaisc don Chipir agus do Mhálta***

1. I gcás na Cipire agus Mhálta, nach bhfuil idirnasctha leis an ngréasán gáis tras-Eorpach, beidh feidhm ag maolú ar Airteagal 3, Airteagal 4(1), pointí (a) agus (b), Airteagal 4(5), agus Iarscríbhinní I, II agus III. Coinneofar an stádas tionscadail leasa choitinn atá ag aon idirnasc amháin le haghaidh gach ceann de na Ballstáit sin faoin Rialachán seo leis na cearta agus na hoibleagáidí ábhartha uile, i gcás inar fíor an méid seo a leanas maidir leis an idirnasc sin:

- (a) bhí sé á fhorbairt nó á phleanáil an 23 Meitheamh 2022;
- (b) tugadh stádas tionscadail leasa choitinn dó faoi Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>39</sup>;
- (c) tá sé riachtanach chun idirnasc buan na mBallstát sin leis an ngréasán gáis tras-Eorpach a dhaingniú.

Leis na tionscadail sin, áiríteofar go mbeidh an cumas ann amach anseo margaí nua fuinnimh, lena n-áirítear hidrigin, a rochtain.

2. Cuirfidh na tionscnóirí tionscadail fianaise leordhóthanach ar fáil maidir leis an gcaoi a dtabharfaidh na hidirnaise dá dtagraítear i mír 1 rochtain ar mhargaí nua fuinnimh, lena n-áirítear hidrigin, i gcomhréir le cuspóirí beartais foriomlána fuinnimh agus aeráide an Aontais. Áireofar i bhfianaise den sórt sin measúnú ar an soláthar agus an t-éileamh don hidrigin in-athnuaite nó ísealcharbóin mar aon le ríomh an laghdaithe ar na hastaíochtaí gás ceaptha teasa arna chumasú ag an tionscadal.

Fíoróidh an Coimisiún an measúnú agus an ríomh sin go tráthrialta, mar aon le cur chun feidhme tráthúil an tionscadail.

---

<sup>39</sup> Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Aibreán 2013 maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagair thras-Eorpaigh fuinnimh agus lena n-aisghairtear Cinneadh Uimh. 1364/2006/CE agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 713/2009, Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 (IO L 115, 25.4.2013, lch. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/347/oj>).

3. Maidir leis na hidirnaise dá dtagraítear i mír 1, i dteannta na gcritéar sonracha a leagtar amach in Airteagal 21 maidir le cúnamh airgeadais ón Aontas, dearfar iad chun a áirithiú go mbeidh rochtain acu ar mhargaí fuinnimh a bheidh ann amach anseo, lena n-áirítear hidrigin, ní thiocfaidh astu fadú ar shaolré na sócmhainní gáis nádúrtha astu, **ní chuirfidh siad moill ar dhícharbónú an gheilleagair ná ar chur in úsáid foinsí fuinnimh ghlain agus an bhonneagair a bhaineann leo, áiritheoidh siad comhsheasmhacht agus comhlántacht leis an bPlean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide agus rannchuideoidh siad lena chur chun feidhme**, agus áiritheoidh siad idir-inoibritheacht na ngréasán comharsanach thar theorainneacha leo. An 31 Nollaig 2031[...], tiocfaidh deireadh le haon incháilitheacht le haghaidh cúnamh airgeadais ón Aontas faoi Airteagal 21.
4. Léireofar go soiléir in aon iarraidh ar chúnamh airgeadais ón Aontas le haghaidh oibreacha an aidhm an tsócmhainn a thiontú ina sócmhainn atá tiomnaithe don hidrigin faoi 2036, más féidir de réir dhálaí an mhargaidh, trí bhíthin treochlár le hamlíne bheacht.
5. Beidh feidhm ag an maolú a leagtar amach i mír 1 go dtí go mbeidh an Chipir nó Málta, faoi seach, idirnasctha go díreach leis an ngréasán gáis tras-Eorpach nó go dtí an 31 Nollaig [...] **2033**, cibé acu is túisce.

***Leasuithe ar Rialachán (AE) 2019/942***

Leasaítear Rialachán (AE) 2019/942 mar a leanas:

(1) in Airteagal 3(2), cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre:

‘Arna iarraidh sin do ACER, déanfaidh na húdaráis rialála, LEOCT don Leictreachas, LEOCT don Ghás, LEOGH, na lárionaid chomhordúcháin réigiúnacha, Eintiteas AE do OCDanna, na hoibreoirí córais tarchuir, oibreoirí gréasáin hidrigine, na hoibreoirí margaidh leictreachais ainmnithe, agus eintitis arna mbunú ag oibreoirí córais tarchuir do ghás nádúrtha, oibreoirí córais GNL, oibreoirí córais stórála gáis nádúrtha nó oibreoirí stórála hidrigine nó oibreoirí críochfoirt hidrigine, déanfaidh siad an fhaisnéis a chur ar fáil do ACER ar an leibhéal céanna sonraíochta is gá chun cúraimí ACER a dhéanamh faoin Rialachán seo, murar iarr ACER an fhaisnéis sin agus mura bhfuair sí cheana í.’

(2) in Airteagal 11, cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointí (c) agus (d):

‘(c) na hoibleagáidí a leagtar amach in Airteagail 5, 11, 12, 14, 17 de Rialachán (AE) .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle\* [*Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*] agus i Roinn 2, pointe (8), d’Iarscríbhinn III a ghabhann leis an Rialachán sin, a chur i gcrích;

(d) cinntí a dhéanamh maidir le hiarrataí ar infheistíocht lena n-áirítear leithdháileadh costas trasteorann de bhun Airteagal 17(9) de Rialachán (AE) .../... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*].

---

\* Rialachán (AE) .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*] (IO..., ELI: ...)’

***Leasuithe ar Rialachán (AE) 2019/943***

Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 48 de Rialachán (AE) 2019/943:

‘Airteagal 48

**Plean forbartha gréasáin deich mbliana**

1. Beidh an plean forbartha gréasáin uile-Aontais dá dtagraítear faoi Airteagal 30(1), pointe (b), den Rialachán seo bunaithe ar an bpríomhchás **agus ar a chuid anailísí íogaireachta [...] de réir mar is iomchuí agus** ar an tuarascáil maidir le riachtanais na gcóras a shainaithint de bhun Airteagail 11 agus 12 de Rialachán (AE) .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle\* [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*] agus cuimseofar ann samhaltú an ghréasáin chomhtháite agus measúnú ar athléimneacht an chórais. Maidir le paraiméadair ionchuir ábhartha chun an príomhchás **agus a chuid anailísí íogaireachta, de réir mar is iomchuí**, a shamhaltú, amhail toimhdí maidir le praghsanna breosla agus carbóin nó suiteáil foinsí fuinnimh in-athnuaite, agus toimhdí don mheasúnú Eorpach ar leormhaitheas acmhainní arna fhorbairt de bhun Airteagal 23 den Rialachán seo, ba cheart iad a bheith comhsheasmhach a mhéid is féidir.

Beidh na nithe seo a leanas i gceist leis an bplean forbartha gréasáin uile-Aontais, go háirithe:

- (a) cuirfidh sé le tionscadail a bhfuil ábharthacht trasteorann ag baint leo agus a chuimsítear i bpleananna forbartha gréasáin náisiúnta 10 mbliana agus i bpleananna infheistíochta náisiúnta, agus cuirfear san áireamh ann pleananna infheistíochta réigiúnacha dá dtagraítear in Airteagal 34(1) den Rialachán seo, agus beidh sé bunaithe ar ghnéithe den phleanáil gréasáin a bhaineann leis an Aontas mar a leagtar amach i Rialachán (AE) .../... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*]; déanfar anailís costais is tairbhe air de réir na modheolaíochta a leagtar síos in Airteagal 14 den Rialachán sin;

- (b) measfar roghanna malartacha ar leathnú an ghréasáin ann [...], amhail réitigh neamhshreinge de bhun Rialachán (AE) .../... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*] nó solúbthacht neamhiontaise;
- (c) i réimse na n-idirnasc trasteorann, cuirfidh sé le riachtanais réasúnta úsáideoirí na gcóras éagsúil agus déanfaidh sé gealltanais fhadtéarmacha ó infheisteoirí dá dtagraítear in Airteagal 44 agus Airteagal 51 de Threoir (AE) 2019/944 a chomhtháthú;
- (d) sainaitheoidh sé bearnaí san infheistíocht, go háirithe maidir le hacmhainneachtaí trasteorann.

I dtaca leis an dara fomhír, pointe (d), féadfar athbhreithniú a chur mar iarscríbhinn leis an bplean forbartha gréasáin uile-Aontais, is é sin, athbhreithniú ar na bacainní atá ar mhéadú acmhainneachta trasteorann an ghréasáin agus a eascraíonn as nósanna imeachta nó cleachtais formheasta éagsúla.

2. Soláthróidh ACER tuairim maidir leis na pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana náisiúnta chun measúnú a dhéanamh ar a gcomhsheasmhacht leis an bplean forbartha gréasáin uile-Aontais, lena n-áirítear comhlíonadh cheanglais Airteagal 3(6) agus (7) de Rialachán (AE) .../... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*]. Má shainaitheann ACER neamhréireachtaí idir plean forbartha gréasáin 10 mbliana náisiúnta agus an plean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, molfaidh sí go ndéanfar an plean forbartha gréasáin 10 mbliana náisiúnta nó an plean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais a leasú de réir mar is iomchuí suas laistigh de 2 mhí tar éis é a fháil. Má fhorbraítear plean forbartha gréasáin 10 mbliana náisiúnta den sórt sin i gcomhréir le hAirteagal 40a de Threoir (AE) 2019/944, molfaidh ACER don údarás rialála, **nó d'údarás inniúil eile i gcás ina mbeidh foráil déanta amhlaidh ag Ballstát**, an plean forbartha gréasáin 10 mbliana náisiúnta a leasú i gcomhréir le hAirteagal 40a(7) den Treoir sin agus cuirfidh sé an méid sin in iúl don Choimisiún.

---

\* Rialachán (AE) .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*] (IO..., ELI: ...)

***Leasuithe ar Rialachán (AE) 2024/1789***

Leasaítear Rialachán (AE) 2024/1789 mar a leanas:

(1) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 60:

‘Airteagal 60

**Plean forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine**

1. Beidh an plean forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine bunaithe ar an bpríomhchás agus ar an tuarascáil maidir le riachtanais na gcóras a shainaithint de bhun Airteagail 11 agus 12 de Rialachán (AE) .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle\* [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*] agus cuimseofar ann samhaltú an ghréasáin hidrigine chomhtháite, tuar Eorpach ar leordhóthanacht soláthair agus measúnú ar athléimneacht an chórais.

Leis an bplean forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine, déanfar an méid seo a leanas, go háirithe:

- (a) cuirfidh sé leis na pleananna maidir le forbairt gréasáin tarchurtha hidrigine náisiúnta mar a leagtar síos in Airteagal 55 de Threoir (AE) 2024/1788 agus beidh sé bunaithe ar ghnéithe den phleanáil gréasáin a bhaineann leis an Aontas mar a leagtar amach i Rialachán (AE) .../... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*];
- (b) maidir le hidirnaisc thrasteorann, cuirfear freisin le riachtanais réasúnta na n-úsáideoirí gréasáin éagsúla agus déanfar gealltanais fhadtéarmacha ó infheisteoirí a chomhtháthú dá dtagraítear in Airteagal 55(7) de Threoir (AE) 2024/1788;
- (c) sainaitheofar bearnaí infheistíochta, go háirithe i ndáil leis na hacmhainneachtaí trasteorann riachtanacha, chun na conairí tosaíochta le haghaidh hidrigine agus leictrealóirí dá dtagraítear i bpointe 3 d'Iarscríbhinn I, a ghabhann le Rialachán (AE) .../... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*] a chur chun feidhme.

Maidir leis an dara fomhír, pointe (c), féadfar athbhreithniú a chur mar iarscríbhinn leis an bplean forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine, is é sin, athbhreithniú ar na bacainní atá ar mhéadú acmhainneacht trasteorann an ghréasáin agus a eascraíonn as nósanna imeachta nó cleachtais formheasta éagsúla. Féadfaidh plean cuimsitheach a bheith ag gabháil leis an athbhreithniú sin, i gcás inarb iomchuí, chun bacainní den sórt sin a bhaint agus chun dlús a chur le cur chun feidhme na gconairí tosaíochta le haghaidh hidrigine agus leictrealóirí.

2. Soláthróidh ACER tuairim faoi na pleananna maidir le forbairt gréasáin tarchurtha hidrigine náisiúnta i gcás inarb ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar a gcomhsheasmhacht leis an bplean forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine lena n-áirítear comhlíonadh cheanglais Airteagal 3(6) agus (7) de Rialachán (AE) .../... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*]. Má shainaithníonn ACER neamhréireachtaí idir plean forbartha gréasáin tarchurtha hidrigine náisiúnta agus an plean forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine, molfaidh sé go ndéanfar an plean forbartha gréasáin tarchurtha hidrigine náisiúnta nó an plean forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine a leasú de réir mar is iomchuí, tráth nach déanaí ná 2 mhí tar éis dó an plean forbartha gréasáin tarchurtha hidrigine náisiúnta a fháil.
3. Agus an plean forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine á fhorbairt, oibreoidh LEOGH i gcomhar le LEOCT don Leictreachas agus le LEOCT don Ghás, go háirithe maidir le forbairt na hanailíse uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh dá dtagraítear in Airteagal 14 de Rialachán (AE) .../... [*an Rialachán maidir le GTE-F arna mholadh ag COM(2025)xxxx*], agus maidir le sainaithint na mbearnaí sa bhonneagar dá dtagraítear in Airteagal 13 den Rialachán sin.

---

\* Rialachán (AE) .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ... [*an Rialachán maidir le GTE-F mar a mholtar in COM(2025)xxxx*] (IO..., ELI: ...)

(2) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 61:

‘Airteagal 61

### **Pleanáil gréasáin chomhtháite ar leibhéal an Aontais**

1. Le linn na hidirthréimhse go dtí an 1 Eanáir 2027, forbróidh LEOCT don Ghás plean forbartha gréasáin uile-Aontais 2026 le haghaidh hidrigine, le rannpháirtíocht iomlán na n-oibreoirí gréasáin tarchurtha hidrigine agus in éineacht le LEOGH a luaithé a bhunófar é. Beidh dhá chaibidil ar leith i bplean forbartha gréasáin uile-Aontais 2026 le haghaidh hidrigine, ceann amháin le haghaidh hidrigine agus ceann eile le haghaidh gás nádúrtha. Aistreoidh LEOCT don Ghás an fhaisnéis uile chuig LEOGH gan mhoill, lena n-áirítear sonraí agus anailísí a bhailigh sé le linn ullmhú na bpleananna forbartha gréasáin uile-Aontais le haghaidh hidrigine faoin 1 Eanáir 2027.
2. Forbróidh ENNOH plean forbartha gréasáin uile-Aontais 2028 le haghaidh hidrigine de bhun an Airteagail seo agus Airteagal 60.
3. Oibreoidh LEOGH i ndlúthchomhar le LEOCT don Leictreachas agus LEOCT don Ghás chun pleananna forbartha gréasáin comhtháite uile-Aontais a fhorbairt de bhun Airteagail 32 agus 60 den Rialachán seo agus de bhun Airteagal 30 de Rialachán (AE) 2019/943 faoi seach.
4. I gcás inar gá cinntí a dhéanamh chun éifeachtúlacht córais a áirithiú mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (4), de Threoir (AE) 2023/1791 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle thar iompróirí fuinnimh, áiritheoidh an Coimisiún go mbeidh dlúthchomhar ann idir LEOCT don Leictreachas, LEOCT don Ghás agus LEOGH.
5. Oibreoidh LEOGH, LEOCT don Leictreachas agus LEOCT don Ghás i gcomhar ar bhealach éifeachtúil, cuimsitheach agus trédhearcach, éascóidh siad cinntí a dhéanamh de chomhthoil agus forbróidh siad na socrúithe oibre is gá chun an comhar sin a chumasú agus chun a n-ionadaíocht chothrom a áirithiú.

Féadfaidh LEOGH, in éineacht le LEOCT don Leictreachas agus LEOCT don Ghás, meithleacha a bhunú chun a oibleagáidí a chomhlíonadh de bhun na chéad fhomhíre, pointí (a), (b) agus (d) agus áiritheoidh siad ionadaíocht chothrom chomhionann ar earnáil na hidrigine, earnáil an leictreachais agus earnáil an gháis sna meithleacha.

### *Airteagal 31*

#### ***Forálacha idirthréimhseacha***

1. Ní dhéanfaidh an Rialachán seo difear do dheonú, leanúint ná modhnú an chúnaimh airgeadais arna dheonú ag an gCoimisiún de bhun Rialachán (AE) Uimh. 1316/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle<sup>40</sup> agus Rialachán (AE) 2021/1153.
2. Aon phróiseas chun modheolaíocht na hanailíse costais is tairbhe a fhorbairt, arna thionscnamh ag LEOCT don Leictreachas nó LEOGH i gcomhréir le hAirteagal 11 de Rialachán (AE) 2022/869 roimh [*dáta theacht i bhfeidhm/a chuirtear tús le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo*], leanfar den phróiseas sin faoi Airteagal 14 den Rialachán seo.

Aon chéim a thugtar i gcrích faoi Airteagal 11 de Rialachán (AE) 2022/869, measfar gur tugadh i gcrích í faoi fhorálacha comhfhreagracha Airteagal 14 den Rialachán seo.

Aon mhodheolaíocht le haghaidh anailís uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh arna formheas ag an gCoimisiún de bhun Airteagal 11(4) de Rialachán (AE) 2022/869, measfar í a bheith formheasta faoi Airteagal 14(7) den Rialachán seo agus leanfaidh sí de bheith bailí go dtí go gcuirfear modheolaíocht nua le haghaidh anailís uile-chórais costais is tairbhe ar fhuinneamh ina hionad, ar modheolaíocht í a fhorbraítear de bhun Airteagal 14 den Rialachán seo.

---

<sup>40</sup> Rialachán (AE) Uimh. 1316/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2013 lena mbunaítear an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 913/2010 agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 680/2007 agus Rialachán (CE) Uimh. 67/2010, (IO L 348, 20.12.2013) lch. 129, <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj>.

3. Na cásanna comhpháirteacha atá á bhforbairt ag LEOCT don Leictreachas, LEOCT don Ghás agus ENNOH de bhun Airteagal 12 de Rialachán (AE) 2022/869, leanfar dá bhforbairt agus dá bhformheas ag an gCoimisiún i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach san Airteagal sin. Measfar gur príomhchásanna tagartha faoi Airteagal 11 den Rialachán seo iad na cásanna comhpháirteacha sin, a luaithe a fhormheasfaidh an Coimisiún iad, agus beidh siad bailí go dtí go gcuirfear príomhchásanna tagartha nua a fhorbraítear de bhun Airteagal 11 den Rialachán seo ina n-ionad.
4. Iarscríbhinn VII a ghabhann le Rialachán (AE) 2022/869 lena leagtar amach [ ] liosta an Aontais de thionscadail leasa choitinn agus de thionscadail leasa fhrithpháirtigh chomh maith le hAirteagail [ ] de Rialachán (AE) 2022/869, agus Iarscríbhinní [ ] a ghabhann leis an Rialachán sin, leanfaidh siad d'fheidhm a bheith acu maidir leis na tionscadail leasa choitinn agus na tionscadail leasa fhrithpháirtigh a chuimsítear ar [ ] liosta an Aontais go dtí go dtiocfaidh an gníomh tarmligthe dá dtagraítear in Airteagal 3(4) den Rialachán seo lena mbunaítear an chéad liosta de chuid an Aontais i bhfeidhm.

### *Airteagal 32*

### *Aisghairm*

Aisghairtear Rialachán (AE) 2022/869. Déanfar tagairtí do Rialachán (AE) Uimh. 2022/869 a fhorléiriú mar thagairtí don Rialachán seo.

***Teacht i bhfeidhm***

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

*Thar ceann Pharlaimint na hEorpa*  
An tUachtarán

*Thar ceann na Comhairle*  
An tUachtarán

## IARSCRÍBHINN I

### CONAIRÍ AGUS RÉIMSÍ TOSAÍOCHTA BONNEAGAIR FUINNIMH

(dá dtagraítear in Airteagal 1(1))

Beidh feidhm ag an Rialachán seo maidir leis na conairí agus réimsí tosaíochta seo a leanas i ndáil le bonneagar tras-Eorpach fuinnimh:

#### 1. CONAIRÍ TOSAÍOCHTA LEICTREACHAIS

- (1) Idirnaisc leictreachais Thuaidh-Theas in Iarthar na hEorpa (ITT leictreachas an Iarthair): idirnaisc idir Ballstáit an réigiúin agus limistéar na Meánmhara lena n-áirítear leithinis na hIbéire, go háirithe chun leictreachas ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh a chomhtháthú, bonneagair eangaí inmheánaí a athneartú chun comhtháthú margaidh sa réigiún a chothú agus chun deireadh a chur le leithlisiú na hÉireann, **chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus slándáil ghréasáin a mhéadú, agus chun** a áirithiú go ndéanfar na faduithe is gá ar eangacha amach ón gcósta le haghaidh fuinneamh in-athnuaite agus na hathneartuithe is gá ar an eangach ar tír chun eangach tarchuir leormhaith agus iontaofa a áirithiú agus chun leictreachas arna ghiniúint amach ón gcósta a sholáthar do Bhallstáit thalamhiata.

Na Ballstáit lena mbaineann: an Bheilg, an Danmhairg, an Ghearmáin, Éire, an Spáinn, an Fhrainc, an Iodáil, Lucsamburg, Málta, an Ísiltír, an Ostair agus an Phortaingéil.

- (2) Idirnaisc leictreachais Thuaidh-Theas i Lár na hEorpa Thoir agus in Oirdheisceart na hEorpa (ITT Leictreachas an Oirthir): idirnaisc agus línte inmheánacha i dtreonna Thuaidh-Theas agus Soir-Siar chun an margadh inmheánach a chur i gcrích, chun giniúint ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh a chomhtháthú agus chun deireadh a chur le leithlisiú na Cipire, **chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus slándáil ghréasáin a mhéadú, agus chun** a áirithiú go ndéanfar na faduithe is gá ar eangacha amach ón gcósta le haghaidh fuinneamh in-athnuaite agus na hathneartuithe is gá ar an eangach ar tír chun eangach tarchuir leormhaith agus iontaofa a áirithiú agus chun leictreachas arna ghiniúint amach ón gcósta a sholáthar do Bhallstáit thalamhiata.

Na Ballstáit lena mbaineann: an Bhulgáir, an tSeicia, an Ghearmáin, an Chróit, an Ghréig, an Chipir, an Iodáil, an Ungáir, an Ostair, an Pholainn, an Rómáin, an tSlóivéin agus an tSlóvaic.

- (3) Plean Idirnaisc don Mhargadh Baltach Fuinnimh sa leictreachas (Leictreachas PIMBF): idirnaisc idir na Ballstáit agus línte inmheánacha sa réigiún Baltach, chun comhtháthú an mhargaidh a chothú agus an sciar den fhuinneamh in-athnuaite atá ag dul i méid sa réigiún a chomhtháthú ag an am céanna, agus chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus slándáil ghréasáin a mhéadú.

Na Ballstáit lena mbaineann: An Danmhairg, an Ghearmáin, an Eastóin, an Laitvia, an Liotuáin, an Pholainn, an Fhionlainn agus an tSualainn.

## 2. CONAIRÍ TOSAÍOCHTA EANGAÍ AMACH ÓN gCÓSTA

- (4) Eangacha amach ón gcósta sna Mara Thuaidh (EACMT): forbairt eangaí leictreachais amach ón gcósta, eangaí comhtháite leictreachais amach ón gcósta, agus, i gcás inarb iomchuí, forbairt eangaí hidrigine agus na hidirnascairí gaolmhara sa Mhuir Thuaidh, i Muir Éireann, sa Mhuir Cheilteach, i Muir nIocht, agus in uiscí comharsanachta chun leictreachas nó, i gcás inarb iomchuí, hidrigin a iompar ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh amach ón gcósta chuig lárionaid ídithe agus stórála nó chun malartú fuinnimh in-athnuaite trasteorann a mhéadú **agus chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus slándáil ghréasáin a mhéadú.**

Na Ballstáit lena mbaineann: an Bheilg, an Danmhairg, an Ghearmáin, Éire, an Fhrainc, Lucsamburg, an Ísiltír, agus an tSualainn.

- (5) Eangacha amach ón gcósta de chuid an Phlean Idirnaisc don Mhargadh Fuinnimh Baltach (PIMBF amach ón gcósta): forbairt eangaí leictreachais amach ón gcósta, eangaí comhtháite leictreachais amach ón gcósta, agus, i gcás inarb iomchuí, forbairt eangaí hidrigine agus na hidirnascairí gaolmhara i Muir Bhailt agus in uiscí comharsanachta chun leictreachas nó, i gcás inarb iomchuí, hidrigin a iompar ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh amach ón gcósta chuig lárionaid ídithe agus stórála nó chun malartú fuinnimh in-athnuaite trasteorann a mhéadú **agus chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus slándáil ghréasáin a mhéadú.**

Na Ballstáit lena mbaineann: An Danmhairg, an Ghearmáin, an Eastóin, an Laitvia, an Liotuáin, an Pholainn, an Fhionlainn agus an tSualainn.

- (6) Eangacha amach ón gcósta de chuid an Deiscirt agus an Iarthair (EDI amach ón gcósta): forbairt eangaí leictreachais amach ón gcósta, eangaí comhtháite leictreachais amach ón gcósta, agus, i gcás inarb iomchuí, forbairt eangaí hidrigine agus na hidirnascairí gaolmhara sa Mheánmhuir, lena n-áirítear Murascaill Cadiz, agus in uiscí comharsanachta chun leictreachas nó, i gcás inarb iomchuí, hidrigin a iompar ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh amach ón gcósta chuig lárionaid ídithe agus stórála nó chun malartú fuinnimh in-athnuaite trasteorann a mhéadú **agus chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus slándáil ghréasáin a mhéadú.**

Na Ballstáit lena mbaineann: an Ghréig, an Spáinn, an Fhrainc, an Iodáil, Málta agus an Phortaingéil.

- (7) Eangacha amach ón gcósta de chuid an Deiscirt agus an Oirthir (EDO amach ón gcósta): forbairt eangaí leictreachais amach ón gcósta, eangaí comhtháite leictreachais amach ón gcósta, agus, i gcás inarb iomchuí, forbairt eangaí hidrigine agus na hidirnascairí gaolmhara sa Mheánmhuir, sa Mhuir Dhubh agus in uiscí comharsanachta chun leictreachas nó, i gcás inarb iomchuí, hidrigin a iompar ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh amach ón gcósta chuig lárionaid ídithe agus stórála nó chun malartú fuinnimh in-athnuaite trasteorann a mhéadú **agus chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus slándáil ghréasáin a mhéadú.**

Na Ballstáit lena mbaineann: an Bhulgáir, an Chróit, an Ghréig, an Iodáil, an Chipir, an Rómáin agus an tSlóivéin.

- (8) Eangacha Atlantacha amach ón gcósta: forbairt eangaí leictreachais amach ón gcósta, forbairt eangaí comhtháite leictreachais amach ón gcósta agus na hidirnascairí gaolmhara san Aigéan Atlantach Thuaidh chun leictreachas a iompar ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta chuig lárionaid ídithe agus stórála agus chun malartú leictreachais trasteorann a mhéadú **agus chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus slándáil ghréasáin a mhéadú.**

Na Ballstáit lena mbaineann: Éire, an Spáinn, an Fhrainc agus an Phortaingéil.

### 3. CONAIRÍ TOSAÍOCHTA LE HAGHAIDH HIDRIGINE AGUS LEICTREALÓIRÍ

- (9) Idirnasc hidrigine in Iarthar na hEorpa ('HI West'): bonneagar hidrigine agus athrú cuspóra an bhonneagair gáis, le go mbeidh cnámh droma comhtháite hidrigine ann lena nascfar, go díreach nó go hindíreach (trí idirnasc le tríú tír), tíortha an réigiúin le chéile agus go dtabharfar aghaidh ar a riachtanais bhonneagair shonracha le haghaidh hidrigine, rud a thacóidh le teacht chun cinn gréasáin uile-Aontais don iompar hidrigine san Aontas.

Leictrealóirí: tacaíonn siad le feidhmeanna iompair gáis a fhaightear ó leictreachas a úsáid arb é is aidhm dóibh laghdú ar ghás ceaptha teasa a chumasú agus rannchuidiú le hoibriú córais a bheidh slán, éifeachtúil agus iontaofa agus leis an gcóras fuinnimh chliste a chomhtháthú san Aontas.

Na Ballstáit lena mbaineann: An Bheilg, an tSeicia, an Danmhairg, an Ghearmáin, Éire. An Spáinn, an Fhrainc, an Iodáil, Lucsamburg, Málta, an Ísiltír, an Ostair agus an Phortaingéil.

- (10) Idirnasc hidrigine i Lár na hEorpa Thoir agus in Oirdheisceart na hEorpa (HI East): bonneagar hidrigine agus athrú cuspóra an bhonneagair gáis, le go mbeidh cnámh droma comhtháite hidrigine ann lena nascfar, go díreach nó go hindíreach (trí idirnasc le tríú tír), tíortha an réigiúin le chéile agus go dtabharfar aghaidh ar a riachtanais bhonneagair shonracha le haghaidh hidrigine, rud a thacóidh le teacht chun cinn gréasáin uile-Aontais don iompar hidrigine san Aontas.

Leictrealóirí: tacaíonn siad le feidhmeanna iompair gáis a fhaightear ó leictreachas a úsáid arb é is aidhm dóibh laghdúithe ar ghás ceaptha teasa a chumasú agus rannchuidiú le hoibriú córais a bheidh slán, éifeachtúil agus iontaofa agus leis an gcóras fuinnimh chliste a chomhtháthú san Aontas.

Na Ballstáit lena mbaineann: an Bhulgáir, an tSeicia, an Ghearmáin, an Ghréig, an Chróit, an Iodáil, an Chipir, an Ungáir, an Ostair, an Pholainn, an Rómáin, an tSlóivéin agus an tSlóvaic.

- (11) Idirnasc hidrigine in Iarthar na hEorpa ('HI West'): bonneagar hidrigine agus athrú cuspóra an bhonneagair gáis, le go mbeidh cnámh droma comhtháite hidrigine ann lena nascfar, go díreach nó go hindíreach (trí idirnasc le tríú tír), tíortha an réigiúin le chéile agus go dtabharfar aghaidh ar a riachtanais bhonneagair shonracha le haghaidh hidrigine, rud a thacóidh le teacht chun cinn gréasáin uile-Aontais don iompar hidrigine san Aontas.

Leictrealóirí: tacaíonn siad le feidhmeanna iompair gáis a fhaightear ó leictreachas a úsáid arb é is aidhm dóibh laghdúithe ar ghás ceaptha teasa a chumasú agus rannchuidiú le hoibriú córais a bheidh slán, éifeachtúil agus iontaofa agus leis an gcóras fuinnimh chliste a chomhtháthú san Aontas.

Na Ballstáit lena mbaineann: An Danmhairg, an Ghearmáin, an Eastóin, an Laitvia, an Liotuáin, an Pholainn, an Fhionlainn agus an tSualainn.

#### 4. RÉIMSÍ TÉAMACHA TOSAÍOCHTA

- (12) Úsáid eangach cliste leictreachais: teicneolaíochtaí eangaí cliste a ghlacadh ar fud an Aontais chun iompar agus gníomhaíochtaí na n-úsáideoirí uile atá nasctha leis an ngréasán leictreachais a chomhtháthú go héifeachtúil, go háirithe giniúint méideanna móra leictreachais ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh nó leithdháilte fuinnimh agus freagairt ar éileamh ó thomhaltóirí, stóráil fuinnimh, feithiclí leictreacha agus foinsí solúbthachta eile atá ar fáil agus, sa bhreis air sin, a mhéid a bhaineann leis na hoileáin agus córais na n-oileán, leithlisiú fuinnimh a laghdú, tacú le réitigh nuálacha agus eile a bhfuil baint ag dhá Bhallstát ar a laghad leo ag a mbeidh dea-thionchar suntasach maidir le spriocanna fuinnimh agus aeráide [...] an Aontais agus a chuspóir aeráidneodrachta do 2050, agus rannchuidiú go suntasach le hinbhuanaitheacht an chórais fuinnimh oileáin agus le hinbhuanaitheacht an Aontais.

Na Ballstáit lena mbaineann: gach Ballstát.

- (13) Gréasán dé-ocsaíde carbóin trasteorann: bonneagar a fhorbairt chun dé-ocsaíd charbóin a iompar agus a stóráil idir na Ballstáit agus le tríú tíortha comharsanachta, ar bonneagar é lena ndéantar dé-ocsaíd charbóin a ghabháil agus a stóráil, arna gabháil ó shuiteálacha tionsclaíocha ar mhaithe le buanstóráil gheolaíoch chomh maith le dé-ocsaíd charbóin a úsáid le haghaidh gáis bhreosla shintéisigh lena ndéantar dé-ocsaíd charbóin a neodrú go buan.

Na Ballstáit lena mbaineann: gach Ballstát.

## IARSCRÍBHINN II

### CATAGÓIRÍ BONNEAGAIR FUINNIMH

Is iad seo a leanas na catagóirí bonneagair fuinnimh atá le forbairt chun na tosaíochtaí bonneagair fuinnimh a leagtar amach in Iarscríbhinn I a chur chun feidhme:

- (1) maidir le leictreachas:
  - (a) línte tarchuir lasnairde ardvoltais agus fíor-ardvoltais a thrasnaíonn teorainn nó laistigh de chríoch Ballstáit, lena n-áirítear an limistéar eacnamaíoch eisiach, más rud é gur dearadh iad le haghaidh voltais de 220 kV nó níos mó, agus cáblaí tarchuir faoi thalamh agus fomhuirí, más rud é gur dearadh iad le haghaidh voltais de 150 kV nó níos mó. I gcás Ballstáit agus córais bheaga scoite a bhfuil córas tarchurtha foriomlán lena ngabhann voltas níos ísle acu, is ionann na tairseacha voltais sin agus an leibhéal voltais is airde ina gcórais leictreachais faoi seach;
  - (b) aon trealamh nó aon suiteáil a thagann faoi chuimsiú na catagóire bonneagair fuinnimh dá dtagraítear i bpointe (a) lena gcumasaítear tarchur leictreachais in-athnuaite amach ón gcósta ó láithreáin ghiniúna amach ón gcósta (bonneagar fuinnimh le haghaidh leictreachas in-athnuaite amach ón gcósta);
  - (c) saoráidí stórála fuinnimh, i bhfoirm aonair nó i bhfoirm chomhbhailithe, a úsáidtear chun fuinneamh a stóráil ar bhonn buan nó ar bhonn sealadach i mbonneagar os cionn talún nó faoi thalamh nó ar láithreáin gheolaíocha, ar choinníoll go bhfuil siad ceangailte go díreach de línte tarchuir ardvoltais [...] **nó de** línte dáileacháin[...];

- (d) aon trealamh nó suiteáil atá riachtanach i gcomhair na gcóras dá dtagraítear i bpointí (a), (b) agus (c) chun na córais a fheidhmiú go slán sábháilte éifeachtúil, lena trealamh cosanta, athléimneachta, faireacháin, rialaithe agus digitithe, nó suiteáil chosanta, athléimneachta, faireacháin, rialaithe agus digitithe, ar gach leibhéal voltais agus ag gach fo-stáisiún;
- (e) [...]
- (f) aon trealamh nó suiteáil atá riachtanach i gcomhair eilimintí líonra ardvoltais **agus fíor-ardvoltais** atá ann cheana chun na córais a oibriú go sábháilte agus go héifeachtúil, agus ar trealamh nó suiteáil faireacháin, rialaithe nó digitithe iad;
- (g) eangacha cliste fuinnimh: aon trealamh nó suiteáil, córais dhigiteacha agus comhpháirteanna lena gcomhtháthaítear teicneolaíochtaí faisnéise agus cumarsáide (TFC), trí ardáin dhigiteacha oibríochtúla, córais rialaithe agus teicneolaíochtaí braite ar an leibhéal tarchuir agus ar leibhéal dáileacháin meánvoltais agus ardvoltais araon, arb é is aidhm dóibh gréasán tarchurtha agus dáileacháin leictreachais níos éifeachtúla agus níos cliste a áirithiú, acmhainneacht mhéadaithe chun cineálacha nua giniúna, stórála fuinnimh agus ídithe a chomhtháthú agus trí shamhlacha nua gnó agus struchtúir mhargaidh a éascú, lena n-áirítear infheistíochtaí in oileáin agus i gcórais oileánda chun leithlisiú fuinnimh a laghdú, chun tacú le réitigh nuálacha agus eile ina bhfuil baint ag dhá Bhallstát ar a laghad a bhfuil tionchar suntasach dearfach acu ar spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus ar a chuspóir aeráidneodrachta do 2050, agus rannchuidiú go suntasach le hinbhuanaitheacht an chórais fuinnimh oileáin agus chóras fuinnimh an Aontais;

(h) eangacha amach ón gcósta le haghaidh fuinneamh in-athnuaite: aon trealamh nó suiteáil a thagann faoi chatagóir an bhonneagair fuinnimh dá dtagraítear i bpointe (a) atá défheidhmiúil: idirnascadh agus córas nasctha eangaí amach ón gcósta ó láithreáin ghiniúna in-athnuaite amach ón gcósta chuig dhá Bhallstát nó níos mó agus tríú tír, lena n-áirítear an trealamh sin a shíneadh ar tír chomh fada leis an gcéad fhostáisiún sa chóras tarchuir ar tír, chomh maith le haon trealamh nó suiteáil cóngarach amach ón gcósta atá riachtanach chun oibriú go sábháilte, go slán agus go héifeachtúil, lena n-áirítear córais chosanta, faireacháin agus rialaithe, agus fostáisiúin riachtanacha má áirithíonn siad freisin idir-inoibritheacht na teicneolaíochta, inter alia, comhoiriúnacht na gcomhéadan idir teicneolaíochtaí éagsúla ;

(2) maidir le hidrigin:

- (a) píblínte chun hidrigin a iompar, go príomha faoi ardbhrú, lena n-áirítear bonneagar gáis nádúrtha ar athraíodh a chuspóir, lena dtugtar rochtain d'ilúsáideoirí gréasáin ar bhonn trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach;
- (b) saoráidí stórála atá nasctha leis na píblínte hidrigine ardbhrú dá dtagraítear i bpointe (a);
- (c) saoráidí glactha, stórála agus athghásaithe nó dí-chomhbhrúite le haghaidh hidrigin leachtaithe nó hidrigin atá leabaithe i substaintí ceimiceacha eile agus é de chuspóir an hidrigin a instealladh, i gcás inarb infheidhme, isteach san eangach;
- (d) aon trealamh nó suiteáil atá riachtanach i gcomhair fheidhmiú sábháilte, slán agus éifeachtúil an chórais hidrigine nó atá riachtanach chun acmhainneacht dhéthreoch a chumasú, lena n-áirítear stáisiúin chomhbhrúiteora;

Féadfaidh aon cheann de na sócmhainní a liostaítear i bpointí (a), go (d) a bheith ina sócmhainn nuathógtha nó ina sócmhainn gáis nádúrtha ar athraíodh a cuspóir chun sócmhainn hidrigine a dhéanamh di, nó a bheith ina teaghlaim den dá rud;

(3) maidir le saoráidí leictrealóra:

(a) leictrealóirí:

(i) a bhfuil acmhainneacht [...] **150 MW** a laghad acu, arna soláthair ag leictrealóir amháin nó ag sraith leictrealóirí atá ina dtionscadal comhordaithe aonair; agus

(ii) go gcáilíonn an táirgeadh mar hidrigin ísealcharbóin i gcomhréir le Treoir (AE) 2024/1788 i gcás hidrigin ísealcharbóin nó breosla in-athnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch i gcomhréir le Treoir (AE) 2018/2001; agus

(iii) a bhfuil feidhm acu a bhaineann leis an ngréasán le haghaidh na ngréasán leictreachais agus hidrigine araon, go háirithe d'fhonn solúbthacht fhoriomlán chórais agus éifeachtúlacht fhoriomlán chórais don dá ghréasán a bhaint amach.

(b) trealamh gaolmhar, lena n-áirítear nasc píblíne leis an ngréasán.

(4) maidir le dé-ocsaíd charbóin:

(a) píblínte tiomnaithe, seachas gréasán píblínte réamhtheachtach, a úsáidtear chun dé-ocsaíd charbóin a iompar ó níos mó ná foinse amháin, ar mhaithe le stóráil bhuan gheolaíoch dé-ocsaíde carbóin de bhun Threoir 2009/31/CE;

(b) saoráidí seasta do leachtú, stóráil mhaolánach agus tiontairí dé-ocsaíde carbóin d'fhonn í a iompar ina dhiaidh sin trí phíblínte agus i modhanna tiomnaithe iompair amhail long, báirse, truail agus traen;

- (c) gan dochar d'aon toirmeasc ar stóráil gheolaíoch dé-ocsaíde carbóin i mBallstát, saoráidí dromchla agus insteallta a bhaineann le bonneagar laistigh d'fhoirmiú geolaíoch a úsáidtear, i gcomhréir le Treoir 2009/31/CE, le haghaidh buanstóráil gheolaíoch dé-ocsaíde carbóin, i gcás nach mbaineann siad le dé-ocsaíd charbóin a úsáid le haghaidh gnóthú hidreacarbón faoi spreagadh agus a bhfuil gá leo chun iompar agus stóráil trasteorann dé-ocsaíde carbóin a cheadú;
  - (d) aon trealamh nó suiteáil atá riachtanach i gcomhair fheidhmiú cuí, slán agus éifeachtúil an chórais i dtrácht, lena n-áirítear córais chosanta, faireacháin agus rialaithe.
- (5) Maidir le slándáil, athléimneacht agus deisiúcháin don bhonneagar leictreachais atá ann cheana:**
- (a) aon trealamh nó suiteáil, lena n-áirítear oibreacha gaolmhara a bhfuil géarghá leo chun é a imscaradh, atá ceaptha go sonrach chun cosaint agus athléimneacht a sholáthar d'eilimintí criticiúla gréasáin atá ann cheana de bhun Rialachán (AE) 2019/943, nó d'idirnascairí idir Málta agus an Iodáil, nó d'idirnascairí idir Ballstát amháin ar a laghad agus Páirtí Conarthach de chuid an Chomhphobail Fuinnimh nó tríú tír, tá siad nasctha go díreach leo agus tá siad fíor-riachtanach chun na córais a oibriú go sábháilte, go slán agus go héifeachtúil;
  - (b) aon chomhpháirt chriticiúil nó suiteáil chriticiúil, lena n-áirítear oibreacha ábhartha, atá ainmnithe go sonrach chun críche deisiúcháin éigeandála ar dhamáistí a eascraíonn as teagmhas suaiteach arna thionscnamh d'aon ghnó nó as cúlchistí éigeandála réigiúnacha de na comhphárteanna criticiúla sin, ar eilimintí criticiúla gréasáin atá ann cheana de bhun Rialachán (AE) 2019/943 a cistíodh roimhe sin faoin tSaoráid um Chónascadh na hEorpa nó ar bonneagair faoin bhfarraige iad mar chuid den ghréasán criticiúil leictreachais ardvoltais trasteorann, lena dtrasnaítear uiscí idirnáisiúnta, ag a bhfuil toilleadh 350 MW ar a laghad, nó ar idirnascairí idir Málta agus an Iodáil, nó ar idirnascairí idir Ballstát amháin ar a laghad agus Páirtí Conarthach sa Chomhphobal Fuinnimh nó tríú tír, ar choinníoll, maidir leis an gcomhpháirt sin:

- (i) go mbeartaítear an chomhpháirt a imscaradh go tapa chun leanúnachas na n-oibríochtaí agus athbhunú tráthúil na hacmhainneachta tarchuir a áirithiú;
- (ii) go bhfuil sé beartaithe, tar éis imscaradh na comhpháirte, go mbeidh sí mar chuid den bhonneagar deisithe ar bhonn sealadach nó buan;
- (iii) go soláthraítear an chomhpháirt chun críoch deisiúcháin éigeandála agus nach bhfuil sí beartaithe go príomha le haghaidh gnáthchothabháil, athsholáthair sceidealta nó uasghráduithe rialta bonneagair;
- (iv) nach comhpháirteanna, trealamh ná ábhar de chineál lóistíochta amháin í an chomhpháirt; agus
- (v) go bhfuil an chomhpháirt fíor-riachtanach chun na córais a oibriú go sábháilte, go slán agus go héifeachtúil.

Tar éis teagmhais shuaiteacha arna dtionscnamh d'aon ghnó, i gcás inarb iomchuí agus i gcás inar gá chun feidhmiú sábháilte, slán agus éifeachtúil an chórais a áirithiú nó chun acmhainneacht tarchuir a athbhunú go tráthúil, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar cheart tacaíocht don ghníomhaíochtaí deisiúcháin sin a sholáthar faoin tSaoráid um Chónascadh na hEorpa. Beidh cistiú le haghaidh gníomhaíochtaí deisiúcháin a bhaineann leis na heilimintí líonra criticiúla thuasluaite eisceachtúil agus ní dheonófar é ach amháin i gcás nach bhfuil maoiniú malartach leordhóthanach ar fáil. Sa chás sin, seolfar glao tionscadail leasa choitinn ar leithligh ar thionscadail deisiúcháin laistigh de 3 mhí agus beidh tionscadail deisiúcháin in ann iarratas a dhéanamh ar stádas tionscadail leasa choitinn. A luaithe a thiocfaidh tionscadal leasa choitinn a bhfuil cistiú SCE de dhíth air as an nglao sonrach sin, seolfar glao sonrach ar chistiú SCE laistigh de 3 mhí.

## IARSCRÍBHINN III

### LIOSTAÍ RÉIGIÚNACHA TIONSCADAL

#### 1. RIALACHA DO GHRÚPAÍ

- (1) Maidir le bonneagar fuinnimh a thagann faoi inniúlacht údarás rialála náisiúnta, i ngach Grúpa beidh ionadaithe ó na Ballstáit, ó na húdaráis rialála náisiúnta, ó na OCTanna, chomh maith le hionadaithe ón gCoimisiún, ón nGníomhaireacht, ó eintiteas AE do OCDanna agus ón LEOCT eile le haghaidh Leictreachais nó ón Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine.

Maidir le catagóirí eile bonneagair fuinnimh, i ngach Grúpa beidh ionadaithe ón gCoimisiún agus ó na Ballstáit, tionscnóirí tionscadail a bhaineann le gach ceann de na tosaíochtaí ábhartha a leagtar amach in Iarscríbhinn I.

- (2) Ag brath ar líon na dtionscadal iarrthach ar liosta an Aontais, ar bhearnaí sa bhonneagar réigiúnach agus ar fhorbairtí, féadfaidh na Grúpaí agus comhlachtaí cinnteoireachta na nGrúpaí foirmíochtaí éagsúla a roinnt, a chumasc nó teacht le chéile iontu, de réir mar is gá, chun plé a dhéanamh ar ábhair is coiteann do na Grúpaí uile trí bhithin an Ghrúpa um GTE-F, nó a bhaineann le réigiúin ar leith, agus leo amháin. Féadfar a áireamh leis na nithe sin saincheistanna atá ábhartha do chomhsheasmhacht thrasréigiúnach nó an líon tionscadal beartaithe ar na dréachtliostaí réigiúnacha atá i mbaol éirí doláimhsithe.
- (3) Eagróidh gach Grúpa a chuid oibre i gcomhréir le hiarrachtaí comhair réigiúnaigh de bhun Airteagail 31 agus 65 de Rialachán (AE) 2024/1789, Airteagal 80 de Rialachán (AE) 2024/1788, Airteagal 34 de Rialachán (AE) 2019/943, agus Airteagal 61 de Threoir (AE) 2019/944, agus struchtúir chomhair réigiúnaigh eile atá ann cheana.
- (4) Tabharfaidh gach Grúpa cuireadh, de réir mar is iomchuí chun na conairí agus réimsí tosaíochta ábhartha maidir le bonneagar fuinnimh a ainmnítear in Iarscríbhinn I a chur chun feidhme, do thionscnóirí tionscadail a d'fhéadfadh a bheith incháilithe le haghaidh roghnúcháin mar thionscadal leasa choitinn nó mar thionscadail leasa fhrithpháirtigh, mar aon le hionadaithe riarachán náisiúnta, údarás rialála, na sochaí sibhialta, agus OCTanna ó thríú tíortha.

- (5) I gcás na gconairí tosaíochta maidir le bonneagar fuinnimh a leagtar amach i Roinn 2 d'Iarscríbhinn I, tabharfaidh gach Grúpa cuireadh, de réir mar is iomchuí, d'ionadaithe ó na Ballstáit thalamhiata, ó na húdaráis inniúla, ó na húdaráis rialála náisiúnta agus ó OCTanna.
- (6) Tabharfaidh gach Grúpa cuireadh chuig na cruinnithe, de réir mar is iomchuí, do na heagraíochtaí a dhéanann ionadaíocht ar na geallsealbhóirí ábhartha, lena n-áirítear ionadaithe ó thríú tíortha, agus, i gcás ina meastar gurb iomchuí, go díreach do na geallsealbhóirí, lena n-áirítear táirgeoirí, OCDanna, soláthraithe, tomhaltóirí, pobail áitiúla agus eagraíochtaí cosanta comhshaoil atá bunaithe san Aontas chun a saineolas sonrach a chur in iúl. Eagróidh gach Grúpa éisteachtaí nó comhairliúcháin i gcás inarb ábhartha ar mhaithe lena chúraimí a chur i gcrích.
- (7) A mhéid a bhaineann le cruinnithe na nGrúpaí, déanfaidh an Coimisiún na rialacha inmheánacha, liosta nuashonraithe de bhallegeagraíochtaí, faisnéis a nuashonraítear go tráthrialta maidir le dul chun cinn na hoibre, cláir oibre na gcruinnithe, chomh maith le miontuairiscí cruinnithe, i gcás ina mbeidh fáil orthu, a fhoilsiú ar ardán atá inrochtana do gheallsealbhóirí. Beidh plé chomhlachtaí cinnteoireachta na nGrúpaí agus rangú na dtionscadal faoi rún, i gcomhréir le hAirteagal 4(5). Is trí chomhthoil idir na Ballstáit agus an Coimisiún a dhéanfar na cinntí uile a bhaineann le feidhmiú agus le hobair na nGrúpaí.
- (8) Féachfaidh an Coimisiún, an Ghníomhaireacht agus na Grúpaí le comhsheasmhacht a bhaint amach idir na Grúpaí. Chuige sin, áiritheoidh an Coimisiún agus an Ghníomhaireacht, nuair is ábhartha, malartú faisnéise faoin obair go léir lena ndéantar ionadaíocht ar leas idir-réigiúnach idir na Grúpaí lena mbaineann.
- (9) Ní dhéanfaidh rannpháirtíocht na n-údarás rialála náisiúnta agus na Gníomhaireachta sna Grúpaí dochar do chomhlíonadh a gcuspóirí agus a ndualgas faoin Rialachán seo nó faoi Rialachán (AE) 2019/942, Airteagail 77, 78 agus 79 de Threoir (AE) 2024/1788 agus Airteagail 58, 59 agus 60 de Threoir (AE) 2019/944.

## 2. PRÓISEAS CHUN LIOSTAÍ RÉIGIÚNACHA A BHUNÚ

- (1) Maidir le tionscnóirí tionscadail a d'fhéadfadh a bheith incháilithe lena roghnú mar thionscadal ar liosta an Aontais ar mian leo an stádas sin a fháil, cuirfidh siad iarratas ar roghnú mar thionscadal ar liosta an Aontais faoi bhráid an Ghrúpa lena n-áirítear:
- (a) measúnú ar a dtionscadail maidir leis an dóigh a gcuireann siad le cur chun feidhme na dtosaíochtaí a leagtar amach in Iarscríbhinn I;
  - (b) léiriú na catagóire tionscadail ábhartha mar a leagtar amach in Iarscríbhinn II;
  - (c) anailís ar chomhlíonadh na gcritéar ábhartha a leagtar síos in Airteagal 4;
  - (d) i gcás tionscadail a bhfuil leibhéal leordhóthanach aibíochta bainte amach acu, anailís ar chostais agus tairbhí, atá comhsheasmhach leis na modheolaíochtaí de bhun Airteagal 14, agus ar anailís í, i gcás catagóirí bonneagair fuinnimh a bhaineann le leictreachas a thagann faoi phointí 1 (a), (b), (c), (d), (f), (h) d'Iarscríbhinn II, le hidrigin a thagann faoi phointe 2 d'Iarscríbhinn II, agus le leictrealóirí a thagann faoi phointe 3 d'Iarscríbhinn II, a rinne LEOCT-L nó Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine, de réir mar is infheidhme, faoi chuimsiú an phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais;
  - (e) faisnéis maidir lena n-úinéirí deiridh is tairbhithe agus a struchtúr úinéireachta inmheánaí lena ndéileálfaidh an Coimisiún agus comhaltaí an chomhlachta cinnteoireachta ardleibhéil mar fhaisnéis rúnda, ar iarraidh chuí-réasúnaithe a fháil ó na tionscnóirí tionscadail, i gcás rúin ghnó/faisnéis tráchtála;

(f) i gcás tionscadail leasa fhrithpháirtigh, comhaontuithe neamhcheangailteacha tionscadal-shonracha idir rialtais na dtíortha a ndéantar difear díreach dóibh nó litreacha tacaíochta ó na rialtais sin ina gcuirtear in iúl go dtacaíonn siad go sainráite leis an tionscadal agus, i gcás an tríú tír, ina ndeimhnítear a ngealltanais sainráite amlíne chomhchosúil a chomhlíonadh le haghaidh cur chun feidhme brostaithe agus bearta tacaíochta beartais agus rialála eile is infheidhme maidir le tionscadail leasa choitinn san Aontas de bhun Airteagal 4(2), pointe (f), agus, i gcás catagóirí bonneagair fuinnimh a bhaineann le leictreachas a thagann faoi phointí 1(a), (d) nó (h), réamhstaidéar slándála agus cobhsaíochta eangai ó na hoibreoirí córais tarchuir lena ndeimhnítear gur féidir an tionscadal a chomhtháthú go hiomlán i líonraí leictreachais na dtíortha lena mbaineann;

(g) aon fhaisnéis ábhartha eile le haghaidh mheastóireacht an tionscadail.

(2) Tionscadail ar liosta an Aontais a bhfuil formheas rialála nó cinneadh infheistíochta deiridh faighte acu a thugann dearbhú leordhóthanach go bhfuil an tionscadal á thógáil, nó tionscadail a bhfuil tógáil ar siúl ina leith [...] agus a léiríonn dul chun cinn leordhóthanach sa tuarascáil bhliantúil uathu a cheanglaítear faoi Airteagal 5, **fanfaidh [...] siad ar liosta an Aontais** agus ní cheanglófar orthu faisnéis a chur isteach arís de bhun [...] **litreacha (a) go (f) [...] de phointe 1 mura rud é nach bhformheasann an Ballstát a mbaineann an tionscadal lena chríochnaigh cuimsiú an tionscadail de bhun Airteagal 3, mír 3, litir (a).** Áiríteoidh gach faighteoir go gcoinneofar faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de faoi rún.

- (3) Beidh na tionscadail tarchurtha agus stórála leictreachais atá beartaithe ar tionscadail leasa choitinn agus tionscadail leasa fhrithpháirtigh iad agus a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (1)(a), (b), (c), (d), (f), agus (h) a ghabhann le hIarscríbhinn II den Rialachán seo, de réir mar is ábhartha, ina gcuid den phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais is déanaí atá ar fáil do leictreachas, arna fhorbairt ag an LEOCT don Leictreachas de bhun Airteagal 30 de Rialachán (AE) 2019/943. Na tionscadail tarchurtha leictreachais atá beartaithe ar tionscadail leasa choitinn iad agus a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointí (1)(b) agus (h) d'Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo, beidh siad comhsheasmhach leis an bhforbairt chomhtháite gréasáin amach ón gcósta agus leis na hathneartuithe ar an eangach dá dtagraítear in Airteagal 15(2) den Rialachán seo.
- (4) Maidir leis na tionscadail leasa choitinn hidrigine atá beartaithe agus na tionscadail leasa fhrithpháirtigh a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (2) agus (3) d'Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo, beidh siad ina gcuid den phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais is déanaí atá ar fáil don hidrigin, arna fhorbairt ag Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigin de bhun [...]Airteagal 60 de Rialachán (AE) 2024/1789.
- (5) Faoi 30 Meitheamh 2027, agus ina dhiaidh sin, i gcás gach plean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, eiseoidh an LEOCT don Leictreachas agus Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine treoirlínte nuashonraithe maidir le tionscadail a áireamh ina bplean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais féin dá dtagraítear i bpointí (3) agus (4) chun cóir chomhionann agus trédhearcacht an phróisis a áirithiú. I gcás na dtionscadal uile ar liosta an Aontais i bhfeidhm ag an am, bunóidh na treoirlínte próiseas simplithe chun iad a áireamh sna pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais, agus na doiciméid agus na sonraí a tiolacadh cheana le linn phróisis an phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais roimhe sin á gcur san áireamh, ar choinníoll go mbeidh na doiciméid agus na sonraí a tiolacadh cheana fós bailí.
- Rachaidh an LEOCT don Leictreachas agus Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine i gcomhairle leis an gCoimisiún agus leis an nGníomhaireacht faoina ndrucht-treoirlínte féin maidir le tionscadail a áireamh sna pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais agus tabharfaidh siad aird chuí ar na moltaí ón gCoimisiún agus ón nGníomhaireacht sula bhfoilseofar na treoirlínte deiridh.

- (6) Cuirfidh an LEOCT don Leictreachas agus Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine faisnéis ar fáil don Ghrúpa um GTE-F faoin gcaoi ar chuir siad na treoirlínte i bhfeidhm chun meastóireacht a dhéanamh ar a gcuimsiú sna pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais.
- (7) Maidir le tionscadail bheartaithe iompair agus stórála dé-ocsaíde carbóin a thagann faoi chatagóir an bhonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (4) d'Iarscríbhinn II, cuirfear i láthair iad mar chuid de phlean, arna fhorbairt ag dhá Bhallstát ar a laghad, d'fhonn bonneagar trasteorann iompair agus stórála dé-ocsaíde carbóin a fhorbairt, a chuirfidh na Ballstáit lena mbaineann nó na heintitis arna n-ainmniú ag na Ballstáit sin faoi bhráid an Choimisiúin.
- (8) I gcás tionscadail a thagann faoina n-inniúlacht, déanfaidh na húdaráis rialála náisiúnta agus an Ghníomhaireacht, agus comhar réigiúnach á chur san áireamh acu de bhun Airteagal 80 de Threoir (AE) 2024/1788 agus Airteagal 61 de Threoir (AE) 2019/944, seiceáil ar chur i bhfeidhm comhsheasmhach na gcritéar agus ar mhodheolaíocht na hanailíse costais is tairbhe a bhaineann go sonrach le tionscadal de bhun Airteagal 14 den Rialachán seo, agus déanfaidh siad meastóireacht ar ábharthacht trasteorann na dtionscadal agus ar an dul chun cinn atá déanta maidir le tionscadail ar liosta an Aontais, agus na tuarascálacha arna dtíolacadh de bhun Airteagal 5(4) den Rialachán seo á gcur san áireamh. Déanfaidh siad a measúnú a thíolacadh don Ghrúpa. Áiritheoidh an Coimisiún go gcuirfear na critéir agus na modheolaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 4 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn IV i bhfeidhm ar bhealach comhchuibhithe chun comhsheasmhacht a áirithiú sna grúpaí réigiúnacha.
- (9) I gcás na dtionscadal uile nach gcumhdaítear i bpointe (8) den Iarscríbhinn seo, déanfaidh an Coimisiún meastóireacht ar chur i bhfeidhm na gcritéar a leagtar amach in Airteagal 4 den Rialachán seo. Cuirfidh an Coimisiún san áireamh freisin an fhéidearthacht a bhaineann lena leathnú amach anseo chun Ballstáit bhreise a chur san áireamh. Déanfaidh an Coimisiún a mheasúnú a thíolacadh don Ghrúpa. I gcás na dtionscadal a chuireann isteach ar stádas tionscadal leasa fhrithpháirtigh, tabharfar cuireadh d'ionadaithe ó thríú tíortha agus d'údaráis rialála chuig cur i láthair an mheasúnaithe.

- (10) Maidir le gach Ballstát nach mbaineann tionscadal atá beartaithe lena chríoch, ach a bhféadfadh an tionscadal atá beartaithe glantionchar dearfach ionchasach nó éifeacht shuntasach ionchasach a bheith air, amhail maidir leis an gcomhshaol nó maidir le hoibríocht an bhonneagair fuinnimh ina chríoch, féadfaidh sé tuairim lena sonraítear a chúiseanna inní a thíolacadh don Ghrúpa.
- (11) Scrúdóidh an Grúpa, arna iarraidh sin do Bhallstát den Ghrúpa, na cúiseanna réasúnaithe arna gcur i láthair ag Ballstát de bhun Airteagal 3(3) gan tionscadal a bhfuil baint aige lena chríoch a fhormheas.
- (12) Breithneoidh an Grúpa an ndéanfar bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm a mhéid a bhaineann leis na riachtanais réigiúnacha bonneagair a bhunú agus a mhéid a bhaineann le gach ceann de na tionscadail iarrthacha. Breithneoidh an Grúpa, go háirithe, réitigh amhail réitigh neamhshreangaithe, bainistiú ar éileamh, solúbthacht neamhiontaise, réitigh socraithe margaidh, réitigh dhigiteacha a chur chun feidhme, agus athchóiriú foirgneamh mar réitigh tosaíochta i gcás ina meastar iad a bheith níos costéifeachtaí ó thaobh uile-chórais de ná bonneagar nua soláthair a thógáil.
- (13) Tiocfaidh an Grúpa le chéile chun na tionscadail atá beartaithe a scrúdú agus a rangú bunaithe ar mheasúnú trédhearcach na dtionscadal, agus trí úsáid a bhaint as na critéir a leagtar amach in Airteagal 4, agus measúnú na n-údarás rialála náisiúnta, nó measúnú an Choimisiúin ar thionscadail nach dtagann faoi inniúlacht na n-údarás rialála náisiúnta á gcur san áireamh.

- (14) Déanfaidh comhlacht cinnteoireachta gach Grúpa a liosta de thionscadail bheartaithe a ghlacadh ar an dhéanaí 2 mhí roimh an dháta ghlactha liosta an Aontais Airteagal 22, lena n-urramaítear na forálacha a leagtar amach in Airteagal 3(3), ar bhonn an togra ón nGrúpa agus measúnú na n-údarás rialála náisiúnta agus na Gníomhaireachta agus measúnú an Choimisiúin á gcur san áireamh le haghaidh tionscadail nach dtagann faoi inniúlacht na n-údarás rialála náisiúnta a beartaíodh i gcomhréir le pointe (9), á gcur san áireamh, agus ar an gcomhairle ón gCoimisiún arb é is aidhm di líon iomlán inláimhsithe tionscadal a áirithiú ar liosta an Aontais, go háirithe ag teorainneacha a bhfuil baint acu le tionscadail iomaíocha nó le tionscadail iomaíocha ionchasacha. Cuirfidh comhlachtaí cinnteoireachta na nGrúpaí na liostaí críochnaitheacha faoi bhráid an Choimisiúin, i dteannta aon tuairimí mar a shonraítear i bpointe (10).
- (15) Más rud é, ar bhonn na ndréachtliostaí, go dtéann líon iomlán na dtionscadal atá beartaithe ar liosta an Aontais thar líon inláimhsithe, tabharfaidh an Coimisiún comhairle do gach Grúpa lena mbaineann, gan tionscadail ar thug an Grúpa lena mbaineann an rangú is ísle dóibh a áireamh ar an liosta, i gcomhréir leis an rangú a bunaíodh de bhun Airteagal 4(5).

## IARSCRÍBHINN IV

### RIALACHA AGUS TÁSCAIRÍ A BHAINNEANN LE CRITÉIR DO THIONSCADAIL

- (1) Is é a bheidh i dtionscadal leasa choitinn a bhfuil tionchar suntasach trasteorann aige tionscadal ar chríoch Bhallstáit agus comhlíonfar leis na coinníollacha seo a leanas:
- (a) maidir le tionscadail tarchurtha leictreachais a thagann faoi phointe (1) (a), (b) **agus** (d) [...] d'Iarscríbhinn II, **i gcomparáid leis an acmhainneacht aistrithe a bheadh ann mura ndéanfaí an tionscadal a choimisiúnú, cuireann an tionscadal méadú 400 Meigeavata (MW) ar a laghad** ar an nglanacmhainneacht aistrithe ag teorainn an Bhallstáit sin le Ballstát amháin eile nó le roinnt Ballstát eile, nó méadú 50 % ar a laghad den ghlanacmhainneacht aistrithe ag teorainn an Bhallstáit sin le haon Bhallstát eile; [...]
- (aa) **maidir le tionscadail tarchurtha leictreachais a thagann faoi phointe (1)(f) d'Iarscríbhinn II, i gcomparáid leis an acmhainneacht aistrithe a bheadh ann mura ndéanfaí an tionscadal a choimisiúnú cuireann an tionscadal méadú 200 Meigeavata (MW) ar a laghad leis an nglanacmhainneacht aistrithe ag teorainn an Bhallstáit sin nó le Ballstát eile;**
- (b) maidir le haon trealamh nó suiteáil a thagann faoi phointe [...] (5[...]) (a) d'Iarscríbhinn II, is gá iad a imscaradh ar eilimintí criticiúla líonra atá ann cheana, mar a shainítear in Airteagal 2, pointe (69), de Rialachán (AE) 2019/943, **nó ar idirnascairí idir Málta agus an Iodáil**, ní mór iad a bheith ar áireamh mar chuid de na bearta a shainítear sna pleananna ullmhachta riosca a bhunaigh na Ballstáit de bhun an Rialacháin maidir le Riosca-Ullmhacht chun aghaidh a thabhairt ar an tslándáil fuinnimh, agus chun an tslándáil fuinnimh a mhéadú in [...] **dhá** Bhallstát ar a laghad;

- (bb) ;i gcás aon tionscadail trealaimh nó suiteála a thagann faoi phointe (5) (b) d'Iarscríbhinn II, aghaidh a thabhairt ar rioscaí don tslándáil fuinnimh, ról a thabhairt do dhá oibreoir córais tarchuir ar a laghad ó dhá Bhallstát ar a laghad agus an tslándáil fuinnimh a mhéadú in dhá Bhallstát ar a laghad mar a léirítear sna pleananna riosca-ullmhachta arna mbunú ag na Ballstáit de bhun an Rialacháin maidir le Riosca-Ullmhacht;
- (c) maidir le tionscadail stórála leictreachais a thagann faoi phointe (1) (c) d'Iarscríbhinn II, cuirtear ar a laghad acmhainneacht suiteáilte de 225 MW ar fáil leis an tionscadal agus tá acmhainneacht stórála aige lena gceadaítear giniúint bhliantúil ghlan leictreachais de 250 GW in aghaidh na huairé/na bliana;
- (d) maidir le heangacha cliste leictreachais a thagann faoi phointe (1) (g) d'Iarscríbhinn II, tá an tionscadal ceaptha do threalamh agus do shuiteálacha ar leibhéal ardvoltais agus meánvoltais, agus tá OCTanna, OCTanna agus OCDanna, nó OCDanna ó dhá Bhallstát ar a laghad i gceist leis. Ní fhéadfaidh ach OCDanna a bheith bainteach leis an tionscadal ar choinníoll gur as dhá Bhallstát ar a laghad iad agus ar choinníoll go n-áiritheofar an idir-inoibritheacht. Comhlíonfaidh an tionscadal dhá cheann ar a laghad de na critéir seo a leanas: beidh 50 000 úsáideoir, gineadóir, tomhaltóir nó táirgeoir is tomhaltóir leictreachais bainteach leis, gabhtar limistéar ídithe de 300 uair an chloig GW in aghaidh na huairé/bliana ar a laghad leis, tagann 20 % ar a laghad den ídiú leictreachais atá nasctha leis an tionscadal ó acmhainní in-athnuaite athraitheacha, nó laghdaíonn sé leithlisiú fuinnimh na gcóras neamh-idirnasctha i gceann amháin nó níos mó de na Ballstáit. Ní gá comhthearainn fhisiciúil a bheith i gceist leis an tionscadal. Ní gá comhthearainn fhisiciúil a bheith ag an tionscadal; I gcás na dtionscadal a bhaineann le córais bheaga scoite mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (42), de Threoir (AE) 2019/944, lena n-áirítear oileáin, beidh na leibhéil voltais sin cothrom leis an leibhéal voltais is airde sa chóras leictreachais ábhartha;

- (e) maidir le tarchur hidrigine, déantar leis an tionscadal, **tarchur hidrigine thar theorainneacha na mBallstát lena mbaineann a chumasú, nó** acmhainneacht iompair hidrigine trasteorann atá ann cheana ag teorainn idir dhá Bhallstát a mhéadú faoi 10 % ar a laghad i gcomparáid leis an staid roimh choimisiúnú an tionscadail, agus déantar leis an tionscadal a léiriú go leordhóthanach gur cuid riachtanach de ghréasán hidrigine trasteorann pleanáilte é agus cruthúnas leordhóthanach a chur ar fáil maidir leis na pleananna atá ann cheana agus leis an gcomhar le tíortha comharsanachta agus le hoibreoirí gréasáin, nó, i gcás na dtionscadal a laghdaíonn leithlisiú fuinnimh na gcóras neamh-idirnasctha i mBallstát amháin nó níos mó, go bhfuil sé d'aidhm ag an tionscadal freastal ar dhá Bhallstát ar a laghad, go díreach nó go hindíreach;
- (f) i gcás saoráidí stórála hidrigine nó saoráidí glactha hidrigine dá dtagraítear i bpointe (2) d'Iarscríbhinn II, is é is aidhm don tionscadal freastal ar dhá Bhallstát ar a laghad go díreach nó go hindíreach;
- (g) i gcás leictrealóirí, cuirtear ar a laghad acmhainneacht shuiteáilte [...] **150 MW** ar fáil leis an tionscadal arna soláthar ag leictrealóir aonair nó ag sraith leictrealóirí ar tionscadal comhordaithe aonair iad agus a théann chun tairbhe go díreach nó go hindíreach do dhá Bhallstát ar a laghad;
- (h) i gcás tarchur leictreachais in-athnuaite amach ón gcósta, tá an tionscadal deartha chun leictreachas a aistriú ó shuíomhanna giniúna amach ón gcósta ag a bhfuil acmhainneacht 500 MW ar a laghad agus lenar féidir leictreachas a tharchur chuig eangach ar tír **nó amach ón gcósta** de chuid Ballstáit ar leith, rud a mhéadóidh méid an leictreachais in-athnuaite atá ar fáil ar an margadh inmheánach. Forbrófar an tionscadal **go háirithe** sna [...] limistéir ina bhfuil sciar íseal de leictreachas in-athnuaite amach ón gcósta agus léireofar leis tionchar dearfach suntasach ar spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus ar a chuspóir aeráidneodrachta do 2050;
- (i) i gcás tionscadail dé-ocsaíde carbóin, úsáidtear an tionscadal chun dé-ocsaíd charbóin [...] a thagann ó dhá Bhallstát ar a laghad a iompar agus, i gcás inarb infheidhme, a stóráil.

- (2) Déanfaidh tionscadal leasa fhrithpháirtigh a bhfuil tionchar suntasach trasteorann aige na coinníollacha seo a leanas a chomhlíonadh:
- (a) i gcás tionscadail leasa fhrithpháirtigh a bhaineann leis an gcatagóir a leagtar amach i bpointe (1)(a), (d) agus (h) d'Iarscríbhinn II, méadaíonn an tionscadal an ghlan-acmhainneacht aistrithe ag teorainn an Ballstáit sin le tríú tír agus éiríonn leis an tionscadal tairbhí suntasacha a thabhairt do dhá Bhallstát ar a laghad a bhaineann go díreach nó go hindíreach leis an tionscadal;
  - (b) i gcás tionscadail leasa fhrithpháirtigh sa chatagóir a leagtar amach i bpointe (2) (a) d'Iarscríbhinn II, éascaíonn an tionscadal hidrigin a tharchur thar teorainn Ballstáit le tríú tír agus éiríonn leis tairbhí suntasacha a thabhairt do dhá Bhallstát ar a laghad go díreach nó go hindíreach trí bhíthin an tionscadail;
  - (c) le haghaidh tionscadail leasa fhrithpháirtigh sa chatagóir a leagtar amach i bpointe (4) d'Iarscríbhinn II, féadfaidh ar a laghad dhá Bhallstát agus tríú tír amháin an tionscadal a úsáid chun dé-ocsaíd charbóin [...] a iompar agus a stóráil.
  - (d) i gcás tionscadail leasa fhrithpháirtigh a bhaineann leis an gcatagóir a leagtar amach i bpointe (5) d'Iarscríbhinn II, ní mór iad a imscaradh ar idirnascairí atá ann cheana idir an tAontas agus Páirtithe Conarthacha an Chomhphobail Fuinnimh nó tríú tíortha, an tslándáil fuinnimh a mhéadú i mBallstát agus Páirtí Conarthach de chuid an Chomhphobail Fuinnimh nó tríú tír ar a laghad, ní mór iad a áireamh sna pleananna riosca-ullmhachta arna mbunú ag na Ballstáit lena mbaineann de bhun an Rialacháin maidir le Riosca-Ullmhacht, agus ní mór dhá oibreoir córais tarchuir ar a laghad ó Bhallstát amháin ar a laghad agus ó Pháirtí Conarthach amháin de chuid an Chomhphobail Fuinnimh nó ó thríú tír amháin ar a laghad a bheith rannpháirteach iontu.**

- (3) Maidir le tionscadail a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe 1(a), (b), (c), (d), (f) agus (h) d'Iarscríbhinn II, déanfar na critéir a liostaítear in Airteagal 4 a mheasúnú mar a leanas:
- (a) **astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú go háirithe trí** tarchur giniúna fuinnimh in-athnuaite athraitheacha chuig mórionaid ídithe agus chuig láithreáin stórála arna thomhas i gcomhréir leis an anailís arna déanamh sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais is déanaí atá ar fáil maidir le forbairt gréasáin leictreachais, go háirithe trí na nithe seo a leanas a dhéanamh:
- (i) maidir le tarchur leictreachais a leagtar amach i bpointe (1)(a), (b), (d), (f) agus (h) d'Iarscríbhinn II, méid na hacmhainneachta giniúna ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite **agus ó fhoinsí fuinnimh ísealcharbóin** a mheas (de réir teicneolaíochta, i MW), atá nasctha agus tarchuir i ngeall ar an tionscadal, i gcomparáid leis an acmhainneacht iomlán phleanáilte giniúna ó na cineálacha sin foinsí in-athnuaite **agus ísealcharbóin** fuinnimh sa Bhallstát lena mbaineann de réir na bPleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide arna dtíolacadh ag na Ballstáit i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999 **agus measúnú a dhéanamh ar chiorrú giniúna leictreachais in-athnuaite a seachnaíodh;**
- (ii) nó stóráil fuinnimh a leagtar amach i bpointe (1)(c) d'Iarscríbhinn II, agus comparáid á déanamh idir an acmhainneacht nua a ndéanann an tionscadal foráil ina leith agus an acmhainneacht iomlán atá ann faoi láthair don teicneolaíocht stórála chéanna i réimse na hanailíse mar a leagtar amach in Iarscríbhinn V;

- (b) comhtháthú margaidh, iomaíochas agus solúbthacht an chórais, arna dtomhas i gcomhréir leis an anailís arna déanamh sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais is déanaí atá ar fáil maidir le forbairt gréasáin leictreachais, go háirithe trí na nithe seo a leanas a dhéanamh:
- (i) i gcás tionscadail trasteorann, lena n-áirítear tionscadail ath-infheistíochta, an tionchar ar acmhainneacht aistrithe na n-eangacha sa dá threo den sreabhadh cumhachta a ríomh, arna dtomhas i dtéarmaí mhéid na cumhachta (i MW), agus an rannchuidiú leis an sprioc i dtaca le hidirnascadh a bhaint amach, agus i gcás na dtionscadal a bhfuil tionchar suntasach trasteorann acu, an tionchar ar acmhainneacht aistrithe na n-eangacha a ríomh ag teorainneacha idir na Ballstáit ábhartha, idir na Ballstáit ábhartha agus tríú tír nó laistigh de Bhallstáit ábhartha agus an tionchar ar chothromú éilimh-soláthair agus ar oibriochtaí gréasáin a ríomh sna Ballstáit ábhartha;
- (ii) measúnú a dhéanamh ar an tionchar, don limistéar anailíse mar a leagtar amach é in Iarscríbhinn V, maidir le giniúint uile-chórais fuinnimh agus costais tarchuir agus éabhlóid agus cóineasú na margadhphraghsanna a ndéanann an tionscadal foráil ina leith faoi chásanna pleanála éagsúla, ag cur na n-athruithe a spreagtar ar an ord fiúntais san áireamh go háirithe;
- (c) slándáil an tsoláthair, idir-inoibritheacht agus oibriú córais atá slán, arna dtomhas i gcomhréir leis an anailís arna déanamh sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais is déanaí atá ar fáil maidir le forbairt gréasáin leictreachais, go háirithe trí mheasúnú a dhéanamh ar thionchar an tionscadail ar chaillteanas an ionchais ualaigh don réimse anailíse mar a leagtar amach in Iarscríbhinn V maidir le leordhóthanacht giniúna agus tarchuir i sraith tréimhsí ualaigh saintréitheacha, ag cur san áireamh aon athruithe a bhfuiltear ag súil leo i dteagmhais aimsire crua a bhaineann leis an aeráid agus an tionchar a bheadh acu sin ar athléimneacht an bhonneagair. I gcás inarb infheidhme, déanfar tionchar an tionscadail ar rialú neamhspleách agus iontaofa oibriú an chórais agus na seirbhísí a thomhas [...];

(d) tabharfar aird chuí ar chás sonrach na mBallstát forimeallach agus oileánach a bhfuil roghanna fisiceacha teoranta acu maidir le nascadh le Ballstáit eile de chuid an Aontais, arna dtomhas i gcomhréir leis an anailís arna déanamh sa phlean forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais is déanaí atá ar fáil maidir le forbairt gréasáin leictreachais.

(4) Maidir le tionscadail a thagann faoin gcatagóir bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (1)(g) d'Iarscríbhinn II, déanfar na critéir a liostaítear in Airteagal 4 a mheasúnú mar a leanas:

- (a) leibhéal na hinbhuanaitheachta, arna thomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar a mhéid agus a bheidh na heangacha ábalta fuinneamh in-athnuaite athraitheach a nascadh agus a iompar;
- (b) slándáil an tsoláthair, arna thomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar leibhéal na gcaillteanas i ngréasáin dáileacháin, i ngréasáin tarchuir, nó iontu araon, úsáid chéatadánach (i.e. an mheánlódáil) comhpháirteanna an ghréasáin leictreachais, infhaighteacht chomhpháirteanna an ghréasáin (a bhaineann le cothabháil phleanáilte agus neamhphleanáilte) agus a thionchar ar fheidhmíochtaí gréasán, agus ar fhad agus minicíocht bristeacha, lena n-áirítear suaitheadh a bhaineann leis an aeráid;
- (c) comhtháthú margaidh, arna thomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar ghhlacadh nuálach i dtaca le hoibriú an chórais, **idirnascadh agus** laghdú ar leithlisiú fuinnimh [...], chomh maith lena oiread a dhéantar earnálacha eile a chomhtháthú agus samhlacha nua gnó agus struchtúir mhargaidh nua a éascú;
- (d) slándáil gréasáin, solúbthacht agus cáilíocht an tsoláthair, arna dtomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar an gcur chuige nuálach maidir le solúbthacht an chórais, cibearshlándáil, inoibritheacht éifeachtúil idir leibhéal OCTanna agus OCDanna, an acmhainneacht chun freagairt don éileamh a chur san áireamh, stóráil, bearta éifeachtúlachta fuinnimh, úsáid chostéifeachtúil uirlisí digiteacha agus TFC chun críoch faireacháin agus rialaithe, cobhsaíocht an chórais leictreachais agus feidhmíocht cháilíochta voltais.

- (5) Maidir le tionscadail a thagann faoin gcatagóir bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (5[...])(a[...]) **agus (b)** d'Iarscríbhinn II, déanfar na critéir a liostaítear in Airteagal 4 a mheasúnú mar a leanas:
- (a) slándáil an tsoláthair fuinnimh, arna tomhas de réir chéatadán úsáide chomhpháirteanna an ghréasáin leictreachais (i.e. an mheánlódáil); infhaighteacht chomhpháirteanna gréasáin agus a tionchar ar fheidhmíochtaí gréasáin; fad agus minicíocht bristeacha, lena n-áirítear suaití a bhaineann leis an aeráid;
  - (b) slándáil líonra, arna tomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar an gcumas teagmhais shuntasacha a chosc trí bhearta fisiciúla agus cibearshlándála;
- (6) Maidir le hidrigin a thagann faoin gcatagóir bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (2) d'Iarscríbhinn II, déanfar na critéir a liostaítear in Airteagal 4 a mheasúnú mar a leanas:
- (a) inbhuanaitheacht, arna tomhas mar rannchuidiú tionscadail le laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa i bhfeidhmeanna úsáide deiridh éagsúla in earnálacha ar deacair astaíochtaí a mhaolú, amhail tionscal nó iompar; solúbthacht agus roghanna stórála séasúracha le haghaidh giniúint leictreachais in-athnuaite; nó hidrigin in-athnuaite agus ísealcharbóin a chomhtháthú d'fhonn riachtanais an mhargaidh a chur san áireamh agus hidrigin in-athnuaite a chur chun cinn **chun spriocanna an Aontais a bhaint amach**;
  - (b) comhtháthú margaidh agus idir-inoibritheacht, arna dtomhas trí luach breise an tionscadail a ríomh i dtaca le comhtháthú na limistéar margaidh agus cóineasú praghsanna, le solúbthacht fhoriomlán an chórais;
  - (c) slándáil an tsoláthair agus an tsolúbthacht arna tomhas trí luach breise an tionscadail a ríomh i dtaca le hathléimneacht, éagsúlacht agus solúbthacht an tsoláthair hidrigine;
  - (d) iomaíochas arna thomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar rannchuidiú an tionscadail leis an éagsúlú a sholáthar, lena n-áirítear rochtain ar fhoinsí dúchasacha soláthair hidrigine a éascú.

- (7) Maidir le tionscadail leictrealóra a thagann faoin gcatagóir bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (3) d'Iarscríbhinn II, déanfar na critéir a liostaítear in Airteagal 4 a mheasúnú mar a leanas:
- (a) an inbhuanaitheacht, **arna tomhas trí laghdú na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa agus** measúnú a dhéanamh ar an sciar de hidrigin in-athnuaite nó de hidrigin ísealcharbóin, go háirithe ó fhoinsí in-athnuaite a chomhlíonann na critéir a shainítear i bpointe (3)(a)(ii) d'Iarscríbhinn II, nó meastachán dá mhéid a imscaradh na breoslaí sintéiseacha ó na foinsí sin, agus an laghdú gaolmhar ar astaíochtaí gás ceaptha teasa [...] **chun spriocanna an Aontais a bhaint amach;**
  - (b) slándáil an tsoláthair arna tomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar a mhéid a rannchuidíonn sé le sábháilteacht, cobhsaíocht agus éifeachtúlacht oibriú an ghréasáin, lena n-áirítear trí mheasúnú a dhéanamh ar chiorrú giniúna leictreachais in-athnuaite a seachnaíodh;
  - (c) seirbhísí solúbthachta amhail freagairt don éileamh agus stóráil a chumasú trí chomhtháthú na hearnála fuinnimh cliste a éascú trí naisc a chruthú le hiompróirí fuinnimh eile agus le hearnálacha fuinnimh eile, arna dtomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar an gcoigilteas costais arna gcumasú in earnálacha agus córais fuinnimh, amhail na gréasáin gháis, hidrigine, chumhachta agus teasa, agus earnálacha an iompair agus na tionsclaíochta.
- (8) Maidir le bonneagar dé-ocsaíde carbóin a thagann faoi na catagóirí bonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (4) d'Iarscríbhinn II, déanfar na critéir a liostaítear in Airteagal 4 a mheasúnú mar a leanas:

- (a) inbhuanaitheacht, arna tomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar na laghduithe ar shaolré iomlán tionscadail a bhfuiltear ag súil leo agus ar an easpa réiteach **inmharthana** teicneolaíoch malartach amhail éifeachtúlacht fuinnimh, leictriú [...], ach gan a bheith teoranta do na nithe sin, chun an leibhéal céanna laghduithe ar ghás ceaptha teasa a bhaint amach agus atá le bailiú i suiteálacha tionsclaíocha nasctha ar chostas inchomparáide laistigh d'amlíne inchomparáide, lena gcuirfear san áireamh na hastaíochtaí gás ceaptha teasa ón bhfuinneamh is gá chun an dé-ocsaíd charbóin a ghabháil, a iompar agus a stóráil, de réir mar is infheidhme, agus an bonneagar á mheas, lena n-áirítear, i gcás inarb infheidhme, úsáidí féideartha eile sa todhchaí;
- (b) athléimneacht agus slándáil, arna dtomhas trí mheasúnú a dhéanamh ar shlándáil an bhonneagair;
- (c) an t-ualach agus an riosca comhshaoil a mhaolú trí dhé-ocsaíd charbóin a neodrú go buan.

## IARSCRÍBHINN V

### ANAILÍS CHOSTAIS IS TAIRBHE AR AN gCÓRAS FUINNIMH UILE

Na modheolaíochtaí i dtaca leis na hanailísí costais is tairbhe a d'fhorbair LEOCT don Leictreachas agus Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine, ba cheart iad a bheith comhsheasmhach, agus sainiúlachtaí earnála á gcur san áireamh. Beidh na modheolaíochtaí le haghaidh anailís chomhchuibhithe agus thrédhearcach costais is tairbhe ar fud an chórais fuinnimh le haghaidh na dtionscadal ar liosta an Aontais aonfhoirmeach i gcás gach catagóire bonneagair, mura mbeidh údar maith le himeacht uaidh sin. Tabharfaidh siad aghaidh ar chostais sa chiall is leithne, lena n-áirítear seachtrachtaí, i bhfianaise spriocanna fuinnimh agus aeráide an Aontais agus a chuspóra aeráidneodracht do 2050 agus cloífidh siad leis na prionsabail seo a leanas:

- (1) sa limistéar sin ina ndéanfar anailís ar thionscadal ar leith, cuimseofar gach Ballstát agus tríú tír a bhfuil an tionscadal lonnaithe ina gcóir, gach Ballstát comharsanachta atá go díreach in aice láimhe agus gach Ballstát eile a bhfuil tionchar suntasach ag an tionscadal orthu. Chun na críche sin, oibreoidh LEOCT don Leictreachas agus Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine i gcomhar leis na hoibreoirí córais ábhartha go léir sna tríú tíortha ábhartha. I gcás na dtionscadal a thagann faoi chatagóir an bhonneagair fuinnimh a leagtar amach i bpointe (3) d'Iarscríbhinn II, oibreoidh LEOCT don Leictreachas agus Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine i gcomhar leis an tionscnóir tionscadail, lena n-áirítear i gcás nach oibreoir córais é;
- (2) áireofar i ngach anailís costais is tairbhe anailísí íogaireachta maidir leis an tacar sonraí ionchuir, i gcás inarb ábhartha, lena n-áirítear costas giniúna agus gás ceaptha teasa chomh maith le forbairt ionchasach an éilimh agus an tsoláthair, lena n-áirítear maidir le foinsí fuinnimh in-athnuaite, agus lena n-áirítear solúbthacht an dá rud, agus infhaighteacht stórála, dáta coimisiúnaithe tionscadal éagsúil sa réimse céanna anailíse, tionchair ar an aeráid agus paraiméadair ábhartha eile;
- (3) bunófar leo an anailís atá le déanamh, bunaithe ar an tacar sonraí ionchuir ilearnála ábhartha, tríd an tionchar a chinneadh le gach tionscadal agus dá n-uireasa, agus áireoidh siad idirspleáchais ábhartha le tionscadail eile;

- (4) tabharfaidh siad treoir maidir le forbairt a dhéanamh ar an samhaltú gréasáin fuinnimh agus margaidh is gá le haghaidh na hanailíse costais is tairbhe agus maidir le húsáid an tsamhaltaithe sin. Leis an samhaltú, féadfar measúnú iomlán a dhéanamh ar thairbhí eacnamaíocha, lena n-áirítear comhtháthú margaidh, slándáil an tsoláthair, **athléimneacht** agus iomaíocht, agus deireadh a chur leis an leithlisiú fuinnimh, tionchair shóisialta agus chomhshaoil agus aeráide, lena n-áirítear na tionchair thrasearnálacha. Beidh an mhodheolaíocht go hiomlán trédhearcach agus áireofar inti mionsonraí maidir le cad chuige a ríomhtar gach ceann de na tairbhí agus na costais, cad a ríomhtar agus cén chaoi;
- (5) cuimseofar iontu agus míneoidh siad an chaoi a gcuirtear bhunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh chun feidhme le linn gach céim de na pleananna forbartha gréasáin 10 mbliana uile-Aontais;
- (6) míneofar iontu nach gcuirfidh an tionscadal isteach ar fhorbairt ná ar imscaradh fuinnimh in-athnuaite;
- (7) áiritheofar leo go sainaithneofar na Ballstáit a bhfuil glantionchar dearfach ag an tionscadal orthu, na tairbhíthe, na Ballstáit a bhfuil glantionchar diúltach ag an tionscadal orthu, agus iadsan a sheasfaidh an costas, a d'fhéadfadh a bheith ina mBallstáit seachas iad siúd a bhfuil an bonneagar tógtha ar a gcéim;

- (8) cuirfidh siad san áireamh, ar a laghad, an caiteachas caipitiúil, costais caiteachais oibríochtúla agus cothabhála, mar aon leis na costais de thoradh an chórais ghaolmhair ar feadh shaolré theicniúil an tionscadail ina iomláine, amhail costais díchoimisiúnaithe agus bainistíochta dramhaíola, lena n-áirítear costais sheachtracha. Tabharfar treoir sna mhodheolaíochtaí maidir le rátaí lascaine, saolré theicniúil agus luach iarmharach atá le húsáid sna ríomhanna costais agus tairbhe. Ina theannta sin, áireofar iontu modheolaíocht éigeantach chun an cóimheas costais agus tairbhe agus an glanluach reatha a ríomh, chomh maith le difreáil ar thairbhí i gcomhréir le leibhéal iontaofachta a modhanna meastacháin. Cuirfear san áireamh freisin modhanna chun tionchair na dtionscadal ar an aeráid agus ar an gcomhshaol a ríomh agus a mhéid a rannchuidítear le spriocanna fuinnimh an Aontais, amhail dul i bhfód na bhfoinsí in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh agus spriocanna idirnasctha;
- (9) áiritheofar leo go ndéanfar na bearta oiriúnúcháin don athrú aeráide a dhéantar do gach tionscadal a mheasúnú agus go léireofar leo costas na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa agus go bhfuil an measúnú stóinseach agus comhsheasmhach le beartais eile an Aontais ionas go mbeifear in ann comparáid a dhéanamh le réitigh eile nach mbeidh bonneagair nua ag teastáil dóibh.

## IARSCRÍBHINN VI

### TREOIRLÍNTE MAIDIR LE TRÉDHEARCACHT AGUS RANNPHÁIRTÍOCHT PHOIBLÍ

- (1) Áireofar na nithe seo a leanas ar a laghad sa lámhleabhar nósanna imeachta dá dtagraítear in Airteagal 9(1):
- (a) sonraíochtaí na gcodanna ábhartha den reachtaíocht ar a mbunaítear cinntí agus tuairimí maidir leis na cineálacha éagsúla tionscadal ábhartha leasa choitinn, lena n-áirítear dlí an chomhshaoil;
  - (b) an liosta de na cinntí agus na tuairimí ábhartha atá le fáil;
  - (c) ainmneacha agus sonraí teagmhála an údaráis inniúil, údarás eile agus na ngeallsealbhóirí móra lena mbaineann;
  - (d) an sreabhadh oibre, ina dtugtar achoimre ar gach céim sa phróiseas, lena n-áirítear amlíne tháscach agus léargas achomair ar an bpróiseas cinnteoireachta i dtaca leis na cineálacha éagsúla tionscadal ábhartha leasa choitinn;
  - (e) faisnéis faoi raon feidhme, faoi struchtúr agus faoi leibhéal mionsonraithe na ndoiciméad atá le tíolacadh leis an iarratas ar chinntí, lena n-áirítear seicliosta;
  - (f) na céimeanna agus na modhanna trína mbeidh an pobal i gcoitinne rannpháirteach sa phróiseas;

- (g) an bealach ina léireoidh an t-údarás inniúil, údaráis eile lena mbaineann agus an tionscnóir tionscadal gur cuireadh san áireamh na tuairimí a cuireadh in iúl sa chomhairliúchán poiblí, mar shampla trí léiriú a thabhairt ar na leasuithe a rinneadh ar shuíomh agus dearadh an tionscadail nó trí na cúiseanna a thabhairt nár cuireadh tuairimí den sórt sin san áireamh;
  - (h) a mhéid is féidir, aistriúcháin i mBéarla ar a bhfuil ann i dteangacha **ábhartha** [...] uile na mBallstát comharsanacha arna ndéanamh i gcomhar **leis na Ballstáit sin** [...].
- (2) Sonrófar sa sceideal mionsonraithe dá dtagraítear in Airteagal 10(8) an méid seo a leanas ar a laghad:
- (a) na cinntí agus na tuairimí atá le fáil;
  - (b) na húdaráis, na geallsealbhóirí agus an pobal ar dócha a mbeidh baint acu leis;
  - (c) na céimeanna aonair den nós imeachta agus an fad tréimhse a bhaineann leo;
  - (d) garspriocanna móra atá le baint amach agus na spriocdhátaí a bhaineann leo i bhfianaise an chinnidh chuimsithigh atá le déanamh;
  - (e) na hacmhainní atá pleanáilte ag na húdaráis agus riachtanais acmhainní breise a d'fhéadfadh a bheith ann.
- (3) Gan dochar do na ceanglais maidir le comhairliúcháin phoiblí faoi dhlí an chomhshaoil, agus **ag cur na gcleachtas riaracháin náisiúnta san áireamh**, chun rannpháirtíocht phoiblí sa phróiseas deonaithe ceadanna a mhéadú agus chun faisnéis agus comhphlé leis an bpobal a áirithiú roimh ré, cuirfear i bhfeidhm na prionsabail seo a leanas:

- (a) na geallsealbhóirí a bhfuil tionchar ag tionscadal leasa choitinn orthu, lena n-áirítear údaráis náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla ábhartha, úinéirí talún agus saoránaigh atá ina gcónaí i gcóngar an tionscadail, an pobal i gcoitinne agus a gcomhlachais, a n-eagraíochtaí nó a ngrúpaí, cuirfear ar an eolas iad go forleathan agus rachfar i gcomhairle leo ag céim luath, ar bhealach cuimsitheach, nuair is féidir ábhair inní a d'fhéadfadh a bheith ar an bpobal fós a chur san áireamh, ar bhealach cuimsitheach, oscailte agus trédhearcach. I gcás inarb ábhartha, tacóidh an t-údarás inniúil go gníomhach leis na gníomhaíochtaí a ghabhann an tionscnóir tionscadail ar láimh;
- (b) áiritheoidh údaráis inniúla go ndéanfar nósanna imeachta comhairliúcháin phoiblí do thionscadail leasa choitinn a ghrúpáil le chéile nuair is féidir, lena n-áirítear comhairliúcháin phoiblí a cheanglaítear cheana faoin dlí náisiúnta. Cumhdófar faoi gach comhairliúchán poiblí gach ábhar a bhaineann le céim áirithe den nós imeachta, agus ní thabharfar aghaidh ar ábhar amháin a bhaineann le céim áirithe den nós imeachta i níos mó ná comhairliúchán poiblí amháin; féadfaidh comhairliúchán poiblí amháin, áfach, tarlú i níos mó ná láthair gheografach amháin. Cuirfear na hábhair a dtabharfar aghaidh orthu i gcomhairliúchán poiblí in iúl go soiléir san fhógra maidir leis an gcomhairliúchán poiblí;
- (c) ní bheidh barúlacha ná agóidí inghlactha ach amháin ó thús an chomhairliúcháin phoiblí go dtí go rachaidh an spriocdháta in éag;
- (d) áiritheoidh na tionscnóirí tionscadail go ndéanfar comhairliúcháin le linn tréimhse ina bhféadfaidh an pobal a bheith rannpháirteach go hoscailte agus go cuimsitheach.

- (4) Áireofar sa choincheap maidir le rannpháirtíocht phoiblí faisnéis faoi na nithe seo a leanas ar a laghad:
- (a) na geallsealbhóirí lena mbaineann agus a bhfuil teagmháil déanta leo;
  - (b) na bearta a beartaíodh, lena n-áirítear láithreacha ginearálta atá beartaithe agus dátaí cruinnithe tiomnaithe;
  - (c) an amlíne;
  - (d) na hacmhainní daonna atá leithdháilte ar chúraimí éagsúla.
- (5) I gcomhthéacs an chomhairliúcháin phoiblí atá le déanamh roimh an gcomhad iarratais a thíolacadh, déanfaidh na páirtithe ábhartha na nithe seo a leanas ar a laghad:
- (a) bileog faisnéise nach mó ná 15 leathanach a fhoilsiú go leictreonach agus, i gcás inarb ábhartha, i scríbhinn ina dtabharfar, ar bhealach soiléir agus achomair, léargas ar thuairisc ar chéimeanna forbartha an tionscadail, ar chuspóir na gcéimeanna sin agus ar réamh-thráthchlár le haghaidh na gcéimeanna sin, plean forbartha na heangacha náisiúnta, bealaí malartacha a breithníodh, cineálacha agus saintréithe an tionchair fhéideartha, lena n-áirítear tionchar de chineál trasteorann, agus bearta maolaithe féideartha, agus tá bileog faisnéise den sórt sin le foilsiú roimh thús an chomhairliúcháin agus tá seoltaí gréasáin shuíomh gréasáin an tionscadail leasa choitinn dá dtagraítear in Airteagal 9(7), an t-ardán trédhearcachta dá dtagraítear in Airteagal 23 agus an lámhleabhar nósanna imeachta dá dtagraítear i bpointe (1) den Iarscríbhinn seo le liostú inti;
  - (b) an fhaisnéis faoin gcomhairliúchán a fhoilsiú ar shuíomh gréasáin an tionscadail leasa choitinn dá dtagraítear in Airteagal 9(7), ar bhoird fógraí in oifigí riarachán áitiúil, agus, ar a laghad, i gceann amháin nó, i gcás inarb infheidhme, in dhá cheann de na foinsí meán áitiúla;

- (c) tabharfar cuireadh, i scríbhinn nó go leictreonach, do na geallsealbhóirí ábhartha, comhlachais, eagraíochtaí agus grúpaí a mbeidh tionchar ag an tionscadal orthu chuig cruinnithe tiomanta, agus pléifear aon inní a bheidh orthu lena linn.
- (6) Foilseofar an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad ar shuíomh gréasáin an tionscadail dá dtagraítear in Airteagal 9(7):
  - (a) an dáta a nuashonraíodh suíomh gréasáin an tionscadail an uair dheireanach;
  - (b) aistriúcháin ar a inneachar i mBéarla agus i dteangacha uile na mBallstát lena mbaineann an tionscadal nó a bhfuil tionchar suntasach trasteorann ag an tionscadal air i gcomhréir le pointe (1) d'Iarscríbhinn IV;
  - (c) an bhileog faisnéise dá dtagraítear i bpointe (5) arna nuashonrú le dáta leis na sonraí is déanaí faoin tionscadal;
  - (d) achoimre neamhtheicniúil a nuashonraítear go tráthrialta ina léirítear stádas reatha an tionscadail, lena n-áirítear faisnéis gheografach, agus ina gcuirtear in iúl go soiléir, i gcás nuashonruithe, athruithe ar leaganacha roimhe sin;
  - (e) an plean cur chun feidhme a leagtar amach in Airteagal 5(1) arna nuashonrú leis na sonraí is déanaí faoin tionscadal;
  - (f) na cistí arna leithdháileadh agus arna n-eisíoc ag an Aontas le haghaidh an tionscadail;
  - (g) pleanáil an tionscadail agus an chomhairliúcháin phoiblí, ag léiriú go soiléir dátaí agus láithreacha do chomhairliúcháin phoiblí agus na hábhair ar dócha go bhfuil baint acu leis na héisteachtaí sin;
  - (h) sonraí teagmhála d'fhonn faisnéis nó doiciméid bhreise a fháil;
  - (i) sonraí teagmhála d'fhonn barúlacha agus agóidí a chur in iúl le linn na gcomhairliúcháin phoiblí.

## IARSCRÍBHINN VII

### TUARASCÁLACHA MAIDIR LE SAINAITHINT NA RIACHTANAS BONNEAGAIR

Leis an gcreat-mhodheolaíocht d'fhorbair ACER maidir le sainaithint riachtanas bonneagair de chuid LEOCT-L agus Líonra Eorpach na nOibreoirí Gréasáin Hidrigine, áiríteofar go ndéanfaidh na tuarascálacha um shainaithint riachtanas bonneagair dá dtagraítear in Airteagal 12 na prionsabail seo a leanas:

- (1) Beidh sé bunaithe ar an bpríomhchás de bhun Airteagal 11 den Rialachán seo, agus comhlánófar é le measúnú breise, i gcás inarb ábhartha, agus **anailísí íogaireachta** [...] an phríomhcháis á n-úsáid.
- (2) Leanfaidh sé cur chuige trasearnála agus comhtháite agus idirnaisc idir earnálacha an leictreachais, na hidrigine agus an gháis á gcur san áireamh, chomh maith le hearnáil an téimh ceantair agus an earnáil CO<sub>2</sub>, i gcás inarb infheidhme.
- (3) Áiríteofar leis go sainaithneofar na riachtanais trí anailís a dhéanamh ar an rannchuidiú comhleanúnach is éifeachtúla leis na réitigh don ghréasán leictreachais agus hidrigine, lena n-áirítear réitigh neamhshreangaithe, solúbthacht neamhiontaise nó roghanna malartacha eile ar leathnú an chórais, chun an gréasán fuinnimh is fearr is féidir a bhaint amach chun na spriocanna agus na cuspóirí fuinnimh agus aeráide a bhaint amach. Ba cheart don ghréasán fuinnimh is fearr slándáil an tsoláthair a áirithiú freisin agus ba cheart comhtháthú margaidh agus iomaíochas níos airde i dtionscal na hEorpa a bheith mar thoradh air trí chóineasú praghsanna a mhéadú idir an margadh agus na criosanna tairisceana éagsúla mar leibhéil idirnascachta leictreachais agus leibhéil idirnascachta leictreachais níos airde.
- (4) Breathnófar ann ar thréimhse ama mheántéarmach [...] agus fhadtéarmach [...] **atá ailínithe le creat ama an cháis** bunaithe ar líonra tosaigh réalaióch le haghaidh gach tréimhse ama, lena sainaithneofar riachtanais ag teorainneacha na mBallstát agus ar an leibhéal náisiúnta má tá ábharthacht trasteorann ag baint leis, agus forbairtí bonneagair sna tríú tíortha á gcur san áireamh freisin i gcomhréir le tosaíochtaí beartais an Aontais.

- (5) Léireofar ann an pheirspictíocht Eorpach trí riachtanais trasteorann a shainaithint ar dtús as a dtiocfaidh sainaithint riachtanas treisithe bonneagair a d'fhéadfadh a bheith ann ar an leibhéal náisiúnta.
- (6) Cuirfidh sé leibhéal leordhóthanach sonraí agus gráinneachta ar fáil chun na srianta gréasáin atá ann faoi láthair agus a bheidh ann amach anseo a chur san áireamh i gceart agus chun gur féidir riachtanais bhonneagair amach anseo a shainaithint ar an leibhéal réigiúnach agus ar an leibhéal náisiúnta. Cuirfidh sé faisnéis shoiléir ar fáil freisin maidir leis na hinfheistíochtaí is gá chun aghaidh a thabhairt ar na bearnaí sa bhonneagar agus chomh maith leis sin maidir le tairbhí carnacha na n-infheistíochtaí sin don chóras fuinnimh.
- (7) Maidir le leictreachas, breithneoidh sé réitigh bhonneagair agus réitigh neamhshreangaithe, agus aird chuí á tabhairt ar acmhainneacht agus úsáid solúbthachta neamhiontaise, lena n-áirítear stóráil, as a dtiocfadh córas fuinnimh níos barrfheabhsaithe. Beidh míniú ar an gcaoi ar cuireadh réitigh neamhshreangaithe, solúbthacht neamh-iontaise nó roghanna malartacha eile ar leathnú an chórais san áireamh ag gabháil le meaitseáil riachtanas le tionscadail a cuireadh isteach lena gcuimsiú i **bplean** forbartha gréasáin 10 mbliana ar fud an Aontais.
- (8) Beidh sé ina thoradh ar phróiseas trédhearcach, bunaithe ar uirlisí agus sonraí láidre, lena n-éilítear toimhdí costais atá cothrom le dáta agus fíoraithe. Sa chomhthéacs sin, úsáidfídh sé critéir shoiléire inchainníochtaithe chun an líonra tosaigh a bhunú. Beidh na príomhpháirtithe leasmhara ábhartha rannpháirteach i soláthar ionchur agus i mbailíochtú na dtorthaí tríd an bpróiseas comhairliúcháin a bheidh struchtúrtha ar bhealach lena gcumasófar barúlacha a chur san áireamh.
- (9) Cuirfidh sé torthaí sonracha agus cainníochtaithe ar fáil lena mbeifear in ann méid na mbearnaí bonneagair a d'fhéadfadh a bheith ann i suíomhanna sonracha a thomhas, agus tagairt á déanamh do bhonneagar neamhshreangaithe agus do bhonneagar nua araon. Chuige sin, trí na riachtanais a shainaithnítear ba cheart go léireofaí do rannpháirtithe sa mhargadh na príomhbhearnaí sa bhonneagar tarchuir trasteorann, lena n-áirítear bonneagar inmheánach a bhfuil tionchar suntasach trasteorann aige, ar bearnaí iad nach mór aghaidh a thabhairt orthu [...].